لومړی فصل

هغه اسلم نومیده ، دوه ویشت کلن زلمی او د ښې ځوانۍ او روغ صورت خاوند ؤ . د اندراب په دره کې د « کوز صیاد » کلي ته نیږدې یې د کروندې لس جریبه ځمکه لرله . غنمو یې ښې دانې نیولې وې . له دریو غواګانو نه یې دوه لنګې وې او کروند ګره یې د منې کښت ته ښه برابره وه . د یویې غویان یې مزي او پیاوړي وو . او د سپرلو آس یې په صیاد کې شهرت پیدا کړی ؤ .

اسلم به له سبا نه تر ماښامه پورې لګیا ؤ ، د کروندې په پولو او لښتیو کې به یې کار کاوه . او د خپلې ځمکې شاړه او بنجره برخه به یې ، چې پخوا خوړ لاندې کړې وه ، کروندې ته برابروله . په ژمی کې به چې د وزګارتیا موده شوه د غرڅه وو او زرکو په ښکار پسې به ووت او په شپو ورځو به د غرونو په درو او ګړنګونو کې د ښکار له ملګرو سره ورک و . کله چې به واورې زیاتې شوې او د ښکاریانو د راګرځېدو لاره [illegible] ولي ، [illegible] به د [illegible] په [illegible] او ځنګلونو کې دونو ترچتریو لاندې تاړوبی کاوه. پتیرې ، ستوان (تلخان) او د ښکار غوښې به یې خوړلې او کله به چې له غرو او کمرونو څخه وریځې پورته شوې او بادونه به ودریدل اسلم به دښکاریانو د کتار په سر کې خوځیده او منډ به یې ماتاوه . هغه له خپلې جسمی پیاوړتیا او ځیږوالي سربېره ډېر لطیف او حساس روح درلود ، د طبیعت ښکلا او د غرونو ابهت هغه لکه شاعر او فنکار تر خپلې جاذبې لاندې راوستی و . کله به چې د غرونو آسمان ښکلې شو او وریځو به په څوکو او کمرونو باندې برجونه ودرول او دلمر دوړانګو ګلونه به یې په کې خواره

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

واره کړل ، اسلم به ډوب او حیران ورته ناست ؤ او ورته کتل به یې. لوړو ژورو ، آبشارونو او د غرونو د پا سه د طبیعي شنیلیو او ګلونو چمنونو د هغه په سترګو کې یوه تلوسه ، یو تکل ، یو ښایسته اضطراب او ښکلا پیدا کوله ...

دا څومره ښایسته دي . خدایه ما ته روښانه سترګې ، تیز غوږونه او د آئینې غوندې زړه راکړه ، چې په هر څه کې تا ووینم او تا واورم .

د « صیاد » اوسیدونکو او ګاونډیو بزګرانو ا سلم ته په درنه سترګه کتل. په هغو مرکو کې چې غرمه مهال به یې د صیاد د ځوانانو د کلي په دمه ځای کې د ونو تر سیورو لاندې کولې ، د اسلم نوم به په تکرار یادیده .

هغه د کلي زلمیانو ته د میړانې ، ملګرتیا او د وزلوبې (بزکشی) او ښکارد میدا ن یو غوره ساری او د مسافرو په خدمت او د جومات په پاللو کې تر هر چا تکړه و. د کلي سپین ږیرو د اسلم پته خوله ، خیر خوښونه ، تواضع او پاکي خوښوله او هغه به یې په مړي ژوندي کې ستایه .

اسلم ځینې داسې ځانګړي خواص لرل چې کلیوال یې د ده په باره کې درناوي او مهربانۍ ته اړ کول . دې به د ماښام په لمانځه کې تر ټولو لمونځ ګذارانو وروسته له جومات څخه راووت ، که به جومات ته مسافر راغلي وو ، ده کورته تر تګ وړاندې د هغوی لپاره په کلي کې ډوډۍ راټولوله . کله به داسې هم کېدل چې په کور کې به یې لنده مړې لرله یو دوه تنه مسافر به یې خپل کاله او دسترخوان ته را بلل، د اوداسه اوبه د خوب کمبله او سروبړ دي به یې ورته راوړل ، سبا ناری به یې ورکاوه. د مړیو په تد فین او تکفین کې به یې برخه اخیسته او تر هر چا د مخه به له یوم او کلنګ سره د کلي هدیرې ته روان و . ترخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره يې چا نه وه اوريدلې او پخپل خدمت او ځوانمردۍ باندې په ټولو کليوالو ګران و .

د کلي نجونو به کروندې ته د تګ راتګ په وخت هغه لار څارله چه اسلم به په هغې باندې ته راته . هغوی به هڅه کوله چې ده سره په لارکې مخامخ شي او په يوه وړه له وړو د ده پام ځانته را واړي . يوه ورځ فيروزه د هغه څنګ ته ورنيږدې شوه او په رپږديدلې آوازيې ورته وويل : اسلمه زه خو دې لېونۍ کړې يم ، يو وار خو راته وګوره لار تر پايه تشه ده . هيڅوک به تا د ديدار په ګناه ونه ترټي يوه تشه خبره خو راته وکړه ، آخر ته له چا ډارېږې ؟

اسلم رډ رډ فيروزې ته وکتل او وې ويل : زه له خدايه ډارېږم . ما ته په لاره کې مه درېږه !

فيروزې په مينه مينه اسلم ته وکتل نرۍ موسکايې په شونډو وځغليده ، بيا يې اسلم ته وويل : مينه خو د خدای له لوري ده ، هغه دا اور ما ته راواچاوه او ته يې زما زړه ته را ننه ايستې ، لږ انصاف خو راسره وکړه .

د اسلم زړه له دې خبرې سره وبرېښيده . فيروزې ته يې وکتل . شنې سترګې ، خواره واره ګاړګوتي ويښتان ، پراخ تندی ، تړلې وروځې هسکه غاړه اور بلوونکي کتل او تر دې پورته يوه رڼا ، داسې رڼا چې اسلم سر تر پښو په هغې کې ډوب شو . ورويې له ځان سره وويل : خدايه ما وساتې ، ما ته مقاومت او د زړه تسکين راکړې .

نه ، نه نه‌يې درکوي ، ته مين شوی يې ، زړه ستا له واکه ووت او عشق ددغه کور خاوند شو . هغه خپل څراغ دلته ولګاوه .

پس له دې ورځې به اسلم پر لارو ځوړند سر او مات ورمېږ تېرېده او له نجونو څخه به يې لار جلا کوله . د کلي نجونو کرار کرار د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او فیروزې مینه د ځوانۍ د رنګینو خیالونو داستان کړه . او په هغوی پسې یې د خپلې خوښې قصې او افسانې جوړې کړې .

د پیغلو تر مینځ آوازه وه چې د اسلم مور سل کلمه دارې روپۍ کونډه کړې دي او د خپل زوی د کوزدې لپاره یې امیل ترې جوړ کړی دی . ځینو ټوکمارو نجونو به په مسخرو کې د اسلم د مور دکلمه دارو رو پیو په امیل سوګند خوړ او ویل به یې : که ما دا پلانې کار کړی وي د اسلم د کلمه دارو روپیو څخه دې بې برخې شم .

د اسلم د امیل قصه دومره اوږده شوې وه چې حتی د صیاد څخه د باندې کلیو نجونو هم د هغه هوس کاوه . په زلمیانو کې بیا د اسلم ښکاري ټوپک ، د برکې ښکاري لنډی چکمن ، برزو او د وزلوبې آس نوم ایستلې ؤ . ډېرو به ویل : دا برزو او چکمن څومره ښه پې ښکاري ! اې بختوره .... خو د خدای داد دی چا ته یې چې ورکوي نو ورکوي یې ....

اسلم به چې د باندې و ووت نو مور به یې د کور په وره کې سپیلني ورته ولوګول او خپله دایمی دعا به یې تکرار کړه :«خدایه له بدو سترګو او د ظالمانو له څپېړو یې وساتې !» د اسلم مور یوه شپه خپل زوی ته چې نازاوه یې په مرکه کې وویل : ګرانه زویکه راځه د مور دې ومنه . کوزده وکړه . زه اوس بوډۍ او رنځوره یم . هسې نه چې مړه شم او ستا د کوږدې ارمان ګور ته له ځان سره یوسم . تېره شپه مې خوب لیده چې ته په سپین آس سپور یې خورجین دې تر شا تړلی وي او له کلي مخ په ښکته روان شې ، زه ډېرې نارې در پسې وکړم خو ته مخ نه را اړوې او د باغونو په تاو را تاو کې له سترګو الونیا شې . اسلم سر د مور له زنګانه را پورته کړ او په کټ کټ یې وخندل او بیا یې مور ته وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا له خوبه خو معلومېږي چې زه له صیاده تلونکی یم نو کوږدې ته څه حاجت !

دې وویل : نه زویه ، نه داسی نه ده ، سپین آس د نیکمرغۍ علامه ده او ستا تګ دا معنی لري چې زه به مړه شم او ته به جلا شي .

راځه زویکه د مورکۍ دا یوه خبره دې ومنه . چې دا ستا ښادي وګورم بیا بل ارمان نه لرم . که بیا مړه شم پروا نشته !

اسلم یوه شېبه په فکر کې ډوب لاړ ، بیا یې سر را پورته کړ او وې ویل : مورې کوږده خو پیسې غواړي ، خرڅ غواړي ، دود او دستور غواړي او موږ خو غریبان یو .

دې ورته وویل : نه زویه غریبان نه یو ، شکر څمکه ، ودان پټې ، غوایی او سخوندران لرو ، دا خو ټولې پیسې دي . ګاڼه هم پیسې نه در څخه غواړي . یو د کلمه‌دارو روپیو امېل ، یوه د سپینو زرو او فیروزې ګوته مې لا وخته ستا نجل ته ساتلي ده . یو د سوف کمیس او یو بل د کناوېز کمیس چې ستا خدای بخشلي پلار زما د واده لپاره جوړ کړي وو ، لا تر اوسه نوي سوچه په سندوک کې پراته دي . آس او ټوپک دې د ولور روپۍ پرېکولای شي . شکر فصل هم سږکال ښه دی د واده خرڅ پې برابرېږي . د غوښو لپاره به یو سخوندر حلال کړو . کوزده او واده خو نور نو څه باچایې خزانه نه غواړي ؟ راځه زویکه د خپلې بوډۍ مور خبره ومنه . زړه به مې درنه خوښ شي ، دعا به درته وکړم .

اسلم د خپلې مهربانې مور خبرې واوریدې . په ژورو اوږدو اندیښنو کې لاړ خو موریې د ده.داند ېښنو لړۍ ورلنډه کړه او ویې ویل ؛

زویه ! ولی ډوب لاړې ؟ اسلم موسکی شو او خپلې تورې غټې سترګې یې مور ته راواړولې او وې ویل : پرون ملا صاحب په جومات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مسألې کولې او ویل یې: جنت د مور او پلار تر قدمونو لاندې دی . مورې زه وبربړم ، هسې نه چې ته را څخه ناراضه شې او زما دواړه خطا شي . تا زما ډېرې خوارۍ ګاللې دي . تا خپله ځواني زما لپاره خاورې کړه . زه دې وساتلم، وروزلم او لوی دې کړم . د خلکو ترخې خبرې ، پیغورونه او تومتونه دې وزغمل . د ژوند په دې ټولو ستوغو سپورو کې دې خپله لمن پاکه وساتله ، دا ټول د دې لپاره چې ستا زوی لوی شي او واده وکړي . خو زه اوس لوی شوی یم . هغه یتیم چې په یو کلنۍ کې یې خپل پلار بایللی ؤ لوی شوی دي ، باید کوزده وکړي. ما ګمان کاوه د واده به نه یم ، خو ته چې ما د واده بولې د واده یم ، دا ځکه چې میندی رښتینودیې وي او دروا غ نه وایي ، مورې زه بې له تا نه څوک لرم ؟ زما واک ستا دی ، زه په خپله هم ستا یم . ته پخپلې شتمنۍ باندې هر څه کولای شې . که زه له تا سره بد وکړم او ودې نه منم دواړه به مې خطا شي .

د اسلم خبرې پای ته ورسېدې . موریې متې ترې تاو کړې او خپل زلمي زوی یې په غېږ کې ونیو او ورته په ژړا شوه. د اسلم سترګې هم د اوښکو څپو پټې کړې د خوښۍ په ژړا کې له مور سره ملګری شو . زموږ د وطن نامېنده میندې خپل تېر غمونه او ترخه یادونه داوښکو په څپو وینځي او په ژړاوو ځان تسلي کوي .

د مني لومړۍ ورځې وې چې د صیاد په کلي کې جومات ته نږدې لوی چواني دیګونه بار شول . د کلي ملك او مشران د اسلم دکور له چمبر سره به برګو لیمڅیو ناست وو او مرکه یې سره کوله . د صیاد د کلي په ختیځه خوا کې ، دوزلوبې میله روانه وه ، ماشومان او بوډاګان د نږدې کورونو په بامونو ختلي وو او دوزلوبې ننداره یې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آسونو شیشني او د منډو دربې د کلي فضا ډکه کړې وه . دغرونو په څوکو باندې تورې او درنې وریځې را پیدا شوې وې او سره له دې چې د بارانونو موسم نه و ، کله به د تالندې درزا د غرونو چوپیا ماته کړه او زړونو ته به یې وېره ورننه ایسته . د کلي بره خوا دسین په غاړه د ګلدار له کوره د شځو او نجونو د سندرو او دریا غږ پورته کیده . کله به د سندرو غږ د پیغلو د خندا په شور کې ورک شو او شېبه پس به بیا لکه لویدلی موج را پورته شو .

د ګلدار د کور په ستره کوټه کې د کلي پیغلې راټولې شوې وې ، فیروزه د کوټې بر سر په ښکلو جامو کې ناسته وه او همځولو پیغلو ټوکې ټکالې پې کولې . نامزاده نجلۍ لکه ګل غوړېدلې وه په شونډو یې د خوشحالۍ مسکاوې تلې راتلې، ګریوان او لستوني پې تر پاولیو لاندې دراندہ شوي وو ـ او وریښمین ګنډ یې د خوشالۍ په اوسیلو کې پر سینه باندې کښته پورته ځنګېده ، په سر یې د سپین ململ پړونی داسې اچولی ؤ چې ځنځیري وېښتان یې یوې او بلې خواته ترې راوتلي وو . نن د فیروزې د پښارتي خوشي وه . دا پخوا د ګلدار غوندې سړي لور بلل کیده خو اوس د اسلم غوندې زلمي نجل هم ده ، یو کال وروسته به همدې ښکلي زلمي ته ورودېږي .نیکمرغي خو هم دا وي.

په خلکو کې داسې آوازه وه چې دا پخوا هم په اسلم باندې مینه وه او څو څو ځلې یې د خپل عشق په باب همزولو نجونو ته راز ویلی و مګر د خپل پلار له ویرې یې خپله مینه پټه ساتله .

په راوروسته وختو کې د دې د مینې داستان لږ رسوا شوی ؤ او دکلي ښځو په دې باب غوږ وهنې سره کولې ، خو د نن ورځې مراسمو د فیروزې په رسوا کیدونکي عشق باندې پرده وغوړوله او دایې د خلکو له خولې نه خلاصه کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کور بلې خواته د تناره په کوټه کې د وريجو تر ديګي لاندې د ارچی وچ لرګي سوځېدل او په لوګجنه کوټه کې يې سپرغۍ شيندلې . د کوټې بره خوا د ګلدا ر دوه ميرمنې د يوې رنځورې بوډۍ سر ته ناستې وې او ډاډګيرنه يې ورکوله . د اسلم مور ډېره ناروغه وه او ځګروېده . دې د ګلدار په مشرۍ ميرمنې باندې سپارښت کاوه چې اسلم د واده په وخت کې ډېر و نه ځوروي او هغه لکه خپل سکنی زوی وبولي . کله وار به يې مرۍ ډکه شوه ، خبرې به يې وشليدې او غټې غټې اوښکې بې له سترګو راتوی شوې . د ګلدار ښځې به د خپل تور پړوني په پيڅه د اوښکو دانې د هغې له غمځپلو سترګو نه راټولې کړې او ډا ډ ګيرنه به يې ورکړه ، خو د دې د سويو اوسيليو او سرکشو اوښکو کاروان کرۍ ورځ د پېغلو له سندرو او نڅاوو سره ملګرتيا وکړه . ګوره چې څه کېدونکی وو او د ګونګ مستقبل په ګيډه کې څه روان وو ؟

شپه نيمايي ته رسېدلې وه او د اسلم د ښنارتې مراسم تېر وو . د لرو برو کليو سپرو د درو په مينځ کې پيچلې لارې نغاړلې وې او تللي وو . د سين په غاړه د صياد د بزګرانو ډېوې ټپې شوې وې او د هيڅ ژوندي ساري آواز نه اوريدل کېده . يوازې د اسلم د کوټې ډيوه رڼه وه او د کوټې له کړکيو څخه د اسلم د مور کمزوري ځګيروي راواته او د باد په چيغو او شور کې ورکېد ل . د برېښنا او تالندې يرغلونو د اندراب ښکلې دره د قهر او غصې په منګولو کې رانيولې وه . آسمان تر خونړيو تورو وريځو لاندې پټ شوی ؤ .

زوره‌ور بادچلېده او د سين دغاړې د ونو په څانګو کې يې ويرووونکې انګازې خپرولې . شپه به وروستۍ شومې ته رسيدلې وه چې زوره‌ورباران راغی ، داسې زوره‌ور چې لکه آسمان راسوری شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي .

د برېښنا غاښ چيچنو ، د تالندې غصې او د باد شپېړو د غرو له ناووڅخه د کليو پر لور د سيلاوونو ښاماران را خوشي کړل . د اسلم د کور ديوالونه ولړزېدل او د کوټې د کوچنۍ ډيوې لمبه په ګډېدو شوه .

د کلي خلک راويښ شول او له چيغو نارو سره بامونوته وختل . د سيلاب کوکې ، د خلکو چيغې او د باد هيبت سره يو شول . د صياد د بزګرانو ښايسته کلي يې وربېرداوه او نامېندوونکې ويره يې د خلکو ګوګل ته ننه ايسته او کليوالو دژغورنې صلاتونه پيل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

سهمجنه شپه تېره شوه . سبا ته په اندراب باندې روڼ او طلايي لمر خپلې وړانګې خپرولې . د سين د غاړې څنې کورونه او باغونه اوبو وړي وو . خو د اسلم کورته سيلاب تاوان نه و رسولی . خلک جوپې جوپې په کلي راګرځېدل او د سين د غاړې د اوسېدونکو پوښتنه يې کوله . غرمه د کلي څو تنه زلميان له کروندوڅخه بېرته راوګرځېد ل او کليوالو ته‌يې وويل چې سيلاوونو د کلي ډېرې پولې او کروندې خرابې کړي دي .

د اسلم په کرونده باندې خروارونه ډبرې کوټه شوې وې او پولې پټې يې بالکل نشت کړي وو . د کروندې حال داسې ؤ لکه چې پېړۍ پېړۍ چا هلته يوې نه وي کړې او هېڅکله ډنګر هم نه وي پکې شين شوی .

د کلي سپين‌ږيرو سلا سره وکړه چې اسلم سمد ستي د کروندې په حال مه خبروئ . ځکه چې مور يې سخته رنځوره ده او دا پېښه به يې نورهم غمجن کړي .

ماسپښين تېر ؤ چې اسلم د کلي ډم راوغوښت او هغه ته يې وويل چې کليوال د ده د مور په جنازه باندې راخبر کړي .

ګوره چه تېرې شپې به د اسلم له مور نه څه اوريدلي وو ، ګوره چه اسلم به په وروستۍ شپه کې مور ته څه ويلی وو ، خو دا حقيقت ؤ چې يوې ارماني مور د خپل زوی د واده ارمان له ځان سره ګورته يووړ . د شپې راز له شپې سره تللی ؤ او هيڅوک نه پوهيدل چې د بزګر زوی به دا شپه د تلونکې مور په پالنګ څنګه تېره کړې وي او څومره به يې سره ژړلي وي .

د ژمي لومړۍ شپې وي چې په کليو کې د غويانو مرض ګډ شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د اسلم ټولې غواوې او غوايي يې مړه کړل . اسلم د خپل ستومانه ژوند وروستی ملګری د بزکشۍ سورآس خرڅ کړ او د هغه د خرڅلاو ټولې روپۍ يې په مور پسې خيرات کړې، دی له دې نه وروسته بيا چا خوشحاله و نه ليد . کرۍ ورځ به د جومات په ګوټ کې غلې ناست ؤ . او په فکر کې به ډوب تللی ؤ . همځولو به که هر څومره غږاوه په « هو » او « نه » يې ځواب ورکاوه او زياتې خبرې به يې نه کولې . ښکار ته به نه ته او د چا مېلمستيا به يې نه منله . د زمانې حوادثو په څو مياشتو کې له کاريګر او خوشحاله اسلم څخه يو مات او ګوښه ګير انسان جوړ کړ .

د ګلدار لور هم بيا چا خندنۍ او خوشاله نه ليدله. تل به يې ژړل او د کور نه به د باندې په کار پسې نه راوته . د نجونو

دمازيګرۍ ټوکې ټکالې بس شوې وې او نجونو د (اميل) لوبه نه تکراروله . اسلم له ځانګړي او تور ژوند نه په تنګ شو . د مور مړينې ، د فيروزې خپګان ، د کروندې او مالونو بربادۍ او تر ټولو دمخه د خسر بې رحمۍ سخت ځوراوه . ده فکر کاوه ، که ګلدار رښتيا خپله لور له ما وګرزوي او د برو درو خانانو ته يې ورکړي ، څوک به زما ملاوتړي او څوک به زما ننګ پرځای کړي .... دا سمه ده چې يو سړی نه سړی دی . دا د کلي ملک ګوره ، دا شيطان ! ده ته خو هيڅوک نه شي ټينګيدای .... زه بايد روپۍ پيدا کړم او د دولت په زور خپل پت وساتم او يا وينې توی کړم او غرو ته وخېژم ....

زلمی بزګر به شپې ورځې په همداسې متضاد و فکرونو کې تېرولې تر څو د تصميم ورځ راورسېده . اسلم له ګلدار سره سلا وکړه چې زه به نورو سيمو ته ولاړ شم او د ځمکې د آبادولو لپاره به پيسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګټم . سبا ته راپاڅید ، خپل ټول کالي او لوښي یې په یوې خونې کې واچول او وریې پسې وتاړه . کله یې چې د خپلې مور د سندوک زنګ وهلی او سپنیز کلپ څنځیر ته واچاوه ، د اوښکو سیلاب یې د سترګو څخه راکته شو . او یوه شیبه یې هلته ښه په زوره زوره وژړل . څلور ورځې د ژمي له لومړۍ واورې څخه تېر شوې وې چې اسلم له صیاد څخه وووت او د کلي په نرۍ لاره مخ په هوارو ملکونو وخوځیده . د تګ په وخت کې د ګلدار مشرۍ ښځې لیدلی ؤ ، چې د یوه باغ د دیوال خواته له فیروزې سره ولاړ ؤ او هغې ور ته ژړل . اسلم د کور او کوټې کلیانې هغې ته ورکړې او پخپله مخ په ښکته په تاو را تاو لار وکې ننوت او له سترګوالو نیا شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس کاله تېر شول او د اسلم لیک او نخشه صیاد ته رانغلل . گلد ار د اسلم له تګ څخه پنځه کاله وروسته مړ شوی ؤ .ملک شاسوار د اندراب په محکمه کې د اسلم د مرګ شاهدان تېر کړل او فیروزه یې د برې درې د خانانو په خنجر نومي شپیته کلن بوډا باندې واده کړه . هغه د ایجاب او قبول په وخت د خنجر له منلو څخه انکار شوه . او د اجباري نکاح ترونکو وهل ټکول او حیواني سلوک یې وزغامه . مـــلا گل رسول فیروزې ته د قناعت ورکولو لپاره د تقدیر او قلم خبري وکړې او سوګند یې وکړ چې ته به د خنجر په کور کې ډېره خوشحاله شې . هغې ته یې د خنجر صفات او کمالات بیان کړل ، خو فیروزې پرله‌پسې ژړل او نارې یې وهلې :

ــ ملا صاحب د خدای لپاره په ما رحم وکړئ ، زه یو مېړه لرم ، بل مېړه ما ته روا نه دی . اسلم ژوندی دی . هغه په لمنځونو کې ، په بزرګو شپو کې ، د آسمان په وریځو کې او کوم وخت چې د سنځلو ګلان غوړېږي ما ته ځان رابښکاروي ، زه یې وینم . باور لرم چې هغه به یوه ورځ راشي . فیروزې د واده له شپې نه د کربلا شپه جوړه کړه . هر څه یې په ځان ومنل خو د واده کالي یې وا نه غوستل . رنجلومه ، آئینه او د سینګار نور اسباب یې لرې وغورځول او لوړه یې وکړه چې هیڅکله به ګانړه په ځان پورې نه کړي او له خنجر سره به سر په سرویږدي و نه لګوي . د فیروزې تر واده وروسته شاسوار ملک د درې له خانانو او ملا ګلک سره په مشوره کې د اسلم د کور کالي او د خونو تیران او دروازې یووړې او د هغه مخروبه ځمکه باندې یې د چنارانو ځنګل کېناوه او د اسلم د پلار له نامه نه یې یوه عرفي جعلي قبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړه کړه . د ده د ځمکې مالیه یې په ځان پسې وتړله او د هغه انګرېږي د خوشامند په توګه ملا ګلک ته ورپرېښود .

د فیروزي له ودېدو سره د صیاد ښه غمجنه او سره شوه خلکو پر دې پېښه باندې اعتراض ونه کړ . لیکن یوه له غمه ډکه چوپیا په خولو او زړونو خوره شوه . د کلي د نجونو ټوکو ټکالو خپل جوش او خروش بایلود او بیا پیغلو د عشقونو او نیکمرغیو په باره کې خپلې خاطرې او هیلی یوې بلې ته نه ویلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يوولسم ژمي ړومبۍ شپې وې چې مازيگر يو پردېس د کلي جومات ته راورسېد . آسمان درنو وريځو پوښلی ؤ او ډېره واوره اورېدلې وه . د مسافر سور خورجين ، توره چکمنه او نسواري لنگوټۍ تر واورو لاندې سپين شوي وو . جوماتوالو مسافر ته سترمشي ورکړل خو ويې نه پيژانده ، مسافر خپله خورجينه د جومات بر سر ته تيره کړه ، لوند چکمن يې ويوست او د اور چرگۍ ته يې نږدې راځوړند کړ . موزې يې د اوداسه لپاره له پښو وايستې او ځان يې دماښام لمانځه ته برابر کړ. ځايي مقتديان نا آشنا مسافر ته ځير شوي وو . غوښتل يې له ده څخه د نوم ، د استوگنې د ځای او د لته د راتگ د مقصد پوښتنه وکړي ، خو د پوښتنې مناسب وخت ته سترگې په لار وو . په دې کې دوست محمد اکا ناڅاپي په لوړ آواز ناري کړې : اوه... اسلمه ! دا ته يې ! او غريبه !اسلم د کلي خلکو وپژانده ټول ولاړ شول او له سره يې روغبړ ورسره پيل کړ . ملک شاسوار د اسلم له پيژند لو سره سم د عادت په خلاف وربښمينه چپنه چې د لمانځه لپاره يې غوړولې وه او پې باندې ناست ؤ په تلپوار راټوله کړه او د کليوالو تر شا چې د اسلم روغبړ ته را ولاړ شوي وو ، د جومات د دروازې پلو پښې سپکې کړې ،د جومات په پای کې يې دروازې ته نيږدې خپلو زمنو ته مخ وروااړاوه او په ورځو او سترگو کې يې هغوی ته په ځان پسې د ورو‌تلو اشاره ورکړه . د جومات امام چې د ملک د ناڅاپي تک په علت نه پوهېده له محراب څخه پسې ورجگ شو خو ملک د لاس په خوځولو هغه بېرته خپل ځاي ته په محراب کې واستاوه .

هغه شپه د صياد جوماتوال د اسلم د ناڅاپي او باور نه کېدونکي راتگ په وجه د حيرانتيا او هيجان په سبب خپل لاسونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې سره ورک کړی وو . د همیشنی دود په خلاف چې ما ښام تر لمانځه وروسته به کورونو ته د شپې نا رې لپاره تلل ، هما غلته د ماخستن تر لمانځه پورې په جومات کې له‌ا سلم سره پاتی شول . ټول پوه شوو چې د اسلم د مرگ خبره درواغ وه . د هر یوه په ذهن کې دې پوښتنې سر راپوته کړی ؤ : گوره اوس به څه کېږي؟ یوا زې او بېوزله ا سلم به د ښځی ، کور او ځمکی پوښتنه کوي او که به‌یې نه کوي؟ ملک شا سوا ر او د برو درو خا نا ن به له ده سره څه سلوک وکړي ؟ هغوی له اسلم سره ژوره همدردي احساسوله او د هرې خواخوږۍ مینه‌یې پې راماته شوی وه ، خو داسې لورپینه چې بې ژبې او گونگه وه ، مټ او منگولې‌یې نلرلې ، برخې او تقدیرونه‌یې نه شوای بدلولای او د ا سلم د ملا تړ وس‌یې نه درلود . د ماخستن تر لمانځه وروسته دوست محمد اکا د جومات خلکو ته مخ را واړاوه چې اسلم به نن شپه زه له ځان سره بوزم . دوست محمدا کا چې د کلي تر ټولو سپین‌ږیرو مشر او په خپلې سا دگۍ کې مشهور ؤ ، له کلیوالو سره په شخړه او سرزورۍ کې اسلم له ځان سره رهي کړ .سپین‌ږیري په خپل کور کې اسلم ته د ده پیغلې ، د ده د کور ، د کلي ، د ملک او د برو درو د خانانو ټولې قصې وکړې . د دوست محمد اکا ښځې وویل چې فیروزه له دریو کلو را په دیخوا لېونۍ شوې ده . پرون د برې درې یوه شځه راغلې وه ویل یې غریبگوټې سخته رنځوره ده . هیڅ به پوه نه شې چې دا هغه پخوانۍ فیروزه ده ، غاښونه یې لویدلي دي او ښایسته ځواني یې خاورې شوې ده .

اسلم تر سبایې پورې د خپلو کوربنو قصو او مرکو ته غوږ نیولی ؤ. مگر اوښکې یې نه تویېدې ، شونډې یې نه رپېدې او ښه یې نه وه الوتې . داسې ښکاریده لکه په هر څه چې خبر وي . او د ویر لوړمنۍ زلزلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې لا پخوا تيرې کړې وي .

د دوست محمد اکا شل کلن ښکاری زوی قاسم خان چې د اسلم د ښکار قصې او خاطرې يې د سيمې له ښکاريانو څخه اوريدلې وي او تل به يې د ده په ورکيدو او مژگ افسوس کاوه دغه شپه يې ټوله د اسلم تر څنگ تيره کړه . ده څو ځله د مرکې په وقفو کې له اسلم نه پوښتنه وکړه چې بيا به د ښکار شوق وکړې که يه ؟ اسلم به په موسکا ځواب ورکړ چې هو ، زما د ښکار مناسب وخت خو اوس رارسيدلی دی .له دې خبرې سره سم به د اسلم په سترگو او تندي کې دغصې او غضب کرښې خورې ورې شوې .

اوسنی اسلم پخوانی اسلم نه ؤ . د اوږده سفر ستونزو او د ترخه ژوند مصيبت بله روحيه ورکړې وه . جرأت ، بې پروايې او د کسات احساس پکې پياوړي شوي وو .له خلکو سره به يې د جومات په مرکه کې په بربنډه د انتقام اخيستلو او خپل پور خبرې کولې . ده به ويل زما د گوگل اور بې له وينو تويولو څخه پرته په بل شي نه مري . ما ته نور داسې څه راپاتې نه دي چې پروا يې وکړم .

کرونده ، کور ، نوم او هر څه مې له لاسه تللي دي . ما ته اوس تر دې بې عزته ژونده مرگ ښه دی . که زه خپل وار وانخلم ليونی به شم . ليونې خو به يم بد نامه او د خلکو خندنی به هم شم . زه بايد ملکانو او خانانو ته ، دا ور وښيم چې موږ که غريبان يو ، يو به ، مگر بې ناموسه نه يو . موږ چې څوک بې گناه‌او بې موجبه زخميان کړي بيا نو د پړانگ سترگې او د باز زړه لرو . تر څو د هغه وينی و نه بهوو د زړه اور مو نه سړېږي . زه به له خپلو دښمنانو سره هيڅکله روغه ونه کړم . زه له هغو خلکو نه سخت خپه کېږم چې ما ته د انصاف خلاف د صبر نصحيت کوي . دوی ولې هغه وخت خيرخواهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه کوله چې زما په ناموس تیری کیده او زما غریبې ځالې ته د زوررو لاسونه ورغځېدل . هلته دا منځگرتوب چېرته ؤ . مگر هغه وخت دوی ایمان نه درلود او پخپل پردېس او غریب عزیز باندې یې زړه نه سوځېده ؟ دا ظالم ملکان او دا کبرجن خانان د انسان په ژبه نه پوهېږي باید د تورې په ژبه او د ټوپک په خوله پوه کړای شي .

اسلم په لنډه موده کې د کلي ځوان ښکاریان په ځان را وڅرخول او په ژمني ښکار کې ورسره ملگری شو . له دوې سره به گرځېده ، له دوې سره به اوسېده او هم له دوې سره به یې خپل غم او خپگان شریکاوه او سپکاوه .

د اسلم ښه او پاکه ملگرتیا ، خوږه ژبه ، خیالیگره ځواني ، د ښکار او سپرلو مهارت او د خواخوږۍ روحیه د کلي د زلمیانو لپاره د جاذبې مرکز شو . په لنډه موده کې اسلم د صیاد د اوسیدونکو کلک ملاتړ او پراخه خواخوږي ترلاس کړه . اسلم به د کلي خلکو ته د میلمستیاوو ، مرکو او ښکار په مهال په ډیره درنه او باوری توگه بیا بیا ویل : پر ما باندې د ملکانو او خانانو تیری په حقیقت کې ستاسې پر یو بې مټه او بې وسه ورور باندې تیری دی . که چیرې زه له خپل دښمن څخه خپل پور وانخلم د صیاد د هر بې وسه او بې مټه سړي ننگ او ناموس ته به سپکه کتل به یو روا کار وبلل شي . خو زه د دغې بې ننگۍ خښنته نه بړدم . زه بې ناموسۍ ته تن نه ورکوم او ظلم ته نه تسلیمېږم . زه د خپل پت په خوندي کولو کې له هیچا څخه مرسته نه غواړم ، دا ځکه چې بې عزته شوی خو زه یم ، نه نور ، پر ما گوزار شوی ، نه پر نورو او همدا زه باید د خپلې مېړانې او عزت دفاع وکړم ، نه نور . همدې ملک زما تر داړلو درې کاله د مخه د شریف ځمکه پس شا د درې په خانانو وپلورله او له هغه وروسته یې د کریم د گاونډې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور په زبردستۍ د نهرین پر لیوانو واده کړه . د دري خانان خو لا پرېږده چې په هره غلا ، هرقتل ، هره فتنه او هره ورکه کې د دوی منګولې په وینو سرې دي .که چېرې شریف ، کریم او نورو داړل شویو کسانو د خپل ننګ او عزت خیال ساتلی وای او د دوی ژامې یې ور ځپلې وای ولې به د هغوی د ظلم اور زما لمنې ته رارسېده .

... هغه چې پر ما باندې شوي دي که له یوه لوري د ظالمانو د تیري نتیجه ده له بل لوري د مظلومانو د تسلیمېدو او زغم نتیجه هم ده . زه په خپل کلي کې نه پرېږدم چې د بې ننګۍ دغه لاره تېره شي او دغه نرخ ځای ونیسي . ما نه یوائې د خپل پور د اخیستلو لپاره بلکه ستاسې عزیزانو د سیمې او کلي د عزت او سپېڅلتیا د ساتلو لپاره ملا تړلې ده او دا نو بیا د بخت کار دی چې په دې نیت کې لویېږم او که لوېږم .

سپین ږیرو به د زړه سوي له مخې اسلم ته مشوره ورکوله چې له ځان سره پام کوه. بې ځایه مه ګرځه او ځانګړی مه ښوره ، هسې نه چې خانان ضرر در ورسوي . اسلم به د دې خبرو په اوریدو سخت وپارېده او په شوربه یې وویل : تیری هم پر ما شوی دی او ځان هم زه وساتم ! ځان به هغه څوک ساتي چې ناروایې کړېده او سیال یې شرمولی دی .

زلمیانو به د اسلم خبره پیاوړې کړه او سپین‌ږیروته به یې خبره بیرته ور وګرځوله ، قاسم خان به خپل پلار ته مخامخ په ګونډو شو او ویل به یې : پلاره دا ته څه وایې ؟ دې ظالمو خانانو ته وګوره چې په خپلو پراخو ځمکو ماړه نه شول او د اسلم شاړه ځمکه یې هم په خپلو ځمکو ورګډه کړه . ملک ته ګوره ! دې ظالم لنډکي شیطان ته، د اسلم کوټې یې ونړولې حتی د هغه تیران او لرګي یې هم خرڅ کړل، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم بې کسئ ، ناچارئ او بدمرغئ ته‌يې و نه کتل . پلاره ته ځان پوه کړه ، دغه خيرنې سترګې بايد ړندې شي ، دغه د کبر او تيري ککرئ بايد ماتې شي .

دوست محمد اکا به دخپل زوی ددغو ګرمو خبرو له اورېدو سره سم ، خپل ګريوان په کيڼ لاس ونيو ، خپلې سترګې به‌يې پورته خوا ته برګې کړې او په شونډو کې به‌يې وويل : خدايه تې په خپله وساتې ، هلک خو چور لېونی دی !

د کلي ملک د اسلم له راتګه وروسته د جماعت لمونځ خوشې کړ او په کور ننووت ، خپل هلکان او د کهول سړي يې هم له بې ځايه ګرځېدو او ناستو ولاړو څخه منع کړل . د رمې خدل‌يې د کور باغ ته راووست او د کور د باغچې په پرچال‌يې د اغزو ګېډئ کېښودې .

د برې درې خانان هم وترهېدل له جوپو او سفرونو څخه را وګرزېدل او له لرې مړيو او جنازو څخه‌يې پښه ونيوله .

د صياد بزګرانو څو څو ځله ليدلي وو چې د برو درو خانان به لکه غله د شپې له مخې په پټه د صياد د ملک کور ته راتلل او هلته به سره جرګه کېدل . مطلب روښا نه ؤ ، هر څوک پوهېدل چې ملک شا سوار او د درې خانان د اسلم له لوري خطر محسوسوي او د دوی ناسته ولاړه هغه ته د يو لاس کېدو په خاطر کېږي . اسلم به دغه سړې تودې په ځير څارلې خو ځان به‌يې نا ګاره اچاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صیاد ژمی د خونړیو پېښو د وېرې تر سیوري لاندې تېر شو . حوادث را نغلل ، مگر ملک د کلي له جومات او مړي ژوندي څخه گوښه پاتي شو او اسلم لکه زخمي پړانګ د کسات او پور په لټه کې ؤ.

د تېرې شپې باران د بوټو او ونو پاڼې وینځلې وې . آسمان شین شوی ؤ ، خو د غرونو په کوزو او شنو لمنو باندې د پاته شویو سپینو وریځو خیمې لا ځای ځای ولاړې وې . په واورو پټې لوړې څوکې د راختونکې لمر تر لومړنیو پلوشو لاندې لکه د روایتي جنت بلوري ستنې ، د لاجبرو چتر ته سرونه اوچت کړي وو . تانده هوا چلېدله او هغه کاږه واږه لوگي یې د کلیو او کورونو له آسمان څخه رټل کوم چې د درې د بزگرانو د کورونو او جونگړو د سحرنیو بل شویو تنرونو څخه هوا ته پورته شوي وو . د سین شور پخپله پسرلنۍ مستي کې ټوله دره ډکه کړې وه او ځمکي د غوړېدلو او زرغونېدلو فصل ته د مینې غېږ پرانیستې وه . بزگران له یویو او یومانو سره له کلیو او بانډو څخه په کږو وږو لارو چې وحشي گلونو او بوټو پوښلې او باران خړوبې کړې وې ، کروندو او باغونو ته روان وو، په همداسې شېبو کې د ټوپک څو پرله پسې ډزو د صیاد د کلي کراره فضا ولړزوله او د پېښېدونکو حوادثو انتظار د خلکو په متردد ذهن کې واقعیت پیدا کړ .د اسلم د یاراني ملگري د صیاد ښکاري زلمیان چې تل د پېښو څارو وو، له کورونو څخه راوځغلېدل ، د سین پر غاړه د تودې چینې پر لوري د ډزو ځای ته رامات شول . اسلم لکه غوسه پړانګ غورېده . د تاندو شنو ونو اړخ ته د ډبرینې لارې په اوږدو کې یې اوچت او پراخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

گامونه اخیستل ، کوځوېې ښۍ اوږې ته راغونډ شوی ؤ او کینه پېڅه یې په ځمکه پسې راځکېدله . لنګوټی یې ول ول په سینه را پروت ؤ . توري بربښېدونکې سترګې یې تر تورو څڼو لاندې چې په ځېږ و و روځو راپرتې وې ، له غوسې غټې غټې راوتلې وې او د هغه چا په لټه پسې ؤ چې پر ده باندې یې ډزې کړې وې .

شل کلن ارسلا د کلي د ترکاڼ زوی لومړنی سړی و چې خلاصی تنۍ بربنډې پښې او په سوې سا اسلم ته راورسېده او سمدلاسه یې پې غږ کړ .

ــ ولې لکه لیونی ښکته پورته منډې وهې ؟

ــ په ما باندې ډزې وشوې ! پسې غواړم یې .

ــ څوک وو ، څه شوو ؟

ــ ومې پیژند ل خو ومې نه لیدل . د همدې ونو له مینځه یې ډزې را باندې وکړې .

اسلم د دې لنډو پوښتنو څخه وروسته هماغسې خلاص ګریوان او یبلې پښې د ولو ځنګله ته د ټوپکمارانو په لټه پسې ننووت.

قاسم خان او جبار د اسلم د ښکار د دوه نور ملګري هم راورسېدل ، جبار په وارخطایی له اسلم څخه وپوښتل : دا ډزې په تا وشوې ؟

ــ هو .

ــ چا ...؟

ــ زما دښمنان معلوم دي هماغه پخواني ...؟

ــ لګیدلي به خو نه یې ؟

ــ لګیدلي نه یم ، خو درې ګولۍ مې له کوځو نه تېرې شوې دي . د ناموس پور مې ورباندې ؤ اوس مې د سر پور هم پې واوښت !

ــ پښې دې چېرې پاتې شوې دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ منډه مې پسې واخيسته ، پښې مې په ځغاستو کې له پښنو وتلې دي.

ــ ځنګه په تش لاس په وسله وال د ښمن پسې ځغلې ، مګر ليونی يې .

ــ په پټېدو او تېښته نه ترې خلاصېږم .

ــ په لېونتوب هم نشې خلاصېدای .

قاسم خان وويل : د خلاصون لاره معلومه ده ، بايد دا په وريو روږدي لېوان له سيمې څخه ورک شي .

اسلم د غوسې په مسکا غاښونه سپين کړل ، قاسم خان يې په شا وټپاوه او ورته وې ويل: زه به دې خوښ شم ، زما دښمني به دې خوښه شي . ما ته مې زړه وايي زه نه مرم ، خدای د لېوانو ښکار ته پيدا کړی يم .

ــ لنګوټی دې له غاړې څخه راخلاص کړه . وې ترړه چې د کلي خلك و نه وايي ګني وارخطا او بې زړه شوی يې .

کرار کرار د کلي همځولي زلميان د تودې چينې شاو خوا د پيښنی ځای ته راټول شول ، اسلم يې په مينځ کې راونيو او د خلکو په شور بګت کې يې د تودې چينې له سيمې څخه د کلي د لوی جومات پيتاوې ته راويوست. په لنډو شېبو کې کليوال لکه مېږ.تانه د جومات پتياوي ته را توی شول . وګړو په هيجان او بې صبری د پيښنې په باب پوښتنې کولې .

اسلم په لوړ آواز او بيا بيا د پيښنې بهير کليوالو ته بياناوه: قاسم خان سبا ناری ته ميلمه کړم د ده له کوره راووتم نيت مې وو چې خپل انګړ ته لار شم او هلته له جبار او ارسلا سره د يوې کوټې او د دالان د جوړولو په باب سلا وکړم ، تودې چينې ته لا نه وم رارسېدلې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لارې له ښۍ خوا د ولو له ځنګله څخه غبرګې ډزې را باندې پیل شوې . په لومړي سر کې یوه نشوم چې برید پر ما شوی دی خو چې څنګه پوه شوم ځان مې د لارې داړخ د ډبرو دیوال ته واچاوه . بیا مې سد سر ته راووست ، د ډبرو له شا راپورته شوم . یوه خوا بله خوا مې له سترګو وایسته چې ګوندې د ډزو خاوندان ووینم او ویې پیژنم . څوک مې و نه لیدل او د ټوپکمارو لوری و نه لګېده . دوی تښتېدلي وو . خامخا به یې دا فکر کړی وي چې زه لګېدلی یم . نه نه زه نه لګېږم . زه تر هغو ژوندی یم تر څو دغه د درو او هوارو ځیرووتکي ځناور ښکار کړم . زه اوس تاسو عزیزانو ته بربنډه وایم چې زه کسات اخلم ، کسات . دغه دلوړو برجونو او جګو کلاوو خاوندان چې تل یې زمونږ پر بدمرغیو باندې خندلي دي ، باید اوس پخپلو بربادیو او تباهیو باندې وژاړي ، باید د دوی له باده ډک سرونه تش شي . باید د انسان عزت خوندي شي او د سیال سیالي در نه وتلل شي . زه د همدې آرمان لپاره صیاد ته بیرته راغلم . دې آرمان ته به ځان رسوم او همدلته ، په همدې صیاد کې به اوسم او هم‌دلته به مرم .

اسلم د کلي د زلمیانو سره ژبه وکړه چې سږکال به خپل کور بیا د صیاد په کلي کې آباد کړي او هغه به د دوی د ساتیرۍ ، مرکو او یارانې رغولی وي .

پر اسلم باندې له ډزو څخه یوه هفته وروسته د کلي ملک

د اندراب ولسوال ته کېناست چې اسلم نومی فراري بیا صیاد ته راغلی دی ، د سیمې ټول غله او بدماشان یې پر ځان راټول کړي‌دي .څوک له ډاره کلمه نشي‌ورته ویلای ، د ورځې له خوا جواري کوي او د شپې مهال کورونه وهي او خلک لوټوي .

دی پخوانی بدماش دی ، په کلي کې یې ډېر کسان وهلي او سپک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي وو ، لس کاله پخوا يې د ګلدار په لور باندې نا روا دعوی وکړه ورپسې يې پچه وخته ، عسکري ته يې تن ورنکړ ، مخامخ وتښتېده او لاړ . لس کاله په شبرغان او ميمنه کې له داړه مارانو او غلو سره پاتې شو . دا لا څه کوې د ځمکې څو کلنه ماليه يې هم نه ده ورکړې او اوس راغلی د سيمې لوټمارانو يې په ځان را ټول کړي دي . پتمن کسان او د عزت خاوندان سپکوي او له ناپوهو خلکو څخه باج اخلي .

صاحبه څه درته ووايم اسلم نه دی وبا ده ، وبا . پخوا به ولس له ما څخه سترګه کوله او خبره به يې مځکې ته نه اچوله . اوس زما په خوله باندې دوست محمد اکا او د کلي ترکاڼ پياز هم نه پوستوي . جومات ته نشم ورتلای ، مړی او ژوندی را څخه پاتې دی . بزګران سرکاري بيګار ته نشم راوستلای . که دا اسلم و نه تړل شي او د کلي د مشرانو عزت خوندي نشي نه زه ملکي کولای شم ، نه ملا ملايي کولای شي . او نه صاحبه د سرکاري مامورينو خدمت ته رسيدلای شو .

پرون ما دغه مرکه له څارنوال صاحب سره هم وکړه . هغه مصلحت راکړ چې ته له ولسوال صاحب سره چې د منطقې آمر دی دغه خبره ياده کړه ، خدای شته څارنوال صاحب هم دې خبرې ته چرت يووړ او وزه يې ډېره خړه شوه .

ولسوال د ملک خبرې تر پايه په سړه سينه واورېدې بيا يې ملک ته وويل: دا اسلم له څه مودې را هيسې دلته راغلی دی ؟

ــ صاحب خدای مې دې غاړه نه نيسي پنځه مياشتې به کېږي .

ــ نو تا ولې دومره ناوخته د هغه په باب اطلاع راکړه ؟

ملک فوري ځواب نه درلود ، ژبه يې يو څه ونښته بيا يې بې ارادې له خولې راووتل: صاحبه د کلي او د کور خبره وه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرانو سره مو سلا ته واچوله ... ملک لا خبره نه وه خلاصه کړې چې ولسوال یو څه په لوړه او جدي لهجه د ده خبره پریکړه او وې ویل نه ملکه دا سې نه وه ، زه د دې سیمې د کلیو او کورونو له احوال څخه خبریږم . له ما څخه هیڅ شی پټ نه پاتي کیږي . که حکومت له پېښو او خلکو څخه بې خبره پاتي شي سیمه به ځرنګه اداره شي . او عدالت به ځرنګه وچلیږي .

ولسوال خپل وچ اوربوز او تنګې سترګې چې تر تورو عینکو لاندې لا تنګې شوې وې ملک ته ورواړول او په یوه مکاره موسکا یې ورته وویل : تا لومړی سر نه غوښتل چې د لاس غوټه په غاښونو خلاصه کړې . ځکه دې حکومت ته د مراجعې پرځای د ټوپک ما شې ته ګوته وروړه . خو ګولۍ هر وخت په نخښه نه لګیږي .

ولسوال د غوسې لاره ونیوه آوازیې لوړ کړ او خبرې یې حاکمانه شوې .

ــ پخوا به دې بیوزلې کسان دې تش لوټول خو اوس یې هم لوټوې او هم یې وژنې !

د ملک سترګې له ویرې ګردۍ شوې . ګوتې یې وریږدیدې او لکه راچاپیر شوی ګیدړ پخپل پوستکي کې سره ننووت :

ــ نه صاحبه هغه کسا ن چې په اسلم یې د ټوپک ټکونه وکړل له فج نه په ده پسې راغلي وو .

ــ نو ته پې خبر یې او پیژنې یې ؟

ــ هو صاحبه په پیرندو یې پیژنم !

ــ دا دې رښتیا وویل ځکه چې تا هغه پخپله په اسلم پسې راوستي وو .

ــ نه صاحبه په قرآن که زه قاتل یم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ که ته قاتل نه یې ولې دې پر اسلم باندې د ټکونو رپوټ حکومت ته‌ورنکړ . ملکه تا د حکومت په ړیره باندې ډېرې لوبې کړې دي مگر دا لوبې پای ته رسېدلې دي . ته باید پخپلو فرضو پوه شې . او د حکومت قدرت په نظر کې ولرې .

ملک له ځایه راولاړ شو په الوتي رنگ او وارخطایي د ولسوال پر لاسونو ورپرېووت او په معمولو غوړمالیو یې خو له خلاصه کړه ؛ صاحبه ته خو مور او پلار یې ، که ته موږ او نه بخښې ، خدای مو هم نه بخشي . ستا ټولې خبرې زموږ په گټه دي . خو موږ خره او ځناور یو او نه پې پوهېږو . له هغې ورځې چې ته په اندراب کې ولسوال شوی یې په خدای که د چا په پښه کې یو اغزی هم مات شوی وي . والله که نوشیروان عادل داسې عدل چلولی وي .

ولسوال خپل لاسونه په غوسې له ملک څخه ورټول کړل‌واردلي ته‌یې ورناري کړې .

بازمیره ، هله !

دروازه خلاصه شوه او پرېړ خیټور اردلي چې له عسکري برتیې سره‌یې لنگوټه تړلی وه او د پکتیاوالو په دود غاړه کې او کمربندیې اچولي وو په‌دروازه راننووت او پښه‌یې داسې په زوره درغولي په لیمخي ووهله چې دوړې ترې پورته شوې .

ولسوال وویل :

دغه ملک وباسه او د سین تر پله هغه خوایې وشړه !

اردلي د ملک د چکمن گریوان کې لاسونه واچول جگ‌یې ودراوه ، د دروازې په لوریې راښکود . ملک په عذر او ژړا لاس پورې کړ : ولسوال صاحب په ما رحم وکړه . مړ مې کړه مگر خپه کېږه مه ، بندي‌مې کړه خو یو وار راته وخانده . صاحب د خدای‌له پاره خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوری له ما مه لرې کوه ، زموږ قصور ته مه گوره ، خپل رحم او کرم ته ،گوره . زه خو په دې سیمه که د خدای او ستا هیلې ته پروت یم . ما مه بې عزته کوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مازیگر له مانځه وروسته لکه هره ورځ د صیاد د لوی جومات په انګړ کې د کلي ځوانان سره راټول شوي وو . پخوا به همدې مهال د ما ښام تر فرضو پورې د جومات زیاتره لمونځ ګذاران د لته راټولېدل او مرکه به یې سره کوله . په خبروکې به هر چا هر څه ویل . د محلي پېښنو په باره کې ، د نرخونو په باره کې، د پولې پټې او ځارویو په باره کې ، د مېلو ، ودونو او عشقونو په باره کې به خبرې کیدې . اوس د جومات مرکو خپل خوند او رنګ بدل کړی دی . زلمي هلکان د ښکار او بزکشۍ په باره کې ، د مېړانې او ټینګې ملګرتیا په باره کې خبرې کوي . په زلمیانو کې له زور زیاتۍ سره د مقابلې فکر پیاوړی شوی دی . په مرکه کې د تېر وخت په خلاف د ملکانو ، خانانو او سودخورو پر ضد خبرې کېږي ، د کلي ملک او د برو درو خانان په بدي یادیږي . هغه کلیوال چې تودې خبرې نه خوښوي او هر زور زیاتی پر ځان باندې زغمي له دې مجلس نه ګوښې شویدي . یو زلمی ښوونکی چې لس ورځې د مخه د « ده سلا » ښوونځي ته راغلی او د صیاد د جومات په حجرو کې یې استوګنه کړې ده ، په همدې مرکه کې کیني ، مګر خبرې نه کوي او تش غوږ نیسي .

نن ورځ لکه نورې ورځې هلکان د جومات په انګړ کې راټول شوي دي . اسلم له هلکانو څخه پوښتنه وکړه : قاسم خان نن نه معلومیږي څنګه نه دی راغلی ؟

نظر بزکش چې د ارزنګان له کلي څخه قاسم خان ته میلمه راغلی ؤ غاړې یې تازه کړې ، وې ویل :دلته له ما سره د مازیګر په اوداسه ناست ؤ ، چې کلیوالو یو په وینو سورپور بوډا لاروی راووست ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریبگوټی د ملک سپیو په لویه لار کې داړلی ؤ . جامې یې ټولې شکېدلې وې او وجودیې لکه د ژرندې ټکټکانی رېږدېده . قاسم خان چې سپین ږیری وکوت تبه یې په لړمانه ننوته او سم د لاسه د ملک په کلاور روان شو . خدازده چې دوست محمد اکا له کومه راپیدا شو سر یې قاسم خان ته لوڅ کړ او د ملک له کلا څخه یې راواړاوه بیا نو زوی او پلار دواړو په ګډه سره هغه داړل شوي بوډا کور ته بوته چې څه دوا دارویې وکړي .

نظر بزکش لا خبره نه وه خلاصه کړې چې قاسم خان د جومات پر انګړ راننووت او سلام یې واچاوه .

اسلم دهغه سلام وعلیک کړاوپوښتنه یي وکړه : چیرته یې شیر بچه ، موږ دې یوازې پرې ښي یو !

هغه وخندل او د لاس نسوار یې خولې ته واچول : زه به ملګري هیڅ وخت یوازې پرې نه ږدم ، خو اوس یوه عجیبه پېښه رامینځ ته شوې ده . ملک صاحب به پخوا پخپله خلک داړل خو اوس چې دی تا په غار ننه ایستی دی خپله وظیفه یې سپیو ته ورپرې ښې ده . ټولو وخندل او قاسم خان خپله خبره داسې له سره راونیوه : یاره ! اسلمه زه خو دا ښه بولم چې په سمه رڼا ورځ یې ورغلي وای او دا ګرد کلي مو د دې ملک له عذابه خلاص کړی وای .

دوست محمد اکا چې د انګړ د دیوال شا ته د لښتي پر غاړه خپله ښۍ پښه د دریم ځل لپاره تر اوبو ایستله د زوی له دې خبرې سره په

درانه آواز له ځایه راجګ شو او رامنډه یې کړه او د لاحول ولا په تکرارولو کې په داسې هیجان انګړ ته راننووت چې پښۍ یې

د اوداسه پرځای پاتې شوې او یوه پښه یې لا نه وه مینځلې ، قاسم خان ته ورنیږدې شو او سر یې ورته لوڅ کړ : دا زما سرتور سر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وگوره قاسم خانه، ښامارانو ته مې په غېږ مه وروله ، له زورورو سره مې مه اخته کوه ، موږ کمزوي خلك يو ، له پياوړو سره گوتې نشو ماتولاى، دا ستا کبر زما بېوزلي بوډا په کور کې نه ځايېږي .

ټول ناست کسان دوست محمد اکا ته غوږ او سترگې شول .

قاسم خان چې د پښو په سر ناست ؤ، نسوارېې تو کړل ، راولاړ شو، پلار ته مخامخ ودرېده او د عادت په خلاف يې په درانه خو پاسته آواز وويل : پلاره ! په دې غريبۍ او بې آزارۍ کې د ظالمانو له ظلم او د زوره‌ورو له زوره نشې خلاصېداى . وگوره هر چېرې چې تېټه ځمکه ده سيلاب په هماغې ورځي ، او په هره ونه کې چې ټيټ ښاخ دې هما غه لوځېږي . اسلم ته وگوره دى يو غريب او يو وزرى سړې ؤ . په هيچا نه لگېده او هيڅ کليوال ته يې تاوان نه‌ؤ ور رسولى ، مگر زور ورو د ده ښه سړيتوب او غريبۍ ته و نه کتل ، د ده دکور تيران او دروازې يې په تناره کې وسول او د ملك شاسواربيبانو ډوډۍ اوپراټې پې پخې کړې . د دغه کلي ملك او نورو ظالمانو د اسلم د مرگ مجلا تېره کړه او د هغه ناموس يې لکه څاروى په پيسو خرڅ کړ .دا لا څه کوې ....

اسلم راولاړ شو او د قاسم خان خبرې يې پرې کړې .

ــ قاسم خانه له پلار سره دومره دعوا ته څه ضرورت دى . دغه خبرې اوس پرېږده بيا به په کور کې سره پې وغږېږو .

قاسم خان تود شو او اسلم ته يې په ځيره‌غاړه وويل: نه اسلمه‌له تا سره دغه گواښ نه جوړېږي . ته هيڅ وخت کمزورې خبره مه کوه . زه بايد خپل ابا د دغو ځوانانو تر مينځ چې ټول لکه د ده زمن او ورونه دي قانع کړم. زه د پلار منم مگر د چا ظلم او تيرى نشم زغملاى. زه کبر جن نه يم او له زورورو سره هم ټکرې نه وهم مگر که څوك

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشي او له ما نه ناموس واخلي يا مې دقوم او ولس په وړاندې وکنځي، سپک مې کړي يا د خپل کور کلي او عزيزګلوئ څخه مې وباسي او يا زما مرګ او ورکې ته ملا وتړي دا بيا زما فرض دی چې د دغسې

ظالمانو مقابلې ته راووزم او سترګې ځنې وباسم .

جبار چې شکېدلي تنۍ د يو زاړه توت ډډې ته ناست ؤ او

د قاسم خان دخبرو تر اغيزې لاندې راغلی ؤ، را په ډډه شو او د هغه خبرو ته ورننووت : انديوالانو قاسم خان سم غږېږي . دی کبرجن نه دی ، بلکه د کلي ملک کبرجن دی چې په لويو لارو کې سپي خوشې کوي ، او مساپر پرې داړي . که قاسم خان ورته ونه وايي ، زه ورته ونه وايم او ته ورته ونه وايې چې سپي دې دروتړه او لويه لاره خلکو ته مه نيسه نو څوک به ورته ووايي . دغه ځای دې په نخشه وي که يې سبا کليوال په دغو سپيو ونه خوړل . هغه سپي زموږ په هلکانو پسې راوستي دي ، په دې بوډا مساپر باندې خو يې هسې غابښونه ورسره کړل .

آدينه چې لا پخوايې خبروته شونډې او بريتونه الوتل په شړئ کې را په ګونډو شو او دجبار په خبرو ورننووت : جباره ! دا ملک ندی تلک دی تلک . تېر کال در په يادکړه چې د جومات ملا به لا له حجرې څخه نه ؤ راوتلی چې ملک صاحب به د آذان ناره جګه کړه او بيا به يې له جمې وروسته د لمونځ ګذارانو حاضري اخيسته او په هغو کليوالو پسې به يې سيا او قلم راواخيست چې جمې ته به نه وو رارسېدلي او په پټي کې به يې لمونځ کړی و . په ناغه کې به يې خپل ځانګړی بيګار پې چلاوه او يا به يې چرګان پې حواله کول . اوس راشه وګوره ، پوره پنځه مياشتې کېږي چې ملک صاحب په خپله محراب ته شا وراړولې ده او له جومات څخه په ډېګلان تېرېږي . ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکانو د جبار په دې خبره وخندل او جبار خپلو خبرو ته داسې دوام ورکړ : اوس باید له دوست محمد اکا څخه پوښتنه وکړو . د کلي خلك نن دا حق لري که نه چې ورشي ملك ا و زمن ، وريرونه او نوکرا ن يې جومات ته را په مخه کړي. او په ټولو باندې چرګان حواله کړي .قاسم خان تېره تېره خپل پلار ته وکتل او مخاطب يې کړ : ځواب ورکړه پلاره ، آدينه خو ناروا خبره نه ده کړې.

ـ څه ځواب ورکړم خونګه ماران او لړمان موله خولې راتويېږي . خدازده په دغه کلي باندې څه غضب رانازل شوی دی چې سم هلکان يې ليوني شوي دي .

قاسم خان وويل : پلاره څوک نه‌دي ليوني شوي ، بلکې وښيار شوي دي ، يوازې ته نه وښيارېږې.

قاسم خان لا دا خبره نه وه بشپړه کړې چې مهردل د صيا د د پخواني ملك زوی چې برصياد ته د تګ په لاره کې لمانځه ته راګرځېدلی ؤ ، په قاسم خان خوله را خلاصه کړه : په ملکانو او سپين ږيرو خو نه وې بند اوس نو په خپل پلار هم نه‌يې بند، تا ښکر کړي دي ، ښکر .

قاسم خان لکه پړانګ له ځايه غورځار شو، ټول هلکان راولاړ شول . ارسلا د نورو له مينځه راووت او مهردل ته يې وويل : ته ولې د پلار او زوی تر مينځ تيرږې ټکوې؟

په دې کې جبار لاس لکه توره د مهردل ژامې ته ورتېر کړ : چې دا خبرې نه شي اوريدلای دلته ولې کېني ، دې کلي ته ولې راځې ؟

اسلم جبار ته په غوسه شو او په ترخو خبرو يې وراټه او بيا يې مخ مهردل ته وروااړاوه وې‌ويل:مهردله زما نه لوريږي چې ته له دغو ګلالیو زلميانو څخه لار جلا کړې. د ميړاني د حق ادا کولو لپاره دغه بيه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیخي بس ده چې ددغه کلي زلمیان دې خپل دوست او انډیوال وبولي او پخپله خوښئ او خپګان کې دې ورشریک کړي . ته ښه زلمی یې او دا ښه ځواني د هر ناولي او بې ایمانه سړي په ملاتړ باندې مه خیرنوه، په بېوزلو کلیوالو باندې سترګې مه راباسه او مات شوي زړونه مه پسې ماتوه . ګوره نن په دې کلي کې چې ستا عزت او ابرو هم پې پورې تړلې ده ، یو بېوزلی مساپر بوډا د ملک سپیو داړلی دی او بیا وروسته تر دې پېښې دغه مساپر ته عذر هم نه‌دی شوی او مرسته هم نه ده ور رسېدلې . په‌دې باندې خو زموږ کلی بد نامېږي . ته باید د سپیو د خاوندانو ملا و نه‌تړې، له تا سره دا ښایي چې د قاسم خان، جبار او نور و ځوانانو ملاتړ شې او د لوټ شوي قوم او کمزورو خلکو مد د وکړې . له هغې ورځې چې زه کلي ته راغلی یم ستا وربوز ما ته کوږ دی، له ما نه لرې ګرزې، زما په سبب له‌دې زلمیانوڅخه هم لرې شوی یې او د ملک شاسوار له زمنو سره دې یارانه ټینګه کړې ده . که چېرې تا ته داسې ښکاري چې زه په ملک شاسوار باندې ګرم شوی یم نو راشه ما قانع کړه . زه به پره په ځان ومنم او رسۍ په غاړه به د ملک کاکا عذ ر ته ورشم او ستا د مردۍ او انصاف شمله به پسې جګه کړم خو که ملک شاسوار پر ما باندې ظلم کړی‌وي او پور پټۍ مې هم‌نه کوي او سیال مې هم نه بولي بلکې په مرګ پسې مې ګرزي نو تا ته بیا څه حق دی چې له ما سره ټکرې وهې او دملک شاسوار شا ته دربېږې .

صوفي محی‌الدین چې د صیاد په کلي کې یې دکانداري کوله او په خلکو کې په امانت دارۍ مشهور ؤ په لاسونو تکیه ولګوله راولاړ شو او د اسلم څنګ ته راغی او هغه‌یې مخاطب کړ : زویه په خوله دې برکت شه ، ملک شاسوار به خامخا ستا اوښکې پاکوي او د سیال په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تله به دې تلي ، ملک هم بد سړی نه دی . هغه ته په غلطه چا ستا د مرګ خبر راوړی و او په دې برسېره له هر چا سره شیطان ملګری دی ، هغه به يې په هلهو ننوتی وي ، له لاري به يې ايستلی وي . خو خدای ډېر احسان ورسره کړی دی ، ښه مځکه يې ورکړې ده ، د چنارونو ښه مست ځنګل يې رسېدلی دی ، پيغلې لوراني لري ، د بزکشۍ آسونه او څاروي يې شته دي ، ستا عذر کولای شي او بايدويې کړي .

قاسم خان د صوفی محی الدين خبرې پرېکړې او وې ويل : صوفی صاحب ! ملک دا ټول شيان لري مګر انصاف نلري او ايماندار نه دی .

په دې کې ملا د ماښام آذان وکړ ، هلکانو چکمنې او شړۍ وڅنډلې او يو پر بل پسې پر جومات ننوتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملك شاسوار ماغزه ډېر خراب وو . په ژورو اند ېښنو کې يې شپه تېره کړې وه . د کلي د خلکو تګ راتګ ورسره کم شوی ؤ . جومات ته نشو تلای . د کلي له مړي ژوندي څخه يې پښه را لنډه شوې او د پخوانيو دوستانو پاملرنه ورته کمه شوې وه . اساميانو يې مخ ځنی اړولی و ، هغوی يې نورو ملکانو ته حواله کول . اسلم دنيا ور باندې تنګه کړې وه او دی يې د کليوالو له احترام او محبت نه لرې کړی و .

ملك فکر کاوه دا ټولې تنګسياوې زغمل کيدی شي مګر د ولسوال د خپګان او مخالفت د زغملو توان خو نلرم . که دا ولسوال يو ځل د اسلم لوري ته ودرېږي او زما لمن په شا راواړوي او جامې را څخه وباسي ، زه به څه کوم ، چا ته به مخ وراړوم او څوك به دستر څادر راباندې غوړوي . دا لا څه کوې که ولسوال په دې خبره ځان وپوهوي چې د صياد شل جلبيانو ته ما د ورکې او بيکسۍ تقلبي مجلاوې کړي دي او ما د خواجه حيران د مرګ نا حقه شاهدان تېر کړي دي او هغه ژوندی ګرزي . پهو هو که په دې مې ونيسي چې د عثمان قتل ما پټ کړی دی او هغه مې په نا حقه فرار لادرك ښودلی دی او پخپله په دې ټولو خبرو ځان نا خبره واچوي . ملك شاسوار ته د خپلو کړو وړو آيينه ورمخکې شوه او د جعلي سندونو ، د غلاوو ، قتلونو او دسيسو يو اوږد طوماريې له سترګو تېر شو ، مګر ژر په خپل هيجان او وارخطايۍ باندې مسلط شو . دا ټول طبيعی او داسې کارونه ورته ښکاره شوو ، چې بايد شوي وای . يوازې يو شی ده ته غير عادي او نا روا ښکارېده هغه د ولسوال خپګان او له ده څخه مخ اړول وو ، ده فکر کاوه چې ولسوال بايد زما د کارونو په حقانيت پوه وي . دا ټول خو ما د حکومت د خير لپاره کړي دي . که قتلونه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای تر پښو لاندې شوي او که د خلکو مځکې پسې شا نه وای قباله شوې او که د دغه او هغه کس په حق باندې سترګې نه وای پټې شوې نو دې ولسوال او د حکومت مامورينو ته به چا دغه جوال لوټونه ورکول . دغه سرې غالۍ او وريښمينې بړستنې به دوی له کومه پيدا کولې . لا ډېر وخت نه دی تېر شوی چې همدغه ولسوال ته مې په دې خپل ګناګار لاس دوه لکه روپۍ ورګټلې دي ، د شاه نور ميرآب غوا او د الله داد بزاز قالينه مې د همدې ولسوال ميرمن ته وروليږل . کله چې بيا د ولسوال واړه د پلرګنۍ کور ته روان وو ، د لارې خرڅی ، سوغاتونه او پنځوس زره نغدې روپۍ مې همدې ولسوال ته کېښودې . ملک شاسوار د ولسوال په فکر کې ډوب شوی و . کوشش يې کاوه چې د هغه د خپګان موجبه او دليل پيدا کړي او په علاج پسې يې پښې لوڅې کړي . نا څاپي يې بلې خوا ته پام شو . له ځايه په منډو را جګ شو . د کوټې دروازې ته راووت او ميرزا ته يې نارې کړې : هلکه ميرزا دلته راشه ....

ــ څه وايې پلاره ؟

ــ يووار ژر دلته راشه !

ــ درغلم ، درغلم .... او په منډو منډو د پلار کوټې ته راغی .

ملک وويل : يو وار مهردل ته ورشه تر ما پورې يې راوله .

ــ مهردل څه کوې ؟

ــ پوهوم يې چې له اسلم سره دې اوس ګوتې نه ماتوي .

ــ ولې؟

ــ اسلم له ولسوال سره لاره پيدا کړې ده . هغه کلک پې ولاړ دی . که مهردل له ده سره ګوتې ماتې کړي د ولسوال څپېړه ما ته رااوړي .

ــ پلاره له دې مهردل بزدل څخه څه نه جوړېږي . دا د بوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان دی . په ده پسې نور هيڅ سر مه ښوروه .

ــ ميرزا زويه ولې ترخولې تېرې خبرې کوې . مگر مهردل د ملک يوسف زوی نه دی ، قشخانه نلري ؟ د دسترخوان او دروازې څښتن نه دی . په پنځو کسو کې نه ياد پړ.ي او د کلي د مېلو او تڼګ ټکور ستنگان نه پې راټولېږي ؟

ــ نه ، نه هغه د بوسو پهلوان دی د قول او وعدې سړی نه دی او ملگري د تنگسيا په وخت يوائځې پرېږدي .

ــميرزا زويه په تا څه شوي دي . د تا ننۍ تله د مهردل په باره کې ډېره سپکه راوزي ، پخواهم دا ته وې چې مهردل به دې له خولې څخه نه اچاوه . که ښه ځواني وه د مهردل وه ، که ښه آسونه وو د مهردل وو او که غيرت او يارانه وه د مهردل وه . اوس چې دغه مهردل ما ځا ن ته رانيږدې کړ، خپل راز مې ورته ووايه او په سرکاري کارونو مې بلد کړ، ته هغه سپک تلې او د نيمې لارې مل يې بولې .

ــ هغه وخت زه پرې غولېدلی وم . پر يې څټ او غټو خبرو ته مې کتلي وو ، داسې مې لا نه و تللی ، بيا بنيا دم دې يوه ورځ يو وړ بله ورځ بل وړ وي . خو د نن مهردل هغه پرونی مهردل نه دی ، په بله خوا اوښتې دی .

ــ ته د مهردل بل وړ کېدو ته څه دليل لري ؟

ــ بل وړ کېده خو ښکر نه لري ، همدغه تېره شپه اسلم د مهردل په کور مېلمه و ، د دوست محمد زوی ، د ترکاڼ زوی او د مهردل خپل لوچکان لکه سکندر ، روزی ، گلاب او داسې نور هلته سره راټول شوي وو. تر پرونه پورې لکه د پرديو کليو سپي يو بل ته غپېدل او يو بل ته يې داړې سپينولې او نن مېلمستياوې سره خوري .

ــ دا خبره تا له کومه واوريده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ما ته همدا نن سحر د لوی جومات مولوي صاحب د خپل طالب په خوله دا خبره راورسوله . د جومات چېرې بيگا د وظيفې ټولولو په وخت دغه کسان د مهردل په قشخانه کې ليدلي وو . دوه ورځې د مخه د تورې چرگې ملا ما ته پخپله د ده سلا په بازار کې وويل چې اسلم له مهردل سره د زړې ژرندې په لښتي ناست و او خبرې يې ورسره کولې .

د ملک شاسوار غوږونه د دې خبرې په اوريدو مړاوي شوو ، وې ويل : د تا خبره سمه ده ، دا د ملک يوسف زوی همدا سې دی . ملک يوسف پخپله هم داسې بې غيرته سړی و . له بې غيرته سړي نه به ځنگه ښاغلی زوی پاتي شي .

ملک يوه شيبه ډوب لاړ بيا يې يو څه په ذهن کې را پيدا شول ميرزا ته يې مخ راواړوه وې ويل: زويه ! چرت مه خرابوه ، که زه درته ژوندی وم په صياد کې به بيابل بنده سر راڅخه پورته نه کړي . پرېږده چې هر څوک خپل زور معلوم کړي . دا ولسوال او مامورين د خدای په توکل له ما څخه څوک نه شي بې لارې کولای . بيا يې گوره چې همدا مامورين د اسلم او دوستک د زوی پښنو ته زولنې اچوي که نه ! ته اوس لاړ شه زويه بهرام قولته ته ووايه د تورې چرگې ملا زما له خوا پټ پوه کړي چې د ماخستن له مانځه وروسته يو وار د ميرشاه قشخانې ته راشي او که يې خوښه وه د جومات ملا صاحب دې هم ورسره راولي .

د تورې چرگې ملا ، گل رسول نومېده په کوچنيوالي کې د غريبۍ لپاره د خپل پلار سره صياد ته راغلی و . د پلار تر مرگ وروسته د څارويو په پوولو او د کلي له غوبني څخه په تدريج له ملک يعقوب ، ملک يوسف او ملک شاسوار سره د پای دو په صفت ميشته شو . ملکانو ته به يې اسامیان راوستل او د حکومتي جلب کاغذونه به يې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسوالۍ څخه کليو ته وړل . وروسته يې د ملکانو په اړخ کې د احصائيې ، ماليې او څارندويو له مامورينو سره لار پيدا کړه او د مراجعينو ځنې معاملې به يې له ملکانو څخه په پټه د رشوت په ذريعه خلاصولې . په هلک‌توب کې يې د جومات ابتدايې زده کړه کړې وه خو ملايې تعليمات يې نه درلودل . تيز او چالاک سړی و او سپينه پګړۍ يې تړله ، سترګې به يې تورولې او له ملايانو سره به د مړيود تکفين او اسقاط په کار کې لاندې باندې ګرزېده ، کله کله به په جومات کې جذب واخيست او د جذب په وخت کې به يې ځګونه تر خولې تله او ستونې ستاغ به په جومات کې وير پروت و . ده به ويل د پيښور د مرغوز د سيدانو مازون يم ، په همدې استناد به يې بدنصيبه ښځو ته د تورې چرګې په وينو د بخت او برخې تاويزونه کول او د تاويزونو په شکرانه کې به يې يو چارګ غوړي ، يو من وريجې او هماغه توره چرګه غوښتله . له همدې کبله د تورې چرګې په ملا مشهور شوی ؤ . ورسته يې د شکرانې او رشوتونو پيسې په سود بندې کړې او کرار کرار د څلورو ښځو خاوند او د کلي يو مالدار سړی شو . خو د دې لپاره چې ده په اندراب کې قومي ملاتړ نه لاره ، له ملکانو او د دولت له محلي مامورينو سره به يې نيږدې روابط ساتل او هغوی ته به يې جاسوسي کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توري چرګې د ملا او د صیاد د لوی جومات د امام ملاقات له ملك شاسوار سره یو عادي ملاقات نه و ، په تربرمی کې د چنارونو د ځنګله له لارې بیا د خوړ د ډبرو په مینځ کې د ویرې او هیجان تر احساس لاندې د میرشاه کور ته راغلي وو .

مرکه په خوږو الفاظو او ټوکوټکالو پیل شوه . ملك شاسوار میرشاه ته وویل ته موږ سره پرېږده ، یو څه ترخه چایونه راولېږه ، هغه ووت او د توري چرګې ملا په توره نرۍ ږیره غبرګ لاسونه را تېر کړل بیا یې تسبې له جیبه راوایستې ویې کړپولې او په غلامانه لهجه یې ملك ته وویل : ملکه زه او مولوی صاحب خو دې نن بېحده وارخطا کړو . زه لګیاوم قصیده مې ویله او د جاندل له ښځې څخه مې پیریان ایستل چې په دروازه کې د بهرام قولته آواز را په غوږ شو . ډېر وارخطاؤ . ستمېده او پر له پسې یې کور والاو ته اصرار کاوه چې ملا ګل رسول را پیدا کړئ ، هغه ته مې د ملك شاسوار له لورې یوه ضروري خبره راوړی ده . ما د ده آواز د ننه په کور کې اوریده فکر مې وکړ چې اوس که قصیده نیمایي پرېږدم خو د دې خطر دی هغه توربدلي پېریان چې لا سم ندي تابع شوي زما په کاله او بال بچ باندې به‌مخ راوکړي او که قصیده خلاصوم وخت را نه تېرېږي . خدای شاهد دې چې هغه د پېریانو خطره مې په خپل بال بچ ومنله او راولاړ شوم . بهرام په سوې سا سلام راواچاوه او په وارخطایي یې ستا پیغام راکړ . ملکه کله چې مې له بهرام قولته نه د تا له لوري دا د شپې د پټ راتګ پیغام‌واوریده ، زړه مې تر تلو تېر شو .ما وې خدایه خیر کړې بیا څه پېښ شویدي . سم د لاسه‌مې خدای ته سوال وکړ چې الهی پاکه پروردګاره دا د ملك د عزت او پت ځالې ته بد شمال مه رسوې او که په موږ کېږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه د ده پر ځای هغه مصیبت موږ ته راوګرځوې . نو څه درته ووایم چې په ما څه تېر شول ، او چې جنکیو ته مې وویل (ملا ګل رسول به خپلې میرمنې جنکۍ بللې) ټولې په ژړا شوې او سرونه یې خدای ته سرتور کړل او تا ته په دعا شوې . د کوز صیاد د جومات امام ، ملا ګل رسول ته په خبرو کې ورننووت : اې زوروره څې کوې ملک شاسوار خو یو د بخت او برخې سړی دي او د خدای د نازولیو نظر پې شته دی . ما پخپله یو وارې ملک صاحب په خوب لیدلی و چې د یو سپین آس تر جلب لاندې روان دی . په آس باندې یو داسې جناب سپور وي چې د نور شغلې یې له مخه پورته کېږي . تر شایې ګڼ عالم روان وي چې پای یې نه معلومېږي . زه په دې وخت کې ملک شاسوار ته ورمنډه کړم چې دغه مبارک چې ته یې تر جلب لاندې روان یې څوک دی . ملک په خندا کې را ته ووایي ولې دا نه پیژنې؟ دا خو د زمانې غوث دی . په دې وخت کې زه د غوث صاحب د آس پښو ته ځان ورواچوم او چیغې کړم چې اې لویه ځوانه دا دګناهونو پېټی خو را نه سپک کړه او خپل څادر در را باندې وغوړوه . په دې کې له خوبه راویښ شم ، ټول وجود مې خولې شوی وي او له ټولو دیوالونو څخه د الله اکبر ناره اوریدل کېږي . نو داسې یو بختور سړي ته څوک ضرر رسولای شي . خدای دې هیچاته دا وس نه ورکوي چې په ملک شاسوار باندې ان د ګل وار وکړي .

ملا ګل رسول د کلي امام ته چې اوږدې ستاینې او ثنا ته یې ملا ترلې وه خبره ورپرېکړه ، هغه ته یې وویل : مولوی صاحب زما خوښه دا ده چې اوس به ملک شاسوار ته غوږ ونیسو چې د ه څنګه راغوښتي یو او په موږه باندې کومه وراسه خلاصوي .

ملک شاسوار چې په مله یې چپنه کې ناست ؤ د کوټې له سیورې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیلي څراغ خوا ته را تاو شو . د څراغ ګل یې په ډکي باندې وڅانډه غاړه یې تازه کړه ، لاس یې اوږد کړ ، د ملا ګل رسول تسبې یې د هغه له لاس څخه راواخیستې او ځان یې لکه یو واقعي حقدار سړی او د حیثت خاوند خبرې ته جوړ کړ .

دغه زموږ اندراب بیا په تېره دغه کوز صیاد او نور رانیږدې کلي یوه د عزت ، ننګ او غیرت سیمه وه . دې سیمې یو دود دستور درلود ، ځلي او نرخونه یې معلوم وو ، کشر او مشر پکې پېژندل کېده ، د خولې او خبرې سر او سړی معلوم و . دغه څو میاشتې کېږي تاسې یې پخپله وینئ هغه د شا نور زوی اسلم چې د بد ګشتئ او ناروا کارونو په وجه له دې ځای څخه تښتېدلی و ، بیا راپیدا شوی دی او د اندراب ټول غله او لټېره کسان یې په ځان راټول کړي دي ، د سپین ږیرو واک او اختیار یې په کلي کې ورک کړیدی ، زاړه او هېر شوی مرضونه راپاروي او ورک شوی پورونه غواړي . اوس یې زما بدئ ته ملا تړلې ده . څو وار شیطان را ته وویل چې ملکه د دې مار سر تر کوم کاڼي لاندې کړه خو بیا له ځان سره وایم چې د لاس او لمنې په ککړولو نه ارزي پرې یې ږده (سر بد به بلای بد) خو اوس دغه لنډکی مار ورځ تر ورځې ځان اوږدوي او لکه ښامار پوښناری کوي .

د تورې چرګې ملا مرغوزي نسوار په پزه کړه . سپوږمې یې پاس کش کړې ، وې پرنجل ، د ګل سیب دسمال یې پزې ته ونیو او د ملک شاسوار په خبرو کې ورننووت : ملکه ته په دې ځای کې ودرېږه ، ښه پوه نشوم . د اسلم د ښامار کېدونه دې مطلب څه دی ؟

ــ مطلب دا دی چې اسلم اوس له ولسوال سره لار پیدا کړې ده .

ـ دا زموږ د ولسوال سره ؟

ــ هو له همدغه ولسوال سره .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ته خو به غلط نه یې پوه شوی ؟

ــ نه زوروره ، د همدې اسلم په باب کې ولسوال ته ورغلی وم د ده د کړو وړو ناستې ولاړې رپورټ مې ورووړی و . گل رسوله د اسلم نوم نه و ، بلا وه بلا ، په ولسوال زما خبرې بدې ولگیدې ، مخ یې راباندې راواړاوه ، سترگې یې راباندې برگې کړې او لکه فیل مرغ را باندې ببر شو . له خپل دربار څخه یې وشړلم او سپایي یې را پسې کړ چې له پله نه مې دې خواته راوشړي . هغه زما روپۍ ، هغه زما نیکۍ ټولې ورڅخه هېرې شوې دي . او هغه نا حق قسمونه او قرآنونه چې ما د ده د فایدې لپاره یاد کړي دي ټول اوبو وړي وو . ولسوال پورته پورته الووت او ما عذر ورته کاوه . ور ته ژړل مې مگر ده مخه نه راکوله . اوس د ولسوال صاحب هغه خبرې هېرې دي چې ویل به یې اند راب په ملک شاسوار ښه ښکارېږي .

د کلي امام بیوا که د ملک په خبرو ورگډ شو وې ویل : ملکه د تا کډه خو لا پخوا بار وه . خو لکه چې زما هم بار شوه . موږ به شل واره چهل کاف په ځان کف کاوه بیا به له اسلم سره غږېدو اوس چې ولسوال یې هم شا ته دربدلی دی . زما پلارېې هم جواب نلري .

د تورې چرگې ملا د سترگو له کونجه د کلي امام ته راوکتل نری شیطاني مسکاېې په شونډو په گډا شوه ، خوله یې ویره شوه او توره گردۍ ږیره یې لکه د مست فیل مرغ ښکې ټوکرۍ ټوکرۍ شوه او ملا ته یې وویل : مولوی صاحب د تا خبرې سمې ندي ، ولسوالان د میندو او پلرونو پر ځای دي او ملکان د هغوی لاسونه او پښې دي . ولسوال هیڅ وخت د ملک شاسوار آبرو په اسلم او داسې نورو لچکانو باندې نه خرڅوي ، ولسوال هیڅ کله خپله ملا پخپله نه ماتوي .

ــ نو ولې یې ملک شاسوار سپک کړ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ملا صاحب د ولسوال سپکاوی ، سپکاوی نه دی ، هغه یو خبرداری دی .

ــ د څه شي خبرداری ؟

ــ ملک شاسوار به یې په وخت پوښتنه نه وي کړې ، رسیدگي به یې نه وي ورته کړې ، پیسو ته به یې ضرورت پیدا شوی وي . څه بله اړتیا به لري .

د تورې چرگې ملا غاړې تازه کړې په بزیره یې ورو لاس راتېر کړ او په موسکایې د کلي امام ته په خطاب کې وویل : حکومتي کسان زود رنجه خلک دي . که درته ووایم دوي هم ډېر ملامت نه دي . خورانو په هره چوکۍ باندې کوټه لوټونه ورکړي دي . ته زموږ د کلي د کندل زوی په نظر کې ونیسه، هغه د بنو لېسه خلاصه کړه ، کندل خپله باغچه ورته گرو کړه او زوی یې په خان آباد کې د احصائیې د کاتب په چوکۍ کېناوه .هغه‌دی اوس یې خولۍ په غوړیو کې لوېدلې ده . د نیمایې کلي مځکې یې گرو کړې دي . دا خو د تخم او د حاصل قصه ده . تخم وشیند ه او حاصل واخله . د تخم له شیند لو څخه پرته درمندونه چا اخیستی دي ؟ دا د دنیا کار دی ، کښت به کوې بیا به حاصل اخلې ، او له اوربدو زموږ ولسوال صاحب داندراب ولسوالي په درې لکه روپۍ اخیستې ده . هغه ددې کار لپاره د کابل په ده‌بوریو کې خپل کور خرڅ کړ . اوس هرومرو د کور د خرڅلاو تاو باسي . زموږ د ابراهیم زوی ته گوره په کندو کې یې د موږک لکۍ نه سپېره کېده ، خو بیا یې چې خدای توبه ومنله او په نهرین کې گدام‌دار شو اوس یې په کور کې غالۍ نه ځایېږي او قشخانه یې هیڅکله بې څو تنو مېلمنو نه ده . پلار خواریې په پردیو خد متو کې مړ شو او ټول ژوند یې په مړه گېډه ډوډۍ و نه خوړله ، دا خو لا پرېږده د دانې علاقدار و گوره تېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه د مالیې مامور ته په مېلمستیا راغلی و او چې لیدلې دې وای : دا جیپ موټر څه وایي ، او دا خرڅ او سخاوت څه وایي . جنکیو راته ویل چې علاقدار څه کوې چې تاېې ښځې لیدلې وای ، هره یوه تر سرو زرو لاندې ډوبه وه . دا د لاس بنګړي ، غاړه کۍ ، امېلونه ، د لاسو ګوتې ، ډېډې او د ویښتانو ځنځیرونه یې ګرد سره د سرو زرو او پې د پاسه رنګارنګ غمي کتار شوي وو .ولسوال خو پر دغو لغړیانو ډېر د پاسه دی مګر په جانداری کې تر دوی پاتې دی . دی باید خپل غارونه او غچوړي ډک کړي . اوسنۍ آمدني خو یې د ښځو او خپلوانو تر سوغاتو هم نه وزي . په دې میاشتو او ورځو کې داسې ښکار هم نشته چې د ده منګولې او مشوکه پې سره شي او وزرونو ته یې قوت ورسېږي ، نو خامخا به غوسه کېږي ، نامیندي ورپیدا کېږي او له یو چا څخه خو به تاو باسي .

ملک شاسوار په ځای کې سره وخوځېد ه ، د تورې چرګې د ملا خبره یې وشلوله او وې ویل : ملکۍ پخوا خوند کاوه ، هغه پخواني ولسوالان چې موږ لیدلي وو ، اوس نشته . د هغو تله ډېره درنه وه . د ملکانو او خانانو په عزت او قدر پوهېدل . چې په وینو ککړ پکړ به یې ولیدې او مخامخ به یې په غلا ونیولې پرده به یې درباندې اچوله ، د رعیت تر مخ به یې نه سپکولې ، ځان به یې مړاوه لیکن د ملکانو دسترخوان یې نه ړولاوه ، خو کله چې کتېیلی د خولۍ او سګرټو ولسوالان راپیدا شول د ملکانو برکت او عزت هم ورسره ولاړ ، له موږ څخه د دوی لار ورکه شوه . په خبره نه سره پوهېږو او باور نشو سره کولای .

ملا ګل رسول د ملک شاسوار په خبرو غوږونه څک کړل او په ښویېدو ښویېدو ملک ته ورنیږدې شو . وې ویل : البته ما ته ډېره بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبي ده چې زه د ملك په مخكې دا خبرې كوم . دى به خيال كوي چې اوس ملا گل رسول غواړي ما ته سبق راكړي . ليكن دوست ته بايد سړى د زړه خبره وكړي . زما خيال دا دى چې ولسوال صاحب تا ته ځكه غوسه كړې ده چې له تا نه اميدونه لري .تا پوه كوي چې اې سړيه وړې يم ، پسمانه يم ، جيپ غواړم ، كور غواړم ، ځان پوره كوم او په تاپې پوره كوم . گوره ملك صاحب اوسني ولسوالان تر پخوانيو خراب نه دي ليكن د دنيا دود دستور بدل شوى دى . پخوانيو ولسوالانو ته آس پكار و ، ليكن اوسنيو ولسوالانو ته موټر په كار دى ، هغوى د خټو او گټو كورونه جوړول دا اوسنى سمتي كوټې جوړوي او قدنما آييني پكې بردي . د چلم ځاى سگرټو ونيو ، د تنبور او غېچكې ځاى را ديو ، د شوروا ځاى پلاو، د استالفي كاسو ځاى چيني. رواجونه بدل شوي دي ، عطرونه او سينگارونه را پيدا شول . شام پاريس او لندني پوډر را پيدا شول . د دنداسې ځاى لب سرينو ونيو او ښځو پتلونونه واغوستل دا ټولې خبرې خو مصرف غواړي . موږ او تاسې مجبور يو چې دا مصرفونه ور پوره كړو .

ملك شاسوار چې كندو ته تكيه وهلې وه ، په چكمن كې را تاو شو ، پلترئ يې ووهله وې ويل : ملا گل رسوله رښتيا رښتيا دي ، زه خو اوس ډېر په تنگ شوى يم ، زړه مې راته وايي راځه دا ملكي پرېږده او په دې آخر عمر كې توبه وباسه او مخامخ په جومات ننوزه ، متل دى وايى (از بچه گى تا جوانى، از جوانى تا به پيرى ، از پيرى تا بكى) يواځې دغه دا سلم علاج مې كړې واى بيا توبه او گوښه گيري دواړه آسانېد ل .

ملا گل رسول د دې خبرې په اورېدو نا قرار شو ، له ډډې په زنگنو كېناست او په هيجاني لهجه يې ملك ته وويل : نه ، نه ، نه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅکله به داسې نه کوي ، دا فکر د تا نه دی دا د ښمن د تا ذهن ته درننه ايستی ، توبه توبه چې له ولسوال صاحب څخه مخ واړوې ، نه نه ملکه که داسې وشي زموږ کلي او کورونه به په صياد کې اور واخلي ، دا دا سلم لنډ ه غران به له خلکو نه ښځې بوزي او د سيمې سپي به زموږ د بچيانو په غوښو ماړه شي . دا خو بالکل شيطاني فکر درپيدا شوی دی ، شيطان خو د خدای دښمن دی لاحول ورته ووايه ، د گوښه کېدو فکر له سره و باسه ، تا څوک اوس په گوښه گيري او توبه کې نه پرېږدي ، له تا نه د صوفي توب وخت تېر شويدی ، که ته مشرتوب پرېږدې مشرتوب تا نه پرېږدي ، خدای مکړه چې ته د حکومت له سيوري‌او د زورورو له رغولي را لري شې والله که د دې اسلم د لچکانو له لاسه يوه شپه په صياد کې تېره کړې ، ته داسې مه کوه چې د پزې د گټلو له پاره سر بايلې ، د حکومت له زوره ځان مه جلا کوه . تر دې چې سباد اسلم څپېړو او د دوستک د زوی پيغورونو ته ناست يې همدا د ولسوال منت او زور زياتی درته ښه دی. که زما منې همدا سبا يو سخوندر ، پنځوس منه وريجې ، پنځه منه ژېړ غوړي يو څه نقدې روپۍ درواخله او د ولسوال کور ته يې يوسه . دوه درې ورځې وروسته خپله ورشه و به گورې چې ولسوال هغه پرونی سړی نه دی ، مخه به درکړي ، مهرباني به درسره وکړي او خبرو ته به دې غوږ ونيسي . گوره ملکه دا دومره جايداد ، مځکې ، گروۍ ، ځنگل څه کوې ؟ دا خو همدې ورځې ته په کار دي ، ښه مال خو د بدې ورځې دوا ده، خلک وايي : زر تر سره جار ، سر تر ناموسه . چې جومات ته نشې تلای ، په پټيو کې نشې گرځېدای ، د کليو په مړي او ژوندي کې برخه نشې اخيستلای ، پخپل کلي کې چا ته دومره نشې ويلای چې پښې دې درټولې کړه، داهم ژونددی ؟ په دې کې د ولسوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه تقصیر دی . ولسوال د تا ورور نه دی ، هغه ته تاسې او بل څوک توپیر نه لري ، په هغه باندې خپله خبره گرانه ده ، د هغه عقل ته به د خپلې له لارې ورننوزې، که د خپلې حساب دې ورجوړ کړ هغه به بیا د تا وي ، ورور دې هم دی، عزیز دې هم دی ، وکیل دې هم دی او بیا په کلي کې هر څه چې ته غواړې هغه به کېږي . اسلم او د دوستک زوی، هغه بل جبار لچک او د دوی ملگري به ولسوال ته څه ورکړي ؟ دوی پخپله د نورو خلکو خیرات او کاسو ته ناست دي ، دوی له تا سره مقابله نشي کولای ، دوی له تا څخه دا خدا داد عزت نشي اخیستلای. لیکن ته باید د خپل عزت د ساتلو په طریقه پوه شې او ځان په دې خبره وپوهوې چې په ډېره سخته دښمني ککړ شوی یې . داسې اور دې لمنی ته لوېد لی دی که ځان ځنې خلاص نکړې له بېلېیو تر مرئ پورې به دې وسوځوي ، اسلم لکه کوډگر د اندراب زلمیان د خپلې ژبې تر جادو لاندې راوستي دي . اوس یې له صیاده هم پښې او لکۍ وتلې دي، د شاشان ، قاسان ، بنو او ارزنگان په سیمو کې یې ملگري پیدا کړیدي . د ملک یوسف زوی یې هم بې لارې کړیدي . ما داسې واورېد ل چه هغه خپله خور اسلم‌ته ورکوي، دا لا څه کوې د بنو او ده‌سلا په مکتب کې یو څو تنه ښوونکی هم له دوی سره گرزي. هغوی هم د اسلم ثنا او صفت ته ملاتړلې ده ، خبره لویه ده ملکه او د سیلاب مخه د تا کور ته درسیخه شوې ده ، لویه بلا خو لوی تاوان غواړي ، د غفلت پنبه له خپلو غوږو څخه وباسه او تر اوسه چې لا اوبه له ورخه نه دي تېرې شوې ځان تیار کړه .

ملک شاسوار دواړه سترگې په ملاگل‌رسول کې خښې کړې ، وېرې او تشویش یې په مخ او سترگو کې څپې وهلې ، د سترگو مردکې یې د سر په کاسه کې رډ رډ راوتلي وو ، غوږونه‌یې څک شوي او ژور

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېلي يې ايستل، دی وپوهيده چې مصيبت لوی دی. کوم د ګناهونو درونند پېټی چې يې د ژوند تر دې واټن پورې په شا راوړی و، د ده ملا يې ورغبرګه کړې وه. فکر يې کاوه چې اوس د دا سې ګړنګ غاړې ته رارسېدلی دی چې د بېرته ګرځېدو لاره نه لري او د لټې لپاره د ده توان پای ته رسېدلی دی. زړه يې ښواکه درزيده او په سينه کې دننه يې د ژور سوي احساس کاوه. په هر لوري او هر شي کې يې اسلم کوت. د تصوراتو دنيا يې ګرد سره په اسلم ډکه شوې وه. د ملاګل رسول په قصو او مشورو يې زړه نه تم کېده او تنده يې نه پې ماتېده، تصور يې کاوه چې په کرونده کې وژل شوی دی، کلا، کادانو او قشخانې يې اور اخيستې دی، لوراني او بيبي يې سر تورې شوې دي، له غرونو څخه سيلاب راغلی دی او د ده باغچې او ځنګل يې لاندې کړيدي، اسلم يې په کور ورننوتی دی او د ده واړه حلالوي، ترخو مفکورو او ويرووونکو تصوراتو را چاپېر کړی و. او ده لکه چاپېر شوی ښکار کوښښ کاوه چې د ژغورېدو او تښتېدو لار پيدا کړي. کله کله به يې په همدې تصوراتو کې سترګې د کوټې په يوه ديوال باندې ځای پر ځای مېخ شوې او د ذهن حضور به يې له لاسه ورکړ.

د کلي ملا د ملاګل رسول د خبرو په مينځ کې ورننووت په ملک باندې يې غږ وکړ: ملکه خيريت خو دی، دا رنګ دې ولې داسې تغير شوی دی؟ ولې داسې ساړه اوسېلی باسې؟

ــ نه نه ملا صاحب هسې خوشې ...

ملک يوه شيبه، لکه سړی چې نوی له خوبه راويښ شي، اوتر اوتر وکتل بيا يې خبره داسې راونيوه: ملا صاحب سخته را باندې راغلې ده. ټوله دنيا را ته اوښتې ده. زه به د چا د ځواب او تورې شم، ما ته ټول اندراب ګواښي، بخت مې اوښتی دی. هرګام چې اخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوېږم ، هر گوزار چې کوم خطا کېږي ، د هر اقدام نتيجه مې چپه راوزي ، يوه زمانه پدې اندراب کې هيڅوک ما ته په مخ نه شو راتلای . چا له ما سره زور نه ازمايه ، ملکانو او خانانو به له ما ډډه کوله ، بې زما له خوښې په دې کلي کې چا لور نه شوه وده‌ولای . خو اوس د د هقانانو او ژرنده گړو زمن په ما پورې خاندي . اسلم ، قاسم خان او جبار له ما سره تربگني کوي او زه يې له مړي ژوندي او کور کلي څخه ايستلی يم .

ملک لکه د ښځلې مار چې پيتاوي ته اچول شوی وي کرار کرار تود شو . په مخکې يې د وينې سور والی راغی او راوغوړېده ، غاړې يې تازه کړې او خبروته يې داسې دوام ورکړ : دغه گل رسول ته معلومه ده ، ملک له دې خبرې سره سم گل رسول ته په لاس اشاره وکړه ، په همدې کلي کې د ستار ورور ووژل شو ، لوراني يې لکه مېږې خرڅې شوې ، ځمکه او ژرنده يې ميرزا قاسم او ملک امرالله سره ووېشله ، مگر داسې نر دلته پيدا نشو چې د هغه غږ پورته کړي ، بداو پوريې وغواړي . زمن يې لا تر اوسه په اشکمش کې د يو بل مزدوري کوي . وايم د عريضې يې څوک پيدا نشو . ما چې څوک وهلي دي هغه خدای هم وهلي دي ، آواز يې ملائکو هم ندی اوربدلی . مگر اوس چې روزگار په ما راوستې ده د ترکاڼانو ، ژرنده گړو او د پرونيو څپېړ خورو زمن سيالي راسره کوي . ما داځوروي چې نور مارانو وچيچل او زه کربوړي . له ما څخه د ودو شويو ښځو او برباد شويو کورونو حساب غوښتل کېږي . په ما باندې نوي نرخونه او نا دودې راتپل کېږي . که چېرې ما دې حسابونو ته تن ورکړ چې بيا دا ټول اندراب زما هم شي زه دا حسابونه نشم خلاصولای . ملک مخ ملاگل رسول ته ور واړاوه ، خبرې يې داسې اوږدې کړې : گلکه (ملک به د تصغير

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ملا گل رسول گلک باله) ماته راپیښه شوه البته قسمت به مې دغسې وي چې لاس مې له وینو څخه نه راوزي ، پروا نشته پخوانیو به ویل د پړانګ برخه وینه ده ، د تا ټولې خبرې مې ومنلې زه به دا خپل جایداد تر خپله عزته قربان کړم . زه به د هر لچک د سر په کدو با ندې د زرو تاوان پرېکړم . زه به د دې اسلم د لچکانو له کدوانو څخه خامخا دا اوسنی بخار وباسم. زه به دا ولسوال ، داقاضې ، څارنوال او دا نور ټول په روپیو واخلم ، یو وار به بیا دا کلی د عزت کلی کړم ، دا جومات به جومات کړم او ټول اندراب ته به وروښیم چې له ملک شاسوار سره د گوتو ماتول د سر په بیه تمامېږي . ملک هیجاني شو ، آوازیې جګ او ډډ شو، غریو ورپیدا شو . ویې ژړل او د کلي ملا ته یې وویل زه به یوار بیا د کلي ژرندې په وینو وگرزوم ، زه به په دې لچکانو باندې میندې او خویندې وژړوم . که ما د دوی خویندې او ښځې لیلام نه کړې زه به شا سوار نه یم او له خپله پلاره به نه یم زېږېدلی .

د کلي ملا ملک شاسوار هیڅکله په داسې هیجان او زبردستۍ کې نه ولیدلی . وویرېده او لکه ټبنټبېد لی مړز زبون وهلی د بوغبند او دېوال تر مینځ په خالي ځای کې ننووت ، په لنگتۍ شو او ملک ته یې په ماته درویږ گره خوله وویل:نه ملکه تا څوک نشي ځملولای . عزت او ذلت د خدای له لوري دی ، د تا عزت خدایی عزت دی څوک یې نشي درڅخه اخیستلای ، ملا صاحب غاړه تازه کړه چې په دې باب شرعي مسألې وکړي او ملک شاسوار ته د آسماني امداد ډاډگېرنه ورکړي په دې کې د تورې چرگې ملا د کلي دامام پښه کښېکوده او له خبرویې منع کړ او خپله تر یوې چوپیا وروسته په خبرو راغی : ښه ملکه اوس خو د خبرو سروخوت اصلي مطلب ته به راشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک چې له هیجان څخه رالوېدلی و په کرار آواز یې ځواب ورکړ : هو اصلي مطلب ته به را شو .

ـ ښه ستا څه خوښه ده ؟

ـ زما خوښه دا ده چې همدا سبا به زه پخپله د تا دغه لومړنۍ نسخه وکاروم ، وریجې ، غوړي او پیسې به وروړم خو د سخوندر په ځای به یو څه پسونه او چرګان را سره یوسم او هماغلته د ولسوالۍ په شاوخوا سماواتونو کې به ورته پرېوزم .

ـ په خوله دې برکت شه اوس دې زما تسلي وکړه . ښه نو اوس ما ته څه امر کوې ؟

ـ ته خپله کاروایي پیل کړه ، خو په لومړي سر کې دا د کلي ملا صاحب پوه کړه چې زموږ د دغې نن شپې د مرکې راز د باندې ونه باسي او په دې ورځو کې هېڅکله هم د جومات څخه لرې نشي . د جومات چړې او طالبان دې پوه کړي چې د اسلم ډله وڅاري او په ټولو کړو وړو یې ځان خبر وساتي .

د تورې چرګې ملا له توشک نه درغولي ټغره ته راوښوېده ، ملک ته ورنږدې شو او هغه‌یې مخاطب کړ : رښتیا ملکه یو عجیبه مې پرون واورېده . یو سړی چې (حسن کلته) نومېږي او د آسونو غل دی ، د آسونو له یوې گلې سره د پارندې په لار کې نیول شوي دی . ښایي نن یې ولسوالۍ ته راوستی وي . آیا ښه نه درته ښکارېږي چې دغه سړی پخپل اقرار کې د اسلم او د ده د یارانو نومونه د خپل جرم د شریکانو په توګه واخلي ؟

د دې خبرې په اورېدو د ملک سترګې برګې شوې ، وینه‌یې په مخ کې وځغلېده ، له ځایه راولاړ شه غبرګې د تورې چرګې په ملا راوګرځوله او چیغې یې کړې : پیدا دې کړه ، پیدا دې کړه . زه خو وا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم گلکه چې ته شیطان یې شیطان ! دا خو دې داسې دوا پیدا کړه چې د سلو مرضونو علاج پې کېږي . همدغسې ځای مې ورته غوښت خو نه پیدا کېده . وا وا، هزار رحمت گلکه !

د تورې چرگې ملا د واسکټ جیب ته لاس یو ووړ ، د پزې د نسوار و ښیښه یې راوایسته سر یې پرا نست او نسوار یې د لاس په رغوي کې واچول . مرغوزي نسوار یې د چپ لاس له رغوي په گوتو راوا خیستل په تبختر یې پزې ته کش کړل او په همدې کې یې ملک ته وویل : (چو یک در بسته گردد صد در دیگر شود پیدا)

ــ حق حق گلکه ، نن خو دې د ښې مینځ و ویشت . که زه با چا واي نن خو مې باید خوله په سرو زرو او لعل او جواهرو در ډکه کړې وای .

ــ اوس نو ملکه سبا ته د محبس د قوماندان تالو هم یو څه ورخوږ کړه .

ــ پوه شوم ، تر پایه ورسېدم ، د خبرې تل ته وررولوېدم . گلکه اوس د تا اصلي وظیفه دا شوه چې د آسونو د غلاد دوسیې لاره هواره کړي او دا دکلي جوارگران او لچکان د همدې دوسیې په مزي کې سره وپیيې .

د تورې چرگې ملا مسکې شو او ملک شا سوار ته یې وویل: گوره ما هم له تا سره شاگردي کړې ده !!!

ــ اوس ته پخپله داسې استاد شوی یې چې د ما رنگو لاس تر شا تړې . خیر که مړ نه وم زه به دې د دې مېړانو بدله ادا کړم گلکه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمر د صياد ختيځ لوري ته د غرونو د پاسه د شغلو پر پټاره پلترۍ وهلې وه . ګهيځ د شوتلې د ګلانو او ځنځلو د راخوټېدليو غوټيو د عطرو څپې د پسرلنيو غنمو له وږم سره يو ځای له کروندو څخه کليو او کورونو ته را شېلې . د سحر وږمې د پراخې درې په لارو او واټونو کې دوحشي بوټو او شنبليو خوشبويي د لارويانو سپوږمو ته ورشيندله . په کروندوکې د چونچڼو ، بلبلانو ، مېزانو او غرنيو مرغانو زړه وړرنکی شور او سندرې خورې وې . د تودې ډوډۍ او سويو لرګيو بوی ، د سين شنهار او د کليو د پاسه د نغريو او تنرونو د نيلي لوګي چتر ، طبيعت او انساني محيط داسې سره اوبدلي وو چې درې ته يې واقعي ، بې سارې او بې بدله ښکلا ورکړې وه ، هغه ښکلا چې د پلټونکي انسان په زړه او پلو کې د اميد تودوخه ژوندۍ ساتي او باور وربخشي .

قاسم د زين کړي آس په روستاړي پورې د سنيو خورجين وتاړه ، د آس په ورمېږ او ساغريو يې لاس راتېر کړ ، هغه يې ونازاوه او د ورمېږ ځنې يې ور ږمنځ کړې ، ملونه يې وروا چوله او د ا نګړ په لويه دروازه يې کوڅې ته راويوست ، له آس سره جلوکش د کوڅې په اوږدو کې د لويې لارې په نيت رهي شو . کله چې د کلي له جومات څخه را وا وښت په کوڅه کې يې په ملک شا سوا ر باندې نظر ولګېده . ګلک او نور کسان چې د بازا ر په ورځ بنو ته روان وو ، تر ملک راچاپېر شوي وو . ملک د قاسم په ليدلو د کوڅې له مينځ څخه د خپلې کلا دروا زې ته په شا شو . له ده سره ولاړ کسان هم په ده پسې ورځنګ ته شول او لاره يې آزاده کړه . قاسم د آس ملونی ته ټکا ن ورکړ او د ملک د غوږ وهنې لپاره يې آس ته کنځله وکړه او ورسره يې لاسونه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زين په کوبۍ ټينګ کړل ، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي ، په ټګ کې يې زين ته ورودانګل او پکې کېناست ، سمد لاسه يې آس ته تازينه ورکړه او د کلي له کوڅې څخه لويې لارې ته وووت .

ملک شاسوار سم د لاسه د تورې چرګې ملا ته مخ ور واړاوه : کبرونه خو مې ډېر ليد لي دي ، ليکن د دې لنډه‌غرو کبر په صيا د کې نه ځايېږي .

ــ دا کبر به‌يې ډېر ژر په سر ورمات شي . وايي د ميږتانه چې ورکه راشي وزر با سي .

له دې خبرې سره سم ملک شاسوار د تورې چرګې ملا ګونبۍ کړ او پوښتنه‌يې وکړه : د محبس د قوماندا ن خبره څنګه شوه ؟

ــ هغه راسره ومنله ، د چهارشنبې په شپه به (حسن کلته) له محبس ځخه خپل کورته راولي او له ما سره به يې کېنوي . د کلته يو خوريې چې په باجګاه کې اوسېږي او کله خور دی ، د هغه درک مې هم لګولی دی . زه به د خدای په فضل دغه کلته ټولو خبروته تيار کړم ، ليکن د محبس قوماندان ډېر څه غواړي .

د لته د ملک سترګې کږې شوې . شونډې يې بوڅې کړې او تعجب وهلي بڼه‌يې غوره کړه ، وې ويل : مثلاً څومره غواړي ؟

ــ ياره ملکه ډېرې زياتې . هغه وايي که چېرې حکومت په ما خبر شي چې ما حسن کلته د ناروا تورونو ټولو ته مجبور کړيدي ، زه به له مسلک ځخه طرد شم او خدازده څو کاله بند به را باندې وخېږي .

ــ نو بيا څه ؟

ــ ډېرې زياتې غواړي . خو زه لا ډغرې ورسره وهم . خدای مهربانه دی ، نن چې د بازار له کاروبار نه خلاص شم‌يو وار ورګرزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه پهلواني به بیا ورسره وکړم ، اندا زه به یې ولګوم .

د ملک رنګ لږ تغییر شو ، شونډې یې وچې شوې او د تورې چرګې ملا ته یې وویل: زه خو هم دا ډېر کلونه کېږي ملکي کوم ، د دې کارونو دود او دستور رامعلوم دی . دا نرخونه ولې زما لپاره بدل شول ، بیا د محبس قوما ندا ن خو زما پخواني معامله دا ردی ډېر خد متونه مې ورته کړي دي .

ــ ملکه دا د حکومت کسان لکه د حمام لنګونه دي ، وفا او بقا نه لري ، نن یې زه تړم ، سبا یې ته تړې او بل سبا یې بل تړي . دوې د پیسو یاران او د ګټې شماران دي ، دوې دکاندارا ن دي . پیسې ورکړه او خپله سودا ترې واخله ، که لږ پام وکړې دا اوسنۍ معامله یو څه سخته هم ده . دغه اوس دستي دې د دوستک زوی و نه لید چې څنګه په شړق درڅخه تېر شو . اسلم خو لا سم د تا سر ته ناست دی او که ته دغه لچکان له خپلې مخې لري نکړې ، هغوی دې نه پرېږدي او چې لږ پوه شي چې حکومت پر تا لاس نه نیسي والله که دې په سر صرفه وکړي یا په مال .

قاسم په لویه لارکې د هغو سپرو په لیکه پسې سیخ شو چې د بنو د بازار ورځې ته یې ځان رساوه . د لارې په ګڼه ګوڼه کې د قاسم نظر په معلم جمعه باندې پرېووت ، ورغږېې کړ او هغه یې خپل شا ته سپور کړ ، بیا یې سم دستي جیب ته لاس کړ او د نسوارو کډ و چې په خولبوی پورې یې د مریو څونډی ځوړوند و له جیب څخه راویوست ، لاس یې شا ته ورغبرګ کړ او معلم جمعه ته یې د نسوارو ست وکړ: واخله معلم صاحب چې پرون یوه اندیوال له پل متک څخه راته راوړي دي .

ــ څنګه دي ، ډېر زورور خو به نه وي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ هغه خبره به دې اورېدلي وي (د بلهاى سړى لور د پلار په نوم پورې ودېږي) ، دې نسوارو هم په متهک پورې نوم پیدا کړی دی مګر زموږ د صیاد تر نسوارو ښه نه دي . په دې کې قاسم یوه شېبه چوپ شو . د آس ملونه‌یې راښکوده ، په زین کې را په ډډه شو او خپلې خبرې یې داسې له سره راونیوې : بېګاه شپه ملک شاسوار زما ابا کلا ته ورغوښتی‌و ، د زاریو او عذر په غاړه‌یې ورته ویلی وو چې قاسم خو ښه سړی دی او په ما ډېر ګران دی ، لیکن د بدو خلکو سره سردچار شویدی . بیایې د اسلم نوم وریاد کړیدی ، جباریې وریاد کړیدی او دکلي شا و خوا نورو انډیوالانو نومونه‌یې وریاد کړي‌دي . بیایې حمید خان معلم صاحب په خوله کې ورکړیدی چې دغه معلم د حکومت دښمن دی او په پاچایې کارونو کې ګوتې وهي . زما ابایې ډېر ډار کړی دی ، په پای کې‌یې ورته ویلي دي چې قاسم لا تر اوسه د کندې تل ته نه دی ورلوید لی‌زه‌یې له ولسوال صاحب نه خلاصولای شم خو پدې شرط چې له بد و ګرځېدو څخه لاس واخلي او اسلم له ځان څخه لرې کړي . او په پای کې‌یې زما ابا ته خپله یوه زړه چپنه هم د تارتق په توګه ورکړې وه . زما ابا ډېر ډار شوی ؤ . ملک ته‌یې ژړلي وو ، عذر او زارئ یې ورته کړې وې ، او د خدای او قرآن روی یې وراچولی و ، په ډېر بدحال کورته راغی ، زړه پکې ویلې شوی و . تر نیمې شپې پورې‌یې زه ترټلم ، عذریې راته کاوه ، سریې راته لوڅاوه او له ژړا څخه شین شین راته اوښت. ویل‌یې ما د ظالم لښتوته مه تړه ، ما زمریانو ته په غیږ مه وروله او زما غریب کورته اور مه رانه باسه . داسې سلګئ یې وهلې تا به وې زړه پکې د ننه وچاوده . هر څومره تسلا مې ورکوله نه کرارېده . نیمه شپه یې له کوټې څخه راووتم او کرئ شپه مې په انګړ کې په ګرزېدو تېره کړه . له لمانځه وروسته مې آس

(c) ketabton.com: The Digital Library

زین کړ ، راووتم سم د لاسه له ملک شاسوار سره په کوڅه کې مخامخ شوم . د لېونتوب سېلاو راباندې راغی ، زړه مې راته وویل په همدې خپله دروازه کې یې تازینه سر ته ونیسه او د آس تر پښو لاندې یې وچرموړه او بیا یې لکه ورغومی په تقم کې واخله او د ابا پښو ته یې ورواچوه ، وروسته چې خدای هرڅه پېښ کړي وي هغه به پېښ وي .

معلم جمعه د قاسان اوسېدونکې و ، د ښایسته ځوانۍ او سپین پوستکی خاوند ؤ ، لوړه زده کړه یې کړې وه ، د اندراب د بنو په لیسه کې یې تدریس کاوه ، له موسیقۍ سره یې زیاته علاقه لرله ، دنبوره یې ښه غږوله او مروجې ولسې غاړې او سندرې یې ډېرې ښکلې بللې د ظریف طبیعت ، خوشحاله اروا او خوږې ژبې په خاطر د سیمې په زلمیانو باندې ګران و . ودونو او خوښیو ته به یې له ځان سره بیوه او په کلیوالو جنجالونو کې به یې ملاتړ ورکاوه .

معلم جمعه څو واره په نا معلومه علتونو بندی شوی و . له ملکانو او د سیمې له کله خورو سره یې نه لګېده . د کومې خاصې ایډیالوژۍ پا بند نه و . لیکن له سلطنتي نظام سره چپ و . په درسي ساعتو کې به د ا ستبداد پر ضد غږېده ، خود سرکشۍ او پاڅون په باره کې یې موعظه نه کوله ، د سیاسي بدلون لپاره به یې په پارلماني انتخباتو او د خلکو د حقوقو او آزادیو د بسیاینې په قانون او هوارو لارو باندې تاکید کاوه .بلهې خواره به یې رسوا کول او د دولتي اداري ناوړتیاوې به یې بربنډولې . دولس کاله وړاندې کوم وخت چې معلم جمعه لا تنکی زده کوونکی و، په شاشان کې د یوه واده په وخت په یوه نجلۍ مین شوی و . هغه مینه یې سر ته و نه رسېده او ده بیا واده ونکړ . خپل معاش به یې په خوریانو چې خورا نشتمن وو، لګاوه. پخپله یې په خپلې کوچنۍ کروندې او حویلۍ کې د بلخي ناکو د باغچې په حاصل ګوزاره کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمعه خان د قاسم خبرو حیران کړی و . وېرېده که چېرې ده ته نصحیت وکړي دا سرکشه او جنجالي زلمی به له ځان څخه خپه کړي او د هغه د پام اړونې لپاره یې نسوار تو کړل او وې ویل : قاسمه ته خو د لیک او لوست په زده کولو کې ډېر پاتې راغلې ، باید چې تر اوسه دې ډېر پرمختګ کړی وای . څنګه ؟

ــ معلم صاحب یو خو د کور او کروندې غم رادغاړې دی او بل لور ته مې د اسلم بېوزلي او مظلومیت ځوروي ، ملک ورځ تر ورځې غاښونه ورته تېره کوي او د سیمې ټول ظالمان یې ورشکاري ، همدا اوس یې بیا د تورې چرګې ملا او د ولسوالۍ ټپوسان پسې را سم کړي دي . دا زموږ د جومات امام ګورې ، ډوډۍ موږ ورکوو ، لرګي موږ ورته راوړو ، کور او کهول یې موږ ساتو لیکن ملاتړ د ملک شاسوار کوي . دا لا څه کوې طالبان یې د ورځې شولې ورسره ټکوي ، سرې ورسره چلوي او خدای مې دې غاړه نه نیسي د جوما توالو خبرې هم وررسوي . پرون مې واورېدل د تورې چرګې ملا کابل ته ځي . دغه سړې ډېر بې ایمانه او جال ساز سړی دی او د پیسو لپاره هرې مردا رۍ ته ملا تړي .

معلم جمعه وویل : آیا نشي کیدی چې له ملک شا سوا ر سره د اسلم روغه وشي ؟

ــ زما په خیال ، نه .

ــ ولې ؟ دا خو د قوم او ټولو خلکو مروجه لار ده .

ــ ملک شاسوار اسلم خپل سیال نه بولي . د هغه حق ته غاړه نه ږدي او له هغه سره روغه د ځان سپکاوی بولي . په دې باره کې اسلم څو څو واره د تل میرغازي د مولوی صاحب ، د حاجي صاحب عبدالاحد خان او سناتور سید اشرف خان د منځګړتوب مطالبه وکړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکن ملک شاسوار له اسلم سره روغي جوړې ته تن ورنکړ او په غوڅه د هغه له پور څخه منکر دی

ــ ښه نو ستا په خیال څه به کېږي ؟

ــ قاسم په دې پوښتنه هیجاني شو ، آس یې ودراوه ، په زین کې راکوږ شو او معلم جمعه ته یې وویل : وینې به توییږي او حساب به پاکېږي !

ــ دا خو د فیصلې ښه او معقوله لار نه ده . په دې توګه خوغوټه نه خلاصیږي بلکې غوټې ته بله غوټه ورلوېږي . پخوانیو ویلي دي « وینې په وینو نه وینځل کېږي او اور په اور نه مري . »

ــ په هر ځای او هر وخت کې داسې نه ده لکه چې ته وایې . مثلاً همدا د اسلم فقره به راواخلو . هغه ته د ناموس معامله وریپښه ده که هغه خپل حق ترلاسه نه کړي او یا خپل کسات وانخلي ، بیا به څنګه کولای شي د اندراب په ننګیالیو او باناموسه خلکو کې لکه یو نارینه په جګ سر ژوند وکړي . هغه په دې پېښه کې درې لارې لري ، یا باید خپل حق ته ورسېږي ، یعنی له ملک شاسوار نه بد او پور واخلي یا د نارینه په توګه وینې وبهوي او د پېغور په ختو خپلې ککړې شوې جامې د کسات په وینو و وینځي او یا کې یې کړي او یا د سپک شوي او بې غیرته سړي په څېر له اندراب څخه وتښتي . پور او بد خو شاسوار نه ورکوي او اسلم چې غیرتي سړی دی له اندراب څخه هم نه تښتي ، د مور او پلار هډوکي نه خوشي کوي ، پاتې کېږي یوه لاره او هغه د وینو تویولو او کسات لاره ده .

ــ اسلم یووزرې سړی دی ، هغه ته به سخته وي چې د وینو لار غوره کړي .

ــ نه هغه یووزرې نه دی ، د صیاد ګرد (شیربچګان) په هغه پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ دي . مګر زه او ته نه یو پسې ولاړ ؟

ــ دا د دوستانو او یارانو لوی شمیر ځای نه نیسي ځکه چې جنګ د توریې نه دی ، جنګ د پیسو ، واسطو او د سیسو دی .

ــ نه نه معلم صاحب تر پیسو او واسطو یې نه سره پریږدو ، دلته پخپل کلي کې د ټوپک او سیلاوې په خوله فیصله سره کوو . وینې به بهیږي او سرونه به لکه د کدوانو پکې رغړي . پوروړي به مري او پوردار به حق ته رسیږي .

ــ قاسم خانه په دې کې د اسلم او د صیاد د ځوانانو ورکه ده.

ــ ورکه مرکه نشته ، سم صفا ملک وژنو ، کورته یې اور اچوو او سم دلاسه غرونو ته خیژو .

ــ او تر کله په غرو کې ؟

ــ تر هغو چې ظالمان د خلکو د غوښو له خوړلو او وینو له تویولو شخه لاس واخلي ، کلی د وروری ځای او جومات د عبادت ځای شي.

ــ زور زیاتی به هیڅکله د ملک شا سوار په قتلولو پای ته ونه رسیږي . په دې کار به د ظالمانو منګولې او غاښونه لا تیره شي او تا سې به فقط خپلې کورنۍ او خپلوان اورته واچوئ .

ــ هو موږ به هر څه اور ته واچوو ، تر څو کسات واخلو او د ظلم کور وسوځوو .

په خبرو خبرو کې هغوی بازار ته راورسیدل او یو له بل نه جلا شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهر د ل دا سلم په مشوره د صیا دوز اوبا نو ، بزگرانو او د ده سلا او بنو پیژندگلوو ښوونکو ته د سین پر غاړه پخپله باغچه کې مېلمستیا کړې وه . د ملک یوسف باغچې په صیاد کې نوم درلود ، د ونو تر گورو سیورو لاندې د سین پر غاړه د ډبرو پراخه چوتره د سین په سپینو پستو شگو پوښل شوې او پې د پاسه د غوزانو د گڼو څانگو او پاڼو سیوری . پخوا چې د ملک یوسف د دبدبې زمانه وه دلته به د دوبې په مهال د اندراب سرکاري مشران راټولېدل ، مېلې به یې کولې ، ټنگ ټکور به وو ، د ملکانو او خانانو د بلنو او مېلمستیاوو عذربه پکې کېد ه، د چوترې او چنا رونو د ځنگلونو تر مینځ د ملک یوسف تر کلا پورې د میوه لرونکو ونو باغ غځېدلی ؤ . د چوترې سهیل ته یو اوږد بوره پټی پروت ؤ. په دې پټي کې به ملک یوسف گلان کرل خو اوس بې کښته پاتې شوی او په پولویې د نسترن او ځنځلو پخواني بوټي ببر شوي او وحشي شوي دي .

د باغ لویه چوتره په ټغرونو او غالیو فرش شوې وه . له ونو او بوټو څخه دغرنۍ هوا تا ند ه وږمه راغبرگېد له او د رابلل شویو له شوربگت سره یوځای ښادو زړونو او پلنو سینو ته ننوتله . د چلمانو په لوگیو او د نسوارود قطیو د شیشو په پړکېدوکې چاینکې او د نقلو تا لۍ پر مېلمنو ویشل کېد لې .

نن د لومړي ځل لپاره د ملک یوسف په نامي باغچه کې دا سې کسان چې ځای یې په ژرندو ، لوگجنو تورو دالانونو او تیارو کوټوکې و، راټول شوي وو . دوی زیاتره د بېوزلو بزگرانو زمن وو او په دا سې ځای کې د دوی راټولېدل عادي کار نه و . گوره څه پېښ شوي دي چې د قاسم او جبار مرتبه یې د ملک یوسف غالۍ ته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوز صیاد ملا خو دا خبره تصادفي نه وه کړې چې اوس د ملک یوسف رغولی او دروازه د کلي بې دسترخانه او بې دروازو بدمرغو ته ورپاتې شوې ده .

د مېلمنو تر مینځ د بنو او ده سلا د لیسې ښوونکو چې په برگو جیلکو کې بر ناست وو ، د کلیوالو بزگرانو پاملرنه ځان ته وراړولې وه .

بزگران ښوونکو ته ورنېږدې شول ، تر مینځ یې د پېژندگلوو لپاره خبرې او ټوکې ټکالي پیل شوې . قاسم په مهردل پسې د مېلمنو هرکلي ته ور ودانگل . جبار له جمعه خان ښوونکې سره په خبرو تود شو . او استاد حمید د مهردل په سلا د اسلم څنگ ته کېناست ، هغه اسلم ته وویل : له ډېرې مودې مې ستا نوم اوریدلی ، دي معلم جمعه ستا د مېړانې او خوړې مرکې په باب خبر کړې یم . نیت مې و چې زه به تا وینم او خبرې به درسره کوم لیکن دا به تر اوسه مقدوره نه وه . نن ستا په لیدو داسې خوشحال یم لکه ټول صیاد چې چا رابخشلی وي . په ما باندې مېړنې خلک گران دي . زه غواړم له هغو کسانو سره چې د ظلم مقابله کولای شي دوست شم او له دوی سره د زړه تنهاکې اوبه کړم

ــ کور ودان حمید خانه . زه د دې کلي یو غریب او ځورېدلی سړی یم . له ما سره ډېره غټه ناروا شوې ده . له ما څخه د سیمې ملکانو کلی ، کور ، جایداد او ناموس لوټ کړي دي . زما سرنوشت یو د غمونو انبار دی ، زه غواړم هرچا ته د دې انبار دروازه پرانیزم لیکن نه پوهېږم چې اورېدونکي به زما د ترخه ژوند د غمجنې قصې د اورېدلو زغم لري که نه . ښایي دا به د ځپل شویو او ټکول شویو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو عام خصوصیت وي چې خپل غمونه او رنځونه له نورو سره شریکوي .

ــ زه هم د دې راز سرګذ شتونو ، د همدې راز غمونو او رنځونو زوی یم ، ستا د غمونو ژبه زما د زړه ژبه ده، زه ستا د قصې تږې یم، مهرباني وکړه په ما باور ولره .

ــ څو کاله د مخه په همدې صیاد کې زما مور مړه شوه . او د هغې د غمجن مرګ په شپه له برو درو څخه سیلاو راغی او زما کوچنۍ کروندې یې تر خړو او ډبرو لاندې کړه او ما بدمرغ چې تر دې غمجنې پېښې وړاندې کوزده کړې وه، مجبورشوم د ناموس د خوندي کولو او د پولی پټي د بیا آبادولو په مقصد د غریبۍ لپاره فاریاب ته لاړ شم . دلته په کلي کې سړي خواره د برو درو له ظالمانو سره یو لاس شول ، زما نجل یې خرڅه کړه ، زما د کور کالي یې لوټ کړل او زما د ودانۍ لرګي او دروا زې یې په خپلو دهقانخانو او قشخانو کې ولګول او زما یې په غیاب کې د مرګ مجلا تېره کړه ، زه یې په مړو وشمېرلم، زه یې یو وزری او بېوزله سړی وبللم او زما په عزت پورې یې وخندل .

اسلم د خپل ترخه ژوند او د جابرانو د جفا په هکله معلم حمید ته ډېرې خبرې وکړې . د اسلم ستونی وپړسېده . سترګو یې د غوسې او غضب سور والی راووړ او خبرې یې په خوله کې وچې شوې.

معلم حمید د اسلم په سترګو کې دنه اېلېدونکي انتقام برېښنااو د ژورې کرکې لمبه ولیده ، هغه پوه شو چې اسلم له ملک شاسوار او د برې درې له خانانو سره خپله قصه آسانه پای ته نه رسوي . اسلم به خامخا د ملک په هستې اور ولګوي، ځان او دغه نور زلمیان به هم د دې اور په لمبو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسوځوي . حمید له ځان سره وسنجوله کله چې د صیاد د ځوانو بزګرانو تقدیر همدا دی ، نو بیا ولې د دې اور لمبه یوائې د یوه منفرد ملک کور او هستي ایره کړي؟ ولې دا اور پراخ نشي ، ولې ولسوال صاحب ، قاضي صاحب ، د پولیسو قوماندان او داسې نور ظالمان هم پکې وروونه چرموړي ؟ د حمید فکر د وسله وال پاڅون خواته لاړ . آیا د اندراب د نورو بزګرانو وحدت به له اسلم سره بسیا نشي؟ آیا اسلم به د ملک شاسوارپرځای د اوسني جابر دولت مقابلې ته چې د ټولو ټبریو او زورزیاتي وسیله ده، ملا و نه تړي؟ کېدای شي دا کوچنۍ سوځوونکې سپرغۍ د باروتو انبار ته لار پیدا کړي . اوس عمده کړۍ ، د تصمیم او عمل کړۍ د اسلم په لاس کې ده . دی باید د صیاد بزګران په دې پوه او قانع کړي چې له لښتي څخه ووزي او پراخ دریاب ته ورګډ شي . لامبو خو هر لامبوزن وهلای شي لیکن پیاوړي لامبوزن د دریاب غېږې ته ، د یاغي ځپو بستر ته ځان اچوي او لویه لامبو زده کوي . د ژوند ټولې چارې همدا سې دي . هرپیل یو پای لري . سړی ما شوم وي اوروسته بیا پیاوړی او د خپل سرنوشت خاوند شي دا ما شوم هم باید لوی او پوخ شي ، هغه څوک چې د شخصي انتقام لپاره اور ته وردانګي او د یو جنایتکار او قاتل په نوم تباه کېږي ولې د تاریخ په لوی او روښانه واټ باندې د خلکو د دفاع او د ژوند د بقا لپاره مخامخ و نه جنګېږي ؟ که دغه دهقانان په انقلابي هدفونو معتقد شي او انقلابې مفکوره واخلي دا به د یو لوی هدف د سرته رسولو لپاره یو مهم ګام وي .

استاد حمید چې لا پخوا غايبانه په اسلم پورې ډېر امیدونه تړلي وو د صیاد د بزګرانو په لیدلو او له اسلم سره په مخامخ آشنا کېدویې د غرور او د بری احساس کاوه او ډاډیې حاصل شو چې له دې نغري څخه به خامخا د اور لمبې جګې شي . ده ته د صیاد د بزګرانو په وجود

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د یوې نوې دنیا د روازه خلاصه شوه، د ده ذهن د بزگرانـــو د قیام خواته لاړ. وسله وال پاڅون به وشي او زوړ نظام به نسکور شي . ځمکې به وویشلې شي . بزگران او شپانه به د زوره‌ورو د استثمار له منگولو څخه آزاد شي، سواد او مکتب به د ټولو ولسونو لپاره عام وي . رشوت خواره او ښکیلاک گر به ورټل شي او ټولنه به له سیاسي، اقتصادي او اخلاقي فسادونو څخه لمن ورټوله کړي .

استاد حمید د اسلم په باب د خپلو خیالونو په رنگین وا ټ کې پرمخ ته چې اسلم د خپلو خبرو په پای کې پوښتنه ځنې وکړه : معلم صاحب چوپ شوې، تا ته څنگه ښکاري آیا زه په حقه نه یم ؟

ــ ته په حقه یې لیکن ...

اسلم‌ا ستاد حمید ته خبره په خوله کې ورماته کړه : لیکن څه ؟

ــ لیکن تا د یو کوچني هدف او شخصي مقصد لپاره زیاته قرباني پر ځان منلې ده . زما مقصد دا دی چې په دې ټول صیاد کې یوازینی مظلوم ته نه یې او دا یوازې د صیاد خلک نه دي چې ظلم گالي . که سترگې پرانیزو په اندراب کې داسې مظلومان په زرگونو او په قطغن کې په لکونو او په افغانستان کې په کروړونو دي او دا ظلمونه همدا نن نه دي پیل شوي، دا د پیړیو را په دیخوا رواج شوي اودانسان په وینه او هډوکو کې اخشل شویدي .

اسلم د دې خبرې له اوریدو سره له پلترۍ نه را په گونډو شو . د ململ سپینه لنگوټه یې له خپلو وروځو څخه پورته ټیل وهله او په ځیر ځیر یې استاد حمید ته وکتل . د ده د خبرې په بنسټ او اصلي هدف پسې وووت او له هغه نه یې پوښتنه وکړه : آیا الله جل جلاله د دې ظالمانو په دې بې رحمه چلند راضي دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نه هیڅکله ، خدای خو د عدل ، برابري او انصاف هدایت کړیدی لیکن داسي کسان شته چې همدا ظلمونه او تادا خدایي برخه بولي . هغوی وایي غنا او فقر ، سواد او بېسوادي ، روغتیا او ناروغتیا دا ګرد سره د سرنوشت برخه ده .

ــ په دې خبره ښه پوه نشوم استاده !

ــ د دې خبرې معنی دا ده ، داسې کسان شته چې وايي هر څه له اسلم سره شوي دي ، دغه‌يې په برخه لیک کې لیکل شوي دي او دا دخدای تعالی له جانبه دي . په دې کې ملک شاسوار او نور کسان کوم تقصير نه لري .

اسلم یوه شېبه په چرت کې لاړ او بیايې ناڅاپي سترګې وپړکېدې ، معلم حمید ته يې وویل : که چېرې د اسلم لاس وچلېده او د ملک شاسوار په مرۍ يې د کسات چاړه تېره کړه خو دلته به هم بیا وویل شي چې اسلم مقصر نه دی ملک شاسوار ته په برخه لیک کې همداسې لیکل شوي وو . په دې کې خو بیا هم د پوروړي او پوردار حساب یو شو !

ــ نه نه اسلمه داسې نه ده ، که چېرې داسې وای خو د پټي یو سر او بل سر به یوه سطحه لرله او لرو بر به اوبه برابرې ویشل کېدې . لیکن داسې نه ده .

ــ څنګه ده نو ؟

ــ دلته بیا د مروج عدالت ، انصاف او شرعي حدودو خبره مينځ ته راځي ، د جاني او مجنی علیه ، د متعدي او متعدی علیه خبره رابرسېره کېږي ، د تول او اندازې لپاره تله او پیمانه نوې کېږي ، یعنی ملک شاسوار ته په یوه تله او تاسو اسلم ته ، قاسم ، جبار او نورو دهقانانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله تله ورتلل کېږي . هلته د خدای دقضا او قدر وجوب ستا د برائت او مجبوریت لپاره دلیل نه شي کیدای ، دا بیا په قاضي پورې تړلې ده چې د کتاب کومه حا شیه درته گوري او د کوم تاویل په پېړي دې تړي ، لیکن په تړلو دې خامخا تړي .

اسلم یوه شېبه تامل وکړ . لاس یې تندي ته یوووړ، له ناست ځای څخه راولاړ شو . استاد حمید ته نېږدې راغی پوښتنه یې ځنې وکړه : معلم‌صاحب ستا له خبرو خو داسې معلومېږي چې زما رنگو کسانو لاسونه ازلي تړل شویدي . موږ د پور پتېږ او انتقام حق نه لرو . او ستاسې د خبرو مطابق موږ ته چې هر څه رسېږي له خپل تندي او بخت څخه رسېږي ، که دا سې وي د دنیا ټولې سپکې او ورکې چې رارسېږي له تقدیر څخه به‌یې بولو او له ظالمانو او سړي وژونکو څخه دې حتی گله هم نه کوو .

ــ دا خو د خیټورو او ظالمانو منطق دی ، لیکن د مظلومانو خبره بیا بله ده . د دنیا مظلومان عدالت غواړي ، هغوی وایي په دین کې دارا او نادار، سور او سپین ، عرب او عجم فرق نه سره لري . ټول د ژوند او برابرو حقوقو خاوندان دي . مثلاً که ملک شاسوار تا مړکړي په تا باندې قصاص کېږي .

ــ نو فرق چېرې دی ؟

ــ دا جواب لېږ سخت دی . معلم جمعه چې ښه باسواده او لوستی سړی هم دی لا د ظالم او مظلوم په وېښ نه پوهېږي . په دې خبرې باندې پوهېدل د ټولو رازونو کلي ده . که څوک په ټولنه کې یعنی دلته په دې خپل ولس کې د ظالم او مظلوم ، د نشتمن او شتمن او د حاکم او محکوم پوله پیدا نکړي او د مظلومیت په سببونو پوه نشي هغه خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښمن نه شي پېژندلای . ډېر امکان شته دی چې داسې نا پوه کسان خپله ځواني او مېړانه بې ځایه ضایع کړي .

معلم جمعه د استاد حمید له خولې خپل نوم واورېد په موسکا له ځایه راولاړ شو او هغه ته یې د ټوکو په غاړه وویل : ښه وایه بیا دې زما څه غیبت شروع کړی دی ؟

استاد حمید په فکر کې ډوب لاړ ، یوه شېبه چوپ پاتې شو بیا یې معلم جمعه مخاطب کړ : ولې له موږ څخه لرې په تخیلي دنیا کې ژوند کوې . تا خو به‌تل ویل پاک انسانان او تکړه ملګري نشته . دا بزګران خو هم پاک دي او هم تکړه ، ته چا ته منتظر یې او څه راز ملګري غواړې ؟ اې بدمرغه لارورکې جمعه ! ته به هم په دې ورکه لار کې ورکېږې . داسې به ورکېږې چې هیڅ پل زن به ستا لوری و نه مومي . غمونه به دې دوستانو ته ډېر ورپاتې شي ، لیکن د عمل نتایج به دې ډېر کم وي ، زه غواړم چې داسې دې نه وي ، ستا آواز دې ټولو کلیو او کروندو ته ورسېږي او ته دې د ولسونو لپاره د یو سندرغاړي او ټوکمار دوست پر ځای یو واقعي لارښوونکی شې . ته دې د پارلماني نظام د یو مداح پر ځای د وسله‌والو پاڅونونو او ولسي پاڅون مبلغ شې او ته دې داسې هنرمن یې چې د هغه د ژوند واټ د ټوپک او دنبورې په غبرګو هنرونو باندې جوړ شوی وي .

ته خپل عشق ، خپله ځواني ، خپل ټول استعداد او ملکات ولس ته ور وبخښه . ته داسې مینه انتخاب کړه چې تا ډوب نکړي او تا له دغو غریبو لار ورکو خلکو څخه و نه پېري او جلا دې نکړي .

معلم جمعه نه غوښتل د ساده بزګرانو په وړاندې دا روښان فکره بحثونه چې هغوی ته د پوهېدلو وړ نه وو ، له استاد حمید سره پر مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوزي نو ځکه يې د هغه د خبرو لړۍ داسې ورلنډه کړه : استاده ! بيا په څه چرت کې لاړې ، ما غوښتل وپوښتم دا زموږ يار اسلم دې خوښ شو که نه ؟ دا خو هم هغه اسلم دی چې د صياد له زمري څخه يې ګيدړ جوړ کړ ، ته خو نن سم ګپ ورسره ولګوه . دا دهمغو انقلابي دهقانانو يو تن دی چې ته همېش د هغوی د پيداکولو او روزلو په باره کې خبرې کوې .جمعه همدلته خپله لهجه طنز ته واړوله ، دوی هماغه د پاڅون کسان دي چې تا خپل ټول عمر د هغوی په لټه کې تېر کړ .

ــ جمعه جانه کور دې ودان ، زوی دې لوی .که دغه دهقانان د پاڅون نه شول نو د پارلماني نظام د عدالت جنډه خو به لوړه کاندي . څنګه ؟ توره نکتايي او سپين کالرونه خو به په غاړه کړي او ستاسي ګلالي حکومت او سپين پاڅون ته خو به لاس پورته کړي .

معلم جمعه موسکی شو . وې ويل : استاده نن ډېر بحث نه درسره کوم ، زموږ د نظرياتو سم والي او ناسم والي ته به تاريخ ځواب ورکړي . زه د انسان د وينو تويولو پلوي نه يم . کله چې خلک وکولای شي د دولت له لاس وهنې پرته خپل نمايندګان وټاکي او د پارلمان له لارې خپل د زړه حکومت راولي . د خلکو دښمنان ، ظالمان ، رشوت خواره ، بې کفايته او ناپوه کسان په سوله ايزو دموکراتيکو لارو د واک له مقامونو څخه لېرې کړي ، د دولتي سيستم چارې تر کنترول لاندې راولي ، په اقتصادي سياست او اجتماعي چاروکې د خلکو برخه اخيستنه بسيا کړي . بيا نو جنګ جګړې او وسله وال پاڅون څه ضرورت دی ؟ موږ خو ليوان نه يو چې بې موجبه د څيرلو او وينې تويولو لار غوره کړو .

د معلم جمعه بحث له استاد حميد سره اوږد شو ، آوازونه لوړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرو طرز جدي شو ، د مېلمنو پاملرنه يې ورجلب کړه ، ټول پر معلمانو باندې راټول شول .

استاد حميد په دې کې معلم جمعه ته وويل : ته د اسلم په مظلوميت خبر يې ؟

ــ هو !

ــ مهرباني وکړه موږ پوه کړه چې د دغه اسلم د مظلوميت جبيره به څنګه ستا د مطروحه پارلماني نظرياتو له لارې وشي ؟

ــ هغه پارلمان چې هلته د حکومت له مداخلې پرته انتخابات وشي او په دې انتخاباتو کې وړ کسان وټاکل شي ، د نن خبره نه ده . هغه پارلمان کوم چې زه يې پې معتقد يم په داسې ټولنه کې لکه دا نن چې موجوده ده تحقق نشي پيدا کولای .

ــ ډېره ښه ، نو کله به تحقق پيدا کړي . مثلاً څو مياشتې يا څو کلونه او پېړۍ وروسته ؟

ــ زه دغه وخت نشم ټاکلای .

ــ د اټکل په توګه مهرباني وکړه .

جمعه وارخطا شو بې ارادې يې وويل : ښايې شل کاله ، پنځوس کاله او تر دې کم او زيات کلونه .

ــ ډېر ښه ، تر پنځوسو کالو پورې به خلک څه کوي ، خپل مسائل به څرنګه حل کوي . دغه اسلم به څه کوي . هغه ستاسې د کلي خيرمحمد چې زوی يې د اوبو په لښتي باندې ووژل شو ، هغه به څه کوي . دا ټول خلک چې تالا کېږي ، وژل کېږي او تر استبداد لاندې چيغې وهي دا به څه کوي ؟ هغه د ده سلا (سکينه) د مرحوم عزيز ښځه به څه کوي ؟ استاد حميد په دې کې له معلم جمعه څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم ته مخ راواړاوه هغه یې مخاطب کړ ، او وې ویل : د عزیز د مېرمنې قصه هم د اورېدو ده . هغه په تانده ځوانۍ کې کونډه شوه . هغې ته له خپل مېړه څخه ډېرجایداد او یو زوی ورپاتې شول . د ښایست او جایداد په وجه ډېرو کسانو له هغې نه د بیا کوژدې غوښتنه وکړه ، لیکن هغې د خپل زوی د پالنې په خاطر هر چا ته د نفې ځواب ورکړ ، له عزیز څخه یو احمق ورور ، چې سمندر نومېږي پاتې دی . ده د عزیز له مرګ څخه وروسته له کونډې ورېنداري څخه د دواده هیله وکړه . لیکن هغې انکار وکړ . دی راولګیده د قاسان د ملکانو په ملاتړ د خپل وراره وصي شو . له وصایت څخه یوکال وروسته یې د ملا ګلګ په واسطه دبرې درې له خانانو سره په مشوره یو لک روپۍ د ارزنګان ملک امرالله ته چې قرآن خور سړی دی ورکړې . هغه د مرحوم عزیز په ماشوم زوی باندې د خپل ورور د قتل دعوی چې د باجګاه په غلا کې مړ شوی و، وکړه . د ماشوم له لوري سمندر د عزیز ورور یعنی د ماشوم وصي ورته وکیل شو . وکیل صاحب د خپل وراره له لوري په دري واړو محکمو کې د قتل دعوی عمدأ امرالله ته بایلوده او ماشوم چې بلوغ یې شرعأ د بلوې خورو له لوري تسجیل شوی و، په قصاص محکوم شو . قاضیانو ، څارنوالانو او په اندراب کې خو تقریبأ ټولو سرکاري واکدارانو خپلې برخې پکې واخیستې . له اورېدو د درې خانانو پنځوس زره افغانۍ او ګلګ پنځویشت زره افغانۍ جیب ته واچولې . د عزیز زوی قصاص شو . جایداد یې د رشوت خورو د سهم تر ادا کولو وروسته خودبخود د سمندر کاکا خېټې ته لاړ .

سکینه هم په همدې سرنوشت سمندر ته نکــــاح شوه . آیا موږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عزیز ښځې ته چې اجباراً واده شوې او زوی یې قتل شوی دی ویلای شو چې ته ودرېږه پنځوس کاله وروسته د معلم صاحب جمعه پارلمان واګې اخلي او دموکراسي نظام راولي، هله به ستا بازخواست وشي ؟

استاد حمید چې په احساساتو کې تود شوی و ، مخ یې له اسلم څخه معلم جمعه ته ورواړاوه او په برندو برندو کتو یې هغه ته وویل : ګوره معلم صاحب د یو دوست او ستا د یوه خواخوږي په توګه غوښتنه کوم چې د خیال له لمر سپوږمۍ څخه لیږدې خاورینې غمځپلې ځمکې ته راکوز شه او له هغو خاکي خلکو سره چې ستا مرستې او ملاتړ ته محتاج دي نیږدې شه . زما په فکر ستا اوسني خیالات او د ژوند غوښتنه سره لرې دي . موږ باید د ژوند غوښتنو ته ځواب پیدا کړو ، نه د خپلو سیاسي تخیلاتو او هوسونو تقاضاوو ته ، د مثال په توګه دغه اسلم او دا نور بزګران چې دلته راټول شوي دي او هغه زده کوونکي چې د بنو په ښوونځي کې له تا څخه د تاریخ زده کړه کوي ، د ژوند د مسایلو په باب پوښتنې لري ، دوی پخپل ورځني ژوند کې په ستونځو اخته دي . دوی باید د خپلو پوښتنو او شکونو په باره کې ځواب ترلاسه کړي او قناعت ته ورسېږي . وړمه ورځ د مرزا قمرالدین زوی چې د بنو د لیسې په لسم ټولګي کې یو ممتاز شاګرد دی، د ګل شاه په سماوار کې له څارنوال سره د اجتماعي بدلونونو د ضرورت په باره کې بحث کړی و . هغه هم د استاد پارلماني جنت په باره کې ګوړې ماتولې . کله چې ما ته دا قصه وشوه زه سمدستي پوه شوم چې دا د معلم جمعه سیاسي نظریات دي چې د دې تنکیو او مستعدو ځوانانو ماغزه یې تخدیر کړي دي .

معلم صاحب ! ستا نظریات د افــــلاتون د فاضله مدینې نظریاتو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته دي . هغه خو لا د افلاتون په وخت کې هم غلط ثابت شوي وو . لیکن ته تر هغه دونیم زره کاله وروسته دغه باطل مبطل افکار هغه هم په ډېره ناقصه او عامیانه توګه ژوېي او نا روا شخوند پې وهې . د بزګرو لپاره څه فرق کوي چې د زورورو جاګیردارو پارلمان ته ځوک ځي . د پارلمانتریستانو ښه او بد اخلاق د خلکوپه اساسي ستونزو باندې څه اثر لري ؟ دا وړ پارلمانونه خو د لیوانو تر مینځ د پسونو د ویشلو کار پر مخ بیایي . دا پارلمانونه خو فیصله کوي چې د ښکېلاک ګرو کومه طبقه ، کوم قشر او کوم نماینده ګان دې په روانه دوره کې د خلکو مادي او معنوي هستي تالا کړي او بیا تاسې لا بل تیسس هم راویوست چې دې پارلمان ته باید پنځوس کاله سترګې په لار پاتې شو ، او زموږ په نسل کې لا داسې ځوک نشته چې پنځوس کاله وروسته دې ژوندی وي .

معلم جمعه چې د صیاد د ځوانانو په مېلمستیا کې له سخت موقعیت سره مخامخ شوی او د خپل میل خلاف له استاد حمید سره بحث او شخړې ته مجبور شوی و ، له ځان سره یې وویل : راځه چې نه دي پرېږدي او نظریات دې په ناروا طریقه تحریفوي او ملنډې پرې وهي . سم بحث ورسره وکړه او خپل عقاید پخپله طریقه او صادقانه توګه بیان کړه . دسمال یې له جیبه راویوست د مخ خولې یې پاکې کړې او په مودبه غاړه او له موسکا ډکو سترګو یې استاد حمید مخاطب کړ :استاده ما کله ویلي دي چې اسلم دې پنځوس کاله د خپل حق د حصول لپاره منتظر پاتې شي . زه کله نورو مظلومانو ته وایم چې تاسي خپل حقوق مه غواړئ .که زه دوی د خپـلو حقوقو له غوښتلو منع هم کړم دوی هغه غواړي او خامخـــا یې باید وغواړي . په روان ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ظالمان او مظلومان دواړه شته او له زرګونو کلونو را په دېخوا همدا لړۍ روانه ده . ښاپې لیوان او وري به یو ځای پیدا شوي وي . د ظالم او مظلوم ، حق او نا حق ، رڼا او تیارې د مقابلې او مبارزې بحث خو ډېر پخوانی دی او د زرګونو کلونو تاریخ لري . تل مظلومانو مبارزه کړېده او کوي به یې ، لیکن د اسلم او د ده د مخالفانو شخړه ورځنۍ پېښه ده ، داسې پېښه چې هره ورځ د خلکو تر مینځ د هغې په څیر زرګونه پېښېږي . دا خو د ورځې روانی خبرې دي . لیکن کله چې د وطن په باره کې خبرې کېږي او د راتلونکي ټولنې د جوړولو ستراتیژي مطرح کېږي ، هلته باید د اسلم ورور او یا زما ستا د پرابلمونو په چوکاټ کې بحث محدود نشي . باید بحث د تاریخي تطور پر قانوني فطرت باندې وشي او د اجتماعي مناسباتو جرړې وڅېړل شي . دا حقیقت وڅېړل شي چې ولې په ټولنه کې ظالم او مظلوم ، شتمن او نشتمن ، حاکم او محکوم را پیدا شوي دي ؟ د دې اجتماعی توپیرونو سرچینه چېرې ده ؟ په څه طریقه باید له اجتماعي ناوړتیاوو سره چې انسان یې ناکرار کړیدی مبارزه وشي ؟

زما او ستا اختلاف دې ټپوسونو ته د ځواب ورکولو څخه را پیدا شوی دی . یعنی زه او ته د موجودو اجتماعي مناسباتو د تحلیل او د هغوی د سرچینو او فعل او انفعال په باره کې اختلاف لرو . موږ په یوه تاریخي مرحله کې د اجتماعي ناشونو او له هغوی سره د مبارزې په ستراتیژۍ او تاکتیکونو باندې سره مخالف یو . خو تاسو له موقعیت نه ناوړه ګټه اوچتوئ . د علمي دوکتورینونو اختلاف د اسلم قصې ته راغونډوي او په دې توګه غواړئ خپله فقیره فلسفه او جنجالي سیاست پر ځورېدلو بزګرانو ومنئ . لیکن ستر بدلونونه په ګردې ټولنې پورې اړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري او د لسو شلو کلونو په دوران کې نه راتولېږي او بیا انسان پخپله یو مجبور شی دی ، نشي کولای چې خپل ذهن او فرمان پر تاریخ باندې وروتپي او د اجتماعي بدلونونو زمان د خپلې ځانګړې غوښتنې تابع وګرزوي .

تاسې زما سیاسي عقاید تحریف کړل . په بحث کې د مقابل لوري له اخلاقي رعایت څخه ګټه اخیستل اخلاقي کار نه دی . تا زما افکار د خلکو له غوښتنو څخه لرې او پردي وبلل . اجازه راکړئ چې زه له تاسو څخه وپوښتم په داسې ټولنه کې چې هلته د سوله ایزې دموکراسۍ اصول او پارلماني انتخابات د تطبیق وړ نه وي او په پنځوسو کلونو کې لا هم نشو ور رسېدای ، هلته به د بې طبقې ټولنې جوړول او ټولو خلکو ته د دوی د اړتیا په اندازه بسیاینه څو کلونه ونیسي ؟ د داسې ټولنې جوړول چې له فقر او اجتماعي ظلم نه خلاصه وي او د دولت د موسسې ضرورت پکې له مینځه لاړ شي ، څو پیړیو ته اړتیا لري ؟ آیا دغه د ځمکې مظلوم بنده ګان او له هغې جملې نه همدا کوټل شوی اسلم کولای شي چې د هغه طلایي دوران راتګ ته سترګې په لار پاتې شي ؟ یوازې په سرو او تودو خبرو ټولنه نه بدلېږي . دا تشې باتې دي چې ته یې په ډېر لوړ قیمت خرڅوې . سعدی ستر فارسي ژبی شاعر پخپل ګلستان کې یوه داسې قصه لری چې زمونږ له دې بحث سره سر خوري . په قصه کې ویل کېږي چې یو سړي استنجا وهله او په هغې کې یې د استنشاق دعا ویله « الهم ارحنا برائحة الجنتة » یعنی خدایه ما ته د جنت بوی راورسوې . سعدی چې د یوه سوري دعا د بل سوري په حق کې واوریده ، سمدلاسه یې هغه سړي ته آواز وکړ او وې ویل : « جان بابا خــوب ورد آورده ای ـ لیک سوراخ دعا گم کرده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای . » یعنی دعا ښه دعا ده ، خو د هغې سوری دې ورک کړیدی .
ته کټ مټ لکه د سعدي اسامي خپله دعا په غلط سوري کې کاروي ، ته غواړې د اسلم مسأله په اندراب او بیا افغانستان کې د پراخو اجتماعي تناقضونو د حل او فصل لپاره او یا ستاسو په اصطلاح د یوې تاریخي پوړۍ نه بلې ته د ورتېرېدو په خاطر استعمال کړې . که سوسیالیزم هم دا وي چې ته یې بیانوې ، دا له یوې فلسفي گمراهي څخه پرته بل څه نه ده . که ته غواړې چې واقعاً له اسلم سره مرسته وکړې بیا نو لار دغه نه ده چې ته پې روان یې ،د دې مرستې لارې معلومې دي . لومړۍ لاره دا ده چې له ملک شاسوار سره د هغه روغه وکړې ، پور او بد ورته واخلې . که دا دې په وس نه وي پوره ، نو بیا د هغه د دعوې وکیل شه او عرض یې یو ځای ته ورسوه او که دا یو هم نه وي دربادې پوره ، د ده د مظلومیت یو صادق شاهد او ملاتړ خو اوسه . تردې پور ته موږ او تاسې ته حق نشته چې دغه پاک او گلالي بزگران شرارت او ماجراوو ته ورټېل وهو او له ښکرورو غویانو سره یې په نابرابره مقابله اخته کړو . تاسو لطفاً خپل ذهن پر تاریخ باندې مه تحمیلوئ .

معلم حمید چې تل یې د معلم جمعه له رعایت او احترام څخه په بحثونو کې گټه اخیسی وه ، نن په نا منتظره توگه د هغه له مقابلې او پیاوړي استدلال سره مخامخ شو .دې مقاومت هغه د زبردستۍ له همېشني احساس او جوش څخه راوغورځاوه او د خپل عادت په خلاف یې د بحث د لنډولو ته مایل کړ . ده همدې نیت د معلم جمعه په خبرو کې ورننووت وې ویل : اوږدو خبرو ته څه حاجت ، همدلته د اندراب په شرایطو کې به وگورو چې کومه لاره لنډه د فهم وړ او عملي ده . د مثال په توگه اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړي په اندراب کې له ظالمانو سره د مبارزې لپاره له موږ څخه مشوره وغواړي ، موږ د دغه روان بحث پر اساس دوه نظریې ده ته وړاندې کوو .یو دا چې اسلم دې پنځوس کاله انتظار وباسي ، تر څو پارلماني عدالت په وطن کې تامین شي او دی خپل حق ته ورسوي . دوهم دا چې اسلم دې ټول بزګران چې هره ورځ برالا ظلم ورسره کېږي متحد کړي او دوی ته دې د همدې اندراب په عملي ژوندکې د ظالم او مظلوم پوله وروښيي او د ټولو مظلومانو په لړ کې دې خپل حق هم وغواړي .

ـ نه استاد حمیده ! بربنډه خبره دې ونکړه . دا نو روښانه نا ځواني ده . ولې داسې نه وايي چې اسلم او د ده ملګري دې د ملک شاسوار د مقابلې پر ځای د دولت د ټول نظام قهرجنې مقابلې ته راپاڅېږي او واګي دې د تا ګوند ته وسپاري . او همدې ته وايي واقعي ګمراهي او عوام غولونه . قاسم چې هیڅ یې سر د معلمانو په بحث خلاص نشو ، له ځایه راپاڅېد ، معلم جمعه یې تر لاس ونیو ، له ځایه یې پاڅاوه ، دنبوره یې په لاس ورکړه او په لوړه خندا کې یې ورته وویل : د ښوونځي خبرې بیا په ښوونځي کې سره وکړئ ، نن د مېلې ورځ ده مېله به کوو . نیسه د تورو سترګو سندره وبوله او دا نازنین ځوانان خوشحاله کړه . استاد حمید راپاڅېد د باندې و ووت او جمعه کرار کرار د دنبورې تارونه او غوږونه وازمویل او بیا یې سندره پیل کړه :

آهو بره ی سفید خود گم کردم
روی سوی ولایتای مردم کردم
مردم میگویند ای بچه دیوانه شده
دیوانه نه‌یم یار خوده گم کردم

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

رویت گله میماند اگر آب تیی
زلفت زره میماند اگر تاب تیی
یک بوسه اگر بر من غمناک تیی
گویا که هزار تشنه را آب تیی

ای کرته سفید، سفید نپوشی چه شود
ما رهگذریم ، روته نپوشی چه شود
ما رهگذریم براه خود میگــــذریم
از رهگــذران روته نپوشی چه شود

دختر ــ دختر تو داغ کردی مارا
صد برگ درون باغ کردی مارا
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
آفتــاو شدی و آو کـردی مارا

د اوړي تود لمر د اندراب کروندو ته خپل تاوده تنابونه راغځولي وو . د کښتونو او باغونو تر مینځ په کږو وږو لارو باندې د سړیو او ښځو اوږده کتارونه له لر او بر څخه د بنو بازار ته رهي وو . مهردل په مست مشکي آس سپور له نورو سپرو سره بازار ته راننووت . په سرای کې د اسونو له تړلو وروسته له یارانو سره یو ځای د بنو مرکزي او تر ټولو ستر سموار ته راغی . په اندراب کې د بازار ورځې د مالونو د مبادلې او سوداګرۍ څخه پورته د زلمیانو لپاره د ساتېرۍ ، مېلو او تفریح ورځې هم وي ، پدې مهال د بېلا بېلو سیمو زلمیان او شوقیان ملاقات سره کوي . هلته د بزکشۍ مقابلې او د زرکانو د جنګولو لوبې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړې وي . پهلوانان غېږې سره نيسي او محلي سندرغاړي د کليو او کروندو ستومانه زلميانو ته سندرې بولي .

مهردل سموار ته له رانئوتو سره سم سموار چي ته په لوړ غږ وويل : استاد ميراحمده ، نن ټولې چاينکياني موږ ته وساته ، د پېسو حساب دې پر ما دی . ټول انډيوالان د وزلوبې لپاره دلته رارسېږي ، زموږ شمير به يات شي او وزلوبان خو خواړه هم نام خدا ډېر خوري .

مهردل ورپسې آدينه ته مخ وروااړاوه او په داسې حال کې چې د سماوار په ديوال راځوړندې دنبورې ته يې په لاس اشاره کوله وې ويل : آدينه جانه ته لا ورته ګورې ، دروايې خله او زموږ ستړو زړونو ته دمه ورکړه .

آدينه په برېتو کې موسکی شو . له ځايه وخوځېد ، په صدفو او ځونډيو جړاو شوې ، ښکلې دنبوره يې راواخيسته ، په غوږويې ګوتې ورووهلې ، سورې کړه او بيايې له مهــردل څخه پوښتنه وکړه : کومه نغمه وغږوم او څه سندره وبولم ؟

ــ غرنۍ وطني چاربيتې وبوله ، هر هغه څه وبوله چې زموږ له سويو زړونو څخه غمونه کم کړي . زموږ په سينو کې عشقونه راژوندي کړي او موږ ته د ښايسته پېغلو د وصال او وفا په باره کې تسلي راکړي .

د مهردل د تائيد لپاره ټولو په لوړ آواز وويل : هو هو د پېغلو په باره کې يې ووايه ، ووايه ، وې وايه شير بچيه !

آدينه د کوزصياد د کلي د يو ځمکه وال بزګر زوی و . له ښکار، د سندرو له مجلسونو او وزلوبې سره يې مينه وه او پخپل طبيعت کې يو مينه ناک زلمی و ، د کلي د يوې نجلۍ سره د مينې له کبله يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونځی د شپږم ټولګي په نیمایې کې پرېښود . مینه یې هم سرته ونه رسېده او نجلۍ د ملک شاسوار په ریبارۍ بل چا ته واده شوه . صیاد ته د اسلم راتګ په ده کې له ملک شاسوار څخه د کسات اخیستلو هیله پیاوړې کړه . که څه هم په ظاهر کې د قاسم غوندې تر خولې او لاس تېر سړی نه ؤ لیکن په زړه کې د ملک شاسوار په دښمنۍ کې تر هر چا ډېر مصمم و . آدینه د دنبورې په تارونو ګوتې وخوځولې . هغه یې غږېدو او ژړېد و ته برابره کړه . او ورسره سم یې مخ مهردل ته ورواړاوه او وې ویل : ستا په غوښتنه د عشق په باره کې سندرې بولم خو زموږ مینه د بېلتون په کوڅه تېره شوې ده . ځکه به د مینې او بېلتون په باره کې غبر ګې سندرې وبولم . هغه له پرانیستې کړکۍ څخه ستر ګې د لوړو غرونو پر اوچتو پرښو خښې کړې او د دنبورې د تارونو په فریاد کې یې د بزګرانو او شپنو د مینې سندرې پیل کړې :

جـــانانه قلندرت شدم یادم کن
خاکستر کوچه هات شدم یادم کن
گر زنـــده بودم باز به سلامت میآیم
گر مرده بودم دست به دعا یادم کن

در کوچه ی تنگ سر دچار تو شدم
عاشق به دو چشم پرخمار تو شدم
عاشق نبـــودم تو عـاشقانم کردی
زنجیـــر به زلف تابعدار تو شدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبزینه زنګ مرا بخود یار بګیر
سوغـــات مر از پس دیوار بګیر
ګر شب که مراجای دیګرمیبردن
تا آمـــــدنم خودته بیدار بګیر

در شهر شمامه بینوا میـــګردم
کچکول بدست مثل ګدا میګردم
مردم میګویند چرا ګدا میګردی
بیمار عشقم پشت دوا میـګردم

سبزینه زنګ من به کجایت بمرم
دم نو کګ چادر کشالت بمـرم
دم نو کګ چادر کشالت کفنـم
راستی ته بګو من به کجایت بمرم

آدینه لا خپله سندره پای ته نه وه رسولې چې ګلګ په مخامخ واټ کې څرګند شو او سماوار ته نیږدې د درزي په دکان کېناست .

آدینه چې د هیجان او شور اعتلا ته رسیدلی و ناڅاپي يې ګوتې د دنبورې له تارونوڅخه اوچتې کړې او سندره يې بس کړه . مهردل وار د واره پې غږ کړل : ولې دې بس کړه . ځوانیمرګ دې کړو کور خرابه !

آدینه د درزي دکان ته وکتل ، موسکی شو او وې ویل : په ګاونډي دکان کې شیطان کېناست . سندره او ساز پاک شیان دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطان په اوربدو جوته کېږي.

ــ گلک ښيي ، څنگه ؟

ــ شیطان خو ښکر نه لري . همدا کسان چې په مینه او حقیقت باندې ایمان نه لري ، په ولس کې د فساد او دښمنۍ زړي کرې او مینان سره جلا کوي ، رښتوني شیطانان دي . آدینه لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې د درزي شاگرد مهردل ته ودرېده او وې ویل : ملا گل رسول زموږ پر دکان ناست دی او تا بولي . مهردل انډیوالانو ته مخ ور واړاوه او د درزي دکان ته يې د تگ اجازه وغوښته .

د گلک سترگې چې څنگه په مهردل ولگېدې د دکان له تخته څخه يې په لوڅو پښو د ده هرکلي ته راټوپ کړل . غیږ يې ورته خلاصه کړه او ټینگ يې په مټو کې ونیو : پلار دې خدای وبخښه په ټول قطغن زمین کې يې جوړه نه وه . زه خو د هغه په نمک رالوی شوی او گل رسول شوی یم . زه په اندراب کې هغه د پگړۍ او خبرې خاوند کړم . ما وې زه به ټول عمر د هغه د خاندان خدمت کوم ، خو دا به زما بد شامت وو چې تا مخ راڅخه واړاوه او زه دې د ملک یوسف مرحوم له درگاه څخه بې برخې کړم . خو اوس مې دا نگیرلې ده چې که مې منې او که مې نه منې زه ځان د تاسې لمنې ته دراچوم .

د تورې چرگې د ملا ژبه لکه دوه سره اره د غوړ مالۍ او ثنا او صفت په ژدوولو داسې توده شوه چې مهردل ته يې د ځواب او کورودانۍ موقع هم ورنکړه . د هغه سر ، غوږونه ، سترگې ، مخ او اوربوزيې ځو ځو وارې مچ کړل . گلک د کلي او کور له پوښتنې څخه ورو ورو اصلي مطلب ته راغی او مهردل ته يې وریاده کړه چې ملک شاسوار گیله من شوی دی او د هغه خپه کول مناسب کار نه دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید د خپګان موجبه یې وپوښتل شي او تسلي یې وشي . مهردل ګلک ته د ده د زړه سوي او خیر غوښتنې له کبله کورودانی ووایه او ډاډیې ورکړ چې د ملک شاسوار شک او شبهه به د ځان په بارکې لري کړي . هغه چې د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ د ګلک په لوبو پوه و ، په ډېره وښیارۍ یې د ګلک زړه په ځان سپین کړ . هغه ګلک ته وویل چې که ملک شاسوار له اسلم سره زما د نېږدېوالي له کبله پرما باندې بدګمان وي ، په حقه نه دی . دا ځکه چې اسلم خو اوس له زهرو ډک شوی دی . علاج یې د هیچا سره نشته . زه که له هغه سره ګرځم یو سبب یې دا دی چې د ملک شاسوار سره یې له ټکر کېدلو څخه منع کوم او ملک خو زما پلار ته د وروری لاس ورکړی و . زه هغه ته د خپل تره په سترګه ګورم زما ګیله خو ملا صاحب له تا نه کېږي چې دا څنګه د تا په ژوند کې ملک شاسوار زما په دوستۍ او همدردۍ باندې شکمن شوی دی . دا خو د تا کار دې چې هغه دې پوه کړی وای . په خبرو خبرو کې پر مهردل باندې د ګلک بدګماني له مینځه لاړه . هغه وهڅاوه چې د ملک شاسوار مشره لور وغواړي او له هغه سره د خپلوي پیوند پیدا کړي . مهردل ګلک ته په ځواب کې وویل : که زه له ملک شاسوار سره خپلوي وکړم ، اسلم او د هغه ملګري به له ما څخه مخ واړوي او له ملک سره به د حساب پاکولو میدان ته راووزي . لومړی باید د اسلم لاسونه د ملک شاسوار له ګریوان څخه وایستل شي او بیا په نورو معاملو باندې مشوره وشي .

ګلک د مهردل خبروته په چرت کې لاړ . مرغوزي نسوار یې په پزه کړل . وپرنجېده او له پلترۍ څخه د زنګنو په سر کېناست او مهردل یې مخاطب کړ : مهردله ! دوه هنــدوانې په یو لاس کې نه نیول

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي . په اسلم او ملک کې باید یو انتخاب شي . هغه هم باید ملک انتخاب شي . له تا سره وړ نه ده چې د ملک یوسف غولی او دروازه د صیاد په بې دسترخانه او بې دروازې بدمرغو کسانو باندې ناولې کړې . ته د یو عزتمن او مشهور ملک زوی یې . د لوی کور سړی بلل کېږي ، له تا سره مناسب نه دي چې له داسې کسانو سره یارانه واچوې چې د پلار دسترخان او دروازه یې نه ده لیدلې . ته به له دوی سره لکه وړی سپک او بې پته شې . بې لمنې به شې . نوم به دې بد شي او د پلار ټول دوستان به مخ درڅخه واړوي . اسلم څوک دی چې د ملک شاسوار مقابله وکړي . همدا نن له کوتوال سره ناست وم هغه ویل له ولایت څخه په اسلم پسې یوه اطلاع راغلې ده . هغه نن سبا نیول کېږي . ملک خو د لویې سینې څښتن دي ، صبر ورته کوي او پوهېږي چې دا اسلم او د ده لچکان قدرت نلري . پرېږدي یې چې نس یې لکه د لاندی پسه په خپلو کولمو وګنډل شي . یعنی (سر بد به بلای بد) .

ـ نه نه ملا صاحب داسې نه ده لکه چې ته وایې . اسلم نه کمزور او نه بې عقله دی ، هغه پیاوړی دی او دوهم دا چې وزر یې آزاد دی ، کور او کهول نشته پسې ، دریم دا چې هغه بې د خپل پور له اخیستلو څخه نشي کولای په صیاد کې په لوړ سر ژوند وکړي . نو که انصاف ورسره و نه شي هغه به لېونتوب ته لاس واچوي او هلته بیا ما رنګو او تا رنګو کسان له ملک سره هیڅ مرسته نشي کولای .

ـ راځه چې یو څه سپین سره وغږېږو . ملک د دغې ولسوالۍ ګرد مامورین په پیسو رانیولي دي ، دام او کړی ګرد سره برابر دي ، قاضي ، ولسوال ، کوتوال او د محبس تر قوماندانه پورې په سرو زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلل شوي دي . د اسلم او د ده د داړه مارانو کار خلاص دی . زه د همدې لپاره ستا پلو راغلم چې په حقیقت دې پوه کړم او د دې سرېښوله ډنډ څخه دې راوباسم . خدای شته ښارنوال صاحب هم چې ستا دوست دی ما ته یې مخ راواړاوه چې تا له دې کسانو څخه رالرې کړم ...

مهردل د ګلک خبره په مینځ کې غوڅه وروپرېکړه وې ویل : ملک شاسوار څه اړتیا لري چې ټول دولتي ماموران په زرو تلي . ولې په دې زرو د اسلم پور نه پرېکوي چې هم یې سر بچ شي او هم خدای ترې راضي شي ...

له دې خبرې سره د تورې چرګې د ملا سپوږمې ورپېدې ، د پزې دسمال یې راویوست په بریتو باندې یې د پزې د نسوارو اوبه پاکې کړې . غوښتل یې څه ووايي خو ناڅاپي د دکان دروازه خلاصه شوه او قاسم د بزکشۍ په جامو او موزوکې مخامخ مهردل ته ودریده او بې مقدمې یې په حاکمانه غاړه وویل : راځه چې ځو ، سخوندر حلال شویدی او د قاسان ، ده سلا او درې سپاره د بزکشۍ میدان ته وتلي دي .

ګلک د قاسم په خبرو کې ورولوېده : تاسې لږ صبر وکړئ زموږ خبرې لا خلاصې ندي .

قاسم چې د وزلوبې قمچینه په لاس کې اړوله رااړوله د غوسې په غاړه ګلک ته وویل : کار په خبرو نه خلاصیږي ، کار په توره او ټوپک خلاصیږي او په دې خبره پسې ببرته و ووت .

ګلک تندی تریو کړ او په شونډو کې یې لاحول ولا تکرار کړه . مهردل د هغه د دلاساینې لپاره وویل : ملا صاحب مه خپه کیږه هلکان دي او د ځوانۍ او ناپوهۍ وخت یې دی . او ورسره له ځایه راجګ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې خدای پاماني په تلوار په قاسم پسې راووت .

د وزلوبانو لومړنۍ ډلي لوبه پیل کړې وه . نندارچیان جوپه جوپه د میدان د شاو خوا محفوظو ځایونو ته راټولېدل . د سپرو هلي ځلې شېبه په شېبه پسې تودېدلې او آسونو لکه زخمي لیوان یو پر بل خولې لګولې ششنبدل او د ورغومي شاو خوا پورته پورته په غبرګو الوتل . د سپرو ځپې د میدان په لوړو ژوروکې لکه د دریاب موړې او موجونه یو پر بل وراوښتې او د سپرو او آسونو قدرت یې آزمویه ، هوسا چاپ اندازان پر له پسې د کلیو او بانډو په لارو بنو ته رسېدل او د وزلوبې دایره یې پسې پراخوله . سرکاري ماموران ، د سیمې ار بابان او سپین ږیري د سترو چنارانو تر سیورې لاندې د یوې چوترې د پاسه چې په ټغرونو او توشکونو فرش شوې وه ، راټول شوي وو . نندارچیانو دآسونو د یرغلونو ترلام لاندې ځو ځو واره خپل ځایونه بدل کړل او دبرو پټیو لورته وروښوییدل . د ولسوال او سرکاري مامورانو لپاره فرش شوې چوتره له ټغرونو او توشکو سره د آسونو تر پښو اوسوو لاندې لتاړه شوه . هغوی له خپله ځایه په شا لاړل او په پای کې اړ شول د یو نږدې کـــورېام ته وخېږي‌اوله هم هغه ځایه دوزلوبې ننداره او څارنه وکړي .

په لوبه کې د اسلم انډیوالان او د ملک شاسوار زمن او د هـــغوی پلویان کرار کرار یو له بل سره مخامخ کېدل . دا یو کال کېږي چې دبنو او ده سلا ، په ودونوکې د صیاد د زلمیانو تر مینځ د وزلوبې سیالي پیل شوې ده ، لیکن نن د ولسوالۍ په مرکز او د حکومت تر مخ په رسمي وزلوبه کې د اسلم او ملک شاسوار دښمني خپله ښه ښیي .

میـــدان د صیاد د بزګرانو لاس ته لوېدلی دی . اسفندیار ، قاسم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان د میدان تر ټولو خوځند سپاره دي ، د ملک شاسوار درې واړه زمن میرزا اسفندیار او شیر باز آسونه ځغلوي . اسفندیار په ځان باندې چاپ انداز دی . نن یې د سیالۍ په کار کې د صیاد د سودخور حاجی جانداد نامتو سمند ترلاسه کړی دی. میرزا د پلار جیرن آس راوستی او شیرباز د آرزو د درې د ملک سنجر چغر ځغلوي ، آدینه او جبار وزلوبان دي خو د داسې سترو میدانونو مېړنی نه دي ، لیکن قاسم او د ارزنګانو نظر او د مهردل د تره زوی سکندر نامتو سپاره او وتلي وزلوبان دي . دوی ته نن ښه آسونه لاس ته نه دي ورغلي . قاسم خپل آس راوستی دی .که څه هم ښه آس دی خو هغه یې چندانې ښه نه دی ساتلی . دهقاني کارونه یې پې کول او د یابو کار به یې ځینې اخیست . د مهردل ، تور مشکي آس د سمنګانو د غزني ګک د حاجی عبدالرحمن د آسونو له ذات څخه دی . دې آس لا په اندراب کې بزکشي نه ده کړې . خو نن یې د اسلم همت او بخت ته سپارلی دی . د مهردل چرګی آس چې پخوا په اندراب کې نامتو شوی ؤ ، د مخ د کیڼې پښې د ژوبلېدو په وجه پوره یوکال له لوبې څخه ایستل شوی دی ، خو مهردل غوره کړه چې هغه نن و ځغلوي .

په وزلوبه کې د اسلم له انډیوالانو سره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو مقابلې ، د قمچینو خرپهار ، پر آسونو باندې د سپرو چیغو نارو ، کنځلو او د رکابونو جنګ ، د پهلوانانو ترخو خبرو ، له لوړو ځوړو ، کندو او کنډرونو څخه د آسونو الوتلو ، لوېدلو او رغښتلو ، د وزلوبې میدان ته د جګړې د ډګر بڼه ورکړه .

اسلم د وزلوبې د میدان په پورتنۍ څنډه کې د مهردل په مشکي آس سپور د صیاد د کلي دکاندار صوفي محی الدین ته عذر کاوه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل بزکش آس کوم چې زوی یې هغه نشي تکیه کولای د وزلوبې د تولې د برابرولو لپاره نظر چاپ انداز ته ورکړي .

صوفي محی الدین د اسلم د روا او سمې غوښتنې ځواب نه درلود لیکن تشویش یې کاوه چې که خپل آس نظر پهلوان ته ورکړي ملک شاسوار به ورڅخه خپه شي او بیا به په حکومت کې هره ورځ سرخوږی ورته پیدا کوي ؛ ځکه یې اسلم ته د رد ځواب ورکړ او وې ویل زما زوی لا پرون په ما باندې ایښې وه چې زما آس به سبا بل چا ته نه ورکوې . اسلم د دې خبرې په اوریدو مشکي ته پونده ورکړه او د نندارچیانو د کتارونو پرلوري مهردل ته ورننېږدې شو. هغه یې راوباله او ورته وې ویل : صوفي محی الدین راضي کړه چې خپل آس د ځغلولو لپاره د ارزنګانو نظر پهلوان ته ورکړي ګنې زموږ د انډیوالانو لاس به خالي پاتې شي او زړونه به یې ولوېږي . مهردل د قبول سر وښوراوه بېرته خپل ځای ته ورغبرګ شو او د اندراب د څارنوال په غوږ کې یې څه وویل . څارنوال هلته ولاړ عسکر راوغوښت ، هغه ته یې وویل : هغه غنم رنګه ګردي سړي ته چې توره ببره بږیره لري او صوفي محی الدین نومېږي زما له لوري ووایه چې خپل بزکش آس د ارزنګانو پهلوان نظر ته ورکړه ، که یې دا خبره نه منله بیا هغه پخپله ما ته راوله .

د مهردل مشکي آس تر اسلم لاندې سخته بې تابي کوله ، هغه یې پر زین باندې ښکته او پورته غورځاوه . پرله پسې ششنېد ه ، سر یې یو خوا بل خوا اچاوه ، نس یې په لنګتو واهه او د بزکشۍ د میدان پر لوري یې هڅه کوله .

صوفي محی الدین د پیغام له اوریدو سره سم اسلم ته تر خوشامندو او دلاسایني وروسته وویل : له ما مه خپه کېږه ، زه د ملــک صاحب له

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوره نه یم ځکه مې آس نه درکاوه اوس چې ځارنوال صاحب پخپله ما ته وویل آس به درجار کړم . اسلم د صوفي محی الدین له دې خبرې سره سم هغه ته کورودانی ووایه او سم دلاسه یې مشکي د وزلوبې ځنډې ته وروځغلاوه . نظر ته یې له قورې ځخه د راوتلو اشاره ورکړه ، هغه له قورې ځخه راو ووت او په اسلم پسې د بزکشۍ له میدان ځخه راګوښی شو . اسلم هغه ته د ډاډ ورکولو په ضمن کې وویل : زما خوښه دا ده چې زه ، ته او سکندر د وزلوبې له قورې ځخه ځان په ځنګ وساتو او د میدا ن په ځنډ ه کې د حلال دایرې ته د ملکانو د چاپ اندازانو د نیږدې کېدو مخه ونیسو . او د ورغومي د ا یستلو شخړه قاسم ، روزي ، ګلاب او نورو هلکانو ته ورپرېږدو .

ــ ولې موږ به څه ورغومی د حلال دایرې ته نه رسوو ؟

ــ خامخا به یې رسوو . لیکن دا خو یوه هیله ده . یوازې په وچ زور سر ته نه رسېږي ، یو څه برلاسی او یو څه عقل غواړي . زما فکر دا دی چې ستا آس هم بدل کړو .

ــ نو کوم آس به راکوې ؟

اسلم موســکی شو ، سترګه یې ورته ورپوله او وې ویل : د صوفي محی الدین کرنګ به وځغلوې .ځنګه...!

.ــ رښتیا رښتیا ، دا له کومه ؟

ــ ورشه خپل آس د هغه زوی ته ورکړه ، کرنګ ځنې واخله او سمدلاسه له سکندر سره د حلال د دایرې لوری را تم کړه ، زه هم پسې در رسېږم وروسته به د میدا ن موازنه معلومه شي او موږ به په هوسا صورتونو د ورغومي د ایستلو اقدام وکړو . ما د قاسانو له مظفر او د پشیي د بزکشا نو له مشر محمد مراد نه د انډیوالانو د مــلاتړ وعده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لاسه کړې ده . تاسې به هم د هغوی ملاتړ او رعایت کوئ .

وزلوبې شببه په شببه سختوالی پیدا کړ . کله به چې اسان د ورغومي چارپېره سره چکی شول او وزلوبانو به د ورغومي د راپورته کولو لپاره ځانونه له زینونو ځخه ځمکې ته ورځوړند کړل ، حریفانو به خپل آسونه د هغوی پر زینونو او آسونو وروخېژول او د متروکو باران به یې پې جوړاوه.

قاسم د لوبې په سر کې ډېر ښه وبرېښېده . هغه د خپل شجاعت ، صراحت او سپیني وینا په خاطر د وزلوبې په شوقیانو گران و . کله به یې چې ورغومی د آسونو له غویمنځ نه راگوښی کړ ، ننداره‌چیانو به پې چیغې کړې : آفرین قاسم خانه ، په مور پلار دې رحمت شه . خو آس یې کمزوری ؤ . ځان یې هدف ته نشو رسولای او قاسم خان به بیا د آسونو په غوبل کې چاپېره شو او ورغومي به یې له لاسه ولوېده .

د لسو بجو په شاوخوا کې اسفندیار د جانداد سودخور د آس په سپرلو له قاسم سره ترازو شو . اسفندیار په ځغاستو کې له قاسم نه د ورغومي د راشکولو لپاره هغه ته زوروور ټکانونه ورکړل ، خو موقعیت داسې راغی چې د ده آس د پولې سرته او د قاسم آس د پولې ځوړ ته شول او د اسفندیار آس د قاسم د وروستي ټکان له زوره د پولې کوز لوري ته په ډډه ولوېده . اسفندیار او ورغومی په وچه شودیاره کې لاندې باندې سره ولگېدل او دوړې ترې پورته شوې . ننداره‌چیانو په یوه آواز چیغې کړې : آفرین قاسم خانه !

اسفندیار د دوړو له درمند ځخه راووت خپل آس یې له نظره تېر کړ او دوباره د سپرو په لیکه پسې ور وځغاست . ورځ ورو ورو پخه شوه . لمر خپلې تودې شغلې په پټیو او پولو بانــدې لکې کړې ، د شاوخواغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تبۍ يې پخپلو شغلو کې ولمبولې او د بزکشۍ ميدان يې د نوراني غشو تر گوزارونو لاندې ونيو . پرمختگ ، ځغليدل او د برې دا يرې ته رسېدل ډېر سخت شول. لوبه د خولې شويو آسونو او ستومانه پهلوانانو په زور آزمويلو کې د آسونو په ششنهار، د منډو په درزا او د وزلوبانو په هيجان کې دومره په زړه پورې شوه چې هرچا به ورغومی د آسونو له چکۍ څخه ويوست ټول نندارچيان به په ځای کې جگ ودرېدل او په شور او نارو به سر شول . په همدې وخت کې اسلم له نظر او سکندر سره د آسونو له باندينۍ دايرې څخه د قورې مينځ ته ورننوتل او خپل اساسي يرغل يې د ورغومي د ايستلو لپاره پيل کړ . تور مشکي آس لکه وږی لېوه چې په رمه ورگډ شي په بوڅو غوړو او په پرله پسې ميل کېدو او مخ په وړاندې زور کولو ورغومي ته ورسېده او کله چې نظر او سکندر په ده پسې د ورغومي د جگولو دايرې ته نيږدې شول اسلم نظر ته د ورغومي د جگولو اشاره ورسوله .نظر د محی الدين کرنگ څو څو وا ره ورغومي ته ورساوه او هغه يې جگ کړ خو د متروکو باران به پې پيل شو . بزکش آسونه به په دوو پښو پر زين او ملا ور وختل او د ده منگولې به يې له ورغومي څخه جـــلا کړې . په پرله پسې هلو ځلو کې يو ځل د آسونو چکۍ ماته شوه او دسپرو يوه غوټه له هغې نه راووته . نظر ورغومی په داسې حال مخ په حلال دايرې وځغلاوه چې ښۍ خوايې اسلم او کيڼه خوايې اسفنديار ځغلېد ل. د نظر د آس پښه د موږک په سوړه لاړه له آس سره يو ځای پړ مخې گوزار شو . اسلم راوگرځېد او ورغومي يې اوچت کړ . اسفنديار د هغه کيڼه خوا ونيوله او ځان يې ورسره ترازو کړ. اسلم د آس مخه يو ښوينده ځوړ ته وگرځـــوله او اسفنديار يې په همدې ځوړ په ځـــان پسې راښکود. په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکي يې کريغه کړه ، تر اسفنديار وړاندې شو او بيا يې ورغومي ته داسې ټکان ورکړ چې اسفنديار اوچت له خپله زينه را جلا شو او د مشکي پښو ته پرېووت . ورپسې په ځوړ باندې د آسونو سيلاو رابرابر شو او د مشکي ليکه يې تعقيب کړه . اسلم د ميدان په بله څنډه راوخوت او لارې د حلال دايرې ته ورسيخه کړه او د نندارچيانو په شور بګت کې هدف ته ورسېده . ټول خلک په ځايونو کې ودرېدل او د آفرينونو او شاباسونو شور فرياد د بنو د وزلوبې د ميدان فضا ډکه کړه . د نام خدا او ماشاءالله باران پيل شو ، د ميدان حکم مخ په اسلم آس وځغلاوه او تر شاباسي او ستاينې وروسته يې هغه د ولسوال لوري ته ورسره راوو ست . د ولسوال سترګې په غنم رنګې پياوړې او لوړ زلمي باندې ونښتې . تور مشکي آس چې د پيکي ښايسته ويښتانو ، د تندی سپين ټاپ ، پراخې سينې او د غاړې ببرو اوږدو څنوېې افسانوي پرتم ورکړې و ، د ده په زړه کې د قدردانۍ احساس وپاراوه . اسلم د اندراب د ولسوال احترام ته له آس څخه راکوز شو ، سلام يې واچاوه او د ګوپيچې په لستوڼي يې د مخ خولې پاکې کړې . د سر ويښتان يې د خولو له زوره په تندي او باړخوګانو پورې نښتی وو . پر کيڼ غوږ او د ښي لاس په ګوتو کې يې د وينو څاڅکې ځلېدل . دنګه ځواني ، خړه بخملي ګوپيچه او تور برزو ، پې د پاسه ترکمني موزې او تر ملا سور ګل سيب دسمال ...

ولسوال هغه وړاندې راوغوښت په غېږ کې يې ونيو او سره ورېښمينه چپنه يې په وږو ور واچوله . اسلم د ولسوال لاسونه ونيول ، سرېې د منني او احترام لپاره ورته ټيټ کړ او د کورودانۍ له ويلو وروسته راوګرځېد ، سپور شو او مشکي يې د ميدان پر لوري وځغلاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلک په وارخطايي او بيړه ځان څارنوال ته ورساوه : دا قهرمان دې وپېژانده؟ دا خو اسلم دی چې د مهردل په آس يې وزه د حلال دايرې ته ورسوله . هغه دی وګوره ، په لاس يې عامو نندارچيانو ته د سلام اشاره وکړه ، په مهردل باندې خلک راټول شوي دي . ګرد سره مبارکي ورکوي . دغه آس يې يوه مياشت مخکې له سمنګانو څخه راوستی دی . وايي چې د حاجی عبدالرحمن د آسونو ذات دی ، خو په همدغه ورغومي يې بيه پنځوسو زرو ته لوړه شوه . څارنوال صاحب وزلوبه څه کوې سخته دا ده چې زموږ ټولې خوارۍ په اوبو لاهو شوې ، اوس يې ولسوال هم وپېژاند ه !

څارنوال د وزلوبې تر اغيزې لاندې هيجاني شوی و ، د ګلک وربوزيې له خپل غوږ څخه پورې واهه او وې ويل : ګلکه! دا د دغو خبرو وخت نه دی . پرېږده چې خپل سيل وکړو .

ــ نه زوروره ! ودې ليد که نه ، وايم ولسوال صاحب په خپلو مبارکو لاسونو چپن ورواغوسته . په ملک شاسوار کې خويې ټول زړه ويلې کړ . په هغه باندې نور خوب او راحت حرام شو . وروسته تردې اسلم پهلوان ته ملک شاسوار او ګلک نسوار هم نه دي ، موږ غريبګوټي خو پرېږده د خدای په روی مې قسم دی که حاجي عبدالاحد او د پلخا حاجي عبدالوهاب او ان سناتور سيد اشرف خان هم ورته ټينګ شي . پس له دې به د غلو او قماربازانو دوران وي . څارنوال چې يو څه ځوان طبيعته او د بزکشۍ ليوال و ، په ډېر کراهت يې ملا ګلک ته مخ واړاوه ، منت يې ورته وکړ ، په ترخه غاړه يې ورته وويل : رنګ دې ورک کړه ، ګونګی شه !

د دوهم بري لپاره مبـارزه خورا خونړۍ شوه ، په پولو او شوديارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

كې ، د دوړو په تورتم كې چاپ اندازانو د يو بل سر ته قمچينې سيخې كړې . ناڅاپي د دوړو له مينځه د قاسان پهلوان مظفر راووت . ورغومي يې په تقوم كې ونيو او مخ په حلال دايرې وځغليده . چاپ اندازانو مخه ورته ونيوه ، هغه د منډې د دايرې د پراخولو لپاره د لارې په لټون د رود خوا ته سيخ شو . اسفنديار د هغه لكۍ ونيوه او كرار كرار ورسره ترازو شو . اسلم په پهلوان مظفر باندې نارې كړې : پهلوانه د سين لور ته ، د سين لور ته او بيايې مشكي ته تازينه وركړه او د ترازو شويو آسونو ترمينځ ننووت . هر درې واړو پهلوانانو د رود اوبو ته ودانگل ، اسلم د سخوندر كېڼه پښه چې د پهلوان مظفر له تقوم څخه خطا شوې وه ، ونيوه او په مشكي باندې يې هيبت وكړ . زور ورو اوبو او د راده د تل ښويو ډبرو د آزموينې كار سخت كړ . اسلم اسفنديار ته مخامخ ، لكه خوني پړانگ په ځيرو سترگو وكتل او له خولې يې ور ووتل : « ټينگ شه دا د تخت او تختې لوبه ده » او بيا يې د اوبو او ډبرو په مينځ كې د آس د ځغلولو تلوسه وكړه . بخت ورسره ملگرى شو او د ملك شاسوار د زوى آس وښويده او پر ډوبو ډبرو باندې پړ مخې پرېووت . مشكي زۍ ته راوخوت . اسلم كوشش وكړ چې يوه لويه دايره پريكړي او ورغومي د حلال په دايره راوڅرخوي ليكن واټن ډېر اوږد و او د سپروډله له شاوخواپې راتاو شوه . ورغومي يې له لاسه وشكېده او د اوبه شوې شودياړې په خټو كې ولوېده .

هغه ورځ وزلوبې د معمول په خلاف زيات دوام پيدا كړ ، نظر پهلوان څو څو واره دايرې ته ورغومى نږدې كړ ليكن هدف ته و نه رسېد . د قاسم آس په كېڼ لاس ژوبل شو اوله وزلوبې څخه فارغ شو . د ميدان حكم ولسوال ته د لوبې د تمامولو لپاره ، مشورې ته ورغى او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې شېبه کې لوبه بیا میداني شوه . نندارچیان د شاباسي په چیغو ناروکې ودرېدل او همدایې تکرارول : مشکي مشکي ، آفرین مشکي ! اسلم د مخه او د وزلوبانو یرغلگر لښکر ورپسې ، هغه د دایرې پر لوري هواره لاره خوشي کړه او مشکي یې مخامخ د میدان داړخ د باغچې پر دیوال ور ووست او پر دیوال واوښت ، د باغچې دلښتو او څانگو له مینځه له هغې بلې خوا څخه د وزلوبې میدان ته ورتېر شواو پــه دې تو گه یې لاره د حلال دایرې ته لنډه کړه . د خلکو شور او چیغو فضا ولړزوله ، هله هله رسېدلي یي لېږ نو ر ... اسلم د آس ملونه خوشې کړه او ژر ژر یې تر شونډو لاندې دا دعا تکرار کړه : (خدایه مه مې شرموې) او ورغومی د دوهم ځل لپاره د حلال په دایره کې ولوېده . د نندارچیانو شور او هیجان انتها ته ورسېده ، ټولو نارې کړې : مشکي مشکي آفرین آفرین ، نام خدا . د میدان حکم بیا د حلال دایرې ته ور وځغلیده . هغه د تحسین په جذبه کې د اسلم سر او سترگې چپ کړل او د دوهم ځل لپاره یې ولسوال ته راووست .

سترې مشکي سر یوه خوا بله خوا اچاوه او د ترهېدلي په څېر یې سترگې غټې یوه خوا بله خوا اړولې او خرېده . گلک بیا په ځارنوال پورې ونښت او مخاطب یې کړ : ځارنوال صاحب اوس ډېره سخته شوه خدازده دا به څنگه شي . له دې اسلم نه خو سم دم ښامار جوړ شو ، اوس والله که ټول اندراب ورته ټینگ شي . پور خویې اوس لس چنده په ملک شا سوار باندې واوښت .

ځارنوال چې د وزلوبې په خوند او خیال کې ډوب تللې و او گلک یې د مزو دنیا خرابوله ، په غصه یې گلک ته ځواب ورکړ : مېړانه خو خدای ورکړې ده ، حکومت خویې نشي ترې اخیستلای .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ کومه مېړانه ؟ آس د ملک یوسف د زوی ، کالي د آدینه او ډوډۍ د قاسم خان ، مېړانه خو په دغو شوي ده . څارنوال ګلک ته بد بد وکتل، له ځایه راولاړ شو او لاړ د ولسوال شا ته د نورو سرکاري مامورینو په مینځ کې کېناست .

وزلوبې د مهردل د زړه تنابونه په اسلم پورې وتړل . هغه خپله ټوله مینه د صیاد بزګرو زلمیانو ته چې د تورې او مېړانې کسان وو ، وروسپارله . له اسلم سره همدردي او ملګرتیا د مهردل په مغزوکې پخوالي ته ورسېدله ، هغه قانع شوی و چې له اسلم سره ظلم شویدی او دا اوس هم ملک شاسوار حاضر ندی د هغه اوښکې پاکې کړي او بیا هر څه چې وي زه ولې د دې زوړ ظالم ملاوتړم ، د قاسم خان او جبار دوې ملګرتیاو نه کړم ؟ ولې په غدارانو او رشوت خورو باندې د ستر پردې وغوړوم ؟ زما مړی ژوندی خو له همدې ساده ولسي ځوانانو سره ښه پالل کیدی شي نه له ولسوال ، قاضي ، کوتوال او نورو سرکاري مامورینو سره . نو ولې خپل وزر ماتي وروڼه ورته وتړم او د هغوی وینې پې وڅښم ، دا طریقه خو نه د خدای خوښېږي او نه د خلکو او بیا هر څه چې وي آخر مرګ دی . زه ولې د ظالمانو د رضا لپاره خپله دنیا او آخرت خراب کړم .

مهردل د اسلم ساده او سپېڅلي منطق د ملکانو له اغېزې آزاد کړی او په ده کې یې نوې اندېښنې پیاوړې کړې وې . ګام په ګام له ملکانو او حاکمانو او د زور له خاوندانو څخه رالري کېده . پرون ده ته د دهانې غورې علاقدار د مېړانې او ویاړ نمونه وه لیکن نن اسلم پهلوان ده ته نمونه ده . د دهانې علاقدار خو پردي جیبونه وهلي دي او د استاد حمید خبـــره د ده د ښځو او لورانو په غاړو کې پراته غړواندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بزگرانو د لاس له پوليو او د مجبورانو د اوښکو له لړيو څخه ساز شوي دي . دا خو د ميړنيو کار نه دی چې د نورو د کورونو په خرابولو د ځان لپاره د قدرت ماڼۍ ودروي . دا خو برالا غلا ده ، داخو لوټ او تالان دی ، دا خو د ټپوسانو کار دی چې مرداره خوري او هر چېرې چې مږزگه وگوري پې ناست وي ليکن کجير مرداره نه خوري او په مږزگه نه کښني . پاس د نيلي آسمان په کوږم کې وزر رپوي او له هم هغه ځايه لکه تندر په خپل ښکار راکښته کېږي . همدا الوتونکي د ستايلو وړ دي . قاسم خان د ستايلو وړ دې چې د لاس په تڼاکو روزي پيدا کوي او په پراخ زړه هغه له هر محتاج او بېوزلې سره ويشي. سترگه يې له فلک او ملک څخه نه سوځي او د اسلم غوندې غيرتي ځلمو ته مټ ورکوي .

بريالي وزلوبان د سټرو ستومانه اسونو تر جلب لاندې د وزلوبې له له پاي څخه د خليفه ميراحمد د سماوات پر لورې د بنو بازارته را ننوتل . په دوی پسې وروسته له ميدان څخه د راماتو شويو پليو او سپرو ننداره‌چيانو پرگنه چې اسلم پهلوان او مهردل يې په مينځ کې نيولي وو ، را روان وو. ننداره‌چيانو د لاس او سر په اشاره اسلم پهلوان يو بل ته ښوده او هغه يې د خپلې مينې په څرگندولو وياړه .

د اسلم د وزلوبې ملگري چې د وياړ او بري احساس مد هوشه کړي وو ، د خندا او مسخرو په شور بگټ کې د خليفه ميراحمد په سماوات ورننوتل . روزی چې د لاس گوتې يې په وزلوبه کې گرژالي شوې وې او د لوبې درندوالي ستومانه کړی و ، سماوات ته له ور ننوتو سره سم ، بې له دې چې د وزلوبې چکمن او برزو او په ختو خاورو لړلې مــوزې له پښو وباسي ، ځان يې د سمـــاوات يوه تخت ته ورساوه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونی ستاغ پر هغه وغځېده او په ملاستوښ پر آدینه باندې چې له معلم جمعه سره لاس په لاس د سماوات په دروازه را ننووت ، نارې کړې : آدینه جانه خبرې پرېږده . دنبوره راواخله او دنیا په سندرو ډکه کړه . په دې کې قاسم خان چې د چاینکیو د چرګۍ اړخ ته یې پلترۍ وهلې وه او د ایره شوي انګار په سکروټو کې یې ډکی خوځاوه ، د وزلوبانو په ګنه ګونه کې سر راوچت کړ ، په داسې حال کې چې سپوږمې یې راښکودې د غوسې په غاړه او لوړ آواز وویل : خلیفه میراحمده ! دلته دچرسو بوی خورېږي . دا چا څکولي دي ؟ هغه په داسې حال کې چې ځوړند سر د دخل شاوخوا د لوښو او چاینکو په سمبالولو بوخت و، په پسته خوله ځواب ورکړ : دا خو سماوات دی ، دلته هره ګروه راځي . کوم عملي به څکولي وي کنه !

د قاسم خان د ګواښ ته ورته فریاد په وجه ، د وزلوبانود شوربګت ځپه راولوېده ، ګرد سره د خلیفه میراحمد سره د قاسم خان شخړی ته ځیرشول . هغه په هماغه جوش او غوسه خبره اوږده کړه : دا د تهٔ کو خبره نده ، با بېزه یې تر غوږ مه تېروه . د تورې چرګې ملا بې دې هم موږ چرسیان ، لاروهونکي او قماربازان بولي او که داسې آسانه بېلګه هم ور پیدا شي بیا نو رشوت خواره ماموران خو پرېږده خدای چې پرهیزګاره مفتی جلال به هم زموږ په تورولو قانع کړي .

میراحمد د قاسم خان په وروستۍ خبره ټکنی غوندي شو ، پخپل ځای کې اوچت ودرېده ، ژبه یې ترړۍ شوه او په وارخطایي یې هغه ته وویل : قاسم جانه د حکومت خلک ... مقصد مې همدا خپل د اندراب مامورین دي ، د چرسو په معامله پسې ډېر سر نه ګرزوي . زه پخپله هم ماخستني چې له کــاره وزګار شم د دې فقیر بوټي په یوه ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دود باندې د ورځې ستومانتیا باسم . او کله کله خو د جمعې په شپو د مالیې مامور صاحب ، د احصائیې سرکاتب او ځینې نور دوستان ، تر تاسې دې به نه وي ، د ماښام له مخې چې کار او بازار وتړل شي ، همدې فقیرخانې ته راځي او یو څه ځان خوشالوي .

قاسم خان سترګې برګې کړې او په شمېرلو الفاظویې هغه ته وویل : ما ته د لیلی او مجنون قصه مه کوه . ما ته لنډ ووایه چې دغه اوسني چرس چا څکولي دي ؟

ــ دا ... دا خو یوه شېبکۍ وړاندې ستاسې د کلي اسفندیار او دهغه ملګرې راغلي وو ... !

قاسم خان خبره په خوله کې ور وچه کړه : نو تا هغه ته ونه ویل چې تښتېدلې مېړان په چرس څکولو نه جنګیالي کېږي !

ــ نه ، ما دا خبره ورته ونکړه .

ــ نو تا څه ورته وویل ؟

ما په عاجزۍ او عذر هغه ته مخ ور واړاوه چې نن ځما سماوات مهردل خان خپلو مېلمنو ته ټیکه کړې ده او ټولې پیسې یې تر وخت پخوا پرې کړې دي . د دې خبرې په اورېدو هغوی پخپل منځ کې څه سره وویل بیا ولاړ شول او لاړل . په دې کې روزي له ملاستې څخه راکښېناست ، غوږیې وګراوه او سترګې یې د پوښتنې لپاره سماوات چې ته را واړولې : له هغوی څخه دې کومه بله خبره واورېده که نه ؟ د وزلوبې په باره کې یې څه و نه ویل ؟ قاسم خان بې واره په خبروکې را ترپله او روزي ته یې وویل : ته پرېږده چې زه له خلیفه میراحمد څخه د اصلي خبرې پوښتنه وکړم . بیا یې مخ په میراحمد خوله خلاصه کړه: ښه خلیفه میراحمده اسفندیار خو به د اسلم پهلوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باب کومه تر خولې تېره خبره نه وي کړې او د چرسو په لوخړو کې به يې کومه د کبر دوړه تر خولې نه وي ايستلې ؟

ميراحمد د کسبي دکاندارانو په خوږه ژبه ځواب ورکړ : نه قربان اسفنديار دروند سړی دی ، سپکه ژبه نلري خو د زلميتوب په وجه کله کله او گل گل د سپاره چلم د لوگولو مينه کوي .

جبار چې د سماوات په برني تخت باندې د پهلوان نظر په تېپي شويو گوتو باندې ريتاړې ترلې مخ ميراحمد استاد ته په جګ ژغ وويل : اسفنديار اوس هغه چا ته ورته دی چې په لوی مجلس کې يې باد پرې شي او بيا يې د خپلې خطايي پټې کولو ته خوله نه سمبړي او هيچا ته پورته نشي کتلای . ټولو د جبار په دې خبره باندې په کړس کړس وخندل او هر چا د مسخرو له مخې خپلې نکتې پې ورزياتې کړې .

خليفه ميراحمد د لومړي ځل لپاره پخپلو غوږو اورېدل چې د کليو او درو مېړني زلميان يو د بل کمه وايي او د سيالۍ وطني دود سپک تلي . هغه بالکل ټکنی او پرېښانه شوی و ، په ځواب ويلو کې يې خپل خير نه ليده او د سيخ ځواب لپاره پخه خبره خولې ته نه ورتله . له بل لوری اسفنديار د هغه د چرسو او چلم ملگری ؤ او د قمار په ميدان کې به دواړو په يوه زړکه شرط تاړه . په دې وجه هغه ته سخته وه چې د چلم او تاوان د ملگري په باب د چا سپکه او پېغور بې ځوابه پرېږدي .

په دې کې اسلم او مهردل د ده سلا له څو تنو زلميانو سره چې دوی دغرمې ست ورته کړی و ، راننوتل او د قاسم خان د يارانو د شوربگت پر جوش باندې سرېږي او به توی شوې .

مهردل مخامخ د سماوات د شمالي کړکۍ لور ته چې مخ په درې ور سپـــره وه ورتېر شو او له خليفه ميراحمـــــد څخه يې پوښتنه وکـړه :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوراک لپاره‌دې څه تیار کړي دي ؟

ــ د تا له برکته هر څه شته صاحبه ! چاینکیانې تیارې دي . سیخي کباب هم تر لومړنی اور تېر شوی‌دی . سره تازه مرچکي ، ثلاته ، ترخه چایونه ، دشلمه ، نسوار او ترخه چلمان او که د فقیر بوټي شوک شوقیان درکې وي ښه په مزه شیرګي چرس هم شته‌دي ! دا د چرسو په یادولو میراحمد د خپل زړه غوټه اوبه کړه او بنده شوی سایي په ګوګل آزاده شوه .

مهردل مخ مېلمنو وزلوبانو ته را واړاوه : تاسو نن د خپلې مېړانې او تورې په وجه د خلیفه میراحمد په چاینکیو او کباب باندې زما مېلمانه یاستئ . هر څه چې په دې سماوات کې پیدا کېږي یارانو ته وړیا دي . تاسو به ډوډۍ خورئ ، اسلم پهلوان او زه به مو له خلیفه میراحمد سره خدمت کوو ، معلم جمعه او آدینه به غبرګی دنبورې وهي او د ښو آسونو او ښایسته نجونو په باب به سندرې بولي . په دې کې قاسم خان مهردل ته وویل : ته او اسلم پهلوان به له انډیوالانو سره په ډوډۍ کېنئ او زه به له‌خلیفه میراحمد سره د مېلمنو خدمت ته ودرېږم . خلیفه میراحمد وویل : سمه ده خو شرط یې دا دی چې د سواره چیلم او ډکول به هم په غاړه اخلې ! د میراحمد په دې خبره ، قاسم خان ته نیږدې ناستو څوتنو وزلوبانو په کټ کټ وخندل . ده پخپله هم وخندل ، خو مهردل دخندا په‌وجه پوه نشو وروځی یې پورته وغولاځولې او سترګې یې د استفهام په توګه غټې کړې . په دې کې غبرګې دنبورې په غرېدو شوې او د سپرو سترې پلې او ځپلي غړي یې د موسیقي په جادوګرو څپوکې راونغښتلی :

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بنو په بازار کې ننئ وزلوبې هر څه بدل کړل . اسلم په همدې ورځ د شهرت تر ټولو لوړې پوړۍ ته وخوت . د ده د غمونو قصه دخلکو قصه شوه . ملک شاسوار د انداراب د خلکو د نفرت په څولۍ کې پرېووت ، له اسلم سره د ده د تېري او ناروا داستان د هر اندرابي وطندار د زړه داغ او د ژوند عبرت شو . د ده سرگذشت د ده د مېړانې په برکت له خولو څخه خولو او له سینو څخه سینو ته نقل شو او دی یې د انداراب په غرنیو کلیو او ښکلو درو کې لکه د سبا ستوری وځلاوه . د اسلم د مهارت او مېړانې په سبب د ځلېدونکو سترگو مشکي آس ، د آسونو میر شو . آس خوښوونکو او زلمیو بزکشانو د آس په اړوند مهردل هم د شهرت لوړ دریځ ته وخېژاوه . تور مشکي آس ، چرگی آس ، داسې آس چې په لیدویې سړی نه مړېږي . څک غوږونه ، بیدارې څارونکې سترگې ، پراخه سینه او د غاړې لړۍ لړۍ گاړگوتي وېښتان ، د منډې په وخت کې الوتونکي ټوپونه ، پراخې سپوږمې او یرغلیزه ځانگړتیا ...

مهردل ډېر بختور سړی دی چې د داسې آس خاوند شو . بخت یا په آس دی یا په ښې ښځې ، همداسې آس او همداسې بزکش ، د سپاره رنگ په آس ښه کېږي او د آس رنگ په سپاره . هم هغه ورځ خلکو په دکانونو ، کلیو او کورونو کې همدا خبرې تکرارولې . بازار ته راغلیو ننداره‌چیانو او د بېلا بېلو درو بزکشانو د اسلم نوم او د مهردل د مشکي آس قصه له ځان سره کورونو ، جوماتونو او خپلو حجرو ته یووړه او د خلکو په حافظو او عاطفو کې یې وکرله .

د ولسوالۍ بلهې خوروته کار سخت شوی و . مفتي جلال چې د انداراب په محکمه کې د پاک وجدان خاوند و ، له خوښۍ څخه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامو کې نه ځايېده، هغه ويل چې : اوس به څوک د اسلم پر حق سترګې پټې کړي ؟ خدای د حقې لارې مل دی، هغه يې د کاوه آهنګر په څېر د خلکو غېږې ته ورواچاوه او لکه ابراهيم په اورکې يې وساته . اوس چې هر څوک د هغه پرحق سترګې پټوي ځان شرموي .

ګلک ډېر وارخطا و . سپينه ګردۍ لنګوټه، پې د پاسه د ګل سيب دسمال چې تر زنې لاندې يې غوټه کړی و . خړه خيرنه پيوندي جبلکه او زړې خړی شوې کلوشې يې اغوستې وې ، د سرکاري مامورينو په کورونو ننووت او راووت . په هر کور او قشخانه کې د وزلوبې قصه روانه وه . د مهردل آس او د اسلم نوم د ټولو په ژبو ناست وو . ګلک له هر چا څخه او په هر ځای کې همدا نومونه اورېدل . ټوله دنيا ورته اسلم اسلم کېدله . شونډويې پترې نيولې وو . سر يې درد کاوه او تر لمر لاندې د وزلوبې ننداريې تبجن او کمزوری حالت ورپيدا کړی و . هغه فکر کاوه له ملک شاسوار سره به څه وشي ؟ د هغه سرنوشت به څه وي ؟ که د قاسان ، بنو ، ده سلا او کشنا باد سپين ږيري اومشران د اسلم په ملاتړ کې ودرېږي بيا به څه پيښ شي ؟ که ملک د اسلم په مقابله کې مات شو بيا خو زما هم لکه لړم کډه په شا ده . دا لا څه کوې که شاسوار له ما پوښتنه وکړي چې دا دوه لکه روپۍ دې په چا وويشلې ؟ زه به د دې روپيو څه ځواب کوم . ما چې د اسلم د بندي کولو ذمه وهلې وه ، هغه خو برباد شوه . ولسوال ، قوماندان او د جزا مامورين په ما څه بند څه خلاص ، سند خو تر مينځ نشته ، روپۍ دوی وخوړلې او مظلمه يې ما ته راپاتې شوه .ګلک همدا چرتونه وهل په رنځور ځان لکه لړم ګړندی په کوڅو او کورونو راګرځېده او هيچېرې يې تسلی نه کېده . هر رشوت خور ته چې ورته د هغه له خولې يې د اسلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او تور مشکي آس قصه اورېدله . دېوالونو ، ونو او بوټو ، ټولو او ټولو همدغه يوه خبره تکراروله ، آفرين ، آفرين اسلمه !

ملا گلک مانښام مهال په نامېندۍ او تبه کې د پوليسو د قوماندانۍ د جلب د کاتب له کوره راووت او د بنو په بازار کې د جانداد بنجاره دکان ته په داسې حال کې ودرېده چې هغه د دکان نيمايې ورتخته کړې ؤ او د مانښام جمې ته يې بېړه کوله . گلک سمدلاسه هغه ته وويل : سپرين تابليت لرې ؟

ــ نه ، ملا صاحب .

ــ سيبازول شته ؟

ــ نشته ...

ــ سپېرکۍ او باديان ؟

ــ نه ، دا يو نشته او هيڅ وړ دوا نلرم !

ــ ولې تا خو به دواگانې خرڅولې .

ــ اوس حکومت موږ د دوا له پلورلو منې کړی يو !

ــ عجيبه ده . د ښځو لپاره ، سرخي ، سپېده ، سيخکي او نور منهيات آزاد دي او دوا منې ده . بچه بازی ، غلا ، قمار او چرس آزاد دي خو سيبازول او سپرين منې دي ؟

جانداد د لمانځه په تلوار کې بې له دې چې ملا گل رسول ته ډېره پاملرنه وکړي د دکان تختې په بېړه وتړلې او نېږدې جومات ته چې د آذان د پای تکبيرونه يې اورېدل کېده ور منډه کړه...

ملک شاسوار د نن ورځې تر وزلوبې وړاندې ، دبرې لپاره ډېرې هلې ځلې کړې وې. د نامتو وزلو بانو او ښوا سونو په پيداکولو او هڅولو کې يې هيڅ کمی نه و کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

د قاسان او درې څو مشهورو سپرو او دهغو اسونو ته یې لا څو ورځې دمخه دبنو په سماواتونو او سرایونو کې دپالنې او شپې تېرونې ځایونه سرشته کړي وو او په دې هدف یې لوی تاوان ته ملا تړلې وه چې په وزلو به کې به له اسلم پهلوان څخه چې د کلیو په ودونو او خوښیو کې یې دیوه وتلي وزلوب په توگه نوم ایستلی و، دحکومت او ولس پاملرنه واړوي .ملک بیا ترهر چا زیات پخپل زوی اسغندیار پورې چې دځوانیو او سیالیو مېړه او پیا وړی وزلوب باله کېده خپله هیله تړلې وه . خو وزلوبې بله نتیجه راوړه او ملک یې نا هیله او په ځان بې باوره کړ.

د اسلم پلوي وزلوبان لوړ مابنام دټوکوټکالو، خندې او مسخرو په جوش کې صیاد ته راورسېدل. دکلي جومات ته نیږدې مهردل د سپرو له منځه قاسم خان ته په لوړ آواز وویل: لمونځ به ستاسي په جومات کې وکړو بیا به مخامخ زموږ کلي ته ورو ځغلو! قاسم خان په ځواب کې ورته وویل: ولې ستا کلي ته، دا زموږ څه کلی نه دی؟

دمهردل او قاسم خان سوال ځواب دسپرو پام ځانته ور واړاوه له هر لورې پوښتنې پیل شوې : څه دي؟ خبره څه ده؟قاسم څه وایي؟قاسم خان وویل: جلبونه ونیسئ چې ټول په خبره سره پوه شو بیا به یو ځای پر مخ ځو، په دې کې مهردل را نیږدې شو او لومړنۍ خبره یې تکرار کړه.قاسم خان هم هماغه لومړنی ځواب ور کړ . په دې کې جبار وویل:

ـ مهردله ! ضرورت څه دی چې زموږ له کلي څخه ستا کلي ته ور تېر شو ؟

ـ ضرورت یې دا دی چې دنني برې شکرانه په ما او ښتې د ه !

ـ په موږ او تا کې څه توپیر دی ؟ زموږ زړونه، کلي او کورونه یو دي خو زموږ کلی یوه ځانگړنه لري هغه دا چې زموږ غلیما ن همدلته او سېږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده چې کرۍ شپه زموږ دسندرو او خوښۍ شور واوري او په غوسه او رخه کې وسوځي !

مهردل اسلم ته مخ ورواړاوه: او ته په دې کې څه وايې ؟ هغه ځواب ورکړ: نن به دجبار او قاسم خان خبره ومنو. دماښام تر لمانځه وروسته به دقاسم خان په کور کې تر چرګ بانګ پورې دمعلم جمعه او آدینه سندرو ته کېنو خو په دې شرط چې قاسم نور تاوان ونکړي او داومني چې ټول انډيوالان به دخپل کور له ماښامني دستر خان څخه خپله برخه دده دستر خان ته راوړي اودی به دچای او چلم په خدمت بسنه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کساتونه

ګلک په قزل آس سپور په دوړو کې د شولګرو او جوارګرو مځکو له منځه پر عمومي واټ د بنو بازار ته راروان و . هغه یوه هفته وړاندې له کابل څخه بغلان ته او له بغلان څخه اندراب ته راغلی و . ګلک د ملک شاسوار په مخ کې د منډو رامنډو او د کابل او بغلان په دولتی مامورانو کې دبډو له لارې د بلد ېدو په وجه د غرور او کبر له باده پړسېدلی و . هغه د شاسوار د پیسو او رشوتونو د ویشلو په وجه په هغوی کې لار پیدا کړې وه . له کابل او بغلان څخه یې د اندراب په ولسوال ، قاضي او څارنوال باندې د سپارښت لیکونه راوړي وو او ډاډه شوی و چې د اسلم منګولې به د ملک شاسوار له ګریوان څخه را وکاږي ، خو ګلک ته په دې لوبه کې یو بل شیطاني فکر هم ورپیدا شوی و . هغه دا چې شاسوار به د اسلم په شخړه کې د خپلې باغچې او ژرندې خرڅلاو ته مجبور شي . ښایي چې په نیمه بیه یې وپلوري . نو آیا دا به ممکنه نه شي چې دا باغچه او ژرنده په یو وړ له وړو زما خپل مال او ملک شي . له دې تصور سره د ګلک د ټولو تدبیرونو سلسله وخوځېده . ده له ځان سره وپتېیله چې باغچه او ژرنده باید خپله کړي بیا داسې وخت او امکان چېرې پیدا کېږي چې شاسوار له خپلې باغچې او ژرندې څخه لاس وکاږي ؟ ژرنده او باغچه لکه د فولادو برمه د ګلک پر مغزو څرخېده او نفوذ یې کاوه ، د دماغ ټول سلولونه یې د ژرندې له پل سره په چورلېدو شول . په غوږو کې یې د ژرندې د ګړزېدو غور کی انګازې کولې او سرېې د ژرندې دمالکیت د شوق په جذبه کې لکه د ژرندې ټکټکانی بیواکه لړزېده . خدایه که دا ژرنده او باغچه زما شي او ملک شاسوار د اسلم له زوره خپله کلا او دا پاتي جایداد په ما خرڅ کړي ... البته په کمه بیه او پــــــه ... ارزان قیمت نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو بې له دېنه هم دلته زياتي شپې نشي تېرولای... له اسلم او د هغه له انډيوالانو سره خو تر پايه سيالي او اودشمني نشي پاللای...خامخا به جايداد بيا په تيره ژرنده او باغچه په کوم چا باندې خرڅوي نو ولي يې په ما خرڅ نکړي؟

په دې کې يوه وجداني پوښتنه ورپيدا شوه چې ولې د خپل ورور او دوست، ملک شاسوار ورکې ته ناست دی او هغه د بربادۍ کندې ته غورځوي؟ هغه له ځان سره وويل: زه خو د ملک شاسوار په کمه نه يم، د جايداد پلورل خو د هغه په ګټه دي. د اسلم لېوان هغه چېرې پرېږدي چې په غوړه کونه خلاص شي. ملک نور دا ځمکه او پټي نشي خوړلای. هغه ته ښه دا ده چې خپل سر او د خپلو زمنو ژوند په امن کړي. هغه ته بې له دې بله لاره نشته چې جايداد خرڅ کړي او يوه امن ځای ته کډه وکړي. په دې کې د تورې چرګې ملا فکر يوه بل لورې ته راواوښت. هغه له ځان سره وويل: آيا که چېرې د خدای فضل په ما وشي او د ملک باغچه، ژرنده، کرونده او دا ټول جايداد زما لاس ته راشي آيا زما شپه به د اسلم له بدماشانو سره تېره شي؟آيا دوی به دغه زما بد وضعيتونه او ورانی هېر کړي او دې ته به مې پرېږدي چې د شاسوار په جايداد پريوزم او د صياد د خلکو تر مينځ د عزت ژوند وکړم؟ زه څنګه د دې ټولو ګرم مزاجه ځوانانو له غوسې او ګواښ څخه ځان خلاص کړم او د قاسم غوندې کسات غوښتونکي ځناور رضا او دوستي حاصله کړم؟

نا څاپي يې په سترګو کې د هيلو څپه وخوځېده او ورويې له ځان سره وويل: کيدی شي چې دا خنډونه له مخې لري شي. مثلاً دې ته اړتيانشته چې زه آدينه، قـــاسم خان، نظر او دغه هر بزکش جلا جلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخلا کړم . زه به اسلم خپل کورته راوبولم . ډوډۍ ګانې به یې وخورم او کرار کرار به د ملک شاسوار په مقابله کې د ده لوری ونیسم ، که په دې هم راضي نه شو خپله ګلثوم لور به ورکړم ... ګلک په خپلو شیطاني فکرونو کې ډوب و چې آس نوک وواهه . ګلک ټکان وخوړ او لنګوټه یې ړنګه شوه او د فکر سلسله یې بل واټ ته ننوته ... رښتیا که ملک شاسوار د اندراب د خیر خوښوونکو مشرانو او چاپ اندازانو په مشوره له اسلم سره د روغې جوړې لار ونیوه بیا به څه وشي ...؟ نه نه، هیڅ کله به دا روغه ونه شي . له ملک شاسوار سره نه ښایي چې خپله لور په بدو کې اسلم ته ورکړي. او د هغه د کور او چمبر تاوان وګالي. ملکان او خانان تاوانونه نه پرېکوي ، دا د ملکانو طریقه نه ده او د دوی له عزت او دود سره سر نه خوري ... او بیا زه خو لا ژوندی یم ، هیڅکله به دا روغه سر ونه نیسي او زه به ټولې لارې د روغې په لور وتړم .

ګلک لا د ملک شاسوار د ژرندې په ناوه ، څرخ او ډبرو کې تاوېده راتاوېده چې د دوړو او باد په څپو کې د بنو په بازار ننووت . د بازګل د سماوار له مخې تېر شو او هلته یې سترګې په څارنوال او د امنیت د قوماندانۍ د جزا په سرکاتب باندې ولوېدې . د آس ملونه یې تکیه کړه ، په تلوار له آس څخه راکوز شو . د سماوار چې شاګرد ته یې په لاس اشاره وکړه چې آس سرای ته بوزي او پخپله یې د ادب د رعایت د افادې په توګه مخ په څارنوال منډه ورواخیسته ، خو څارنوال له ځایه راولاړ نه شو او په ناسته یې لاسونه وروغځول او له روغبړ سره سم یې ګلک ته وویل : پرون د مکلفیت سرکاتب اسلم جلب کړی و او له هغه څخه یې د عســکرۍ خدمت د نه تېرولـــو په دلیل تحقیقات

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړل

ــ نتیجه څه شوه ؟

ــ نتیجه د تا په ګټه نه ده .

ــ ولې ؟

ــ ځکه چې اسلم د خپلې دفاع لپاره قانع کوونکي او قانوني دلیلونه وړاندې کړل . هغه ویل چې زه بې کسه سړی یم . غوښتنه یې وکړه د بېکسۍ د مجلا د ترتیب اجازه ورکړی شي .

ــ د مکلفیت سرکاتب څه ځواب ورکړ ؟

ــ د مکلفیت سرکاتب تندی ورته تریو کړ او د هغه تقاضا یې رد کړه ، لیکن قانوني او معقول دلیلونه یې نه درلودل . خو بیا یې هم یوه دوسیه ورته واچوله او د سرکاري تلکی لومړی بنسټ یې کېښود . حقیقت دا دی چې اسلم په دې باره کې کوم تقصیر نلري او سر بېره پر دې هغه یو وتلی چاپ انداز دی ، ښه ژبه او ښه ځواني لري ، په اندراب کې مشهور شوی دی ، په هره قشخانه او کور کې د ده قصې کېږي ، هر بزکش او پهلوان د ده په مخکې راروان وي . د ارزو ، ده سلا او بنو ملکانو یې پخپله مېړانه او بزکشۍ پرځان باندې مین کړیدي . حتی هغوی د ده په مخکې حکومت ته راځي ، ورته واسطه کېږي او ملاتړ یې کوي .

ــ خیر نو زموږ مصرفونه ، خوارۍ ، زارۍ او دا ښکته پورته منډې څه شوې ؟

ــ دا پر ځای دي ، نه ضایع کېږي . همدا پرون د ولسوال صاحب د زوی سنتي وه ، د حکومت ټول مامورین او د شاوخوا سپین ږیري یې ډوډۍ ته رابللـــلي وو . ولسوال صاحب په مېلمستیـــا کې په جهر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو تر مخ وویل چې باید خامخا د ملک شاسوار او اسلم تر مینځ روغه وشي او د اسلم عریضه دې دعوا او دنګلو ته ونه لوېږي .

د ګلک په ګردي کوچني مخ کې چې پر توره ببره ږیره او کور په شویو بریتونو راچاپیر شوی و ، د تمسخر مسکا وځغلېده، په رنجو تورې شوې مرۍ سترګې یې په ښارنوال کې خښې کړې . د توتکۍ غوندې کمکۍ خوله یې خلاصه کړه او ښارنوال ته یې وویل : ښه ، ښه دا نو د ملک شاسوار او اسلم تله او تول سره برابر شول . لچکان له معززینو سره سیالان شول . همداسې ښارنوال صاحب !

د ښارنوال رنګ واوښت ، سپوږمې یې ورپېدې ، غوښتل یې ګلک ورټي او تریخ ځواب ورکړي خو د ګلک د سوغاتونو او رشوتونو د سرې چینې اوبه پې توی شوې او د ده خوټېدلې سینه یې سړه کړه . یوه شېبه غلی شو ، په خپل هیجان یې غلبه وکړه او بیا یې په نیولی آواز وویل : ګلکه دا خو په ملک شاسوار باندې د حکومت مهرباني ده چې دی یې له اسلم سره برابر تللی دی کنه حقیقت خو دا دی چې ملک شاسوار د اسلم نجل خرڅه کړې ده ، د هغه پلرنی او نیکنی کور یې تباه کړی او د هغه کرونده یې غصب کړې ده . هغه ته یې په ټیټه سترګه کتلي او له نرخ او دود نه یې ایستلی دی . که موږ د قانون په اساس رفتار کړی وای . باید شاسوار مو توقیف کړی او زولانه کړی وای . لیکن موږ د هغه عزت وساته . هیله کوو چې ملک صاحب په دې خبره پوهېدلی وي .

د ګلک خوله پدې خبره د تمسخر په توګه یوه او بله خوا وتښتېد ه او په مکار پوسخند کې یې ښارنوال ته وویل : کورمو ودان ، زوی مو لوی ، خو دومـــره عرض به وکړم چې ملک شاسوار هم ستاسې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت کې لنډون ندی کړی ، نغدې روپۍ یې لاړې ، د چنارونو ځنګل یې خرڅ شو ، شولګرې کروندې یې خرڅې شوې ، د بزکشۍ آس یې له لاسه ووت او نن سبا به ژرندې او د کور باغچه هم خرڅه کړي ... زه دومره وایم چې رحم ښه دی ، خدای پې خوشحالیږي .

په دې وخت کې ګلک د جزا سرکاتب ته مخ وروګرځاوه وې ویل : څنګه سرکاتب صاحب بد خو به مې نه وي ویلي ...؟

د جزا سرکاتب وویل : زه به څه ووایم ، موږ خو تر اوسه پورې د ملک شاسوار کومه ځواني نه ده لیدلې .

څارنوال د ګلک په وروستیو خبرو وپړسېده او غوسه ورغله ، وې ویل : نن دې د ملک شاسوار روپۍ ډېرې پر مخ راوتېلې . دا د تا ګناه نه ده . دا زموږ ګناه ده چې پورته مو کښېنولې او پخپلو اوږو مو سپور کړې . پرون به دې ملکانو ته چلمان ډکول او د جلب رقعې به دې په کلیو ګرځولې ، اوس دې حاکمان وپېژندل ، سپین چکمن دې واغوست او بالا نشین شوې ...

ــ خدای دې وه څارنوال صاحب ، خطا وتې ، زما په مطلب غلط پوه شوې ، زه خو د تا د پښو خاورې یم ، زه چېرې او سپین چکمن چېرې . دا خو تا سې په اوږو راواچاوه . زه که په اندراب کې په تا سې ناشکري وکړم خدای به رانه بېزار شي .

ګلک له ویرې هیجاني شو ، د لاسونو له خوځولو او د مځکې له ډبولو او قرآن خوړلو له زوره یې لنګوټه ول ول په غاړه کې راځړنګه شوه . د لاسونو ګوتې یې پرله پسې پوړېدلې او د څارنوال د خبرو په مینځ کې ورننووت ، قسمونه یې یادول ، عذر او زارۍ یې کولې او خدای یې شفیع کاوه : خدای ته ګـــوره په ما رحـــم وکړه ، زه د تا د خپګان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوسی زور نه لرم ...

ــ گلکه موږ د بدو خلك نه يو ، موږ حرامې پيسې او حرام مال نه خورو ، موږ کله پسې درغلي يو چې را شئ زموږ جيبونه راډك کړئ . دا خو ته يې چې د حکومت په مامورينو پسې کوڅه په کوڅه او غار په غار گرزې ، په عذر زاريو او ننواتو روپۍ ورکوې او قسمونه ورسره اخلې چې پلانی صاحب دامې در بخښلي دي . او لکه د مور شودې درته حلالې دي .

گلك له غاړې نه ړنگه شوې لنگوټه راخلاصه کړه ، په ځمکه يې وويشته او بيا يې خپله چکن خولۍ له سره راواخيسته ، په غبرگو لاسونو يې څارنوال ته ونيوله او په ژړغونې آوازيې عذر او زاريو ته زور ورکړ : څارنوال صاحب ! دې سرتور سر ته مې وگوره ، ومې بخښه، نيت مې داسې نه و ، خوله مې غلطه شوه ، پښې به دې ونيسم . ناغه به درکړم ،که به زما نيت تا سې ته خراب وي له ايمانه دې خلاص شم . ټکه دې را باندې ولوېږي ، دواړه مې دې خطا شي، ړوند دې شم، گونگی دې شم او د محشر په ورځ دې د پاك رسول له شفاعت نه بې برخې شم .

ــ چوپ شه مکاره زه تا قرآن خور پېژنم ، تر پرون پورې دې دصياد د خلکو خره پوول او د تورې چرگې په وينو دې کوډې کولې اوس د کونډو رنډو په وينو ملا گل رسول شوې او آسمان ته دې د کبر زينه کېښوده . ملك شاسوار دې په بدیو اخته کړ ، کله دې ور په شا کړه . د هغه شته دې پخپله وخوړل اوس خيرن او کرغېړن لاسونه زموږ په سپينو جامو پاکوې ، دې ته دې څوك نه پرېږدي . د دې کبر ځواب به دې درورسېږي . وايي د مېږتون چې ورکه را شي وزر باسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه وجدان لرم صاحب ، زه به ښنگه د تاسې نوم بدوم ، خدای دې د بدو وس نه راکوي ...

ــ نه ، ته وجدان نه لرې . که تا وجدان لرلای حسن کلته چې دآسونو د غلا کولو په تور بندي دی په اسلم باندې به دې نا حقې شاهدۍ ته نه اړ کاوه . تر تا خو د هغه غله ایمان هم قوي دی . هغه ما ته وویل : زه خو غل یم لیکن دومره بې ایمانه نه یم چې په باتورو او مېړنیو زلمیانو باندې نا حقه شاهدي ووایم . تر تا خو د خاواکډ رحیم داد ایمان هم قوی دی چې د اسلم وژل یې درسره و نه منل او ستا په شنو لوټونويې ناړې تو کړې . تر تا خو هغه کسان چې لارې وهي او جیبونه لوټي هم ښه دي ، بېگناه او مظلوم انسان خو نه وژني او ښاغلیو ځوانانو ته خو تلک نه ږدي .

له گلک سره د څارنوال د شور په وجه د بنو د بازارټول دکانداران د سماوار مخې ته راټول شول او په حیرانتیایې رډ رډ هغوی ته کتل . مازیگرینو دوړو او د وریځ آسمان د لمر لویدو غمجنې موسقیې د گلک د زړه برجونه د نامیندیو د تیارې په څپو کې یو پر بل پسې ډوبول، خدا زده بهې اخیستونکی څارنوال چا او ښنگه دې خبروته هڅولی ؤ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم د مهردل په مشکي آس سپور د وزلوبې د میدان له کېڼ لورې رانوت او په ځغاستوېې ځان د میدان په څنډه کې د یوې ځانګړې ولې سیورې ته ورساوه او پلی شو . هغه د وزلوبې موزې او برزو اغوستی او پې پاسه یې سمنګانی قاقمه په ګل سیب دسمال تړلې وه له راښکته کېدو سره سم یې د آس تنګونه وسپړل ، زین یې دوباره سنبال کړ او تنګونه یې له سره وتړل . مشکي لکه وړی لېوه د وزلوبې د آسونو د ګلې پرلور غوړونه څک کړي وو او پرله پسې ششنېده او پښنه یې د ګواښ په توګه په ځمکه ځمکه وهله .

اسلم کرار کرار د مشکي پر غاړه ، سینه او ساغریو لاس راښکوده او هغه یې د وزلوبانو په خاصه طریقه نازاوه ، نندارچیانو اسلم ولید او دلاس په اشارویې یو بل ته وروښود. یو وار ټولو نندارچیانو له خوشالۍ څخه نارې کړې : اسلم دی ، اسلم ! اوس به لوبه توده شي .

په اندراب کې وتلیو بزکشانو ته دواقعي قهرمانانو په سترګه ګوري . ښه چاپ انداز د کلي، کور او د ټولې سیمې ویاړ وي . معمولاً دغه اتلان چې پهلوانان نومول کېږي د اخلاقي خصایلو په لحاظ د عالي معیارونو لرونکي وي . زړورتوب ، جسمي قوت او ښکلا ، نارینتوب او په ملګرتیا کې ځان تېرېدنه د دوی نه بېلېدونکي صفات دي . خلک له خپلو اتلانو سره ، د کلیو له دې ساده او سپېڅلو سپرو سره د زړه له کومې مینه کوي . هغوی لمانځي او همدردي ورسره ښکاروي . وزلوبه یعنې مېړانه ، جسارت او اخلاقي برتري . د پېغلو لپاره له پهلوانانو او پېژندل شویو چاپ اندازانو سره مینه او واده کول د ژوند ستر ارمان دی .

معــلم جمعه لا وختي د اندراب له ښارنوال سره چې د وزلوبې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېوال ؤ ، د ننداړچیانو په مینځ کې په یوه لوړه پوله باندې ځای نیولی ؤ، څارنوال له هغه څخه د وزلوبې د تاریخ په باره کې پوښتنې کولې . معلم جمعه د خبرو په لړۍ کې وویل : د چاپ اندازانو کارنامې او د په هغوی پسې جوړې شوې قصې د لرغونو اساطیرو غوندې د خلکو په تخیل او حافظه کې پاتې کېږي ، سکښتل کېږي او د نسلونو په تداوم کې تشخص پیدا کوي او د خلکو د کلتور برخه گرزي . ښایې چې دا لوبه د تاریخ په ډېرو لرې کلونو کې د جنگي تمرین په توگه د سرتېرو سپرو لپاره رامینځ ته شوې وي . دا چې تکړه سپروته پهلوانان وایي له همدې مطلب سره اړخ لگوي . وزلوبه پدې وجه هم د خلکو محبوبه لوبه ده چې په هغې کې د انسان رزمي ملکه او اخلاقي ښکلا وده کوي او انسان پرڅان باندې ډاډه کېږي . هره وزلوبه خامخا یو ستر یا کچنی قهرمان زېږوي . خلک دغو قهرمانانو ته د مکافاتو لپاره پخپله حافظه کې ځای ورکوي او هغوی په مجلسونو او قومي جشنونو کې ستایي . د خلکو په حافظه کې د هر سپاره او پهلوان د پاتې کېدو موده د هغه په همت او مهارت پوری اړه لري . څوک یوه میاشت ، څوک یو کال ، څوک ډېر کلونه او یو نیم د تل لپاره د خلکو په ستایونکې وجدان کې پاتې کېږي . د کوز صیاد اسلم په دې وروستي گروپ کې دی . ښه آس او روغه ځواني د ښه بخت او نیکمرغۍ نښه ده . هغه څوک چې پر سرکشو آسونو قبضه کولای شي پخپل نفس باندې هم حاکم کېدای شي . همدا سې دي دچاپ اندازانو په هکله د اندراب د خلکو نگېرنې .

لوبه ورو ورو همدلته د ده سلا په سهیلې سیمه کې پیل شوه، ځینو سپرو لومړنۍ څغاستې پیل کړې وې او لوبه د لرو او برو اندرابیانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سیالۍ په وجه خونړۍ شوې وه . په لوبه کې د معمول په خلاف دجنګ جګړې فضا رامینځ ته شوې وه. په بزکشانوکې یود بل د غورځولو ، د رکاب وهلو او د قمچینې د ګوزارونو تېرې او تکل پېل شوی و . د آسونو د منډو دربی او د قمچینو خرپهار ، د وزلوبانو چیغو او زور آزموینې ، وزلوبې ته د لرغونو جګړو بڼه ورکړې وه . برې تل د پیاوړو دی ، داسې پیاوړي چې زړه یې په مبارزه کې نه ریږدي او ژوندیې دمینې ، میړانې او هوډ په لمر تود شوی وي . اسلم لا د مشکي له سنبالولوڅخه نه‌و وزګار شوی چې جبار د وزلوبې له قورې څخه د ده په لور راوځغلیده .اسلم د رکاب له ټینګولو څخه سر د جبار په لور راپورته کړ او په مسکاپې هغه ته وویل : میدان ښنګه دی ، د لوبې سروالان څوک دي ؟

ــ میدان ښه نه دی ، د وزلوبې پر ځای وهل ټکول پېل شویدي .

ــ برې د چا په لوري دی ؟

ــ لوری نه لګېږي ، انډیوالان تا ته سترګې په لار دي .

ــ قاسم ، سکندر او نظر چېري دي ؟

ــ یوه شېبه وړاندې راورسېدل ، تر اوسه ښه نه دي تاوده شوي .

ــ اسفندیار چېرې دی ؟

ــ هغه لا پخوا لوبې ته ورګډ شوی دی . لیکن د قورې په څنډه کې ځغلي . ځان هوسا ساتي . ښايي ستا مقابلې ته به سترګې په لار وي .

ــ د چا آس ځغلوي ؟

ــ څښتن یې نه پېژنم ، جګ سمند آس ، د مخ دوه پښې او څنې یې تورې دي . ما په پخوانیو وزلوبو کې چېرې نه و لیدلی ، ښايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د درې خانانو به له بغلان او یا نهرین څخه راوستی وي خو عجیبه دا ده چې دی په هره لوبه کې یو نوی سمند پیدا کوي .

اسلم د زین او تنگونو د سنبالولو کار گړندی کړ ، د مسکا روانه څپه یې د سترگو په څېرمو او شونډو باندې وچه شوه ، سترگې یې په څارونکې توگه جبارته وروا ړولې او ویې پوښته : د درې خانان هم دلته دي ؟

ــ هو همدلته دي ، چاپ اندازان یې د بر اندراب د وزلوبانو په ملاتړ کې زموږ له اندیوالانو سره ډغرې وهي .

ــ ښه ښه دا نو د مهردل خبره رښتیا شوه ؛ خانان پرته له دې چې موږ یې ولمسوو خپله لاره ، لوری او برخه لیک یې له ملک شاسوار سره وتړل . د اسلم په مخ او سترگو سوروالی پیدا شو،څېرمې یې وریږدې اوپه څېره کې یې دهیجان او غوسې کرښې وغځېدې. ده ته دغه عارضه دفاریاب په سفر کې ور پیدا شوې وه او دنا پېرندل شویو روحي علتونو په وجه به له یوه وخته تر بله وخته ورپیدا کېدله .دی به په دې حالت کې له خپل طبیعي او ساړه مزاج څخه و ووت ، دانتقام او بر لاسي روحیه به یې پیدا کړه .دا حالت که څه هم په ده کې کم دوامه اوتېرېدونکی و خو لکه دڅور دمیا شتې با ران او برېښنا د ده ا را ده به یې غوسې او داحساساتو غبرگون ته سپارله . گوره چې نن په ده څه وسول چې دجبار دخبرې په اورېدو همدا حالت ور پیدا شو. ده تېره تېره جبار ته وکتل، بې له دې چې پښه په رکاب کې کېږدي د زین په کوبۍ یې لاسونه ټینگ کړل او په یوه ټوپ پر آس سپور شو او په همدې وخت یې په لوړ آواز هغه ته وویل : زه کسات اخلم ، زه د چا د رحم او عدالت تږی نه یم . مشکي ته یې پونده ورکړه ، او شگــــلنه ځمکه یې تر پښو لاندې په منډو شوه ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېواکه په زین کې راتاو شو ، مخ په نندارچیانو یې چېغې کړې : اې خلکوتاسې دې خبر یاستئ زه کسات اخلم او لکه برېښنا د وزلوبې گرداب ته ورشېوه شو .

سوړ او مدبر اسلم تود او بېباکه شو . لکه آسماني تندر پر قوره راپرېووت او په هماغه لومړني یرغل د قورې مینځ ته ورننووت ، مشکي په سر او پښو اچولو ، په میل میل درېدو او د ولیو په ټکرونو لکه توفاني بېړۍ د آسونو په څپو کې د ورغومي لور ته وربهېده او خپل سپورېې د آزموینې او مبارزې درشل ته پر مخ بیوه .

قاسم له ورایه اسلم ولیده او نظر پهلوان ته یې اشاره وکړه چې د اسلم کېڼ اړخ ونیسي او خپله یې هڅه وکړه چې له ښي لوري له هغه سره ځان غبرگ کړي او په ورغومي باندې د قاسانو د مظفر د یرغل په وړاندې خنډ شي .اسلم دوه ځلې ورغومی جګ کړ خو د وزلوبې له چکۍ د وتلو لارې پیدا نکړه .

هوا توده وه او باد نه چلېده . په سپرو او پهلوانانو باندې د خولو لښتي رارواں وو . اسلم له دوو کوششونو وروسته په داسې حال کې چې د تندي‌له گرژالو یې وینې رابهېدې د وزلوبې څنډې ته راووت . له آس نه راکوز شو ، آس یې د کلي یو هلک ته وسپاره پخپله ورو ورو د یو لښتي اړخ ته چې پې د پاسه د ولو څو ببرې ونې ولاړې وې راغی ، د سر او مخ وینې یې ووینځلې ، بیایې له خپلې غاړې تاو شوې گل سیب دسمال راخلاص کړ او د وزلوبانو په خاصه طریقه یې پر سر باندې وتاړه . په‌دې کې قاسم او د شاوخوا کلیو څو تنه وزلوبان په اسلم راټول شول . اسلم هغوی ته وویل : اوس به شپېه وروسته د صوفی محی‌الدین کـــرنګ هم راورسېږي ، د خـــوشدرې د شامراد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورق آس هم زموږ په ملاتړ رارسېږي . د صوفی محی الدین آس د ارزنگانو نظر پهلوان ته ورکړئ . تورق دې قاسم وځغلوي . دپشیانو محمد مراد پهلوان هم حاضر دی چې د ملک شاسوار او خانانو د وزلوبانو په مقابل کې زموږ د ملګرو ملاتړ وکړي .

قاسم په ځواب کې اسلم ته وویل : محمد مراد به دا ځل ستا ملا ونه تړي ، ځکه چې دی او د درې خانان د اندراب د برې سیمې خلک دي او داندراب د ویش په اعتبار دوی ټول د کوزنیو په مقابل کې سره یو دي . که په بنو کې هغه ستا ملا وتړله ، هلته خو په وزلوبې کې د لر او بر مقابله نه وه ، ته او ستا ملګري د ملک شاسوار سره مخامخ شوي واست ځکه خو د پهلوان محمد مراد لپاره دا روا وه چې د تا ملا وتړي لیکن نن به دا ملاتړ ورته سخت وي .

ـ د تا خبره خو سمه ده لیکن ما تېره اونۍ په هغه باندې ډېرې خوارۍ کړیدي . بیا فرض کړه چې هغه له موږ سره کوم اغیزمن ملاتړ ونکړي دومره خو به شي چې د هغوی له ملاتړ نه لاس واخلي .

ـ خدازده ، خدازده .

ـ نه نه خامخا !

ـ ننۍ وزلوبه زموږ د انډیوالانو لپاره یوه مهمه آزموینه ده . نن د لومړي ځل لپاره د ملک شاسوار او د برې درې د خانانو په وجود کې زموږ لر او بر دښمنان یو لاس زموږ مقابلې ته راوتلي دي . که یې موږ دلته مات کړو بیا مو نه پسې پرېږدي . د تورې چرګې ملا تېره ورځ د صوفی محی الدین زوی ته د بنو په بازار کې ویلي وو چې اسلم څه لري یو قاسم او څو تنه نور لنډه‌غر بزکشان ، دا دروازه به هم اسفندیار بل سبا د ده سلا په وزلوبې کې پې وتړي . زه نن دلته د تورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرګې د ملا د خبرې په معنی پوه شوم .

ــ څنګه پوه شوې او په څه شي پوه شوې ؟

ــ په دې پوه شوم چې ملک شاسوار له تا سره د مقابلې په مقصد د برې درې له خانانو سره خپل اختلاف او خپګان لرې کړي دی او نن په ګډه سره د تا ماتولو ته دلته حاضر شوي دي . که ته له ما سره دا خبره منې چې په نننۍ وزلوبه کې زموږ انډیوالان ماتېږي ،نو راشئ چې دا لوبه پخپل لاس ماته کړو .

ــ څنګه به یې ماته کړو ؟

ــ جنګ جګړه ، وهل ټکول به پیل کړو . که دې خوښه وي څو ډزې به هم وکړو . ما خپله تومانچه‌راوړې ده !

اسلم په ځیر ځیر قاسم ته وکتل او په داسې حال کې چې غبرګه قمچینه یې په دواړو لاسونو کې اړوله او په سترګوکې یې د تعجب مسکا پیدا شوه ، د ا فسوس په توګه یې سر کښېښو او ښۍ خوا ته وخوځاوه او وې‌ویل : نه قاسم خانه موږ وزلوبه د شر په لوري نه بیایو . دې لوبې ته راغلیو نندارچیانو یوه میاشت هغې ته انتظار ایستلی دی . زیاتره زموږ د لوبې په شوق دلته راغلي دي ، په حقیقت کې دغه وزلوبه د ټولو خلکو لوبه ده ، موږ ته مناسب نه دي چې د ځان دمصلحت لپاره د خلکو د ننداري حق تر پښنو لاندې کړو . موږ یواځې یوه لاره لرو ، هغه دا ده چې په مېړانه او زړورتیا خپل ټول کوشش سرته ورسوو او په کلکه په خدای باندې توکل وکړو .

ــ نو ګواکې ستا یقین دی چې ورغومی به باسو ؟

ــ داسې نشم ویلای ، فقط په خدای پورې تړلې ده‌چې چا ته‌د برې توفیق ورکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې کې له قوري نه سکندر پهلوان مخ په اسلم را وڅغاست او چې رانېږدې شو آس یې ودراوه او د بزکشانو په لوړ آواز یې وویل : اسلمه څه ته ګورې ؟ لوبه سخته شویده ، انډیوالان تا ته سترګې په لار دي .

اسلم سم د لاسه په آس پښنه واړوله او هغه یې مخ په قبله ودراوه ، لاسونه یې پورته کړل : خدایه زه ستا په تکیه څغلم ، زما منګولو ته قوت او زما زړه ته باور ورکړه ، ما په دې کبرجنو او ظالمانو باندې بري ته ورسوه . اسلم مخامخ د قوري په لورې وڅغلېده او د خلکو پاملرنه یې ځان ته راواړوله . په همدې دې وخت څارنوال د ګلک دځورولو په هدف په هغه غږ وکړ :ګلکه ورته ګوره ، ورته ګوره د دمیدان خوند او رنګ یې څرنګه بدل کړ . څنګه د آسونو چکۍ شلوي او لکه پړانګ د ورغومي پلو ته وردانګي ، مشکي ته ګوره، مشکي ته چې لکه تور ښامار هر شی تر سینې لاندې ماتوي او پر مخ ښویږي .

ګلک چې نفرت او حسادت یې په سترګو کې ځپې وهلې د خپل لنګوټې شمله چې لمر ته یې سپر کړې وه ، له مخ څخه لرې کړه، څارنوال ته یې وویل : دا تاسې یاستئ چې له موږ ک څخه زمرې جوړوئ . کنې چېرې اسلم او چېرې د ملک شاسوار سره د هغه سیالي!

ــ ګلکه متې او ملونه د خدای داد دي ! که د دې واک زموږ او ستا سې په لاس کې وای اوس به د وخته په کوم میر او ملک باندې پلورل شوي و .

په دې کې د ننـــــدارچیانو شـــور بګت جوړ شو ... هله هله ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاباس ، مه‌يې پرېږده . معلم جمعه چې د سپرلو او پهلوانۍ ډېر شوقمن و، د نندارچيانو په مينځ کې ودرېده ، بېواکه په کوکو سر شو ... اسلمه ، اسلمه ! خدای ستا په لور دی .

آسونه لکه د لوړو څخه راځوړند شوی سيلاب په اسلم او مظفر پسې چې سره ترازو سوي وو ، راځغلېدل . اسلم او مظفر په يوه استقامت د نندارچيانو ليکو ته نيږدې شول او په داسې حال کې چې د نندارچيانو کتار په شا مات شو ، اسلم په يو چټک او لنډ څرخ کې مشکي د ځوړ په لوري راوگرځاوه او په دې کې د پهلوان مظفر آس کاواک شو ، په کېنه ډډه راپرېووت او په پهلوان باندې راواوښت . اسلم ورغومي د هغه له لاسه ويوست او نندارچيانو احساساتو په جوش کې نارې کړې : آفرين ، آفرين بارک‌الله اسلمه ... ته د اندراب مالگه يې... ته زموږ بخت يې ... ته زموږ ستوری يې .

بزکشي روانه وه او موازنه شېبه په شېبه د کوز اندرا ب په گټه بدلېدله له . د بنو ، صياد ، کشناباد او پلخا خلک له خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېدل ، هغوی د بري او وياړ احساس کاوه . هېچا بې هيجا نه نشوی منلای چې د کوز اندراب نرم او مهذب خلک د بر اندراب پر ځيږو او جنگي خلکو باندې په داسې يوه خونړۍ وزلوبه کې برلاسی پيدا کولای شي . اسلم په همدې ميدان کې د نرمو او مهربانه بزگرانو او د عاشق پيشه او هنر خوښوونکو خلکو د اميد او وياړ سپور دی . ټولو خپلې هيلې په ده پورې تړلې دي . دنگې غاړې ، پراخې سينې ، مضبوطو مټو ، روښان عقل او مهارت هغه له‌نورو وزلوبانو څخه ممتاز کړی ، اوږدو مصيبتونو او د سفر خواريو د بري او افتخار درشل ته راوستی دی . ډېر کسان هيله کوي چې د ده په څېر وای . د کلي بلهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواره ، ملكان او هغه بدسولی خارنوال هم د دې آرمان كوي چې د اسلم غوندې د خلكو د تحسين او آفرين وړ وای .

لمر په غرغېره و چې اسلم په خولوكې لوند خيشت له قورې څخه پخواني دمه ځای ته راوځغاست ، مشكي چې له خولې څخه يې سپين ځگونه بادېدل په جگ سر او وتلې سينه خپل سپور د گڼوولیو سيوري ته راورساوه. اسلم د زين كوبۍ ونيوله . ښي پښه يې كېڼ لورته تر زين راواړوله او بيايې د آس له شا څخه په غبرگو پښو ځمكې ته راودانگل. نندارچيانو له شاوخوا ورته رامنډې كړې او آس يې ځينې ونيو . اسلم سمدلاسه د مشكي تنگونه سست كړل او يوه زلمكي ته يې وسپاره چې په دې نيږدې شاوخوا كې يې وگرزوي او دمه وركړي ، پخپله د گوتو او منگولو د گرژالو او زخمونو په تړلو او پټې كولو بوخت شو . په دې كې جبار د نندارچيانو له لوري راغې سلام يې واچوه . اسلم د سلام ځواب وركړ او هغه ته يې وويل : جباره ته لاړ شه وگوره چې د دې نيږدې كلي كوڅې، د كلي بل لور ته وتلې دي كه نه ؟دكوڅو شاوخوا كسان پوه كړه چې په كوڅو كې بې ځايه ونه گرزي ، ځكه كېدی شي چې چاپ اندا زان په همدې كوڅو ور وځغلي او د كوڅو لاروي د اسانو تر پښو لاندې شي .

اسلم لا له خپلو زخمي گوتو او منگولو سره بوخت و چې قاسم په كنځلو كنځلو كې د توروق په سپرلۍ راورسېد ، اسلم له هغه نه په ورين تندی پوښتنه وكړه : شيربچيه بيا چا ته كفري او عاصي يې ؟

ــ د پشيي درې كشپ ته ، هغه ستا قسمي او قرآني پهلوان ته .

ــ پهلوان محمد مراد بنيي ؟

ــ هو ، هماغه د پنبې پهلوان ، هغه له تا سره خپل لوظ مات كړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم دم د درې له خانانو سره ملګری شو .

اسلم وخندل او په خندا خندا کې یې قاسم ته وویل : دا خو ستا په ګټه ده ...له دې خبرې سره سم په چرت کې لاړ . له یوې لنډې شېبې وروسته یې سر راپورته کړ او په سړه سینه یې قاسم مخاطب کړ : محمد مراد نارینه او په لوظ ولاړ سړی دی . لیکن دی د درې له وزلوبانو سره قومي اړیکي لري ، مړی ژوندی یې له هغو سره شریک دی . نشي کولی چې د قوم له نرخ او دود څخه ووزي . په تېره په دې وخت چې مظفر ژوبل شو او د درې وزلوبان له پهلوان محمد مراد پرته بل مشر نه لري . یوه بله خبره دا چې د درې د بزکشانو خوا ته دمحمد مراد درېده به زموږ د انډیوالانو او هغوی تر مینځ د جنګ جګړې د احتمال مخه ونیسي . محمد مراد د درې د خانانو او زموږ دملک ګوټې په ناجایزو مقصدونو پوه دی او د اوبو خړولو ته به وخت ورنکړي . خو په دې شرط چې زموږ هلکان بې موجبه ترخولې تېر نشي او چا ته پلمه په لاس ورنکړي ، ټول انډیوالان پوه کړه چې د کنځلو او پېغورونو پر ځای زور په مټو او ځغاستو واچوي ، زه او پهلوان نظر ورغومي جګوو ، نور انډیوالان دې زموږ شاوخوا ونیسي او د دغه نیږدې کلي پر لور دې زموږ د ځغاستې او یرغل لاره هواره کړي .

ــ ولې د کلي لاره ؟

ــ د ورغومي ایستلوته تر دې بله مناسبه لاره نشته .

ــ آیا دا به له خطره خلاص کار وي ؟

ــ هو ، ما په دې باب خپل چرت وهلی دی . فقط په همدې لاره وزو او ورغومی صیاد ته باسو . اوس میدان زموږ د آسونو تر پښو لاندې دی . وروسته آسونه ستومانه کېږي او ملکان کولای شي څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه هوسا آسونه قورې ته راورسوي .هغوی وروستي يرغل ته چمتو کيږي او موږ بايد دوی غافلگيره کړو .

ــ موږ هم عبدل پهلوان ، لعل خان ، وهاب ، جمال الدين ، آدينه او پردل پهلوان هوسا ساتلی دی . هغوی به ټکرې وهي او قمچينې به چلوی ، حريفان به ټکوي او لار به خلاصوي .

ــ دغه انډيوالان ميدان ته ننه باسه ، په مطلب يې سم پوه کړه، زموږ يرغل دخدای په هيله پيل کېدونکی دی .

قاسم د ميدان پلوته وځغلېده . اسلم د مشکي خواته راغی او دهغه تا نگونه يې سر دوباره مضبوط کړل ، سپور شو ، مخ په قبلې ودرېده او خپله هميشنۍ دعايې وکړه او ورپسې د دوړې پر ليکه ميدان ته ننووت او لکه هميشه د ورغومي محل ته پر مخ لاړ . لوبه توده شوه ، د قمچينو خرپهار ، دنندارچيانو چيغو ، د سپرو کنځلو او دآسونود شخړې گرداب ، ميدان ته نوی خونړۍ بڼه اوجنگي تودوخه ورکړه . مشکي د آسونو په چرموړل شوې څرخېدونکې دايره کې په غبرگو غبرگو جگېده او په يوه دوراني حرکت کې ورغومي ته ورنيږدې کېده . اسلم پر آس باندې هيبت کاوه او د حريفانو زياتېدونکې فشار د هغه پرمختگ سختاوه . د ورغومي لپاره مبارزه دحريفانو تر منځ ورو ورو په واقعي پهلوانۍ او جنگي شخړې باندې بدله شوه ، ورغومي د سمندر پهلوان لاس ته ورغی ، هغه د برې درې يو نامتو بزکش و او دې لوبې ته د خانانو په ملاتړ راغلی و . پخوا تر دې چې اسلم ورغومي ته ورسېږي ، نظر پهلوان له سمندر سره له چپ لوري ترازو شو . د قورې دايرې شونډه وکړه او د بر اندراب بزکشانو سمندر ته د آزاد ميـــــدان پلو د آسونو کـــــــوڅه ورکړه . اسلم ورغـــومي وليد چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده مخالف لوري ته په مخه شواو د نظر پهلوان په خرېيلي سر باندې د درې د سپرو د قمچینو باران جوړ شو . چیغې یې کړې : نظره آفرین ټینګ شه ، ګوره چې درنه خلاص نشي ،مشکي لکه لیونی اوښ کیڼ او ښي لورته خوله اچوله او لکه جنګي بېړۍ په سینه یې یرغل کوونکې څپې شا ته تمبولې او د آسونو په دریاب کې یې پرمخ لامبو وهله .

نندارچیانو ته د دوړو او خاورو له مینځه دوه ترازو شوي سپاره راڅرګند شول . د هغوی شور او ځوږ وچت شو ، ټول پخپلو ځایونو کې په پښو ودرېدل . ترازو شویو وزلوبانو یو بل ته ټکانونه ورکول، چیغې یې وهلې او بې مفهومه الفاظ یې له خولې راایستل . سمندر ورغومي په تقم کې نیولی و او په پسته خاوره کې مخ پورته د نندارچیانو کتارونو ته ځغاست . نظر پهلوان د آس ملونه پرې یښې وې او په دواړو لاسو په تقم شوي ورغومي پورې نښتی و . آسونو لکه وږي لیوان تر سخوانښتو پورې خولې خلاصې کړې او په ګړندۍ منډه کې د نندارچیانو د کتارونو پر لور وروځغستل ، د خلکو په هیجان او شور بګت کې سمندر او نظر پهلوان پر ننداړچیانو ورننوتل ، کتارونه مات شول او خلك شاوخوا ته وتښتېدل . په ترازو شویو حریفانو پسې جوخت د وزلوبانو لښکر راورسېد او د هغو په کیڼ او ښي لورې راوڅرخېد ل . نظر د مبارزې په جوش او بې خودۍ کې د اسلم آواز واورېده : نظره پام کوه چې درنه خلاص نشي ، آس له کیڼ لوري په ځوړه راوګرځوه .

نظر پهلوان په زین کې راکوز شو او د وجود په موازنه یې د آس مخ راوګرځاوه . داسې ښکارېده چې د صوفی محی الدین کرنګ شببه په شببه د سمندر پر آس باندې برلاسی مومي ، ګامونه یې پراخېدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

چټکتیا یې زیاتېدله په راڅېدو کې یې د سمندر آس پر ځان راوڅرخاوه او خپل مسیر ته یې برابر کړ ، نظر پهلوان درې واره پرله پسې ورغومي وځانده په دریم وار سمندر له آس سره په ځمکه رانسکور شو . لیکن ورغومی یې خوشې نکړ . نظر د سمندر له لاسه د ورغومي د شکولو لپاره په آس هیبت وکړ ، آس پړ مخې په دوو زنگنو نسکور شو او مخ په وړاندې په ځمکه وښوییده او ورپسې د بزکشانو څپه راورسېده او ورغومي یې تر ډله‌ایز یرغل لاندې ونیو .

وزلوبې ته‌هوسا سپاره‌ورننوتل ، دواړو خواوو ، هم د لر اندراب او هم د بر اندراب سپرو بې کچې تکل پیل کړ . ملک شاسوار او د برې درې خانانو له یوه لوري ، اسلم او د هغه یارانو له بل لوري خپل برخه لیک او د ژوند فال د لوبې په انجام پورې وتړل . د ورغومي ایستل گواکې بري ته رسېدل او پر دښمن غلبه کول . آسونه میلول او یو پر بل خېژول ، په چوړکیو باندې د تانگونو ، روستاړو او ملونو پرېکول ، په رکاب او قمچینو باندې یو د بل وهل ، د سرونو او پزو ماتول ، کنځا ، سپکې سپورې او پیغورونه دا گرد سره د وزلوبې ملگري شول . میدان د آسونو او پهلوانانو په گرداب بدل شو ، لوبه د پیاوړي مټ او زورور آس ده . څو څو واره ورغومی په میدا ن راوگرځول شو لیکن هیچا ونکړی شو هغه د ځان کړي او له دې میدان څخه یې دلرې آزادو کلیو لور ته چې د گټلو شرط و ، وباسي .

پهلوان نظر درې ځلې د بر اندراب له وزلوبانو سره ترازو شو . او په دې توگه یې د صوفی محی‌الدین کرنگ آس ستر شهرت او لوړې بیې ته ورساوه . ده نن په رښتیا بې سارې لوبه وکړه . اسلم لا تر اوسه خپـــل ورستی تکـــل او یرغل نه‌دی پیـــــل کړی . یوازې یې یو وار له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسفندیار څخه وچت شوی ورغومی وشکاوه او خپلو وزلوبانو ته یې په لاس ورکړ .

ننداړچیان د ننني خونړۍ لوبې تر اغېزې لاندې راغلي دي او د رواني لوبې په میدان کې د برلاسو وزلوبانو او په ځان باندې اسونو دپایلي لیدو ته لېواله دي . وزلوبې او سیمه ایز سپورتونه څومره چې دسیالۍ اودښمنۍ په زهرو لړلي وي ، هماغومره په خلکو کې هیجان او لېو التیا پیدا کوي. ګوره څوک به دې بختور بري ته ورسېږي ؟ لوبې خو تل دومره هیبتناکې او خطري نه وي . نننۍ لوبه خو خورا نادره لوبه ده ، داسې خو په کلونو کې کوم وار برابرېږي . په همدې لوبو کې واقعي قهرمانان دخلکو قبول ته رسېږي .خلک که څه هم په وجداني لحاظ دانصاف پلویان دي لیکن په عمل کې دبریالیو شاته ولاړ وي . ګوره څوک به نن دې بختور بري ته ورسېږي .

.ملک شاسوار په یوه یرغه کرنګ باندې سپور ، د وزلوبې دمیدان په لمن کې ښکته پورته ځغلېده ، په خپلو پلوي سپرو باندې یې چې دلمر تودوخې او دوزلوبې تکل تږي کړي او ستو مانه کړي وو، د څښاک د اوبو پتکونه او منې ویشلې . هغوی یې هڅول او ستومانه آسونه به یې وربدلول .

د ننداړچیانو بر سر ، په یو لوړ ځای باندې څارنوال له مهردل سره ناست و . مهردل په ګلک باندې ملنډې وهلې او څارنوال ورته خندل . د ننداړچیانو زړونه بوګنبدل او پیاوړو چاپ اندازانو ته یې لکه اسلم پهلوان ، نظر پهلوان ، محمد مراد پهلوان ، سمندر پهلوان او استاد پاینده ته سترګې غړولې او باور یې درلود چې په دغو کسانو کې به کـوم څوک ورغومی ، د وزلوبې له میدان څخه آزاد کړي او بري ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورسپړي . دغه باور او انتظار د اسلم پهلوان په باره کې چې د اندراب محبوب او په ټولو کې وتلی بزکش و، د لوبې په بهیر کې کمزوری شوی و . هغه دفاعي حالت غوره کړی و ، ورغومي ته نیږدې کېده لیکن د پخوانیو لوبو په خلاف د تعرض او حملې خوا ته ډېر نه ورتېرېده . دوه ځله کله چې اسفندیار د سمند آس په سپرلو او د برې درې د بزکشانو په مرسته ورغومی جګ کړ ، اسلم د وخت له ضایع کولو پرته د قورې له دایرې څخه د هغه د وتلو مخه ونیوله او هغه یې په سترګو کې پوه کړ چې ده ته به د ویاړاو برې لار ورنکړی شي . د اسلم سترګې خونې شوې وې . هغه اسفندیار ته نن بل ډول کتل ، خدازده څه پېښ شول چې قاسم له قورې څخه‌را وځغاست او د میدان په څنډه کې نندارچیانو ته نیږدې ملک شاسوار ته راورسېده او له رارسېدو سره سم یې ملک تر قمچینو لاندې ونیو . د نندارڅو سپرو تر مینځ د جنګ جګړې او قمچینو بازار تود شو . په دې کې ګلک د څارنوال ګریوان ته لاس واچاوه او په کوکو کوکو یې هغه مخاطب کړ : وګوره څارنوال صاحب پخپله قاسم دی ، دا ټول فساد له ده څخه راپیدا شو ، همدې، دی چې پر اور باروت شیندي ، خدای پاردی لچکان مشرانو او د عزت خاوندانو ته لاس وراچوي .

بل پلو په همدې شیبه کې وزلوبه دومره توده شوی وه چې څارنوال د ملا ګلک خبرې نه اورېدې او له خپلو ټولو حواسو سره د سپرو په لوبه کې دوب ؤ . لاسونه له لاسونو ، متې له متو ، رکابونه له رکابونو او آسونه له آسونو سره ونښتل . اسلم چې له مخ او څټ نه یې د خولو رود روان و او سترګو یې د وینو رنګ اخیستې و ، آس د ورغـــومي سر ته راورســـــاوه او د آسونو په غوبل کې لــکه باز په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورغومي ورغوټه شو او په یوه حرکت یې هغه تر تقم لاندې ټینګ کړ، مشکي ته یې بېدریغه پونده ورکړه ، هغه په غبرګو ودرېده او د آسونو له دایرې څخه د وتلو لپاره یې په وړاندې ودانګل . انډیوالانو د تور مشکي سپاره ته کوڅه ورکړه او نندارچیانو تور مشکي چې په تندي یې سپین ستوری ځلېده ولیده چې په ډېره چټکتیا د ځغلنده آسونو له چکۍ څخه راووت . هیجاني شویو نندارچیانو یو ځای او یوه خوله چیغې کړې : آفرین ، شاباس نام خدا ، سل رحمته ، زر رحمته ...

مهردل له ډېرې خوشحالۍ څخه د آسونو مخې ته ورودانګل خو تور لیوه لکه برېښنا د هغه په وړاندې تېر شو او د خلاص لورې په استقامت یې منډه تیزه کړه . اسلم د خپل ښي لاس په لور وڅرخېده . د برې درې وزلوبانو د بنو او صیاد لوېې لارې ته د مشکي دوتلو مخه ونیوه ، اسلم په سرعت کېڼ پلو راتاو شو او د نظر پهلوان او بازمحمد په ملاتړ ببرته د میدان په لور راوګرزېده. په دې کې سمندر او اسفندیار غوبړ په غوبړ راورسیدل . سمدلاسه د اسفندیار او بازمحمد آسونه سره ټکر شول او د ټکر له زوره دواړه په ځمکه ولګېدل . اسلم مشکي د میدان څنډې ته نیږدې کړ او د وزلوبانو د انتظار په خلاف د ګلابو د بوټو پر شنه دیوال باندې چې د وزلوبې د میدان او کروندګرو ځمکو تر مینځ حایل و ، مخامخ ورغی او لکه مرغه له دیوال څخه هغه خوا واوښت ، نظر پهلوان لار اوړده کړه او د اغزیو د دیوال، له شا نه راوڅرخېده . خو سمندر اسلم تعقیب کړ او بې ځنډه د اغزیو له شنه دیوال څخه پسې ور واوښت . اسلم له دیوال څخه هغه خوا په یوه لنډه فاصله کې ، یوه سوره ور لښتي ته ورسېده او بې ځنډه له هغه څخه هغه خوا والووت . خو د سمنـــدر آس د لښتي هغې خواته و نه رسېده او له

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنډې څخه بېر ته د لښتې مینځ ته په شا راولوېده . اسلم مشکي د کلي لارې ته سیخ کړ . نظر پهلوان او له هغه نه په کمه فاصله کې وروسته د سپرلو ډله پسې راځغلېد له . مشکي په بیړه د کلي په نرۍ کوڅه ننووت . وړاندې په کوڅه کې، له یوې خلاصې دروازې څخه ناڅاپي یو ببر سرۍ کوچنۍ ماښوم په منډه د اسلم مخ ته راووت ، د دې پېښې په لیدو د اسلم ویښتان ځیږه شول او د وجود ټول رګونه یې وبرېښېدل . خدای یې یاد کړ او له ښي پلوه ځمکې ته ورځوړند شو او هغه کوچنی یې د سترګو په رپ کې پورته کړ . وړاندې د کوڅې په ګاونډ کې یو ټیټ بام چې د رشقې پولۍ پې انبار شوې وې راڅرګند شو . اسلم بې له ځنده ماشوم د بام د پاسه د رشقې د پولیو منځ ته ورګوزار کړ . او ورپسې د تنګې کوڅې د تاو راتاو او کږلېچونو څخه تېر شو ، پراخې او هوارې ځمکې ته وووت . هغه صیاد ته د رسېدو کرښه سیې کړه او د بري په لومړي احساس کې یې ولیدل چې هلته لرې د ختیځ پلو د هندوکش پر څوکو او کمرونو باندې د غوټه غوټه سپینو وریځو چترۍ پلنې شوې وې .او ښکته د درې په اوږدو کې دلرې کلیو چمبرونه او برجونه داوړي د هوا په خړه لړه کې تاو شوي وو . له پټیو او پولو څخه تود تاو راجګېده او د ده ستومانه او ځپل شوی اندامونه یې ټوکر کول . مشکي لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او لکه تور سیلاو په پولو او پټیو ور اوښت . ورپسې د صوفی محی الدین کرنګ د نظر پهلوان په سپرلو د هغه لیکه تعقیبوله .ځمکې دا سونو منډې او د وزلوبانو مېړانې ته غېږ پرانستې وه او صیاد د ویاړ او برۍ پر لور لار پرې کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمو بوره پټي د پوړیو په څېر د ده سلا له لورې مخ په کوز اندراب یو په بل پسې ځوړند شوي او غځېدلي وو . اسلم په شاړو ، بوره او یوې شویو ځمکو باندې د بنو ، د لویې لارې په استقامت ځغلېده او لکه د هوا مارغه په لوړه او ژوره الووت او له پولو او لښتیو څخه اوښت . شا ته یې له کېڼ لورې نظر پهلوان د صوفی محی الدین د آس په سپرلو د مشکي استقامت تعقیباوه او ور پسې د صیاد نورو زلمیو زلوبانو په دوی پسې را ځغاستل. ځمکې پیاوړو سپرو او الوتونکو آسونو ته غیر خلاصه کړې وه . پولو او پټیو پرله پسې د آسونو تر پښو لاندې منهې وهلې او په ولاړه توده هوا کې د لو شویو کروندو په پراخ تېر باندې د مشکي او کرنګ د منهې د دوړو دوه ثابتې کرښې د ده سلا د وزلوبې له میدان څخه د منځوي صیاد دباغونو او چنارونو سیورو ته ور اوږدې شوې . اسلم او نظر پهلوان په ځغاستو د ملک یوسف د باغ په پرانستې دروازه را ننوتل ، ور پسې د صیاد دزلمیو سپرو ډله را ورسېده او په باغ کې د ننه د خوښیو شور او د وزلوبانو ګڼه ګوڼه پیل شوه . په دې کې ناڅاپي د مهردل د کور دروازه خلاصه شوه او د ښځو له یوې ډلې څخه یوه پېغله چې مخ او متې یې په وربښمین ټیکري کې نغښتي وو ، په او چتو ګامونو مشکي ته را نیږدې شوه ، دهغه دتندي سپین ستوری یې چپ کړ او دهغه په پیکي کې یې یو وربښمین دسمال پې دپاسه یوه کونډه شوې طلایي سکه چې د ښځینه ګاڼې په توګه په شتمنو کورنیو کې دود وه وتومبله. په دې مهال یې ټیکری له سر څخه په ولیو را وښوییده او پخپل ښایست یې د ټولو زړونه ولړزول. وزلوبانو مخونه واړول او نجلۍ بېرته ټیکری په سر او وېښتانو را وغوړاوه ، دېرونې پیڅه یې خولې ته ونیوه په داسې حال کې چې پر مېـــړوي تړلې ذاتي سخونـــدر ته یې اشاره کوله په اسلم کې یې ستـر ګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خښېږ کړي ، هغه ته يې وويل: زما مور وايي دغه سخوند ر دمشکي پښو ته حلال کړئ او دمشکي سوی يې په وينو ورنګوئ . دايې وويل ، بېرته يې د کور په لور منډه واخيسته او په دروازه کې دښځو په ډله ورننوته .

څلور ورځې وروسته ، دصياد وزلوبانو د ده سلا په ستونځمنه لوبه کې د خپل بې ساري او بې پخوا بري په وياړ دملك يوسف په باغ کې،دسين پر غاړه دګورو ونو او څېرو تر سيورو لاندې ، دخوښۍ بنډار جوړ کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک یوسف چوتره د ګیس د څراغونو تر رڼا لاندې ډوبه شوې وه . د بزکشانو شور بګت او خنداوو د باغ په چاپېريال کې انګازې کولې .

مهردل او دهغه ورونو مېلمنو ته چلمان نيول او چاينکې يې وربانديې وېشــــــــلې تر روښـــا نه څراغونو لاندې چې د ونو په جګو څانګوکې راځوړند شوي وو د چنارونو او غوزانو سيورو د کلا په ديوالونو او د باغ په رغولي باندې رنګارنګ او زړه وړونکې نقشونه جوړ کړې او باغ ته يې جادوګره ښکلا وربخښلې وه . د کلا د سهيل پلو، چوترې ته مخامخ د مېلمنو آسونه تړلي وو . کله کله به آسونه يوبل ته ششنېدل ، په غبرګو غبرګو به يې يوبل ته ګوزار ورکړ او د وزلوبانو مرکه به يې اخلال کړه . چنارونو ، نري شمال ته پاڼې شرنګولې او له سيورو څخه راپيدا سويو تصويرونو کې يې پرله پسې بدلون راووست . له ستورو ډک آسمان ، د غرونو ابهت او د سين سرود د مهردل مېلمستيا ته خاص برم او درنښت ورکړی و . مهردل د تېرې چارشنبې د وزلوبې خاطرې وريادولې او په مزو کې اوړېده رااوړېده . مشکي د ده شمله نيغه کړې وه او په اندراب کې يې ده ته ستر شهرت ګټلی و . اوس دی د هغه آس خاوند دی چې ساری يې په اندراب کې نشته . ښايې يو دوه کاله وروسته په ټول قطغن کې شهرت ته ورسېږي . مهردل له ځان سره وويل ما هم سپېتانه نه ده ورسره کړې ، درې کلن ژېړ سخوندر مې په پښنو کې ورحلال کړ او ټولې سوې مې د هغه په وينو ورنګولې . ګاځري او هګۍ په وربشو کې وراچوم او تر ټولو زياته دا چې د اسلم غوندې وتلي او بې سارې سپور مې ورته پيدا کړيدې . ته خو ګـــوره څنـــګه د اغزنو ګلابو پر ديوال راواوښت ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوره ور لښتي ځخه يې ودانګل او په کوڅه کې دننه يې د ماشوم هلک نه لاره پاکه کړه او ورغومي يې د وزلوبې له لېوانو ځخه خپل کړ او په صياد کې يې زما د نامتو پلار ملک يوسف دروازې ته راورساوه، بارک الله اسلمه ، آفرين مشکي ، مهردل لا د خپلو خوږو خاطرو په کوڅوکې زنګيده رازنګيده چې قاسم د قاقمې ځنډې ته لاس وروا چاوه او وې ځانډه : ګوره مهردله ستا خو دې کور ودان وي چې د مشکي د برى لپاره دې دوستانو او يارانو ته مېلمستيا کړې ده . مګر صوفى محى الدين خو بالکل ځان نه ګروي . د هغه آس که ورغومي نه دي ايستلى ، په ميدان کې خو ځغليدلى دى . د وزلوبانو پام خوې ځان ته وراړولى دى .

د قاسم له دې خبرې سره د ارزنګانو نظر پهلوان چې د ده سلا په وزلوبه کې د اسلم مرستندوى سارى و ، په بالښت باندې له يوې ډډې ځخه راپه بله شو ، نسوار يې تو کړل او په داسې حال کې چې سترګې يې غټې کړې ، د قاسم په خبرې پورې يې وويل : دا حقيقت لري چې د صوفى محى الدين کرنګ يو ډېر ښه بهڼ دى . هغه ډېر ځوان دى نور هم ډکېږي او قوت اخلي . که پام ورسره وشي او ښه وساتل شي يوه ورځ به د مشکي ځاى ونيسې .

اسلم چې له معلم جمعه خان سره په کومه خبره اخته و ، د نظر پهلوان خبرېې پام ځانته وروا ړاوه او د هغه پر لورى راولاړ شو ، وې ويل : د صوفى محى الدين کرنګ خو بې جوړې دى . خو که صوفى خپه نشي دغه آس ښه نه ساتي ، په وزلوبو کې د ده کشرى زوى هغه ځغلوي او د سيلانيانو د يابو کار ځنې اخلي ، له دې آس سره مناسب دي چې يو چـاپ انداز ورته ونيسي او ويې روزي. په دې کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پهلوان په خبره ورګډ شو ، وې ویل : د وزلوبې په ورځ ما په وروستي دورکې د اسلم ښي خوا ساتله ، کله چې د اسلم مشکي د ګلابو پر دیوال واوښت ، د صوفی کرنګ پر حائل وانه‌وښت او زه مجبور شوم چې لار اوږده کړم . په دې وجه نیږدې ؤ چې سمندر له اسلم سره ترازو شي خو د هغه آس د کمزورتیا په وجه په لښتي کې راپرېووت .

اسلم نظر پهلوان د خبرو خلاصولو ته پرې نه ښود ، په تلوار تلوارېې وویل : هو هو ، کرنګ دا عیب لري . هغه باید په خنډونو څخه د الوتلوپه چم روږدی شي . یوبل عیب هم لري چې په کيڼ لوري لنډ نه راتاوېږي او د راګرځیدو دایره لویوي .

په دې کې جمعه خان معلم وویل : د ده سلا د چار شنبې په وزلوبه کې د ملک شاسوار زوی اسفندیار یو خیالیګر سمند ځغلاوه ، د مخ پښې ، لکۍ او د غاړې ځنې یې تورې ، ونه یې لوړه ، سر یې ښایسته او سینه یې پراخه ... زه خویې ان په لیدو نه مړیدم ، په دې ځای آدینه جمعه خان معلم ته په خبروکې ورننوت : قصور په آس کې نه و، قصور په سپاره کې و . ده ته په کار و چې کوم زوړ یابو یا کومه بیتله اسپه یې پیدا کړې وای او د یو نندارچي په مقام کې د میدان شاوخوا ګرځیدلای . ټولو وخندل . اسلم وروسته آدینه ته مخ راواړاوه وې ویل :سمند ښه آس دې او اسفندیار هم واقعي پهلوان دی . لیکن زما په خیال سمند په ځغاسته کې سرعت نه لري او خپل سپور مراد ته نشي رسولای . په منډه او لوبو کې زموږ مشکي سارې نه لري . کله چې له قورې راوزي او مخه ورکول کيږي داسې الوزي چې ته به وایې ځمکه یې مخې ته منډې راوهي . قاسم په خبـــره ننوت : ما ته اسلم هېڅـکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاوړی آس نه راکوي . اسلم مخ په قاسم په ګونډو شو ، په شوخی یې هغه په بډوډو کې وڅوخاوه او وې ویل : شیطانه ولې دروغ وایې ، مګر هغه تورق آس ښه نه و .

ــ نه هېڅکله ، بې له ښکلې څېرې څخه بل هېڅ کمال نه لري .

ــ ما د خوش درې او فج له بزکشانو څخه د دې تورق په باب ډېر څه اوریدلي دي . هغوی وایي تېزه منډه لري او له خنډ څخه په الوتو کې ډېر مېړني دی .

ــ ما خویې دغه صفتونه و نه لیدل خو دا عیب یې را څرګند شو چې په منډه کې اړخ خالي کوي او کله کله پخپل سر لوری بد لوي .

د شاشان برات پهلوان او د آرزو استاد پاینده چې نوې د صیاد د بزکشانو په ډله راګډ شوي او په مېلمستیا کې حاضر وو د خوشحالۍ او رضایت احساس کاوه . برات پهلوان سخوابنتي او اوږده برېتونه له خوشالتیا څخه شیبه په شیبه د غوږونو پر لور څڅېدل او له خندا ډکه او ویره خوله یې د چاپ اندازانو خبروته له حیرانتیا خلاصه پاتې وه ، داسې لکه خبرې چې د اورېدو په ځای خوري ، سترګې یې د ګیسونو رڼایې او د غالیو او رنګینو بالښتونو ښکلا ته مرۍ مرۍ کېدې ، ده کله داسې د مینې او ملګرتیا ښایسته شپه نه وه لیدلې .

استاد پاینده د صیاد له نورو بزکشانو سره د ده سلا په بزکشۍ کې د اسلم په ستاینه لګیا و ، هغه ویل : له ډېرو کلونو راهسې په دې ارمان وم چې په کوز اندراب کې کوم ستوری وځلېږي . خدای زموږ غوښتنه ومنله ، اسلم یې راپیدا کړ . د هغه په متو او لاسونو کې یې قوت کېښود ، د هغه پلې یې کلکې کړې او هغه یې د صیاد ننګیالیو او سپېڅلو خلکو ته راولېږه . ایماني درته وایم کله چې هغه له مظفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پهلوان سره ترازو شو ، ما د اسلم زبردستي له ورایه ولیده . هغه داسې ښکارېده لکه پړانګ چې د غره په غوڅه باندې ورغورځار شي او له کړنګ نه یې ښکته وارتوي .

آدینه وویل : د وزلوبې پای ډېر خوندور و ، کله چې مشکي قوره چیرې کړه او د آسونو ګلې نه طاقه شو ، ټول نندارچیان له ایرانتیا څخه په چیغو نارو سر شو او ځای په ځای ودرېدل . مشکي لکه د غرونو تور سیلاو لوړې ژورې تر تتۍ لاندې کړې په میدان راوګرځېده د اغزنو بوټو پر دیوال واوښته ، خلکو نه غریو پورته شو : سبحان الله ، نام خدا . ما د تورې چرګې ملا ولید چې ویې ژړل ، لنګوټه یې پورته کړه او په ځمکه یې ووهله .

جمعه خان معلم د آدینه خبره واخیسته او هغه یې داسې مخاطب کړ : اوس د اندراب په ټولو کلیو او کورونو کې د هغه ماشوم قصه کېږي چې اسلم د کلي کوڅې نه په ځغاسته کې جګ کړ او له حتمي مرګ نه یې وژغوره . دا یو واقعي معجزه ده تر اوسه د هېڅ سپاره لاس داسې نوی بري ته نه دی رسېدلې . زموږ ولس اوس اسلم تش یو پهلوان او ماهر سپور نه بولي بلکې هغه د خدای یو خاص بنده او فضلي سړی بولي . په دې کې اسلم په جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : پرېږده چټیات مه وایه . قاسم خبره په خوله کې وروچه کړه او هغه یې داسې ځواب کړ : ته هم والله عجب سړی یې ، د خدای داد هم نشي سیلای پرېږده چې حقیقت وویل شي او د حسودانو او دښمنانو ورمېږونه او سرونه مات شي .

مهږدل په آدینه او جمعه خان معلم باندې غږ وکړ : شپه پخېږي او زموږ د عمـــــر واټ د ځـــوانۍ ښکلې موسم ته رارسیدلی دی . راځئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

د دې ښایسته شپې او د ده سلا د برې شکرانه کې د مینې او وفا ترانې وغږوو . هغوی دواړو خپلې دنبورې راواخیستی او غبرگوتې سندرې یې پیل کړې .

ای دخترک سفیدک سکدانه
د پوپک قاش تو شدم دیـــوانه
دیوانه منم خــلق خدا میـدانه
شاید که ترا نصیب من گردانه

دربـــاغ بودم بوی تو ای بـــاغ آمد
یک گل کندم نــــام تو در یـــاد آمد
یک گل کندم ورق ورق پاره شدای
آبی جـــگر سوختگیم به فریاد آمد

عاشق نه بودم تو عاشقانم کردی
من لاله بودم تو زعفـرانم کردی
در خانه به حال خود شیشته بودم
یک گپ زدی به غم نهانم کردی

من آمــــــده یم به دیدن جــــانانه
صد برگ سفید من برآ از خــانه
صد برگ سفید من برآ رخصت گیر
بــــاز آمدن مــــرا خــــدا میـــدانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

از آمـدنت اگـــر خبر میـــداشتم
در روی رهت گل سمن میکاشتم
گل میکاشتم که پایت در گل مانی
خاک قدمت به دیده میبـرداشتم

دختر دختر تو داغ کـــردی ما را
صد برگ درون باغ کردی ما را
ما برف سفید بودیم در کوه بلند
افتــــاو شدی و او کردی ما را

د ساز او سندرو په جوش کې گدامحمد د مهردل بزگر د کلا له لوري په چوتره راوخوت مخامخ مهردل ته ورغی او په غوږ کې یې څه ورته وویل . مهردل له ځایه راولاړ شو جیلکه یې په اوږو راسمه کړه ، پڼې یې په پښو کړې او په گدامحمد پسې وروخوځېد . د کلا له مخې تېر شو او مخ د باغ په دروازه د قشخانې انگړ ته ننووت . مهردل د الیکین په رڼا کې ملا سید اکبر له واره وپیژانده . هرکلی یې ورکړ او په مینه یې لاسونه ترې چاپېر کړل او د گېلې په غاړه یې ورته وویل :نو ولې مخامخ چوترې ته نه راتلې . په دې بختوره شپه کې خدای ځنگه دلته زموږ گوتو ته راوستې ، راځه زوروره چې ځو .

ـ نه نه زه نشم تلای . ما باید څوک و نه ویني .

ـ ولې خېریت خو دی ؟

ـ ته پخپله چرت ووهه چې په دې نیمه شپه کې څوک د خېریت لپاره دومره لرې راځي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل د زړه دننه وترهېده پوښتنه يې وکړه :خدای دې فضل وکړي ، حال وايه .

ــ د ماخستن لمونځ تېر و چې مفتی جلال زه ورغوښتم هغه ما ته امر وکړ هم دا اوس فوري صياد ته لاړ شه اسلم او مهردل خبر کړه چې سبا د بنو د دکانونو د وهل کېدو په فقره کې قاسم او شامراد ، جبار او آدينه ، روزي او گلاب نيول کېږي او يوه يا دوه ورځې وروسته نظر پهلوان د کوم شپانه د قتل په تور باندې چې يوه مياشت وړاندې د ارزنگانو په کروندو کې وژل سوی و ، توقيف کېږي . اسلم ته کوم بل لوی تلک اېښودل شوېدی . مفتی صاحب ويل وروسته به زه په دې باب کې پوره معلومات واخلم او تاسې به خبر کړم . اولسوال مفتی جلال ورغوښتی ؤ . غابښ چيچنې يې ورته کړې وې چې بايد له قاضي او څارنوال سره بې ځايه گوتې ماتې نکړي او د اولسوالۍ له نور مامورانو سره په يوه لار ولاړ شي . مفتي صاحب وويل چې ته بايد سبايې لمونځ خپل جومات ته راورسوې او لمر خاته ما ته احوال راوړې

ــ مفتي صاحب د څارنوال په باب څه ويل ؟

ــ وروره بډی اخيستونکې هم چېرې ايمان لري ؟ دا گرد سره لېوان دي او فقط پيسو ته گوري . ملک شاسوار او د برې درې خانانو د دې گردو ايمان او وجدان گرو کړی دی . مفتي جلال يو جلا سړی دی چې نه گروکېږي او نه خرڅېږي . ليکن يو وزری سړی دی ، خدای دې خېر ور پېښ کړي ، سمدلاسه خو د حکومت ټول مامورين ورته يو شويدي .

مهردل گدامحمد ته ورنارې کړې چې اسلم راولي خو ملا سيد اکبر په بېـــرته تګ باندې زيات اصرار وکړ . هغه ويربـده که چېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه کې بېرته بنو ته و نه رسېږي د ده د راتګ راز به رسوا شي او خبره به ورته ګرانه شي . ملا بېرته بنو ته لاړ خو اسلم له مهردل او قاسم سره د هغه له تګ نه وروسته کرئ شپه هماغلته په قشخانه کې تېره کړه .
اسلم مهردل ته وویل : زه د ده سلا تر بزکشۍ مخکې د محمد مراد پهلوان له خولې خبر شوم چې د درې خانانو ملک شاسوار ته ویلی دي چې اسلم په رشوتونو نشي ورکولای . هغه اوس مشهور شوی او په اندراب کې یې محبوبیت پیدا کړی دی . د مظلومیت قصه او داستان یې هم ټولو ته معلوم دی ، د حکومت خلک اوس هغه ته په آسانه لاس نه وراچوي ، یوازې پېښې ورته دربوي او په دې توګه له تا نه روپۍ شکوي او دا د پېښو دربی به هم تر هغه وخته وي چې په تا څه بودېږي ، نو ښه او لنډه لاره دا ده چې اسلم له منځه لرې کړې او بیا په دغو روپیو چې دا اوس یې لګوی د هغه د قتل داغونه له خپلې لمنې نه ووینځې . په دې کې قاسم را په ګونډو شو ، سترګې یې د ببرو بریتو تر شا رډې رډې راووتې ، د پزې څوکه لکه جغندر تکه سره شوه ، پخوا تر دې چې اسلم خپلې خبرې خلاصې کړي ، په لوړ آواز یې کریغه کړه: وه د خنځیر زویه مګر په قاسم باندې د ګور تبۍ اوښتې وې چې بیا ستا منګولې د اسلم مرئ ته ورسېږي ، مګر زموږ کلي او کورونه سیلاو وړي وي او موږ د لنګوټیو پر ځای د ملک شاسوار د ښځو ټیکري اغوستي وي چې بیا ته د اسلم په غاړه چاړه تېره کړې .
اسلم د قاسم خبرو کې ورننووت او هغه ته یې په ترخه غاړه وویل : ته یوه شېبه صبر وکړه او خبره تر پایه واوره !
ــ نور د اوریدو ضرورت نشته ، باید له هم دې ځایه مخامخ پې ورشو . کلا یې وسوځوو او زاړه واړه یې تر تیغه تېر کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل راولاړ شو قاسم یې تر زنې ونیو او بیا یې مخاطب کړ : قاسم خانه ! ستا مېړانه او شجاعت خو ټولو انډیوالانو ته معلوم دی لیکن ستا دغه لیونتوب او عصبانیت او دا چیغې او بربنډې خبرې به موږ تر کسات اخیستلو مخکې برباد کړي .

اسلم وویل : قاسم خانه ! پرما خو ظلم شوېدي . زما خو ناموس تباه شوېدي . زه خو په هېڅ توګه له کسات اخیستلو نه پرته بله چاره نه لرم . لیکن بیړه د شیطان کار دی او ستا غوسه او چیغې ښه نتیجه نه لري .

ــ نه نه اسلمه ځان مه غولوه او دا عقل دې نور په سین لاهو کړه . زه برالا درته وایم نور نه درېږم .

اسلم د قاسم په اوږه لاس کېښود او په مخ یې چپ کړ او بیا یې په کراره ورته وویل : که زما خبرې تر پایه واورې ته به قانع شې یو وار مهرباني وکړه وخت راکړه چې زه تاسې په ټول مطلب پوه کړم ، بیا زه حاضر یم چې ستا او مهردل خبرې واورم او عمل پې وکړم . زما خو هم په لرمانه باندې وینې رااوښتې دي . زه خو تر تا زیات د کسات په اور کې سوځم .

اسلم ولیدل چې قاسم له جوش او غوسې څخه کېناست تیلې یې چیلم ته وواهه دوه درې لوخړې یې ترې جګې کړې ، بیا یې مهردل ته د محمد مراد پهلوان د خولې قصه داسې بشپړ کړه : خانانو ملک شاسوار ته ویلي دي چې دا اسلم د حکومتي مامورانو په لاس کې لکه دام او تلک غوندې یو شی دی . پدې دام کې اوس ته نښتی یې او موږ وینو چې په موږ هم دا ورځ راتلونکې ده . هغه وخت لرې ندی چې دتا او موږ ټوله شتمني داسلم په دفع شرکې د مامورانو او قاضیانو خېټو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړه شی او موږ خود بخود د اسلم په مقابله کې ناتوانه او وزر ماتي شو . نو ولې خبره دې ځای ته ورسوو او ولې د لاس غوټه په غاښونو حلاصه کړو . راځئ د یو بزکش آس بیه پې ورکړو او د تل لپاره یې ځان له شره خلاصه کړو . هر کله چې د اسلم سر په خاورو لاړ ، همدې مامورانو او قاضیانو ته به یوه مرداره گوله ورکړو او ځان به له هر ورځنې رشوت ورکولو او د اسلم له پور او کسات نه یو ځای او یو وار آزاد کړو . خانانو ملک شاسوار ته ذمه وهلې ده چې د اسلم د وژلو او حکومت جغات به نیمه په نیمه ورسره پریکوي .

مهردل یوه شیبکۍ په فکر کې لاړ بیا یې له اسلم نه پوښتنه وکړه : دا د محمد مراد پهلوان خبره خو د سیداکبر له خبرې سره سر نه خوري !

ــ برخلاف دا دوه خبرې خو د یو بل استر دي او لکه خښتې سره برابرې دي .

ــ زما خو سر پې خلاص نه شو .

ــ زه به دې سر پې خلاص کړم : ډېر امکان شته چې د درې خانانو او ملک شاسوار خبره داسې سره پخه کړې وي چې د اسلم یاران به په دې او هغه پلمه څو ورځې په حکومت باندې راجلب کړو او په همدې وخت کې به د هغه د وژلو او ورکولو پلان عملي کړو .

مهردل د خبرې تل ته ورولویده ، سترگو یې کوځې وکړې او له ځان سره یې وویل: ښه ، ښه ، دا خویې پخه لاره جوړه کړې ده .

قاسم بېواکه سره وښوریده او له خولې یې ووتل : مگر صیاد هدېره شي چې څوک د اسلم ویښته بې ځایه کړي . په دې کې یې جیب ته لاس کړ ، تمـــانچه یې راوایستله ، چپ یې کړ او بیا یې بېرته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جیب ننه ایستله .

مهردل په بریتو کې مسکی شو . بیا یې مخ په اسلم پوښتنه وکړه : داسې معلومېږي چې ملک شاسوار او د درې خانان به ډېر ژر ستا د سر د اخیستلو لپاره گام وچت کړي .

ــ هو زه هم همداسې اټکل کوم .

ــ سمدستی خو باید له یوازې گرځېدو لاس واخلې ، د کور د ختو کار هم ودروې او په پټ ځای کې استوگنه غوره کړې .

ــ هو دا هم یوه خبره ده ، لیکن په دې تدبیرونو له خانانو او ملکانو څخه نه خلاصېږم او بیا د یوې ورځې کار نه دی . زه چې د حق خاوند یم ، د پټېدو په وجه به خپل حق بالکل له لاسه ورکړم .

ــ نو ته د ځان د ساتلو لپاره څه لوری وینې ؟

ــ زما لوری روښانه دی .

ــ مثلاً هغه روښانه لوری څه دی ؟

ــ بربنډه مقـــــابله او د اندراب د قومي نرخ سره سم د پور او کسات اخیستل .

ــ په کومه طریقه او د چا په زور ؟

ــ همدا پوښتنه ده چې باید ځواب ورته پیدا کړو . زما په خیال مور کولای شو په خلکو تکیه وکړو .

ــ لیکن خلک د دښمنۍ او جگړې ډگر ته نه درسره راوزي .

ــ ما ته د خلکو ښه نیت او تائید بس دی .

ــ که چېرې د خلکو ښه نیت او تائید ستا درد دوا نکړي بیا څه کوې ؟

ــ که له ما سره انصاف و نه شي او زه بله لاره پیدا نه کړم ، زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یاغي شم . همدغه خلک چې ما دریاد کړل ، دوی به ما وساتي او خپله ډوډۍ راسره وویشي .

داسلم په دې خبره د قاسم دوچولی غوټې اوبه شوې . بریتونه یې د موسکا په څپو کې سره لاړل او د لومړی ځل لپاره یې په زوره زوره وخندل او وې ویل : آفرین اسلمه بارک‌الله ، د نر زویه اوس دې سمه لار پیدا کړه .

ــ قاسم خانه وروره ! ته لږ نور هم تکیه شه ، ستا د مېړنیو خبرو وار به هم راورسېږي .

مهردل مخ اسلم ته وویل : زه څو ورځې وړاندې دې نتیجې ته رسیدلی یم چې ملک شاسوار ، د تورې چرګې ملا او د درې خانان پر تا باندې ګوزار ته‌تیارشوي‌دي . د ملا سید اکبر او محمد مراد پهلوان له خبرو ښکارېږي چې موږ ته ډېر وخت او مهلت نه دی پاتي . لیکن له پېښې سره د مقابلې لپاره زه کومه ډاډمنه او روښانه لار نه وینم .

ــ قصه آسانه ده سبا چې د حکومت ماسلان په قاسم دوی پسې راشي ، ماسلان به جواب کړو او پلمه به ورته وکړو چې هلکان نن د ارزنګانو پلو بزکشۍ ته ځي او په هېڅ‌وجه نن ولسوالۍ ته نشي درتلای . بل سبا ته به د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د ښنارتی په خاطر د بزکشۍ لوبه جوړه کړو او په دې توګه به دوه ورځې وخت پیدا کړو ، په دې دوو ورځو کې به ته په‌اولسوال ، څارنوال او د څارندوی په قوماندان لاس راوکاږې او بریتونه به یې ورغوړ کړې . موږ به آوازه واچوو چې کابل او بغلان ته مو عریضې لېږلې دي او د باز خواست غوښتنه مو کړېده . ته پخپله هم د حکومت مامورینو ته خبرداری ورکړه چې اسلم په کـــابل کې د المپیک له رئیس سره رابطه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کېږده . او په ملک شاسوار او د درې خانانو یې عرضونه کړي دي . سمدلاسه به دغه اقدامات وکړو ، وروسته به بیا سلا مشوره سره وکړو وبه گورو چې خدای څه کوي .

مهردل له ژور فکر نه وروسته سر راپورته کړ ، لاس یې اسلم ته را اوږد کړ او وې ویل : لاس دې راکړه خبره دې لکه مرغلره په زړه کېناسته ، گوره چې هلکان د حکومت له ماسلانو سره لاړ نشي . دا عجب وطن دې ، دلته د کمزورو او مظلومانو غږ نه اوریدل کېږي ...

قاسم د مهردل خبره په مینځ غوټه ماته کړه ویې خندل او وې ویل : دا وار دې د نر خبره وکړه ، اسلم ته به هغه وخت غوږ ونیول شي چې کبر په کبر جواب کړي ، دپه دې کې مهردل له ځایه ولاړ شو خپل څادر یې وڅانډه او درې واړه له قشخانې څخه د چوترې لور ته راغلل ، شپې خپله وروستنۍ شومه سر ته رسوله او سپېدو نوې نوې خپلې نازکې شونډې د غرونو په غومبرو ایښودلې ، آدینه او جمعه خان معلم د شپې د لمنې په وروستې برخه کې د مینې او هجران ناویلې سندرې را نغښتلې :

د سبزه نشین ، که سبزه گلزار من ای
سر تا سر سبزه منــزل یـــار من اي
هر جـــا که روی درخت پر گل بینی
اون گله نکن ، که صورت یار من ای

دریـــا جـــاله میان دریـــا جـــاله
بشکستـه سر چنـــــــار پنچاه ساله
بشکستـه سر چنـــار افــگارم کرد
عشق دختـــر مـردم په این حالم کرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

جـــانانه بهـــار خرمی را چه کنم
من بیتو حیات او زنده گی را چه کنم
مـــردم ای خـــدا عمر دراز میطلبن
من عمـــر دراز غمقتی را چه کنم

د دوست محمد اکا د کور په خوا کې سین ته نېږدې چواني دیګونه بار شوی وو . د کوز صیاد ځوانانو د محمد نظر پهلوان د ېښارتی په خوښۍ کې ګډون کړی و . هلته د جومات په پوښل شوې برنډه کې د نېږدې کلیو رابلل سوي مېلمانه او د هغوی په بر سر کې د جلب څو تنه ماسلان ناست وو .

د اندراب د ښوونځیو معلمانو ، د بنو خزانه‌دار محمد عمر خان ، د پشیي درې محمد مراد پهلوان د جومات په انګړ او د بیالی پرغاړه ، پر نیالیو باندې ونو ته ډډه وهلې وه . یو کهنه‌ګی ماسل چې په صورت مزی او په خپل کار کې ماهر ښکارېده له برنډې راولاړ شو ، خپل کمربندیې وتاړه ، خولۍ په سر سمه کړه او مخامخ مهردل ته راغی : اربابه په موږ باندې ناوخته کېږي .

ــ خیر خدای به هر څه آسان کړی ، ته راوښیه چې له قاسم نه پرته ، نور څوک ستا په رقعه کې شامل دي .

هغه یو چرموړل شوی ، سولیدلی کاغذ له جیب نه راویوست : دغه دی ... قاسم خو د سر سړی دی . ورپسې د منځوي صیاد سکندر ، ارسلا د ترکانۍ زوی او د کوز صیاد ګلاب، روزی ، امیر محمد بهرام ، آدینه او د صوفی محی‌الدین زمن ... په ارزنګانو کې محمد نظر پهلوان او یو څو تنه نو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ دومره ډېر ولې راغي ياست . د دې اساميانو د بولو لپاره خو يو ته بس وې !

ــ قصه لکه چې لويه ده . ملک شاسوار په قاسم باندې عريضه کړې ده چې د ده سلا په وزلوبه کې يې د ملک بې عزتي کړيده . د جزا سرکاتب لا دا هم ويل چې د بنو بازار وهل شوی دی او په دکې د کوز صياد د هلکانو لاس دی .

ــ ته څه فکر کوې ، آيا زموږ هلکان به رښتيا په دې غلا کې شريک وي ؟

ــ زه به په دې کې څه ووايم ، موږ خو د حکم تابع خلک يو ، آمران وايي رايې ولئ ، او موږ يې ورولو .

په دې کې مهردل رقعه د ماسل له لاسه واخيسته قاسم ته يې نارې کړې : ما چاپ اندازانو ته يو څو وريښميني جيلکې رانيولی دي . يوه ډېر مزداره يې حوالدار ته راواخله . په دې کې مهردل جيب ته لاس کړ. پنځه سوه روپې يې راوايستې په موسکا يې لاس د خوالدار په لور وروغځاوه . حوالدار ستګې د رضايت په توګه موسکۍ کړې او مهردل ته يې وويل : بده به نه وه ملکه که پنځه سوه دې نورې د جلب ضابط لپاره راکړې وای .بيا به زموږ کار هم آسان شوی و او څلور پنځه ورځې به مو د هلکانو جلب ځندولې و .

ــ ګل خبره دې وکړه . مهلردل دا وويل او جيب ته يې لاس کړ ، پنځه سوه نورې يې د حوالدار په رغوي کې کېښودې .

صوفی محی‌الدين چې د غاليو بالښت ته يې تکيه وهلې وه مخ په مهردل راولاړ شو او هغه ته يې وويل : زه غواړم چې اسلم دې نن زما کرنګ وځغلوي . بالکل دې وځغلوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ مشکي به څنګه شي ؟

ــ مشکي به محمد نظر پهلوان ته ورکړو .

ــ اسلم به دا ومني ؟

په دې کې اسلم چې د صوفی محی‌الدین شا ته غلی دریدلی و په لوړه خندایې وویل : خامخا په یې ومني . د زړه په اخلاص به یې ومني .

صوفی محی‌الدین د دې خبرې له اوریدو سره په اسلم ورمنډه کړه . هغه یې په غیږکې ونیو په سترګو یې چپ کړ او زیاته یې کړه : ته زموږ فخر یې ، ته دکوز صیاد توره او مټ یې ، ته زموږ حقیقت یې . هغه له ډیرې خوشحالۍ نه سور واوښت او ژر ژر یې په ږیره لاس راتیر کړاو په خطاب کې اسلم ته خبره داسې اوږده کړه : اسلمه دښمن بیا درپسې راپورته شوی دی . خو موږ هغه د پروسږکال ویده خلک نه یو . زموږ ملاتړ درسره دی ته کولای شي تاوان په ځای کې پر ما غږ وکړې .

اسلم صوفی محی‌الدین ته کورودانی ووایه او زیاته یې کړه : ما ته د ملک شاسوار ، ګلک او د برې درې د خانانو له لوري لویه سپکه راورسېده ، هغوی زما کور ، زما هستي او زما عشق له ما نه واخیستل زه یې په مړو وشمیرلم . ما غوښتل مخامخ خپل کسات واخلو ، خو دلته د صیاد د مشرانو او خیر خوښوونکو خلکو ، زما په تودو مغزو باندې سړې اوبه تویې کړې او زه یې روغې جوړې ته راضي کړم ، لیکن په خپله په دې کلي کې ولیدل چې څوک له ما سره روغه جوړه نه کوي او ما خپل سیال نه بولي او دا لا څه کوې اوس زما په قتل او نابودۍ پسې ګرځي . زه د اندراب مشرانو او د دې ځای حکومت ته د خپـــل پور او حق په باره کې په وار وار ودریدم خو هیچا زما پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونکړه او زما د لړمانه په لمبو يې اوبه را نه شيندلې . د اسلم د غضب او غوسې تودوخه مخ په زياتيدو شوه . په غټو ښايسته سترګو کې يې د کسات برېښنا خوره شوه ، ژبې يې لکنت پيدا کړ او باړخوګانويې سوروالی راووړ .

مهردل د اسلم په خبرو ورننووت : اسلمه دا خبره نوره پرېږده ، نن د دوست محمد اکا په کور کې دا ټولې خبرې پاکوو . ته يوازې او يو وزرې سړی نه سې . ته د ټول صياد د باناموسه خلکو د غيرتونو او مېړانې شمله يې اوس چې قصه پای ته نږدې شوې ده ، ته بايد چې د غره غوندې سوړ ، دروند او هسک ودرېږې . تا ته غوسه ، ګيله او زيات تودوالې نه دی مناسب او ته صوفی محی الدينه که غواړې له اسلم سره ملاتړ وکړې ، نو له قاسم ، آدينه ، اسکندر او زموږ له نورو ځوانانو سره خپلې متې او منګولې وتړه .

قاسم ګريوان پرانستې او په سوی سا د سين په غاړه د کوز صياد جومات ته راننووت او په بزآشانو يې نارې کړې : راوزئ سخوندر حلال شوی او د صياد خلک د وزلوبې ميدان ته راټول شوي دي .

د قاسم له بلنې سره سم ټول چاپ اندازان راولاړ شول . اسلم د محمد مراد پهلوان په اوږه لاس ورواچوه او له جومات نه د وتو په حال کې يې هغه ته وويل : نننۍ وزلوبې ته يوازې د بر صياد ، منځوي صياد او زموږ د خپل کلي کوز صياد چاپ اندازان رابلل شوي دي . آسونه هم په خپله د همدې خلکو دي . ته يوازنی چاپ اندازيې چې زموږ له خپلو کليو د باندې څخه دې ښادۍ ته رابلل شوی يې .

ـ تاسې په دې کې نه ياست غوليدلي چې زه مو خپل بللې يم . زه جسمأ د پشه‌يې په دره کې اوسم ليکن زړه مې له تاسې سره دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ ستا اصلي ټټوبی د صیاد د چاپ اندازانو په زړه کې دی . موږ نه غواړو چې هېڅکله له تا سره مقابل شو . خو د ده سلا په‌وزلوبه کې داسې موقعیت راغی چې موږ سره مخامخ شوو . ستا دې کور ودان زي چې زما په معذرت او ضرورت پوه شوې ، مخه دې راکړه او ګوتې دې راسره ماتې نکړه .

محمد مراد پهلوان د اسلم په دې خبره په کټ کټ وخندل او هغه یې په تشي کې وخوهاوه او ورته وې ویل : نه نه هېڅکله ما مخه نه ده درکړې ، تا په خپله توره او مېړانه او د مشکي په مرسته ورغومي ویوست او ټول نندارچیان دې په حیرانتیا کې ډوب کړل .په دې کې محمد مراد ناڅاپي غلی شو د اسلم مړوندیې ونیو او د لارې په مینځ کې یې ودراوه څیر څیر یې ورته وکتل او وې پوښته ، څلور پنځه وار د ورغومي د څغلولو په حال کې تا مشکي د ختو او اغزنو بوټو له دیوالونو واوښتې . هم له لښتی او هم په کوڅه ورغلې ... لاحول ولا هغه وخت چې تا هغه هلک جیګاوه او ورته ټیټ شوې هیچا باور نه کاوه چې ته به هغه جګ کړی شي .

ــ پهلوانه هغه کار ما په بېخودۍ کې وکړ . دا یو خدایي مدد و چې زما زړه او منګولو ته یې قوت ورکړ .

ــ مشکي لکه د مرغۍ ... قاسم په دې کې د اسلم په اوږه لاس کېښود او په خپلو خبرویې د محمد مراد خبره په خوله کې وروچه کړه : بزآشان یو بل پسې سپاره شول او د بزآشۍ میدان ته ورسیدل ، دغه دی د صوفی محی الدین کرنګ تیار دی .

دواړه یاران غبرګ د وزلوبې میدان ته وروڅغاستل . د صیاد سپرو ځــــان په کــوز او بر صیاد کې وویشه او د منځوي صیاد وزلوبان یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انډول د برابرولو لپاره د مسابقې په دواړو ډلو کې سره تقسیم کړل . د ارزنگانو محمد نظر پهلوان د مهردل د مشکي آس په سپرلو د بر صیاد او اسلم پهلوان د صوفی محی الدین د شپږ کلن کرنګ په سپرلو د کوز صیاد د چاپ اندازانو په مشرتابه وټاکل شول .

لوبه د اسلم په دعا پیل شوه . خدایه زموږ په هڅو کې برکت کېږده . زموږ په متو کې قوت کېږده . زموږ په زړونو کې محبت کېږده او موږ پر ظالمانو بر کړه .

مبارزه شروع شوه ، که له ورور سره وي که له دښمن سره مبارزه مبارزه ده ، میړانه او شجاعت غواړي ، محمد مراد پهلوان د نظر لوری ونیو ، اسلم په سکندر باندې غږ کړ : رفاقت رفاقت دی او رقابت رقابت دی گوره چې سیالي خرابه نکړې ... چو چو ، بارک الله کرنګ په لومړنیو یرغلونو کې خپله وړتیا وښودله اسلم پوه شو چې کرنګ د ده غوښتنې پوره کولای شي او د هر راز مانور قدرت لري خو افسوس چې له جگو خنډونو او دیوالونو څخه د الوتلو تمرین نلري . اسلم له پخوانی عادت سره سم یې قورې د آسونو کړی ته د ننوتو له پیل سڅه ورغومي جګ کړ او هغه یې له کړۍ نه د باندې رتوځغلاوه ، نظر او محمد مراد د هغه مخه ونیوه او ورغومي یې د هغه له منګولو ځخه وشکاوه .

اسلم بیا بیا کرنګ د کړۍ وسط ته ورساوه او حریفان یې وترهول ، هغه نسبت هر پهلوان او چاپ انداز ته برتري لرله . د هغه یرغل ، دفاع او د وزلوبې په کرکتر بتندې پوهیدنه خورا بې سارې وه . هغه د چانس شبیه تر بل هر سپاره ښه تشخیصوله . هغه که څه هم د کرنګ له عالي خصوصیاتو سره بلد و خـــو د ننۍ مسابقې په پیـــل کې یې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخامخ وازمایه او ویې لیدل چې د سپاره د فرمان په پوهیدلوکې نیمګړتیاوې لري او د زیاتې روزنې محتاج دی . مشکي د محمد نظر پهلوان سره ښه کار نه کاوه ، هغه د اسلم د سبک او کرکتر سره عادت شوی و . محمد نظر رکاب وهل ، مهمیز کول د ملونو اشاره او د موازینې خصوصیات هغه ته نوي وو او د خپل سپاره غوښتنې یې نشوی پوره کولای . کله به چې محمد نظر پهلوان غوښتل هغه پر ورغومي ورپرې باسي ، هغه به میل کېده او په دې توګه‌یې خپل سپور په مبارزه کې نامینده کاوه .

لوبه روانه وه. یو ساعت وروسته ټول سپاره د انډیوالۍ له رعایت څخه سره ووتل ، شخړه او د بری لپاره د وزلوبانو خشونت پیل شو . محمد مراد پهلوان له اسلم سره ترازو شو او د یو ښویند څوړ نه دواړه له خپلو آسونو سره ښکته ورغښتل .

وزلوبه غرمې ته نېږدې دومره توده او سخته شوه چې د نندارچییانو په زړونو کې یې ویره پیدا کړه . په سترو او عامو وزلوبوکې زیاتره کمزوري او متوسط سپاره هم ګډون کوي لیکن د صیاد په ننۍ وزلوبه کېښېږدې ګرد سره پیاوړي او ماهر سپاره ګډون لري . دا یو غیر عادي وزلوبه ده ، د دې ګډونکوونکې د صیاد د چاپ اندازانو هماغه ډله ده چې د بنو او ده سلا په خونړیو وزلوبوکې یې د اسلم د بری لپاره لاره هواره کړه . اسلم ځو ځو وارې په قوره کې نارې کړې چې پخپل مینځې بزکشۍ کې یود بل رعایت خیانت دی . هر یو په ټول قدرت سره د خپل بری لپاره.

غرمې ته نیږدې لوبه پای ته ورسیده ، ورغومي تر پایه پورې په قــوره او میـــــدان کې پاتې شو . هېڅوک بری ته و نه رسیدل لیکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محی الدین کرنګ د هغه پیاوړي مانور او تیزه منډه د خلکو خولې ته ولویده ، تور غوږ سمند آس چې سکندر وځغلاوه نوې د کوز صیاد قورې ته راغلی و . هغه د خواجه غار نه د بر صیاد محمد رضا نومې میراب اخیستی او اندراب ته یې راوستی و . مشکي بیا هم د آسونو میر پاتې شو ، هغه درې واره قوره ماته کړه او طاقه شو لیکن محمد نظر پهلوان د دغه آس په خصوصیاتو ښه نه و بلد ، ورغومي یې نتیجې ته ونشو رسولای .

شپه راورسېده ، ستومانه او پرکاله بزکشان د قاسم د کور په بامونو او انګړکې سره تقسیم شوی وو . د قشخانې په بام باندې د اسلم او مهردل د راز ملګری سره ټول شول . مهردل توره پهلوي لونګۍ له سره لرې کړه ، واسکټ یې ویوست او د هغه له جیب نه یې چسترفیلد امریکایې سګریټ راویوست او محمد مراد ته یې ونیو . محمد مراد خړې سترګې په سګرت کې هښې کړې ، په بریتوکې مسکی شو ، لاس یې وروځغاوه یوه پلته سګرت یې له قطی نه راواخیست ، په ګوتو کې یې سره واړاوه ټکته پورته یې ورته وکتل او مهردل ته یې وویل : ما لا تر اوسه سګریټ نه دې څکولی .

ـ نن یې وڅکوه . د محمد نظر پهلوان پښارته ده ، بختوره شپه ده او له دې سره سم یې تیلې ورته ووهه . محمد مراد پهلوان د سګریټ لوګی سینې ته ننه یوست او سم دلاسه وتوخېده او په توخنه خوله یې وویل : دا په موږ پورې ښه نه دی ، زموږ لپاره هماغه خپل نسوار ...

مهردل له بل جیبه نه د نسوارو کدو راویوست او پهلوان ته یې ونیو : واخله دا د خپل وطن په بوټی ځان خوشحال کړه . په دې مینځ کې قاسم بام ته راوخوت په ویړه خوله او خلاصه تتۍ یې په اسلم باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غږ کړ : وا وا عجيبه وروري ! ټول کار او روزګار دې ما ته راپرې ايښې دي او ته پخپله دلته ستوني ستاغ د انډيوالانو خوږو مرکو ته پروت يې ، آيا بنفشه ستا خور نه ده او محمد نظر پهلوان حق نه درباندې لري . ميلمانه ، آسونه ، ساز او سرود ، ډوډۍ ويشل دا يوازې په ما پوره کيږي ؟

اسلم را په ډډه شو ، په جبار ، اسکندر ، آدينه او نورو باندې غږ کړ : رائحئ رائحئ په ما پسې رائحئ ! قاسم دې يوه شېبه دمه جوړه کړي .

د انګړ په مينځ کې د کلي شوقي سندرغاړي پر معلم جمعه باندې راټول شوي وو . د دنبورۍ د تارون د تال کرنګار او د زلميانو ګډو سندرو د شاوخوا کورنو او کوڅو چاپيريال ډک کړی و .

د کلا دننه پيغلې نجونې د بنفشې شاوخوا د سندرو او نڅا په بزم کې راغونډې شوې زې . پيغلو د کوژدو او ودونو په باره کې ، د ناويو د نيک کرغۍ او بدمرغۍ په باره کې ، د نا واده شويو نجونو د پدو مينو او د ځړه زلميانو په باره کې خبرې سره کولې . د مهردل کورنۍ د ښځينه وو په مينځ کې تر ټولو برلاسې ميلمنې وې . هغوی د لومړي ځل لپاره له مينځنی صياد نه د دوست محمد اکا کورته راغلې وې . صدف د مهردل شپاړس کلنه خور چې د خپل ښايست په وجه په صياد کې په آهو مشهوره شوې وه له نيلوفر سره چې د نجونو په ټولی کې د بدلو او دريابه وهنو د شوقي او ميله يي نجونو ميره او مخکښنه بلل کېده ، د بنفشې د تخت په اړخ کې په خبره او خند بوخت وه . صدف نيلوفر ته لا پخوا دا راز سپړلی و چې هغه په اسلم مينه شوې ده . ليکن هېڅ لاره او لوری نه ويني چې اسلم ته د زړه راز ووايي . هغې نيلوفر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل : اسلم واقعي نارینه دی ، عمریې یو څه پوخ شوې دې او د مینې تودوخه یې لکه بزآش آس رام کړې ده . یوه ورځ مې هغه ته د قشخانې لار ونیوه او په ګل مې وویشت ، مخ یې راواړوه ، ناځاپي یې ترخه ترخه راوکتل . ما یو وړه سل زړونه کړل پوښتنه مې ځینې وکړه : د تا خندا نه ده زده ؟

هغه وویل : زما د خندا وخت مېر شوېدی او ستا د خندا وخت لا نه دی رارسیدلی . ولې خاندې ؟

ما خپل پړونې پر اوږو وښویاوه او خپل ښایست مې هغه ته وښود . څېې مې په اوږو او سینه راشېوه شوې وې تر زانګنونو مه رسیدلې ، سترګې مې تورې کړې وې او د ځلیدونو مریو لړۍ مې پر ورشښمین ګریوان باندې راپرته وه . زه غلې شوم موسکۍ شوم او د سترګو لوبه مې پیل کړ. په کرار او ژوبل غږ مې هغه ته وویل : زما د زړه آواز اورې ولې ځواب نه راکوې ؟ هغه نور هې□ و نه ویل ، سرېې کوز واچوه او روان شو . ما په لوړ آواز وخندل او د کور په لور وتښتیدم . ما هغه وویشت ، هغه به بیا په آرام خوب ونکړي .

نیلوفر خپلې سترګې غټې کړې . آیا دا ټول رښتیا دي ؟

ــ رښتیا دي . یو ټکې هم غلط نه دی .

هغې سوړ اوسېلی ویوست او صدف پوښتنه وکړه : ولې داسې سوړ اوسېلې ؟

ــ ته سکه وایې یوازې ته زړه لرې !

صدف واره د واره په نیلوفر غېږ راوګرځوله وایه وایه ستا چېرې د زړه مارغه بند شوی دی .

ــ تا خــو اسلم پهـلوان زخمی کړی دی ، زه پخپله بل چا په زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویشتلی یم .

ــ څوک څوک ؟

ــ یو څوک .

ــ کوم څوک ؟

ــ د همدې کور خاوند .

ــ قاسم ښيي ؟

ــ هو ، همدغه . ماښامی د اوبو د راوړلو په وخت کې د دغې کلا په دروازه کې مخامخ ورته ودرېدم ، د تېرېدو لارمې پې بنده کړه . هغه یو څه وارخطا شو . ما غوښتل ورته وژاړم مور مې کوټې ته راپې راوکتل ، موږ وارخطا شوو او د ټکر په حال کې سره تېر شوو . مور مې له هماغې ورځې راباندې شکمنه شویده او ځاري مې .

ــ هو غریبګودی ... مینه او رسوايې سره خویندې دي . مه ډارېږه .

ــ د نورو پېغلو سرګذشت څنګه و آیا دوی مینه نه ده کړې او په پټو سترګو واده شویدي ؟

ــ هو نیلوفر ! د ځینو بلکې د زیاترو نجونو مینه قرباني شویده . بوډا ګانو ، معیوبو کسانو او نورو ته په جبر ورواده شویدي . نجونې لکه د پخوا زمانې مینځې د دوپیو او مال په بدل کې خرڅېږي . د بر صیاد د میراب باشی لور کریمه د بنو په اتیا کلن بوډا سید امیر باندې خرڅه شوه ، هغې په هماغه شپه زهر وخوړل او سبا ته يې ځنازه ببرته راغله .

تېرې میاشت د تورې چرګې ملا خپله لور فرشته په دریو بنو باندې د باجګـــــاه ملک ته ورواده کړه . وایي نجلۍ د واده په شپه لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیونۍ داسې وه . کله چې خپلوانو هغه سینګاروله ، هغې ژړل او اوښکو یې لکه تور سیلاو د هغې پر مخ تورې لارې جوړولې ، هغې خپل سر بړمنځ کولو ته نه نیو او ګاڼې یې له لاسونو ، غوږونو او ګوتو نه لرې غورځولې . خدای زده چې په هغې بدمرغې به نورڅه راغلي وي .

زموږ د کلي شپین ږیري مظفر خان د درې له خلکو نه یوه نجلۍ چې مشنګ نومېده راواده کړه . هغه د غرونو په چاپیریال کې لویه شوې وه . د صیاد په دود دستور نه پوهېده ، کوټې ته به راوته په پولو پټیو به ګرځېده او زیاتر به یې د کور له لوړ بام نه د شاوخوا کورونو او کوڅو ننداره کوله . کله کله به یې په عادي لاریو باندې غږ کاوه او خبرې به یې ورسره کولې په دې کې د هغې د دوو مشرو بنو تبر لاستی پیدا کړ ، هغوی دا په بدکارۍ تورنه کړه او د مظفرخان بدګمانی یې پې پیدا کړه . مظفرخان هغه تر ښار لاندې ونیوله کله چې هغې د بام له سره داد محمد پاده وان باندې آواز وکړ او داد محمد لوړ وروکتل او ځواب یې ورکړ ، مظفر چې هلته د ونو په څانګو کې ښار کول سمدلاسه یې د داد محمد پر ټټر باندې د پنځه ډزي کولۍ خښه کړه او پر له پسې له ښار ځای څخه کوټې ته راووت او د ټوپک ټول ججورۍ یې د هغه په زړه او سینه کې تش کړ . وروپسې کلا ته راوګرځېد ، وریې وتاړه ، د بې دفاع او معصومې مشنګ لاسونه او پښې یې په څرمینه وتړل ، بیا یې په بوجۍ واچوله او پې د پاسه د چړو باران ورشېوه کړ . صدف چې کله خبره دې ځای ته راورسوله ستونی یې بند شو او په ژړا شوه . نیلوفر وارخطا شوه چې نه وي د صدف ژړا ته د مشرو مېلمنو ښځو پام ورواړي . دریاب یې راواخیست ودریده او په سندر ویلو یې پیل وکړ :

(c) ketabton.com: The Digital Library

در بـــاغ شما گـــل سفید دیـــدم
گفتم بکیرم ز بـــاغوان ترسیـــدم
نرمک نرمک ز بـــاغوان پرسیدم
گل گرد سرت باغه بتو بخشیدم

ای کوچه روبرو ره سیل کد یارم
رومالچه گلدوزی هوس کد یارم
رومالچه گـــلدوزی دادم یارمه
آمـــدن خانه ما را بس کد یارم

د باندې د کور د انګړ او بامونو د پاسه د زلمیانو ساز او سرود روان و . اسلم او مهردل له محمد مراد پهلوان سره د قشخانۍ پر بام ګوښه شوي او په مرکه تاوده شوي وو . محمد مراد د درې د خانانو او ملک شاسوار ټول رازونه چې له ده سره یې شریک کړی و ، دوی ته یو په یو بیان کړ . هغه اسلم ته وویل : زه هغوی ستا په وژلو مامور کړې یم ، په دې کار کې هغوی ما ته په دره کې د پنځه جریبه ځمکې او تېرش زره نغدو روپیو وعده راکړې ده . همدا نن هم چې زه ستاسې وزلوبې او خوښۍ ته راغلې یم ، د هغهوی په سلا او خوښه مې دا اقدام کړی دی . ملک او ګلک دواړه ټینګار کوی چې زه باید ستا تر وژلو پورې تا سره پهوانۍ دوستۍ تعلقات وساتم .

ــ تا له هغوی نه پوښتنه ونکړه چې څنګه او په څه طریقه یې مړ کړم .

ــ په دې باب له هغوی نه لاره ورکه ده کـــــله وایې د بزکشۍ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال د جنګ جګړې پلمه ورته پیدا کړه مخامخ یه پخپله یا د کوم بل بزکش په تومانچه وول، کله بیا وایي د بنو کوم سموار ته‌یه د بازار په ورځ ننه باسه په خوړو کې زهر ورکړه او کله بیا ...

ــ ملک شاسوار خو پخوا غوښتل چې ما ته د حکومت په لاس کومه دوسیه او دسیسه جوړه کړی او د پیسو په زور مې له دې سیمې څخه تیښتې ته اړ باسي او یا دا چې د زندان تورو تمبو ته مې ورکړي . دوی ولې دغه پخوانۍ نقشه بدله کړه ؟

ــ د درې خانانو شاسوار ته وویل اسلم په اندراب کې مشهور ش.یدی . د اندراب د بزکشانو او ټولو ځوانمردانو همدردي ورسره زیاته شوې ده . دا لا څه کوې د سیمې د سپین‌ږیرو ملکانو او حتی د حکومت د مامورانو په زړه کې یې ځتی پیدا کړیدی . نو که چېرې ته غواړې چې هغه جیل ته واچوې دا به د تا ځوله شتمني ختمه کړي او بیا به هم اسلم ژوندی وي او د اندراب ټول بزکشان او ځوانمرده کسان به د تا له دښمن سره لاس یو کړي او تا به د زمان په تېرېدو په تورو خاورو کېنوي . اوس په اسلم باندې ډېر زلمیان راټول شوي دي . هغوی د خپلې تودې وینې او ځوان طبیعت په حکم هغه ته مټ ورکوي . ته له کوم یو سره دښمني کوې او څو تنه په د ولسوال ، څارنوال او څارندویو په مرسته زندان ته اچوې . ده خو چې ټول اندراب هم ستا شي ته د رشوت خورو خېټې نشي ډکولای . لنده ، مناسبه او اغیزمنه لار دا ده چې همدا یو اسلم مړ کړه او دا د شر ځاله د تل د پاره بنده کړه . کله چې دې اسلم له لارې لرې کړ دغه د لچکانو او لونډګانو ډله پخپله له مینځه ځي . اسلم به مړ وي او داسې څوک به نه وي چې د هغه کسات اخیستو او پور پسې وګـــرځي او ته به یـــوار له دې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمونو را خلاص شي . په دې ځای کې محمد مراد پهلوان آواز ډېر کړ او اسلم ته یې د تاکید په لهجه وویل : اوس یوه شوې چې پخوانۍ نقشه څنګه او ولې بدله شوه ؟

اسلم په ژور فکر کې لاړ ، د عادت پر توګه یې غټې تورې سترګې سره ننوتې لاس پسې په تندي راتېر کړ مخ مهردل ته یې وویل : آیا ملک شاسوار د د درې خانانو به یوازې محمد مراد پهلوان زما وژلو ته تاکلي وي ؟

ــ نه نه ... تېره اونۍ اسفندیار د وسلو له سوداګر ملا محمد رسول نهرین چې څخه یوولس ډزې جرمني ټوپک او یوه جازي تومانچه رانیولې ده ، ښایي هغوی تا ته کمین ونیسي او ترور دې کړي . له دې ښکاریږي چې ملک او د درې خانانو دوه درې جلا بندو بستونه کړي دي . که زه د دوی په ځای وای ما به هم ستا د وژلو په باره کې په یوه سړی ، په یوه طریقه باندې اکتفا نه کوله .

مهردل پدې کې له محمد مراد پهلوان څخه پوښتنه وکړه : ستا مسوره اسلم او د ده انډیوالانو ته څه ده ؟

ــ اسلم دې ځان وساتي ، یوازې او بې ځایه دې نه ګرځي . د ملک شاسوار ، ګلک او د درې په خانانو پسې دې څرک واچوي او د هغوی په خبرو او خیالاتو دې ځان پوه کړي او ته پخپله مهردله ولسوال او د حکومت نور ماموران د اسلم په باب د خانانو او ملک شاسوار په خبرو او خیالاتو خبره کړه .

اسلم په خبرو ورګډ شو محمد مرادیې مخاطب کړ : د حکومت د مامورانو خبرول فایده نه لري ، دا به یوازې د دوی جیبونو ته د رشوت روپۍ ورزیاتې کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مردا رډ رډ اسلم ته وکتل، د چایو پیاله په مخکه کېښوده، سره چکن خولۍ یې د لاس په گوتو له تندی څخه پورته تېل ووهه او وې‌ویل: نور نو تاسو پخپله ښه پوهېږئ!

اسلم مخ مهردل ته وویل: محمد مراد پهلوان له موږ سره د دوستۍ او وروری راشه درشه په صداقت او وفا وپالل، راځئ چې د نظر پهلوان د خوښۍ په دی بختوره شپه د مېړانې قول ورکړو چې وږ به له ده سره د مرگ تر ورځې په سر او مال ملگرتیا کوو او په هېڅ مصیبت او غم کې به یې یوازې نه پرېږدو. په دې کې هغوی خپلې غبرگې خپلې د محمد مراد په خپړو کېښودې او په مینه یې د هغه مخ دواړه خواوې چپ کړې. دوی لا د محمد مراد پهلوان نه د ده د صداقت او رښتینولۍ په باره کې د مینې په خبرو بوخت وو چې جبار له انگړ نه بام ته راوخوت او اسلم یې مخاطب کړ: تاسې راشئ دا معلمان سره کرار کړئ.

مهردل پوښتنه وکړه: خیریت خو دی؟

ـ بیا استاد حمید له معلم جمعه سره په مکتبي خبرو باندې شور ماشور جوړ کړیدی. بزکشانو او د کلي زلمیان همدغسې حیران ورته ناست دي. سر یې د دوی په خبرو نه خلاصېږي، زړونه یې تنگ شویدي، اربڼي کاږي او سرونه یې د خوب پر لورې درنېږي. هغوی غواړي د معلم جمعه دنبوره او سندرې واوري خو استاد حمید سور او سپین اوړي، سترگې یې برگې برگې راایستلي دي او هېچا ته غوږ نه نیسي.

اسلم له ځایه راذگ شو، محمد مردا پهلوان او مهردل یې د لاس په اشاره له بام څخه کته کېدو ته وروبلل او مخ مهردل ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد حمید او د ده ملگري غواړي موږ د دولت ټول ماموران له کابل نه تر دي ځایه له یوه لوري جارو کړو .په ده باندې خپل سیاسي خیالات سپاره دي .

مهردل وخندل : دی هغه سړی دی چې د اوبو تر لیدلو د مخه موزې باسي ، خدای دې وساتي . په دې کې درې واړه په انگړ کې د معلمانو د ناسې ځای ته راورسېدل . اسلم مخ استاد حمید ته وویل : نن د نظر پهلوان خوښي ده . بحث به بیا بله ورځ سره وکړو که خوښه دې وي نن د معلم صاحب جمعه جادوگرو سندرو او دنبورې ته غوږ کېږدو .

حمید بحث خوشې کړ ، راولاړ شو او د سگرت اخیستلو ته یې لاس وغځاوه کوم چې مهردل ورته نیولی وه ، پدې کې یې حال یو څه بدل شو ، په سترگو او شونډو یې د رضایت مسکا راوغوړېده او په پسته غاړه یې مهردل ته وویل : پخوا به اندراب کې یوازې دغه اپورچونست حمعه د خلکو ذهنونه خرابول . سږکال دغه د دنیات لیونی ښوونکی ، لاس یې مولانا مهراب الدین ته ونیوه ، د خلکو د گمراه کولو لپاره راپیدا شوی دی . معلم جمعه خو یوازې د خلکو دنیا خرابوله خو مولانا د خلکو آخرت هم خرابوي او په دین کې نوې بدعتونه راباسي او په سوچه مسلمان باندې د کفر حکم کوي .

مولانا د دې خبرې په اورېدو له ځایه راوغوځېده اسلم او مهردل ته یې په خطاب کې وویل : زه قرآن بیانوم او دې ته معلم حمید اپورچونیزم او ارتجاع وایي ... اسلم خبره له مولانا څخه واخیسته او له مهردل څخه په تلوار پوښتنه وکړه : دغه اپورچونیزم لا څه ته وایي ؟

مهردل وخندل : زما سر نه پې خــــلاصېږي ، دا خبره ښوونکو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان سره اندراب ته راولی ده . بله ورځ که خدای کول له معلم صاحب حمید شخه د دې پوښتنه کوو خو نن د خوښۍ ورځ ده ، مېلمانه او په تېره زلمیان د ساز او سندرو او د معلم جمعه خان خوارږه آواز ته سر ګې په لار دي . اوس به بحث په همدې ځای پرېږدو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغې ورځې نه چې قاسم د ده سلا په وزلوبه کې د ملک شاسوار بې عزتي کړې وه درې میاشتې تېرې شوې . نه ولسوال ، نه امنیه قوماندان او نه څارنوال قاسم ولسوالۍ ته حاضر کړی شو . په همدې موده کې په ده پسې د جلب رقعې او ماسلان صیاد ته تله او راتله لیکن هغه نه حاضرېده او ملک له ټول اعتبار ، نفوذ او تاوان سره هغه ولسوالۍ ته نشو حاضرولای . د ملک د زامنو بیا په تېره د میرزا او اسفندیار ماغزه هره ورځ ور ته اېشېدل . کله چې هغوی د قاسم له جلبولو او بندي کولو څخه نامینده شول په نورو ګرو چارو باندې یې فکآر وکړ . هغوی پخپل مینځ کې دې مشورې ته ورسېدل چې کروندې ته د تګ په وخت د خپلې کلا تر مخ د قاسم لار ونیسي او لاس ورواچوي او په دې توګه د پلار کسات واخلي ، د دوست او دښمن د پېغور خوله وتړي . ګلک به د ملک شاسوار د زامنو د دې اقدام مخالفت کاوه ، ویل به یې : مار به مړه نه کړئ خو لنډه به یې کړئ . تاسې به پزه ګټئ ، سر به بایلئ . قاسم همدغسې پرېږدئ هغه له ملک سره د ده سلا د پېښې په وجه هره ورځ کوټوال ، وهل ټکول ، بندیخانه او تحقیقات په خوبویني او لکه غل له خپل سیوري نه هم ډارېږي ، موږ او تاسې باید هغه داسې مقابلې ته مجبور نکړو چې زموږ د سولو لپاره پر خپله هستي هم اور بل کړي . زه قاسم پېژنم هغه ډېر بد سترګې سړی دی او ډېر زبردستي او لاس برې نه زغمي ، بیا هغه یوازې نه دی ، د اسلم ټول انډیوالان سپاره او ښکاریان او د دنبورې د مجلس ستنګان ورپسې ولاړ دي . د اسلم او ملک مهردل په وجه د اندراب دول مشران او خانان د هغه پر لورې دي . حاجی عبدالاحد خان ، د پلخا وکیل قیــوم خان ، سید اشرف ، د خوش درې غلام حیدر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان حتی په پټه کې ولسوال ، ښارنوال او د مالیې مامور هم له هغوی سره همدردي لري او اوس خو یې د مهردل د ملګرتیا په وجه ریښې ان تر بغلان او کابل پورې ځغلېدلې دي . ستاسې لپاره د پلار د کسات اخیستلو ښه او لنډ لاره هماغه یوه لاره ده . هغه دا چې په یوه ګوزار ډېرې نښې وولئ . یعنې اسلم ختم کړئ چې هم له هغه نه ، هم له قاسم نه او هم د ټولو ستنګانو له مصیبت څخه یو ځل او د همیش لپاره خلاص شئ . مار هېڅکله په لکۍ او ملا مه وهئ چې وهئ یې په سر یې ووهئ .

ګلک به په هفته کې یو دوه وارې خامخا د ملک شاسوار لوري ته راته او مازیګرې به د ملک شاسوار له زمنو ، وریرونو او مزدورانو سره د ژرندې په وټې باندې کېناست او مرکه به یې ورسره کوله . هغه پرله پسې د ملک شاسوار زمن د اسلم وژلو ته هڅول او د هغوی ذهن به یې د ژرندې او باغچې پلورلو ته چمتو کاوه . ګلک به اسفندیار ته چې د ملک شاسوار مشر او د واک زوی ؤ په وړو وړو تلقین کاوه چې د اسلم تر وژلو وړاندې ژرنده او باغچه خرڅه کړي او ځان پوره تاوان ته چمتو کاندي ، ګلک د هغه ذهن ته دا خبره هم ورکوله چې د اسلم تر وژلو وروسته به ملک شاسوار حج ته ولیږو او تا به د هغه پر ځای ملک کړو او بیا که خدای کول چې زه درته ژوندی یم په یو کال دننه به دې لک پتی کړم او د یوې ژرندې او باغچې پر ځای به څو څو ژرندې او باغچې درته راونیسم . ګلک به له دې خبرې سره سترګې د اسفندیار په سترګو خښې کړې له یوې شېبې چوپیا نه وروسته به یې د خپلې خلرې د پخولو لپاره وویل : هو زویه ، هو همداسې ده ...

اســلم د قاسم له خور سره د نظر پهلوان د پښارتې څخه راوروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یارانو په ټینګار له خپل کور څخه په کوز صیاد کې د ملک مهردل کور ته په منځنی صیاد کې ولیږدیده . د بزکشۍ یارانو هغه د ملک یوسف په باغ کې د وزلوبې د آسونو په روزلو بوخت کړ . د مهردل مشکي ، د ثوفی محی الدین کرنګ او د محراب محمد رضا تور غوږی سمند او داسې نور وتلی آسزنه یې هلته راغونډ کړل او د لومړي ځل لپاره یې په اندراب کې د نامتو وزلوبانو لپاره د ناستې ولاړې او مېړن پالنې یوه د مینې او صداقت ډیره پیدا کړه .

اسلم کری ورځ د آسونو په پاللو بوخت ؤ او شخصاً به یې د هغوی د موټی ، تمرین او روزنې کار پر مخ بیوه . هغه د سکندر او مهردل د وروڼو په مرسته تور غوږې سمند او د محی الدین کرنګ ته له خنډونو څخه د ټوپ وهلو او د ملونو په اشاره د ګړندیو او لنډو راتاوېدو تمرین ورکاوه . او په تور مشکي باندې یې نو کار کاوه . هغه ته یې پر ورغومي یاندې د زنګون وهلو ، خولې اچولو او بې ملونو له مرستې د سپاره د موازنې په اشاره ښي او کیڼ لور ته پر راګرځېدو تمرین ورکاوه . هغه د بنو له وزلوبې نه وروسته ډېر مجرب شوی ؤ . خلکو د ده شهرت د اندراب له پولو نه د باندې خوست فرنګ ، نهرین او شکمش ته پراخ کړی ؤ . شهرت او محبوبیت د اسلم د زړه دننه د انتقام لمبه نه شوه سړولای . هغه له دې ټول افتخار او سر لوړي سره نه توانېده له ملک شاسوار څخه د خپل حقارت او ذلت بدله واخلي او ثابته کړي چې دی د صیاد یو سیال او مېړه هستوګن دی او د دې وړ دې چې پر ده باندې د یو نارینه او غیرتمن کلیوال په توګه حساب وشي . د مهردل کره د ده له راتګ نه راوروسته فیروزه مړه شوی وه . د تدفین مـــراسم یې ډېر ساده او بې تشریفـــاتو وو . د ګوتو په شمیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

محدود کليوالو د هغې کټ له درې نه صياد ته راوړ . د درې خانانو د هغې د ځنازې په مشايعت کې ګډون نه وکړی ، ملک شاسوار ، ګلک او د هغوی ښځينه‌وو د دين او دود په خلاف د فيروزې له ځنازې او فاتحې نه ځانونه ګوښي کړل . د صياد عام اوسيدونکې د فيروزې د ښخولو په ورځ د خونړيو پېښو منتظر وو . ملک شاسوار د کلا دروازه تړلې وه او نيږدې تر يوې هفتې پورې په کوټه او باغچه او کلا په شاوخوا کروندوکې د ده څوک نه ښکارېدل . چاپيريال يې داسې و لکه د ده ټول چې په لويه تبه مړه شوي وي او ژوندي ساري نه وي په کې پاتې . د فيروزې غمجن مرګ د هغې د مظروميت او بدمرغۍ داستان يو وار بسا د خلکو په ارواحو او وجدانونوکې د همدردۍ او زړه سوي احساس راوپاراوه .

اسلم پوهېده چې د صياد د خلکو عمومي غوښتنه او باور دا دی چې دی به دا د شرم او پيغور تور داغونه چې فيروزه يې د پيغلتوب او ښايست له تخت نه د ذلت او مرګ تورو تمبو ته ورکړه په هر قيمت حتی د خپلو وينو په بيه د صياد له پاکې لمنې نه ووينځي او د کلي د سپېڅلتوب د بسيا کولو لپاره به قربانی ورکړي .

د فيروزې له مړينې راوروسته د اسلم رفتار ډېر بدل شوی ؤ که څه هم يارانو هغه يوازې نه پرېښود ليکن د ده تسلي نه کېده او ځمکې ځای نه ورکاوه . هغه له اندېوالانو څخه ګيله من ؤ چې له ده نه‌يې ولې د فيروزې د مړينې پېښنه پټه کړې وه . هغه ويل له ما نه د عبادت او قربانۍ ورځ قضا شوه . ما بايد په همدې ورځ د خپل نوم او شرف دښمنان او د فيروزې د ارمانونو لوټماران سزا ته رسولي وای . زه يوازې د همـــدې لپـاره ژوندې يم چې ورې له ليوانو څخه وژغورم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په صیاد کې د ځمکې د پامولو او له زړونو د ویرې د لرې کولو لپاره خپل ژوند نذرانه کړم . زما د قربانۍ د قبلېدو لپاره به تر دې لوړ درشل او محراب چیرې وي ؟ زه بزآشي او د نارینه وو رفاقت ، عبادت او ریاضت د دې لپاره کوم چې په ما کې سپېڅلتیا او د قربانۍ احساس پیاوړی کړي . اسلم د فیروزې د خښېدو د مراسمکو په دریمه ورځ د هغې په رحلت خبر شو . هغه داسې احساس وکړ چې د زړه پر سک یې د ګولۍ لاوزار وشو . په ګوګل کې یې مړ انګار لمبه شو ؤ غوښتل یې چیغې ووهي لیکن د فریادونو طوفان یې په ستوني کې مات شو او اوښکې یې د سترګو په څېرمو کې لوګې شوې . ټولو ونو ، دیوالونو چیغې کړې ، آسمان لکه څرخندۍ د هغه د سترګو په وړاندې په ګاهېدو شو . هغه له ځان سره وویل : خپل ځان او خپل غمونه به د چا لمنې ته وراچوم ؟ له چا سره به مینه کوم ؟ زما غمونه خو اوس غرونه شوو ، زما هډوکې ماتوي ، زما هوډ خو ځای ته و نه رسېد او زه د دې وړ نشوم چې د کبرجنو مخ ته ودرېږم .

هماغه ماښام اسلم تور غوږې سمند زین کړ ، برناو ټوپک یې غاړې ته واچوه او آس یې د کلا نه د وتو په نیت تر جلب ونیو . مهردل او نور انډیوالان چې هغې ورځ د اسلم د ډاډګیرنې او دلاساینې لپاره د ملک یوسف په قشخانه کې راټول شوي وو ، له اسلم نه یې د تګ د لورې او مقصد پزښتنه وکړه . هغه په ساده او لنډه جمله کې وویل : خپل کلي ته ځم .

مهردل له اسلم نه پوښتنه اوکړه : په کلي کې څه کوې او د تګ مقصد دې څه دې ؟

ــ د فیــــروزې قبــر ته ځم ، هغه چې ما ونشوه ګټلای او تر پایه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې عدالت ورسره نشوه .

ــ اوس ته له هغې سره څه کولای شي ؟

ــ دعا ورته کوم . عذر ځینې غواړم . وعده ورکوم چې د دې د مظلومیت انتقام به واخیستل شي .

مهردل هېڅکله اسلم په دومره مظلومیت کې نه و لیدلی ، زړه یې ورباندې وسوځېده او په ګوګل کې دننه یې د ژور درد احساس وکاوه . له یوې ځغلنده او لنډې شېبې وروسته یې هغه ته وویل : ما خو داسې پټپیله چې غمونه به یو ځای ګالو او هوډونه په ګډه پالو . مور او تاسې په تیاره کې سره پیدا کړل او رڼا ته راووتو ، اوس چې زړونه او هوډونه سره یو شول ته زمونږ په مېړانه بې باوره شوې .

اسلم په داسې حال کې چې پښنه یې په سمند اړوله مهردل ته وویل : نه نه مهردله داسې نه ده . زمونږ مینه د مېړانې په ډګرونو کې پخه شوې ده او په همدې ډګرونو کې به دوام کوي لیکن تر هغه ځایه چې په فیروزې پورې اړه لري ، هغه له ما نه لوټ شوې ده . هغه زما په بې وسۍ او بې غیرتۍ کې د ښامار ژامو ته ورلویدلې ده . ما ورته کتل چې هغه تور ښامار وخوړله . هغې ما ته چیغې راوهلې ، زه یې ورننګولم ، په ما یې اعتماد کړی ؤ ، خو هغه زما د سترګو وړاندې لوټ او تباه شوه . ما د هغې ژړاوې او فریادونه اورېدل ، ټولو د هغې فریادونه اورېدل ، ما ویل عدالت به ورسره وشي او غوږونه به ورته ونیول شي خو هغې ته غوږ و نه نیول شو او ما ته غوږ و نه نیول شو . اوس نو زه له چا نه عدالت نه غواړم . زه د کسات لمنه نیسم او پهپل همت تکیه کوم . زه په صیاد کې د مظلومیت د پای ته رسولو لپاره په خپلو متو او منګولو د هغې کسات اخلم ، د هغې د عزت او شرف د د ساتلو د پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذمه وار خو زه وم ، لنګوټه خو زما له سره لویدلې ده او اور خو زما د ارمانونو جونګړې ته لویدلی دی ، زه هېڅ‌چا ته اجازه نه ورکوم چې خیرن شوی مخ او خیرنې جامې راپرې مینځي . زه خپل مخ او خپلې جامې پخپله مینځم . زه د وینو په قربانۍ د خپلې بېغورۍ او غفلت جبران کوم .

هغه دا وویل او سمند ته یې پونده ورکړه او د سترګو په رپ کې د تورې شپې په نایابه دریاب کې ، چې ټولې لوړې او ژورې یې په ځان کې ډوب کړې وې ، الونیا شو .

ملګري له تورې تیارې نه د برنډې څراغ ته را په شا شول . لا د اسلم د سمند د پښو دربې اوریدل کېده چې مهردل ، سکندر ، محمد نظر پهلوان او نورو ځل شویو آسونو ته ملونه ورواچولی او بې له ځنډه د کوز صیاد په استقامت وځغلیدل .

کوز صیاد ته له رسیدو سره سم د کلي له شا نه د جومات پر لور را مات شول . د قاسم یاران او د بنو معلمان چې پدې شپه په کوز صیاد کې مېلمانه وو ، د باندې راووتل او د جومات پر لوري را مات شول . آدینه د آسونو په شنهار کې د مشکي آواز چې مهردل راوستی ؤ ، وپیژانده ، نا ببره یې په لور غږ وویل : یارانو اسلم دی ، نن شپه به د ښامارانو سرونه ورمات کړي . ای ځوانه څنګه بې له ما نه د وینو په لار روان شوې ، البته په ما دې مېړانه او ښه ځوانتوب نه لوربېږي .

راغلیو سپرو په تیاره کې د قاسم غږ وپیژنده . سکندر آس د هغه په لور پونده کړ ، سلام یې واچاوه او په ټیټ غږ یې ورته وویل : دغه نور څوک درسره دي ؟

ــ آدینه ، معـــــلم حمید ، معلم جمعه ، د کشناباد مېلمانه او د بنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادمحمد پهلوان ، نور زموږ د خپل کلي هلکان ... او په تا پسې دا نور سپاره څوک دی ؟ خیرت خو دی ؟

ــ اسلم خو د لته نه دی راغلی ؟

ــ ولې آیا هغه له تاسې سره نشته ؟

ــ هغه د میراب محمد رضا په تور غوږ سمند باندې مخ په دې کلي راوځغلېده او موږ د هغه پل پسې راواخیست .

په تیاره کې د مهردل دروند غږ واوریدل شو : قاسمه ته پخپله یوازې دې لورته د جومات برنډې پلو راشه .

قاسم په تیاره کې مهردل ته د سترې مشي لاسونه وروغځول او مهردل هغه تر لاس نیولی د جومات برنډې ته ورسره بوت . د کلي ملا خپلو طالبانو سره د آسونو په دربې او د کلیوالو په ګڼه ګوڼه برنډې ته راوتلي او کتار ولاړ و . مهردل د شپې په تیاره کې ملا او طالبان په اټکل تشخیص کړل او د کلي ملا قاسم وپیژنده او وې پوښته : قاسمه خیریت خو دی ؟

قاسم مخ مهردل ته راواړاوه وې ویل : ځواب ورکړه مهردله !

مهردل په تیاره کې ملا ته ورنږدې شو او په ناست آوازیې هغه ته وویل : ملا ثاحب کله چې د خدای او رسول د امر خلاف ورزي وشي او د خلکو تر مینځه انصاف تر پښو لاندې شي ، شرارت او فتنو ته لار خلاصېږي .

ملا په هیجان او تلوار وویل : خدای دې فضل وکړي آخر پېښه څه ده ؟

ــ په همدې کلي کې د اسلم چنغل د جابرانو په لاس خرڅه شوه ، کورېې لوټ شو او د کلیوالتوب حقوق یې تر پښو لاندې شول .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي سپين ږيرو او تا رنګو ملايانو دا ټول وليدل او خوله يې پې پټه کړه . وروسته چې اسلم راپيدا شو او د انصاف مطالبه يې وکړه ، تاسو د لوټمارانو په ملاتړ کې د حق کتمان وکړ . اوس د حقدارانو په زړونو او ځيګرونو کې د کسات اور لمبه شوی او داسې ښکاري چې د خدای غضب به په ظالمانو او کبرجنو باندې نازل شي .

د کلي ملا د موضوع په وخامت پوه شو ، پخپل سر ووېرېده او د غوړه مالۍ او معذرت په ژبه يې وويل : خدای حاضر دی چې ما د اسلم په باب داسې نه غوښتل ، ليکن ملکانو او خانانو ته څوک په مخه ورتلای شي . موږ خو خيرات او اسقاط ته ناست کسان يو ، تر خولې يې نشو تېرېدای او ترخه خبره چا ته نشو کولای .

ــ چوپ شه ، چوپ شه ملا صاحب حقيقت داسې نه دی لکه چې ته وايي . هغه ملا محمد وزير او د تل مير غازی مولوی صاحب چې له خولې نه يې اور بادېږي چا د حق په ويلو له وطن څخه وشړل ؟ وفرمايه مولوی صاحب او خپلې حجرې ته ننوزه د حساب او کتاب ورځ به رارسېږي او تا ته به خپله برخه ورکړی شي .

ملا چې پګړۍ يې پر سر خوځېدله د تورې تيارې په پرده کې بې غږ او غوړه د حجرې په لور لاړ او طالبان يو يو پسې وروخوځېدل .

مهردل قاسم راګوښه کړ . ورته وې ويل : وروره د مېړانې وخت رارسيدلی دی . اسلم نور ملک ته نه درېږي ، د هغه واک د کسات د ديب لاس ته لويدلی دی په هغه کې د ليونتوب او بېواکۍ نښې راپيدا شوې دي . هغه د فيروزې غمجنې مړينې د برید درشل ته راوستی دی . هغه نور صبر نه کوي او ګوته د انتقام په ماشه ټينګه کړی .

قاسم بېـــواکه چيغې کړې : ما خو همدا غوښتل مهردله ! دا اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ناوخته شوې ده اسلم بې له تورې او کسات اخیستلو نه بله لاره نلري ، نارینه چې د نارینتوب له تخت نه ولوېده د هغه بیا څه ارزښت او عزت پاتي کېږي .

مهردل د قاسم په اوږو لاس راښکود او هغه یې له ځان سره وخوځاوه او ورویې په غوږ کې ورته وویل : اوس د عمل وخت نږدې شوی دی . تېزې او ترخې خبرې له مصلحت نه لرې دي . کسات اخیستل او د وینو بهول څه سخت کار نه دی لیکن دا چې په کسات پسې ، په کسات اخستونکو څه راځي باید فکر وشي . زموږ او د اسلم د مدعیانو تر منځ وضعیت ډېر باریک شوی دی . ولس جنګ ، پرخاش او زبردستي نه خوښوي خو د مظلوم د ملاتړ فهم او اسباب نلري . د دې ټولو جنجالونو او مصیبتونو له فهم سره سره موږ نه شو کولای خپل تقدیر بدل کړو . د اسلم تقدیر زموږ د ټولو تقدیر دی . موږ به په دې خپله سیمه کې د ځوانمردۍ ، دود او دستور ته خپله وینه ورکړو . او د خلکو تر منځ به د انصاف او نارینتوب کمزوري شوي دودونه یو وار بیا راتازه کړو .

مهردل او قاسم په خبرو خبرو کې د اسلم په لټه د کلي هدیرې ته راورسیدل . په تیاره کې د قاسم سترګې په آس پریوتې او په دې کې یې په ډېر غږ مهردل ته وویل : نه مې درته ویل چې دې ، اشاره اسلم ته ، د زړه چاودونکو غمونو په مهل د خپلې مور قبر ته راځي او هلته خپل هوډ تازه کوي . لیکن نن د فیروزې قبر ته په ګونډو شویدی .

مهردل او قاسم کرار کرار د اسلم لور ته وخوځېدل ، قاسم تر یوې چوپتیا وروسته د خپل عادت سره سم په حاکمانه غاړه وویل : نه نه اسلمه ښه دې ونکړل وخت درنه تېر شو . تا باید د فیروزې تر مړینې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې د انتقام عبادت پر ځای کړی وای . ستا اوښکې اوس بې وخته باران ته ورته دی . ستا کسات اخيستل به د فيروزې له ګالل شويو غمونو او هدر شوې ځوانۍ سره هيڅ مرسته ونکړي .

په دې کې دوی د فيروزې ګورته نيږدې راغلل . اسلم د فيروزې د قبر ختيځ لوری ته مخ په قبله په دوو ګونډو ناست ؤ .شپې د هغه په اوښکو باندې د تيارې پرده اچولې وه . خدازده چې ده به هغې ته څه ويلي وو او د خپل زړه په اورونو باندې به يې د کوم تسل اوبه شيندلې وې . اسلم د مهردل او قاسم په ليدو له ځايه ورړ شو او مهردل هغه په غيږکې ونيو او دواړه يو ځای په ژړا شول . ملګرو د لومړي ځل لپاره د اسلم د مظلوميت ځګروي واوريدل . آخر انسان ، انسان دی . هر څومره چې پياوړی وي د بې رحمۍ او بې عدالتۍ زغم نشي کولای .

اسلم په تياره کې قاسم په غيږآې ونيو او په نيولي آوازيې مخاطب کړ : ما ډېر کوشش وکړ چې پخپل ګوګل کې دننه د انتقام لمبې مړې کړم او د انصاف غوښتلو له لارې عدالت ته ورسيږم خو زه چا سيال ونه بللم او اوښکې يې راپاکې نکړې . زه يې سپک وتللم او زما مېړانه يې تحقير کړه . ما ته اوس بې د وينو تويولو او کسات له لارې بل لورې نه دڅ پاتې شوی . زه راغلم او دلته مې خپل هوډ تازه کړ . زه به په دې کلي کې د انصاف او عدالت د پاللو لپاره خپل هوډ پرځای کړم او د هغه لپاره به زه پخپله قرباني ورکړم . زه سر له سبا برته په همدې کلي کې خپل کورته راځم او همدلته به د هغه مظلوميت تور داغ له خپلې لمنې مينځم و کوم چې له ما نه په همدې کلي کې زما ناموس ، زما نارينتوب او زما کوچنۍ هستي اخيستې ده ...

هغه په خبـرو خبرو کې په سمند پښه واړوله او د برناو ټوپک ماشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې راښکوده ، د هغه ټول ججوری يې په هوا تش کړ او مخ مهردل ته وويل : له ما نه د سولې او خير خوښووني وخت تېر شو . تاسې انډيوالانو په غلطه تجويز کړه چې زه د ملک شاسوار او ګلک له دسيسو نه د ځان ساتنې لپاره له خپل کلي لرې شم او ځان ګوښه کړم . زما قوت په يرغل او بدله اخيستلو کې دی . زما کمزوري له هماغې ورځې پيل شوه چې کله مې کلي ملک شاسوار ته ورپرېښود او پخپله د ملک مهردل په کور ننوتم . څوک چې د خپل حق دفاع نشي کولای د خلکو ملاتړ څخه بې برخه کېږي او د خلکو د همدردۍ وړتيا نلري . هر بزکش چې په ميدان کې د آس له شا وغورځول شي ، خلک ورباندې خاندي ليکن هر قاهر سپاره ته د زړونو او کورنو دروازې خلاصيږي . نارينه بايد پخپلو پښو او متو تکيه شي . که پړانګ خپل تيره غاښونه او څيرونکې نوکان و نه کاروي ، شغالان او ګيدړې به څرمن څنې وباسي .

قاسم په لوړ آواز وويل : ته اوس سم پوه شوې چې په پسته غاړه له دښمن نه نشي حلاصيدای او بې له تورې او مېړانې چا ته حق نه ورکول کيږي . نيک او خيرخوښوونکې کسان خو ځکه خپل حق ته نه رسيږي چې توره ته تيکې نشي راايستلای او د وينو تويولو شجاعت نه لري .

مهردل د قاسم په خبرو کې ورننووت او په نګمه غمجنه غاړه يې وويل : قاسمه ! ستا خبره سمه ده خو بشپړه نه ده . اسلم صياد ته د خپل راتګ په هماغه لومړي سر کې کولای شول چې د ملک شاسوار او د درې د خنجر خان غاړې ورپريکړي ليکن هغه دا ډاډ نه درلود چې د ده کسات اخيستنه به په خلـــکو کې د ده په مېړانه او پور اخيستنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وشمیرل شي ځکه خویې د ګریوان د ځیرلو په ځای تنې خلاصې کړې ، صبرېې وکړ ، وخت یې قابو کړ ، خلک یې په حقیقت پوه کړل . تا ، ما ، بل او بل ته یې واقعیتونه څرګند او غاړې یې په دښمن خلاصې کړې . په دې کې یې د بزکشۍ په میدانونوکې خپله وړتیا او میړانه هم وښودله او ځان یې د خلکو زړونو ته ننه یوست او دا دی اوس چې د دې حقانیت لکه لمر روښانه شوی او ثابت شوی دی ؤ کولای شي داسې کسات واخلي چې زموږ ټول ولس شاباسی ورکړي او د ده دغه عمل د تیري کوونکو لپاره یو عبرت او درس شي . خو خبره په همدې ځای نه خلاصېږي موږ او تاسې هم له ده سره د ملګرتیا او وروروۍ په وجه یو فرض لرو ...

قاسم د خپل تاوده مزاج له کبله د مهردل په خبروکې ورولوېده او په جدي او لوړ آواز یې پوښتنه وکړه : کوم فرض ، موږ څه کمی کړی دی ؟

ــ ډېر کمې مو کړی دی .

ــ مثلاً ؟

ــ مثلاً د دې پرځای چې ځان د اسلم په خیالاتو پوه کړو او هغه ته فایده منه مشوره او ملاتړ ورکړو . د هغه مخالفان او دښمنان مو په ناپوهۍ او غلطو تصوراتوکې تحریک کړی او تهدید کړی .

ــ زه ښه پوه نشوم ، ما ته سمه سپینه دهقاني خبره وکړه .

ــ نو خپه کېږه مه . تا ولې د ده سلا په بزکشۍ کې ملک شاسوار د ټول عالم تر مخ وواهه ؟ تا ولې د کلي په لارو او کوځوکې د ملک له زامنو او ګلک سره د مخامخ کېدو په مهال هغوی په بار بار وکنځل ؟ تا ولې د کلي مــــلا ته چې د ملک انډیوال او د حــکومت جاسوس دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترخې او سپورې خبرې وکړې ؟

په خبرو خبرو کې هغوی کلي ته راورسيدل ، مهردل له اسلم سره د قاسم په کاله کې پاتې شو . هغوی کرۍ شپه سره وغږيدل او دې فيصلې ته ورسيدل چې اسلم دې هماغلته کوز صياد په محل په خپل کور کې استوګن شي . هماغه شپه اسلم په لومړي ځل لپاره مهردل او قاسم ته د فيروزې د ترخه برخه‌ليک په باب مفصل معلومات ورکړل . هغه وويل : فيروزې ځينو ښځو ته چې د درې له خانانو سره يې تګ راتګ کاوه ويلې وو چې اسلم به بيا صياد ته راشي . هغه به زما د مظلوميت بازخواست وکړي . هيڅوک به د هغه له انتقام نه خلاص نشي . هغه به د ملک شاسوار په کور اور ولګوي او دغه مرتد خنجر به غره ته وخيژوي او د ارچې په ونه پورې به يې راځوړند کړي .

اسلم د دې مطلب تر بيان وروسته يوه شېبه چوپ شو او بيا يې تر يو ټيک او تامل وروسته داسې خپلو خبرو ته دوام ورکړ : فيروزې دا خبره ځکه کړي وي چې هغې زما په مېړانه او د صياد په ناموس پالنې کلک باور دلرلود . زه په هېڅ توګه نشم کولای چې د هغې دغه حق هيله او دا لوړ باور ضايع کړم . زه د فيروزې ستر اعتماد او د هغې مينې ته چې زما په وفا کې يې په ځان اور ولګاوه ، د خپل سر او وينو نذجرانه وړاندې کوم . زه زيات وخت نلرم له تاسې نه غوښتنه کوم چې ما نه لرې شئ ، زه خپل برخه‌ليک کسات ته د وينو او تباهۍ سيلاو ته ورکوم .که زه داسې ونکړم خدای او خلک به ما و نه بخښي او د پلرونو ارواح ګانو او د هغوی قبرونو ته به شرمنده شم . د فيروزې په هوډ کې به ماتې وخورم او په اندراب کې به د بې ننګۍ او ذلت مثال شم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو خبرو کې هغوی شپه سپېدو ته راورسوله . د کلي ملا د سباوون د آذان ناره جگه کړه . د صیاد ځوانان او په کلي کې له نورو سیمو راغلي بزکشان او ښوونکې په لمانځه کې سره مخامخ شول . له ټولو سره د تېر ماخستن د ډزو او کلي ته د اسلم د سپو د راتگ په باره کې پوښتنې پیدا شوې وې . هغوی د اسلم ، مهردل ، سکندر او د منځوي صیاد د ځینو نورو سپو په غیر منتظره لیدلو لا خیران شوي وو .

اسلم تر لمانځه وروسته هغوی په کوز صیاد کې خپل کورته د راتگ په باره کې پخپل تصمیم باندې خبر کړل . هغه وویل : زما کور اوس یو څه ودان شوی او ځنگه چې په هغه کې پرته له ما څوک نه اوسېږي او زنانه پکې نشته ، دا د دوستانو او د کلي ټولو زلمیانو مخ ته پرانیستی دی .

معلم جمعه اسلم ته کورودانی ووایه او وې ویل : نه اسلمه وروره په موږ باندې باور ولره ، ستا دغه ختین کور به د مینې او ورورۍ قبله کړو . د تا له راتگ سره زموږ د صیاد په زلمیانو کې د ښېگڼې ، اتفاق او غیرت سا راژوندۍ دوی ده . موږ ښه پلرونه لرل ، باید د هغوی دود او دستور ، صداقت او شهامت راژوندی کړو او ویې پالو . موږ په تا کې د خپلو پلرونو نښې وینو ځکه خو په تا راټول شوي یو او له تل سره ناسته ولاړه کوو اوس موږ ستا نوم د اندراب په ټولو کلیو کې اورو ، د تا له ښه حلقیت ، خوږ او فایده منو خبرو ، نیک عمل او نامتو سپرلو سره په شاوخوا زلمیانو کې بیداری پیدا شوې ده . که چېرې زموږ له وسه پوره وای او د هغوی پالنه مو کولای شوی ، سلهاوو زلمیان به ستا شاوخوا راټول شوی وای لیکن د دوی پالل ، د دوی ډوډۍ ، چـــای او چیلم زموږ په لوځـــو ډډو نه بسیا کېږي او د همدې لپاره له

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی سره یوازې په ودونو ، بزکشیو او بازار په ورځو کې گورو ، خبرې او مینه ورسره کوو او هغوی ستا د کتو او مرکې غوښنه را څخه کوي . په دې کې ناڅاپي قاسم د جومات په ملا غږ وکړ : ملا صاحب د قرآن شریف یو سوره ووایه !

په جومات کې ناست کسان ټول غلي او حیران شول او ملا صاحب غاړې صافې کړې او د خدای د کتاب څو آیتونه یې ولوستل او دعایې وکړه .

قاسم چې د جومات محراب ته نیږدې یې په دیوال ډډه لګولې وه له خپله ځایه مخ ته راوښوییده ، په گونډو شو او جومات والو ته یې وویل : څو ورځې وړاندې فیروزه د خدای بخښلي گلدار لور د اسلم پهلوان چونغل چې د ملک شاسوار له لوري لوټېد شوې او د درې په لیوانو پلورل پوې وه حق ته ورسیده او دلته زموږ په پلرنۍ هدیره کې خښه شوه . لاس پورته کړئ چې هغه دې خدای وبخښي او په شهیدو بیبیانو کې دې وشمیري ، او اسلم ته دې خدای اجر او د بدل اخیستلو وسه ورکړي .

اسلم د قاسم د دعا له خلاصیدو سره سم په لوړ آواز وویل : آمین یا رب العالمین .

مهردل وویل : قاسم خانه موږ خو د فاتحې د اخیستلو لپاره سلامشوره نه وه سره کړې ، دا د څه وکړل .

جبار چې تېره شپه یې له دوی سره یو ځای تېره کړې وه پر ځان رانغښتې چپنه یې را لرې کړه او په زغرده یې مهردل ته وویل : پرېږده مهردله ښه یې وکړل چې سپینه خبره یې منځ ته راواچوله . موږ خو په همدې سلاګانو او مشورو کې اوبو یوړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفی محی الدین چې پخوا به یې تل د وساطت او خیر خوښوونې خبرې کولې پخپل هراتي پټوکې راتاو شو . لنگوټی یې د وروځو له سر پورته کړ ، راولاړ شو مخ مهردل ته یې وویل : نینۍ په پټه نه چیچل کیږي . مهردله پرې یې ږده ډېر ښه راغلی ده بیایې مخ قاسم ته ورواړه وه وې ویل : قاسمه د نر بچیه ډېر ښه کار دې وکړ چې د شف شف خبره دې ختمه کړه او سم شفتالو دې ورڅخه جوړ کړ . راځه چې سخوندر حلال کړو او د اسلم په کور کې د خیرات دیگونه بار کړو ، هلکان راوبلو چې جومات ته لیمځی او ټغرونه راوباسي لو سمه مسلماني فاتحه واخلو .

په دې کې دوست محمد اکا چې پر له پسې ټوخېدو او سا یې لنډه لنډه کېدله ، له هوار السنې نه را په غبرگو شو او څنگ کېناست او په سوې ساېې فریاد شروع کړ : قاسمه زویه ! د تا له لاسه چا ته گریوان څیرې کړم ، زه دې بیا په کوم سپن لاهو کړم . ولې مې په دې تیر آخر عمر کې دومره ځوروي ې او د څه لپاره ویدې فتنې راویښوي . ولې د کبر او ناروا لاره نیسې او دغه زما گلالی او غریب کو ورانوې . ولې د پردیو بدیو ذمه پخپله غاړه اخلې ...

په دې کې صوفی محی الدین له ځایه وروځوځېد او دوست محمد اکا ته یې د غوسې په غاړه وویل : دا د بې غیلرتۍ خبرې چا درزده کړې دي . که دغه باتوره او غیرتي زوی دې نه وای ملک شاسوار به تر اوسه ښځه هم درنه بیولې وه . د همدې قاسم برکت دې چې گلک دې هره ورځ په حلوا او پراټو مېلمه کوي او ملک شاسوار دې حاجي جنتي بولي او غوړه مالی درته کوي . دا ننۍ خبرې چې تا خپل زوی ته وکړې د بې غیرتۍ خبرې دي . خبرې تا وکړې لیکن وشرمیدم زه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قاسم د خبرو وار واخیست او د خپل عادت خلاف یې په ناست آواز او سړه سینه وویل : ابا آیا همدې کلي کې تا د اسلم او فیروزې د پښنارتې پلاو نه وخورلی ؟ بیا کله چې اسلم پهلوان له همدې کلي نه په غریبۍ او کار پسې ترکستان ته لاړ ، ملک شاسوار د اسلم د مړینې مجلا تېره نه کړه ؟ او ته د اسلم د مرگ شاهد نه شوې ؟ ورپسې په هم دې کلي کې فیروزه د درې خوړین خنجر ته ورواده نه شوه ؟ تا د هغه د واده خوړه و نه خوړله ؟ دا ټول کارونه ستا د ستلرگو وړاندې ونشول او ته هم پکې شریک نه شوې ؟ خو آیا تا ته کله‌دا خیال درپیدا شو چې په دغهخ سیال او غیرتي اسلم باندې دې ناروا کړې ده ؟ او ته باید د دغو تیریو پټې زکړې ؟ نه پلاره تا هېڅکله دا فکر و نه کړ ځکه چې ته خو ډارن او د ظالمانو مل یې ...

کله چې قاسم دې ځای ته راورسید مهردل په قاسم باندې غږ وکړ : دوه کاله وړاندې د همدې جومات په انگړ کې د همدې دوست محمد اکا په سر زما او ستا غږ سره پورته شو . تا هماغه وخت هم له خپل پلار سره تیری کاوه .

ــ هو هماغه وخت هم حق زما په لوري ، .

ــ هن هېڅکله حق ستا په لوري نه ؤ او اوس هم حق ستا په لوري ندې . هغه وخت چې ته لا د خبرو او مخې نه وې دوست محمد اکا مجبور و چې په هره روا او ناروا کې ملک شاسوار شا ته ودریږي . هر څوک پوهیږي کې چېرې هغه له ملک سره لاوتې ماتې کړې وای هغه ته به هم حیا او پرده نه وه پاتې شوې او لور به یې لکه د گلدار فیروزه په رڼا ورځ لیلام شوې وه .

ــ مهــردله د تا مــــلاتړه به دومره وکړي چې زما ابا زما مقابلې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودروي. که چېرې هغه په دغه ملاتړ ډاډه شي نو بیا به دغه ډارن او ساده سپین ږیري ته د حق او باطل پوله څوک ورښیي .

جبار په خبرو کې راګډ شو قاسم ته‌یې وویل : یو بل څوک به‌یې وروښیي لکه همدا اوس چې صوفی محی الدین وروښووله . له پلار سره زور زیاتی او پر هغه باندې غبر پورته کول زموږ له دین او دود نه لرې کار دی . موږ له یوې خوا لګیا یو د ناروا لاس وهنو مقابله کوو او له بلې خوا پخپله د نوې ناروا بنسټ ږدو . دا کار زموږ حقانیت ته تاوان رسوي او موږ کمزوري کوي . . .

دجبار خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې دوست محمد اکا له ځایه راجګ شو او په ځګیروېدو او تلوار د اسلم وړاندې سم د لاسه په ګونډو شو او خپل سرېې ورته سرتور کړ ، وې ویل : اسلمه بچیه زما کور د تور سرو کور دی . زه له نارینه وو څخه همدا یو قاسم لرم ، موږ ګرد سره د ده سیورې ته ناست یو . خدای مکړه که دغه زموږ له لاسه وووت زموږ کور بیا چول بیابان دی او موږ له یوه سره برباد یو . . .

قاسم چې د پلار په نیت او خبره پوه ؤ د بړبکۍ لمبه ګړندی په ځای کې ودریده او په داسې حال کې چې ورانه شوې پګړۍ‌یې پر سر سموله د پلار په خبره ننووت : ابا دا څه د شرم خبره کوي ، بیا د تورې چرګې ملا په غوږ کې څه درخځولي دي . بیا دې په کومه توګه شرموي .

ــ زما لیونیه زویه ! ولې مې د زمرې ژامو ته ورکوې ، ولې مې د خدای نازولو ته په غېږ ورولې .

ارســـلا چې د کوز صیاد په ځوانانو کې یوه وښیار او د سړو مغزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځښتن، راولاړ شو ، دوست محمد اکا يې د اسلم له مخې راولاړ کړ او په درانه او کرار آوازيې هغه ته وويل : دوست محمد اکا نن خو زما زړه راوچاوده خو پخپله هم له پلاره يو يم ، ما خو نګيرله چې د کلي ټول زلميان او بيا همزولي زما خپل سکه ورونه دي او په همدې حساب ته پخپله زموږ ټولو پلار او د دې جوماتوالو برکت يي . اسلم، مهردل ، زه ، جبار او قاسم بايد تا ته توپير ونلرو او ستا کهول ، ستا بيبيانې او ستا د عزت کور زموږ کعبه ده . هېڅ ظالم به د خدای په فضل وخت پيدا نکړي چې ستا دروازې او نغري ته په سپکه سترګه وګوري . زه پخپله دې خبرې ته حيران شوم چې ته ملک شاسوار او ګلک ته د خدای نازولي وايې . د خدای نازولي خو اه‌يې چې خپله حلاله ډوډۍ خورې او د چا په وينو دې لاسونه نه دي سره شوي . عبادت خو ته کوې او په سپينه بږيره د يو کپ روزی د ګټلو لپاره خو ته خولې تويوې . د خدای دوست خو دغه اسلم پهلوان دی . چې په دې ليونۍ ځوانۍ کې يې خپله لمنه پاکه ساتلې ده او د ظالمانو او قاتلانو مخې ته دربدلی دې او سترګه يې له فلک څخه نه سوځي . د خدای دوستان او نازولي خو دغه وزلوبان او بزګران دي چې د خدای په ځمکه کې د نيکۍ داني شيندي او د لاس په ټناکو روزي پيدا کوي . له تا څخه زموږ هيله دا ده چې ته پنځه وخته لمونځ اودس وکړې او د ظالم ويره له زړه څخه وباسې ...

قاسم وويل : ارسلا ته ابا ته هوايي لګيا يې . دا خبرې چې دی‌يې کوي د ده نه‌دي دا د ملا ګلک د پراټو او د شاسوار د پلاو خبرې دي چې د ده له ګيډې نه خولې ته راځي .

ټولو جـوماتوالو وخندل او په دې کې اسلم راپورته شو . قاسم ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې غوسه وکړه او د هغه خبرې يې په خوله کې وروچې کړې . په جومات کې چوپيا خوره شوه . شيبه وروسته صوفی محی الدين غاړه تازه کړه او د دوست محمد اکا خوا ته راغی او هغه ته يې وويل : گوره دوست محمده ، زه او ته هره ورځ دلته د خدای دربار ته سجده لگوو او په پای کې هغه ته ورتگ لرو . هر څه د هغه له لوري دي . څه چې غوښتي وي هغه به کېږي . دغه قاسم په هغه وسپاره . دغه ځوانمردي او لويی زړه يې خو همغه د ده په گوگل کې ايښی دی . او دغه بله خبره خو بالکل سمه نه ده چې گواکې له ملک شاسوار سره د قاسم ورانی د اسلم په خاطر پيل شوې دی . دا ملک شاسوار خو لکه د وبا مرض دی چې د کوز صياد په هر لوی او واړه لگېږي . که همدا زلميان د هغه مخه ونه نيسي دا کلی به د مړو هديره شي . هماغه څه يې چې د گلدار په فيروزې زکړه سبا زما او ستا په لورانو هم کوي ...

صوفی محی الدين لا خپلې خبرې پای ته نه وې رسولې چې يو هلک په وارخطايی جومات ته راننووت او په سوې ساېي جوماتوالو ته خبردارې ورکړ . اور ... اور د دوست محمد اکا کادانې او د خسو کوټې اور اخيستی دی .

جوماتوال د دې خبرې په اوريدو اکه د گبيني مچۍ وترهېدل او په منډو منډو د دوست محمد اکا کور ته چې د اور په لمبو کې رانغښتل شوی ؤ . ورودانگل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مني فصل نوې شروع شوی ؤ . د اندراب په لوړو سيمو او سردروکې د ونو پاڼې ګلابي شوې او ژيړې شوې وې . په کلي کې د فتنو او نښتو بازار هم تر پخوا سوړ شوی ؤ . د ودونو موسم د کلي وزلوبان او د سياليو زلميان د وزلوبو ميدانونو ته جلب کړي وو . اسلم د مهردل او نورو يارانو په سلا مشوره له وزلوبو نه د لاس د اوښتو په پلمه ځان ګوښه کړی ؤ .

د صياد وزلوبانو لکه دوه تېر کلونه د وزلوبې په سړني خزاني موسم کې بيا هم خپل نوم او مقام ساتلی ؤ . د مهردل مشکي له نظر پهلوان سرع لار نيولې وه او د صوفی محی الدين کرنګ او د ميراب محمد رضا تورغوړې سمند چې داندراب په وزلوب کې، الوتونکې ديوان نومول شوي وو ، ورځ تر ورځ مشهورېدل . خو مشکي لا هم هماغسې د اندراب د خلکو محبوب آس او د وزلوبو د ميدانونو بې رقيبه پهلوان ؤ . د وزلوبو په دې تازه موسم کې د ملک او ګلک عرضونه او شکايتونه هم له خپل پخواني جوش او تاو نه ساړه شوي وو . دا ځکه چې مهردل د اسلم په غوښتنه د بنو د نسوارو ټيکه نيولې وه او هلته يې يو سموار هم پرانيستې ؤ . هغه هلته دايمي حضور درلود او د خپل کارو بار د پاللو په پلمه د ولسوالۍ په مرکز کې له اسلم څخه د بهرو خورو د دفع شر او د ملک او ګلک د دسيسو او سازشونو په شنهولو اخته ؤ . خو له همدې ظاهري کرارتيا سره سره صياد د خونړيو پېښو درشل ته روان ؤ . وزلوبانو او دکلي راويښو شويو زلميو بزګرانو د ملک شاسوار په مقابله کې خپلې ذمه وارۍ سره ويشلې وې . اسلم د ميزان د مياشتې په پنځلسمه د ماښام د لمانځه نه وروسته له جوماتوالو څخه خدای په اماني او دعـا واخيسته ، هغه وويل دې د څو ورځو په مخه نهرين او اشکمش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ځي . غواړي د خپلې ځمکې د ابادولو او کرلو لپاره د قلبې غوايې وپلوري . دې هماغه شپه د سپېدو تر چاودېدو مخکې له کوز صياد نه د اندراب د درې د ښيو غرونو په استقامت د خلکو له سترګو پټ د شپنو په غرنيو ځنګلي لارو د خنجان پر خوا وخوځېد او بريځر د بز درې په يوه شيله کې د دمې جوړولو او سباناري لپاره کېناست . اسلم ستونی ستاغ وغځيده او د کوډګرو غرونو د رنګينيو او منظرو په ننداره شو .

اندراب د مني فصل ته غيږ پرانيستې وه . د هندوکش پر برنيو اوږو د رنګينو وريځو ټړل شوي کتارونه له شمال نه د جنوب لوري ته خوځېدل او د اندراب د درو او شيلو برم او جلال يې ځو ځو واره زياتاوه . اسلم د اندراب د ختيځ او جنوب د غرونو د ځنځيري سلسلې د بدليدونکې آسمان په ننداره کې ډوب ؤ . هغه له عغلرونو سره مينه لرله او پر طبيعت عاشق ؤ . هغه به په دې شېبوکې د آسمان په دړه د بدليدونکو نقشونو او رنګونو په درياب کې غوپه شوی ؤ . وريځې يو پر بل توپېدې او پرله‌پسې يې د رڼا او رنګونو ترکيب بدلاوه . نوې او لا نوې رنګونه به‌يې د غرونو په بې غباره او لاجوردي آسمان باندې شيندل او د اسلم په سترګوکې يې د دنيا ښايست ته نوي تصويرونه ورکول . د غرونو په ډډو د وريځو برجونه او د ېېريو د شنه ځنګله پر پالنګ د سپينو او ژېړ بخونو وريښمو غوړېدلی چترونه پر لاشونو او ځوکو باندې سره ژېړ او نارنجي برجونه ، د دې برجونو تر مينځ د مرمرو تاوراتاو کوځې او واټونه او په واټونوکې د لمر د وړانګوويالې دطبيعت دهنر ټول ښايست په اندراب باندې تمام کړی ؤ او په دې کې د شاوخوا کروندو ځخه د مني د فصلونو ورمه راغبرګېدله او د درې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هواره پټاره کې ژېړو او شنو فصلونو ، د جوارو څڼو او د باقليو ګلانو د اندراب پر کليو او کورونو ګرد چاپېر يوه رنګينه غالۍ راغوړولې وه . د خواريو او ربړونو فصل مخ په تېرېدو ؤ . د ودونو او وزلوبو موسم په زړونو کې شور او خوشالتيا راوېښوله او پولو پټيو د سرکشو آسونو او مبارزه غوښتونکو وزلوبانو مخې ته سينه پراخوله ...

اسلم چې د لطيفو عواطفو خاوند ؤ ، د طبيعت په جمال کې داسې ډوب تللی ؤ تا به وې چې په هغه کې ويلی شوی او ورک شوي دی . هغه له اوږده تامل نه وروسته را ده ډډه شو او په شور او جذبه کې يې دا خبرې په ژبه جاري شوې : خدايه ستا دنيا څومره ښايسته او پراخه ده او انسان ستا د دې ښکلې نړۍ په ناپايه جنت کې ځان ته څومره تنګ او ځوروونکې زندانونه جوړ کړي دي . ما غوښتل د مينې له درياب نه يو څاڅکی فيروزه د خپل زړه پر تاج کېنوم او ټول عمر د هغې په شکرانه کې ستا په ستايلو او لمانځلو تېر کړم ، خو تا زه د کبرجنو او لار ورکو شيطانانو تازيانو ته وتړلم او زما مينه دې د صبر په اور کې وازمويله . ما د اسماعيل غوندې تر چړې لاندې خپل ميثاق وپاله او لکه ابراهيم په اور کې دننه مې ستا آزموينه وزغمله . اوس زما دعا ومنه زما متې او منګولې آزادې کړه او ما ته د مينې په دې خپل کوچني محراب کې د خپل روح د ښايست او سپېڅلتيا د صيقل کولو لپاره ځليدونکې تيغ او پياوړي متې راکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقرب د میاشتې په نیمایي کې د کوز صیاد او بر صیاد په لاره کې پر جبار باندې د ټوپک دوه غبرګوني ګوزارونه وشول خو هغه بچ شو او په ځغاستو د خطر له سیمې څخه راووت .

تر دې پېښې راوروسته د جمعې په شپه د دوست محمد اکا په کرونده چې د مني غنم پکې کرل شوي وو ، چا د کلي لویه بیاله دوه درې ځایه ورماته کړه او په هوارو پټیو کې یې پلنې او ژورې شېلې ورجوړې کړې . په حقیقت کې مرونده له کروندې ووته او دوست محمد اکا ته یې پوره د یوه کال اضافي خواري ورپیدا کړه . د صیاد په خلکو کې دا ګونګسې راپیدا شو چې دا ټولې پېښې د ملک شاسوار په اشاره او تحریک شوي دي . د عقرب د میاشتې په شپاړسمه شپه د کلي په جومات کې د دغو پېښو په باره کې لوخ بحثونه پیل شول . ارسلا جوماتوالو ته وویل چې د بنو د بازار په ورځ د راګرځېدو په مهال پې ناوخته شوه . په تیاره شوې هوا کې له هغه ځایه راووت ، پرآس باندې د بار دروندوالي په وجه کرار آرار او دروند دروند کلي ته روان ؤ . ناڅاپي د شا له لوري د سپرو یوه ډله په ځغاستو ورته رانیږدې شوه . په تېرېدو کې یې پر ده باندې د تازینو ګوزارونه وکړل او وروستي سپاره چې متزینه یې غبرګه په ګس کې نیولې وه ، د ده په سینه یې ورپورې وهله او وې ویل : اې ټپوسه ! په پردي اور کې ځان مه سوځه که په دې خبره پوه نشوې بل وار به دې سر کدو شي ... پوه شوې ټپوسه ...؟ هغوی کسونه پونده کړل او په خندا خندا کې له ما څخه لرې شول .

آدینه د غوسې په غاړه وویل : موږ ته اوس سخته شوه . تر دې پورته انتظار او د سترګې پټول به یوازې یوه نتیجه ولري او هغه دا چې که چا زموږ ټڅې هم په مخه کړې ، موږ به صبر ورته کوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته یو مساپر ښوونکی چې د جومات په یوه حجره کې اوسېده او د ده سلا په ښوونځیکې یې تدریس کاوه او کله کله به د استاد حمید سره یو ځای د صیاد د وزلوبانو بنداړ او مېلوته راته د جومات له یو ګوټ څهع چې د تیلي څارغ کمزورې رڼا پې رپیدله د آدینه خبرې داسې راغبرګې کړې : که تیري ځواب پیدا نکړي معنی به یې دا وي چې موږ د ژوند حق له لاسه ورکړی دی . او د استاد حمید خبره : د ظالم په ظلم کې شریک شوي یو ...

هلته یو بل نوراحمد نومي سړی چې ناسته ونه ،غټ سر نو د بره کې لنډی کوټ یې اغوستی و او د ملک شاسوار نیږدې خپلوان ؤ ، په احتیاط او ټیټ غږ د ښوونکي خبرو ته ور ننووت : دا پېښې خو د تشویش وړ دي لیکن معلم صاحب ته دلته بلد نه یې دا لومړی وار ندی چې د صیاد په شاوخوا کې دا ناخوالې راپیدا کیږي . څو کاله وړاندې همدلته د کوزاو منځوي صیاد تر مینځ د ژمي په مهال د ماښام او مازیګر تر مینځ یو مساپر لیوانو وخوړ ، په ورتېر دوبې کې د شرف الدین زوی د خپل درمند خواته کوم ظالم شهید کړ ، درې کاله وړاندې ګدام‌ادر خپله ورینداره ووژله ، د محمد عثمان دوی کور غله وواهه او ټول هست و بود یې ځینې یووړل ، دا پېښې ټولو کلیوالو ته معلومې دې . خو اوس په موږ کې د بې اتفاقۍ اور لګیدلی دی ، هر څه چې پېښیږي په هغې پورې یوه لکۍ ورنښول کیږي او پل یې د یو چا دروازې ته رسول کیږي .

قاسم د اور د چار خشتي خوا ته ناست ؤ . د نواحمد خبرو ته راڅک شو . رډ رډیې ورته وکتل د چاخشتۍ ایرې یې د لاس په ګوتو سره لرې کړې ، د خولې نسوار یې پکې تو کړل ، ځان یې د هغه ځواب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چمتو کړ او جبار چې پهوا د قاسم کړو وړو ته کابو ؤ د هغه خواته رانیږدې شو ، په ښنه یې کبږکوده او په دې اشاره یې وپوهاوه چې پرېږده پوه شو نورې له خولې څه راوزي .

خو قاسم تر پایه زغم ونکړی شو او په لوړ آواز یې د هغه خبرې داسې ورلنډې کړې : د زړو کلونو پېښې دغو ننیو پېښو ته ورته ندي . اوز بیا دغه د تا خبرې ته به راشو . هغه مساپر نهریني چې ستا په خیال لېوه خوړلې ؤ ، هغه گلک د ملک شاسوار په هدایت د پیسو په بدل کې د غلو او داړه مارانو په لاس وواژه او د رشوت په زور یې د هغه خون په لېوانو ورواړاوه . د تا تر خبرې پورې زه له تا نه پوښتنه کوم د شرف الدین د زوی قاتل ، د محمد عثمان د کور غله څوک وو ؟ څه شول او چا یې پوښتنه وکړه ؟ ته پخپله هم ښه پوهېږې چې هغه غله او قاتلان اوس هم د ملک شاسوار په قشخانه کې پلاوونه او پراټې خوري او که ژوند و وبه گوري چې دا وار یو بل څوک لېونو ته ورکړي . د صیاد خلک په تضرع او عاجزئ له دغو لېوانو څخه نشي خلاصیدای . د خلاصون لاره یوه ده او هغه د توري په تیغ او د زړه ورو زلمیانو په متهو تېره شوې ده ...

بازگل ، یو سپین ږیری چې د ملک شاسوار وره په وره گاوندی او د هغه همنشین او د سلا مشورې یار ؤ خبرو ته راگڼ شو او مخ په ښوونکي یې وویل : معلم صاحب ته زموږ په سیمه کې همسایه یې ، تا ته مناسب نه دي چې زموږ د کلي کور په شخړو کې لاس رادننه باسې او په بل شوي اور باندې تیل وپاشي . او بیا ...

د بازگل په خبره قاسم اور واخیست او د چار خشتئ نه یې د جومات منځ ته د محراب په لوري راټوپ کړل او په بازگـل یې نارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي : چوپ شه زړه کېدړه که دې بیا معلم صتحب ته داسې پوچه او بدبویه خبره کړی وه ژبه به دې درپرېکړم .

ټول لمونځ کوونکې چې تر لمانځه وروسته په مرکه سره تاوده شوي وو راولاړ شول او د قاسم او بازګل تر مینځ ورننوتل . بازګل په تور روستاقي چکمن کې ولاړ ؤ . سترګې یې له غومي ردې ردې راوتلې وې ، سر تر نوکه ریږدیده او ژبه یې ګونګه شوې وه . قاسم لکه مست هاتي د جبار ، آدینه ، ارسلا او نورو لمونځ کوونکو په منګولو او محاصره کې یوه خوا او بله خوا ړپیدهاو پرله پسې یې باوګل ته ردو بد ویل : ... ګوره او مردار خوره او د شودیارو موږکه ، او د زوره ورو نوکره او د خدای منکره ...

دوست محمد اکا د خلکو په ټیل ماټیل کې په ډېر زحمت ځان قاسم ته وروساوه او بې له دې چې د هغه غږ د جوماتوالو په شور ما شور کې واورېدل شي زوی ته یې په عذذر زاریو شروع وکړه او رنې رنې اوښکې یې په مخ راماتې شوې .

قاسم په داسې حال کې چې لنګوټې یې په غاړه کې ول ول پروت ؤ او چکمن یې له اوږو څخه په کېڼ څنګل راښویېدلی و ، انډیوالانو له جومات نه راویوست .

اسلم خولا یوه میاشت کېده چې غائیب ؤ . په کلي کې آوازه وه چې هغه اشکمش ته د قلبي د غویانو په پېرودلو پسې وتلې دی لیکن آدینه په پټه کې جبار ته ویلي وو چې اسلم پهلوان باجګاه ته نیږدې په غرنۍ سیمه کې د خنجر لار نیولې ده . خنجر خان دوه میاشتې دمخه د کابل ښار ته سفر کړی ؤ . هیله کېده چې هغه به له دوشې څخه د موټر یا آس په سپرلۍ اندراب ته راوګـــرځي . اسلم د باجګاه له سپرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ولیانو د درې له وزلوبانو سره د خنجر د نیولو او تښتولو خبره پخه کړې وه او د څرک خبرتیا ته منتظر ناست ؤ .

د تورې چرګې ملا ، ملک شاسوار د ژرندې او باغچې پلورلو ته راضي کړی ؤ ، خو د شرعي وثیقې تر ترتیب د مخه مهردل د ژرندې او باغچې د خرڅلاو په باره کې د صوفي محی الدین له لورې د ملک په ژرنده او باغچه باندې د شفعې دعوا محکمې ته وړاندې کړه او پر ګلک باندې یې د ژرندې او باغچې خرڅلاو وځنداوه او په دې توګه یې د اسلم پر ضد د ترور سمدستي احتمالي پلان شنډ کړ . په جومات کې د بازګل او قاسم تر شخړې راوروسته ملک شاسوار او ګلک په دوست محمد اکا بدګمانه شول او هغه یې خپلو کورونو ته له تګ راتګ نه منع کړ .

بازګل او نوراحمد او د ملک نورو خواخوږیو یو په بل پسې جومات او د جماعت لمونځ ترک کړ او د ملک شاسوار د کور تر مخ یې د لویې لارې په سر د بازلال په پټي کې د علحیده جومات بنسټ کېښوده . د جزمات تر جوړېدو پورې د تورې چرګې ملا کله چې به په کور ؤ د ملک د قشخانې په چوتره باندې آذان کاوه او هماغلته به یې خپلو پلویانو ته لمونځ ورکاوه . د کوز صیاد د لوی جومات ملا په جومات کې د قاسم او بازګل د شخړې له شپې راوروسته سبایې د وخته له خپلو طالبانو سره له صیاد نه وتښتېده او له هغې ورځې نه د کلي امامت صوفي محی الدین ته په غاړه ورولویده . کلیوالو وپتېیله چې دا وار باید داسې یو حقاني ملا د کلي امامت ته راوستل شي چې خوله او خبره یې پاکه وي او د ملک په تلک کې و نه نښلي .

سوړ باد چلېـده ، غرونه خړو لړو راچرمولي وو . سیلۍ د ونو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوڅو څانګو او د بزګرانو د کورنو په بلیو کې ښکېلی واهه . کلیوالو له سارا څخه خپل څاروي د کلي په لور را په مخه کړي وو . پلیو لارویو اوربوزونه د لنګوټو په شملو پیچلي او چپنې چکمنې یې په سر او غوړو راښکودلې وې . د کورونو د رغلیو او تنرونو لوګي له موریو څخه هوا ته پورته کېدل او د قهرجن باد په منګولوکې لکه د اتڼ دسمالونه رقصېدل او رالوېدل . باد د بزګرانو د کورونو خلاصې دروازېګرځولې او په انګړونوکې د ژمي لپاره د زیرمه شویو بوټو او وښو سستی شوي ګیډۍ یې په رغولیو او بامونو باندې رغړولې او له یوه کور نه یې بل ته وراړولې . آسمان په غوسه ؤ ، ځمکه شنډه شوې او سړه شوې وه . غرونو او درو د وریځو منډو او غورځنګونو ته غیږ پرانیستې وه او د څېړیو شنه ځنګلو نه یې د واورو د سپین غورځنګ هرکلي ته نځول .

دوست محمد اکا له خپلو دوو کوچنیو لورانو سره د خپل یو سخوندر پ پلټلو لپاره چې له نورو څارویو څخه په بیدیا کې پاتې شوی ، د ملک شاسوار باغچې ته ورننوتی ؤ د راګرځېدو په مهال د ملک شاسوار زمنو او سړیو هغه ودراوه او میرزا د ملک زوی په ډېر قهر ورته وویل : زړه کونګه بیا دلته څه کوې ، ولې له موږ څخه لاس نه اخلې ؟

دوست محمد اکا چې اوربوز او غوږونه یې د غاړې په دسمال او کوڅوکې چڅموړلی وو او له غوږو هم یو څه دروند ؤ هغه ته ځواب ورکړ : زه شکر دی بالکل جوړ یم ملک څنګه دی ؟

په دې کې میرزا په دوست محمد اکا سوک پورته کړ په خوله یې وواهه او په داسې حال کې چې د هغه لنګوټی ړنګ شو او په سپینه ږیره بانــدې یې د وینو نیــز رامـات شو ، په لوړ آواز یې وویل : اوس به پوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې یې چې ملک څنګه دی ؟

دوست محمد اکا د میرزا له ګوزار سره سم د ځمکې په لور رامات شو ، ورپسې میرزا د لنګتو پرله پسې او ګړندې ګوزارونه ورکړل او په وهلو وهلو یې هغه د لارې د اړخ لښتي ته ورواچاوه او د دوست محمد اکا د لورانو طرف ته چې هلته پخپلو پړونو کې د باد او دوړو بهیرته د خپل پلار په ویر کې ژړیدلې ، راغی او مخ هغوی ته یې وویل : که بیا زموږ چمبر او باغچې ته راګرځیدلي وئ څرمن به درنه وباسم . قاسم چې زموږ پلار ده ده سلا کې د زرګونو خلکو تر مخ لاس پورته کاوه باید په دې پوهېدلی وای چې دغه تیري به خپل مناسب ځواب پیدا کړي او دا دې هغه څه یې چې کړلي وو ، ویې ریبل !

ماشومو نجونو په ډېر زحمت خپل پلار له لښتي نه راپورته کړ او هلته یې د ونو پناه ته د ده چکمن ، چې د لارې په مینځ کې یې له اوږو لویدلی و پې باندې وغوړاوه .

صوفي محي الدیم چې له جومات نه د مازیګر آذان ته راوتلی ؤ او د باد په وجه وران شزی لنګوټی یې بیا په سر باندې تاړه سترګې یې د قاسم په ماشومو خویندو چې د جومات له مخې په ژړا ژړا تېریدلې ولوېدې او غږ یې وکړ : ولې بچیانو په څه وجه ژاړئ ؟

ماشومو نجونو صوقي محي الدین په پېښه وپوهاوه او په ژړا ژړا د با او دوړو په ناتار کې د کور پلو لاړې .

ثوفي په منډه جومات ته ننووت او کلیوال یې په قصه وپوهول . لمونځ کوونکي چې د اور په چار خشتۍ شاوخوا راټول شوي وو ، په تلوار له جومات نه راووتل او ځانونه یې د ملک شاسوار کلا ته ورخیرمه دوست محمد اکـــا ته راورسول . درونـد بـاران پیل شوی ؤ او د ملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمن او مېتيان په کلا ننوتي وو . دروازې او د مالبند د جارګي کنډرونه يې ورپسې تړلي وو . باد لا هماغسې د تړليو دروازو د کلا په موريو او تير کشونو کې سورې وهلې . سړې او توفاني هوا د کليوالو په زړونو او سينو باندې منګولې ښخولې او ساړه باران د هغوی زړه ته سړه لرې ننه ايستله . هلکانو په تلوار دوست محمد اکا په ځنځولۍ کې راواخيست او د ثوفي محی الدين په لار ښوونه يې جومات ته چې د پيښې ځای ته نيږدې و راووړ . دوست محمد ځګريده له خولې او پوزې نه يې وينې رابهيدلې ، د سر او لاسونو پوستکي يې ګرژالي شوي او دوه درې ځايه سره شوي وو .

صوفي محی الدين خو ځو واره پوښتنه ځنې وکړه . چا ووهلې ...؟ ولې يې ووهلې؟ تا هلته څه کول ...؟

دوست محمد اکا بې له دې چې سترګې پرانيزي او د صوفی محی الدين ځواب ورکړي لکه ړوند بلبل پخپل سر نارې وهلې ، د خدای روی مې دروړې دې هغه زما ليونی ، مطلب يې قاسم ؤ ، مه خبروئ ، هغه ته مه وايې چې زه د ملک زمنو وهلې يم . که هغه خبر شي وينې به تويې شي او سړي به په دې معامله کې مړ شي ...

صوفی محی الدين د اعتراض په توګه وويل : دوست محمد اکا پرېږده چې دا وار د وينو تويوونکو وينې تويې شي او د وينو تويولو لړۍ د هميش لپاره پای ته ورسېږي .

د کلي زياتره زلميان چې د اسلم او قاسم پلويان وو ، د بدې هوا او باران په وجه د مازيګر لمانځه ته نه وو راغلي ، خو کله چې په جومات کې دوو دريو تنو زلميانو د دوست محمد اکا د وهل کېدو قصه واوريدله په منډو منډو د کلی په کوڅو او کورونو راوګرځيدل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپا انډیوالان یې په پښنه راخبر کړل .

ارسلا خو هماغه د دوست محمد اکا د راوړلو په سر کې جومات ته راورسېده او ځنګه چې یې هغه سپین ږیری په وینو کې لیت پیت ولید د آدینه کشري ورور مجید ته یې په سوځېدلی سا وویل چې هله هلکان راخبر کړه ، سوټې ، کرګان او لرونه راواخلئ .

خالمراد ، د کلي غوبه خو سم د لاسه د پوچ ویلو او کفري کنځلو خوله خلاصه کړه . د ملك او ګلك دین ، مذهب ، یسر او پښنوا یې یاد کړل او د خور مور او ناموس کنځلې یې وکړې . دوست محمدا کا په رنځور آوازیې غږ کړل : مه مه ، خوله ونیسه ، توبه وکاږه ، کافر شوې .

په جومات کې د غوسه شویو زلمیانو د شور بګت په وجه هېچا د هېچا خبره نه اوریدله د ټولو جوماتوالو احساسات د ملك او ګلك پر ضد راوپارېدل او د خدای په کور کې ناروا خبرې او پوچ الفاظ استعمال شول . د جوماتوالو وینه دومره توده شوې وه چې د مازیګر لمونځ له ځینو نه قضا شو او ځینو نورو په منفرده توګه اداء کړ . صوفی محی الدین لکه نوی زلمی تر هر چا زیات په غوسه ؤ . کله چې ارسلا هغه ته وویل : صوفي صاحب جماعت پاتې شو ، هغه ځواب ورکړ : په غزا کې لمونځونه پاتې کېږي . په دې کې دوست محمد اکا په رنځوره غاړه صوفي محی الدین ته چې د ده په سنبالولو اخته ؤ وویل : محی الدینه د خدای په خاطر یو وار زموږ کورته اړ شه د هغه لیوني تومانچه او سیلاوه خپل کور ته یوسه او جبرې یې پټ کړه ...

ــ دوست محمد ته فکر وکړه چې دا دې څه له خولې راوزي .

وهل شوی هم ته یې او عذر هم ته کوې . تا د همدې کمزورۍ په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي له شغالانو نه زمریان جوړ کړل . ته نو له څه ډارېږې . تر دې پورته به نور څه درسره کېږي . قاسم به تر دې پورته د کوم مصلحت لپاره خوله پټوي ؟ دا قاسم نه دی ، بلکه د ملک زمن دي چې د وینو دریاب ته یې لار خلاصه کړې ده . دا تیری به خامخوا خپل ځواب پیدا کړي . دا یوازې د قاسم ذمه نه ده دا زموږ د ټولو ذمه ده . پر تا باندې د ملک د زمنو لاس پورته کول ، دا معنی لري چې د ټول صیاد په ګډه عزت باندې لاس پورته شوي دی . دهغه په دود دستور باندې لاس پوره شوي دی . سپین ږیري پلرونه دي ، دوی په ټولو کشرانو باندې د درناوي او حرمت حق لري ، تر اوسه په دې سیمه کې هېڅ کشر او هېڅکله په سپین ږیري لاس نه وجګ کړی ، موږ به د شاسوار د زمنو لاسونه چې په دوست محمد اکا باندې پورته شوي دي ، د سپین ږیرو د حرمت ساتلو او د نارینتوب د پاللو لپاره پریکړو . صوفی محی الدین جوماتوالو ته مخ راوګرځاوه او خپلې خبرې یې داسې اوږدې کړې : ملک او ګلک د دوست محمد په بې عزته کولو او وهلو زموږ خوصلې آزمویې که یو وار بیایې دا لاره په موږ تیره کړه ، هله به په دې کلي کې د هېڅا پرده نه کېږي او بایده دې چې موږ بیا خپلې لنګوټې لرې واچوو او ټیکري په سر کړو .

ارسلا د صوفي محی الدین په خبره کې ورولوېده او پوښتنه یې وکړه : قاسم چېرې دی ؟

صوفي محی الدین ځواب ورکړ : هغه لا سبایې وخته له آدینه او جبار سره د مهردل کلي ته تللی دی .

ــ آیا تر ماښامه به راپیدا شي ؟

ــ نه نه که موږیې د دوست محمد اکا په پیښنه خبر نکړو ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به نن رانشي . هغوی د محمد نظر پهلوان د واده په بندو بست باندې غږېږي او له اوریدو اسلم پهلوان له اوږده سفر نه وروسته ملته رارسیدلی دی او نن په هغه ځای کې ټول وزلوبان او یاران په هغه راټول شوې دي .

صوفي محی الدین ارسلا له ځان سره له جومات څخه راویوست او هغه ته یې وویل : په تلوار منځوي صیاد ته لاړ شه . مهردل د دوست محمد اکا په وهل کېدو خبر کړه او زما له لوري ورته ووایه چې د کلي هلکان په دې پېښنه ډېر غوسه شوي دي او ګوابنېږي و داسې بریښې چې د هغوی د تم کولو واګې به زما له لاسه ووزي ، موږ ته ژر تر ژره جبار او آدینه راولیږه چې د کلي هلکان تر مصلحت او مشورې شورې لاس اچولو نه وساتي . د هغه ځواب راوړه ، ژر تر ژته بېرته راوګرځه او وخت مه ضایع کوه .

مهردل ارسلا د باران په اوبو خیشت پیشت لاس نیولی خپلې قشخانې ته را ننه یوست ، قشخانه د چیلم د تمکو بوی او ترخه لوګې ډکه کړې وه . د اور چار خشتي د څیرې په لرګیو ډکه وه او لمبو د ناستو مېلمنو په سترګو کې پړقونه وهل . شاوخوا ناست کسان د ارسلا سترې مشي ته راپاڅیدل او مهردل مخ اسلم ته وویل : په کوز صیاد کې یو څه پېښ شوي دي ، زموږ ورتګ ضروري شوي دی ، لیکن اوس تیاره ده او موږ هلته کوم لاس او پښې نشو خوځولای . دغه د نن شپې خوشالتیا به نه خرابوو . سبا یې به بیا د تګ ملا وتړو . سملاسي به د پېښې د مخنیوي لپاره اسلم له جبار او آدینه سره یو ځای کوز صیاد ته ولیږو او موږ به تر سبا ناري وروسته پسې ورشو .

په دې ېبرې پسې سم مهـردل د اسلم له لوري قاسم ته مخ راواړاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او وې ویل : څنګه ته څه وایې ؟

ــ زه پوه نشوم چې زموږ په صیاد کې څه پېښ شوي دی ...؟

ــ دوست محمد اکا ...

ــ څه څه ... مړ خو به نه وي ؟

ــ نه مړ نه دی ، خو د ملک زمنو جنګ ورسره کړی دی .

قاسم د تورې پهلوي لونګۍ تر ولونو لاندې سترګې غټې کړې او د عادت په توګه یې د مسخرو په غاړه غټ غټ وخندل او وې ویل : دوست محمد به د ملک له زمنو سره څه جنګ کړی وي . ولې داسې نه وایې چې د ملک زمنو سم په مزه وهلی دی ... !

ــ دغسې یې وبوله .

ــ که دغسې وي ډېر ښه شوي دي . ګوندې اوس پوهیدلی وي چې له ملکانو سره کلی کول آسان کار ندی .

په قشخانه کې ګونګسی پیل شو ، وزلوبان په نیالیو او د غالیو په بالښتونوکې سره وخوځیدل په سترګو او مخونوکې یې د استهفام او پوښتنې علامې راپیدا شوې .

اسلم وویل : هغه څه چې کېدونکې وو ، وشول . د حساب او کتاب وخت راورسید . ملک د قاسم په وجه د ده په بوډا پلار باندې ګوزار وکړ . نر سړی د ملکانو نه خوښېږي ځکه خو ملک شاسوار یو وار د کلي بیاله د قاسم په کروندګره راماته کړه او بیایې د ده کادانې ته اور واچاوه ، دریم وارېې د دوی قولبې ته برابر شوی سخوندر په لور وواهه او دا دې اوس د دوست محمد اکا په وهلو د قاسم ګریوان ته مخامخ لاس ورواچاوه .

ــ ښه ده اسلمه چې زما خبرو ته راغلې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ قاسمه ستا سره بدي زما په سر کېږي په حقیقت کې ملک ستا پلار په پېښنه کې زه وهلی یم . هغه زما د غیرت او ایمان امتحان غوښتی دی ، آیا داسې نه ده ؟

ــ نه له سره داسې نه ده ، هغه زما پلار وهلی دی او د خپل پلار پور باید زه پخپله واخلم .

محمد نظر پهلوان وویل : دا غلط بحثونه پرېږدئ . لنډه دا چې یا به دکوز صیاد ټول خلک کلی پرېږدي او یا به ملک شاسوار له دغه کلي نه کډه کوي .

سکندر وویل : د ملک شاسوار بدی او غم لا پخوا زموږ پر تقدیرونو باندې لیکل شوی دی

پاینده وویل : سبا باید د ملک شاسوار تنور او نغری تود نشي .

اسلم وویل : که غواړئ لوی کار وکړئ ، لویه خبره مه کوئ .

مهردل وویل : اسلم پهلوان په وړاندې او موږ به ورپسې یو .

اسلم وویل : مهردل سم وایي دا گام به زه وچتوم .

ــ خبرې بس دي معلم صاحب جمعه خان دې د خبرو پرځای خپله دنبوره راواخلي او د غیرتي وزلوبانو زړونه دې خوشحال کړي .

قاسم ناڅاپي په کټ کټ وخندل . سکندر وپوښته : د څه لپاره خاندې ، څه در په یاد پول ؟

ــ وایي کلونه وړاندې دلته په قاسان کې یو دعوی جلب قرآن خور حاجی اوسېده ، هغه د یو غریب بزگر یوازینۍ باغچې باندې چې فقط هماغه یې لرله ، دعوی وکړه او په ابتداییه ، مرافعه او تمیز محکموکې یې دغه باغچه له خپل خاوند نه وگټله . بله ورځ چې حاجی د هغه بزگـــر په باغچه باندې خپله یوې گره کړه د بزگر زړه سخت وردردیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړ له خپل يو دوست څخه يې ښكاري ټوپک په امانت راووړ او راغی د باغچې پر ديوال يې ټوپک کېښود او دعوی جلب حاجی په نخه کې ونيو . د حاجی چې څنګه نظر په بزګر پريووت په تړړۍ ژبه يې نارې کړې : پام کوه چې لاس له ځايه خطا نکړې له ما څخه... له ما څخه څه غواړې...و...ووا...ووايه څه غواړې؟ دا په ... په لاس کې دې څه دی؟

بزګر د لاس ټوپک ته اشاره وکړه وې ويل : حلجي جانه دا خو ځلرمې محكمې قاضي دی ، دا بلهې نه خوري او د خپل شردي توپير پې نشته . زما او ستا وروستی فيصله په ده باندې کېږي .

په دې کې بزګر لټ وواهه او د ټوپک غاښ چيچنو د حاجی غوړونه وڅوخول . سخوابنتې يې يوه خوا بله خوا سره ولاړې ، کچه غوندې خندايې په خوله راوپړه شوه، په درويزګره او ماته خوله يې وويل : ...پام کوه پام کوه ، لاس ماشې ته مه وړه ...له دې خبرې سره جوخت يې قولبه خلاصه کړه وې ويل : ما د څلرم قاضي فيصله په سو او سترګو منلې ده او په قانع يم .

قاسم چې قصه دې ځای ته راورسوله وې ويل : زما په خيال چې ملك او ګلك هم د څلرم قاضي فيصلې ته سترګې په لار دي .

ټولو يارانو د قاسم په خبره وخندل او سكندر وويل : والله كه يې بې له دې څلرم قاضي نه په ځای هم کېنوئ .

اسلم ، قاسم او سکندر په ژوره توګه له سترګو تېر کړل او وې ويل : نن شپه به خوسحاله تېره کړو ، بيايې مخ معلم جمعه ته راواړوه او هغه يې مخاطب کړ : د مينې او مېړانې سندرې وبوله ، زموږ زړونوته د مصيبت او درد زغم ورووبښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

جمعه معلم دنبوره راواخیسته ، رامینځته شو او د زړه له سوزه یې دا سندره وویله :

روزی که فلک نشانه‌ای تیرم کرد
پیوست به زلف یارو زنجیـرم کرد
پیوست به زلف یارو پیچیده شدم
غمهلی زمـانه عاقبت پیـــرم کرد

زرگـــر بچه ز هوش بیهوشم کرد
دستم بگرفت و حلقه به گوشم کرد
گفتـم که ز ددرد گوش فریاد کنم
لب را بلبم نهاد و خـاموشم کرد

اندر سحری دو لاله ره شبنـــم زد
اندر جـــگرم زمانه تیـــر غم زد
تیری که زده راست میـان جگرم
ایـام جوانی را فـــلک برهم زد

یـــاد تو کنم سر زبـــانم سوزد
ترک تو کنـــم تمام جانم سوزد
سریس که پیش کس نتانم گفتن
دردیست که مغزاستخوانم سوزد

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

یاد تو کنم دلــــم شرر میریزد
ترک تو کنم لخت جگر میریزد
تا آخر عمر اگــــر تو با من باشی
در کاسه آب من شــــکر میریزد

هلکان تر ملا آذانه پورې د جمعه معلم او نورو شوقیانو ساز او سندروته ناست وو . سبایې چې اسلم اودس ته راووت ، آسمان لکه صیقل شوی لاجورد پاک او ښایسته شوی ؤ . پروني باران د غرونو په څوکو باندې د واورې تاجونه ایښي وو . ستوري لکه د الماسو غمي د آسمان پر نیلي خیمه باندې بربېښېدل . هوا سړه وه لیکن اندراب د تېر باران تر اوبو لاندې ځان پرېولی ؤ او د ژمي هرکلی ته چمتو کېده . د اسلم یسنه خورا پراخه شوې وه، هغه د شرف او برې احساس کاوه . هغه پوهیده چې د ده د تللې آبرو د جبران وخت رارسېدلی دی . هغه دعا کوله : خدایه زما پښې ټینګې کړه ، زما په مټو کې د رستم قوت کېږده او ما د خپلو خطاوو او نیمګړتیاوو له مکافاتو څخه وبښه .

کله چې روڼ او طلایې لمر د اندراب په پرېول شویو غرونو باندې خپل طلایي چتر خور کړ ، اسلم د خپلو سپرو له ډلې سره کوز صیاد ته راغبرګ شو . په لاره کې جبار د هغوی مخې ته راپیدا شو او مهردل ته یې خبر ورکړ ، د اندراب ولسوال له څارنوال ، مفتي او د امنیه قوماندان سره په یوه ګڼه ډله کې برې درې ته وخوت . هغه له کوز صیاد نه صوفي محی الدین او له منځوی صیاد نه ملک مهردل هم برې درې ته ورغوښتي دي . زه د دې احوال له اخیستلو سره سم راوخوځېدم ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهردل چې د مشکي په سپرلو د کتار په لومړي سر کې له اسلم سره جوړه د صیاد په تاو راتاو لار باندې راروان ؤ ، له جبار څخه یې پوښتنه وکړه : چا دغه خبر تاته درکړ ؟

ــ سپایان راغلي وو او ډېر تلواریې ؤ . هغوی د دې سیمې د شاوخوا په ټولو ملکانو پسې رقعې راوړې وې او ستا رقعه موږ په خپله له هغوی نه واخیسته .

ــ آیا څه یې و نه ویل چې څه پېښ شوي دي ؟

ــ سپایانو خو یوازې دومره وویل چې په بره دره کې کوم څه پېښ شوي دي لیکن له دوی وړاندې یو دکاندار راغلی ؤ ، هغه وویل خنجر خان له کابل نه د راګرځېدو په لاره کې قتل شوی دی او پرون د هغه مړی د فج د شاوخوا غرونو په کومه شېله کې موندل شوی دی .

په دې ځای کې اسلم د جبار په خبرو ورننووت ، پوښتنه یې وکړه : آیا مړی خو د ارچې په ونه پورې نه ؤ راځوړند شوې ؟

اسلم د دې خبرې سره جوخت مهردل ته وروکتل او دواړه یوبل ته سره موسکي شول .

په دې مینځ کې قاسم په لوړ آواز وخندل او وې ویل : وزلوبان او ښکاریان خپل کسات چا ته نه پرېږدي . فیروزې خورکۍ رښتیا ویلي ؤ چې اسلم به بیا صیاد ته راشي او زما د مظلومیت بازخواست به وکړي . هېڅوک د هغه له انتقام څخه خلاص نشي ... او دغه مرتد خنجر به غره ته وخیژوي او دارچې په ونه پورې به یې راځوړند کړي .

ټولو سپرو ایران ایران یو بل ته وکتل خو مهردل په قاسم باندې مخ راواړاوه او هغه ته یې د غوسې په غاړه وویل : قاسمه ولې خپله خوله په واک کې نه ساتې ، د دې خبرو ضرورت څه دی چې ته یې کوې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلم پهلوان د مهردل خبروته ورننووت ، هغه‌يې مخاطب کړ : نه مهردله ستا اعتراض سم نه دی . قاسم په حقه دی ، د هغه د خولې د پټولو وخت تېر شوی دی . خنجر ما پخپله وژلی ، اسلم په داسې حال کې چې خپلې دواړه منګولې‌يې سپړلې وې لو په ځير ځير‌يې هغو ته کتل زياته‌يې کړه : په همدې منګولو مې د هغه ترئ ونيوله او په همدې لاسونو مې هغه د ارچې په ونه کې راوځړاوه ... او د فيروزې پيشګويي مې رښتينې کړه . زه کوم غل ، قاتل او ظالم نه يم ، زه يو برحقه کسات اخيستونکې يم . کاشکې ما کولی شوی چې پر خپلې غوسې او روا غضب باندې پښه کېږدم او دومره نرم شم چې خپل مظلوميت وزغمم ، ما به کړی وای . زه اعتراف کوم ما نشو کولای د خپل غم ترخه زهر پخپله وڅښم . زه د انتقام پر واټ وخوځېدم او تر پايه پر دې لارې پر مخ ځم . که مېږونه چوپيا غوره کړي او مېږانه ويده شي د کليو ګيدړان او شغالان به په زمريانوکې د غلامۍ کړئ واچوي . مروت او شرافت به زموږ له زړونو څخه کډه وکړی

اسلم انډيوالانو ته مخ ورواړاوه وې‌پوښتل : تاسې زما په خبروکې څه واياست ؟

ټولو لکه هميش په يو آواز وويل : موږ په تا وياړو .

قاسم وويل : تا د مېړانې او سيالۍ دود تازه کړ .

معلم جمعه وويل : ته د صياد وجدان يې .

مهردل وويل : ته د پاکۍ او مېړانې ساتندوی يې ، موږ ستا لښکر يو ته په موږ باور وکړه .

په خبرو خبروکې هغوی کوز صياد ته‌راغلل او مخامخ د اسلم انګړ ته ننـــوتل . د کلي ځوانـــان او نيږدې ګاونډ دوستان او ياران هلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راټول شول . جبار اسلم ته خبر ورکړل چې ملک ساشوار د کلا او باغچې ورونه او کړکۍ پسې تړلې . د مهمانخانې ، د کلا د دروازې په سر بالا خانه کې یې وسله‌وال سړی کېنولي دي او د کلا په چمبر پورې متصل د وښو د جترګي په بامونو باندې یې خپل وریرونه او پلویان د باز ګل او بهرام قولته زمن ، مزدوران او خپل ژرنده‌ګري له لاټیو او سوټیو سره کېنولي دي . دوه کسه نور د هستوګنې په بامونو باندې غلي شوي څار او پیره کوي . دکور نه د باندې د ملبند د جارګي چیله‌یې تړلې ده او داړونکي سپي یې له کلا نه راایستلي او په دې احاطه کې یې خوشې کړي دي . له پرون رادورې یوازې یو وار سبا وختي یې دروازه خلاصه شوه او ګلک ترې راووت . هغه په ډیګلان ډیګلان خپل کور پلو وځغلېد او نیږدې نیم ساعت وړاندې پخپل یابو باندې سپور په ولسوال پسې درې ته وخوځېده . آوازه ده چې د درې خنجر خان چا وژلې دې او د ولسوالۍ ټول ماموران همد نن سبایې پورته تللی دي . زمونږ صوفي محی‌الدین یې غوښتې وو ، موږ مشوره ورکړه چې در دې شي هم به د هغه ځای حال راوړي او هم به ګلک زمونږ تر شا درواغجني او بویني خبرې نه کوي .

اسلم چې ډیر وخت له کلي لرې ؤ ځان یې د کلي په وضعیت پوه کړ . وروسته‌یې جبار ته وویل : ته او ارسلا سر له سبا ملاآذانه زمونږ کلي ته د تګ راتګ ټولې لارې وتړئ ، یاران دوستان همدا نن شپه د لارو او کوڅو په تړلو او ساتلو وګمارئ او هر یوه ته د خپلې ذمه‌وارئ ځای او مقصد وروښایاست . له پلیو هلکانو سره سپاره هم وتاکئ ، بزکش زلمیان دې خپل آسونه او وسلې تیارې کړي او شپه دې هم دلته زما په کـــور یا د کلي په جومـــات کې تېره کړي . مهردل دې همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ په کلي کې پاتې شي که چېرې کومه پوښتنه یا ستونزه درپیدا شوه ، له هغه نه به پوښتنه وکړئ . د ملک شاسوار د کلا شاوخوا به داسې ساتئ چې مرغۍ هم له هغې نه د وتلو او ننوتلو لار پیدا نکړي . که د ملک سړی تښتېدل لاره به پېي تړئ ، نیسئ به یې او په جومات کې به یې تر څارمې لاندې ساتئ . سبا یې وخته به دوولس بزکش آسونه چې د مهردل مشکي ، تور غوږي سمند او د صوفي محی‌الدین کرنګ به پکې وي زموږ سپرلو ته چمتو کوئ . په کلي کې به د نن ماسپښین د لمانځه نه وروسته ښځې او ماشومان له کورونو څخه نه راوزي . دوست محمد اکا هم دا اوس د نهرین او یا سیاه درې له لارې د علاج په خاطر بغلان یا پلخمرې ته ولېږدوئ . ټوپک ، چړې ، تور۹ ، سیلاوې ، یومان او سوټې چې د جګړې لپاره مناسب وي له کلي نه راټول کړئ او په مناسبه توګه یې زموږ پر هلکانو وویشئ . زموږ هېڅ انډیوال ته اجازه نشته چې له همدې شپې نه وروست تش لاسی وګرځي . د قاسم په کور باندې بې له ځنډه دوه تنه پیره کړئ . معلم صاحب جمعه خان او دوه تنه ورسره ښوونکې د ډوډۍ تر خوړلو وروسته له صیاد نه رخصت کړئ

په دې خبره باندې معلم جمعه خوابدي ښکاره کړه ، خو اسلم بې له ځنډه هغه ته وویل : معلم صاحب وخت تنګ دی ، حاجت اعتلراض ته نشته . موږ فتنه کوو او فتنه د معلمانو او میرزایانو کار ندې .

د ماسپښین په دوو بجو اسلم ملګري وزلوبان پخپل کور کې راټول کړل . او د دوې له مینځه یې د دغو کسانو نومونه واخیستل : محمد نظر پهلوان ، سکندر ، قاسم ، آدینه ، ارسلا ، جمال الدین د صوفي محی‌الدین زوی ، باز ګل او امیر ، روزی او ګلاب. دغه نه تنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له ما سره یو ځای د ملک شاسوار پر کلا ورځغلي ، زه او قاسم به ډزې کوو . امیر او بازګل به کلا او کور ته اور اچوي . محمد نظر پهلوان او سکندر به زما او قاسم ملاتړ کوي . دا نور به زموږ کومکیان وي ، که په موږ کې څوک زخمي او یا شهید شي ، هغوی به پورته کوي ...

مهردل په اسلم باندې اعتراض وکاوه : دا فیصله سمه نه ده .

ـ څه نقص لري ؟

ـ زما او ځینو نورو ونډه معلومه نشوه .

ـ ته به له نور سره کلا ته مخامخ د لویې لارې نه وربر موضع ونیسې . که چېرې پر موږ د چا مټ بر شو او یا موږ پر شا راغلو په موږ پسې به رادانګي او زموږ ملاتړ به کوي او پر دې سربېره به د کلي نظم ساتې او لارې به څارې ا. که چېرې موږ دښمن په مخه کړ او د ښامار ځاله وسوځوله تا به ځان دریم ګړی کړې او د حکومت ځواب به وایې .

ـ نه نه ، زه دې ډېر سپک تللی یم ، په ما دې مېړانه نه لورېږي . زه به هېڅکله د خلکو پیغورونو او ملامتیا ته ځان ورمکړم . مېړانه او عافیت غوښتنه دوه جلا لارې دي . که زه د ملکانو په پله تلای ، دغه بهادران او ننګیالي به مې د ملک یوسف غولي ته نه رابلل او تاته به مې د خپل زړه کړکې نه خلاسولې . تا زه سپک وتللم ، تا ښه کار ونکړه اسلمه ...

قاسم د مهردل خبرې تائید کړې وې ویل : وخت تنګ دی حساب به اوس سره نه کوو . لیکن زما خوښه دا ده چې مهردل دې خپل یوولس ډزې جـــرمني ټوپک واخلي او له ما او تا سره دې یو ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک د وژلو په کار کې مخامخ او بربنډ شریک شي .

په وزلوبانو کې گونگسی راپیدا شو . خو اسلم هغوی ته وویل : د شخړې او مناقشې وخت تېر دی د قاسم‌قیصله سمه ده په دې صورت کې دې سکندر د مهردل وظبفه په غاړه واخلي او د سکندر پر ځای دې بازگل له امیر سره کلا ته اور واچوي او مهردل دې خپل مشکي وځغلوي . زه به تور غوږې سمند او قاسم دې د صوفي محی‌الدین کرنگ واخلي ، نر یاران به خپل آسونه وځغلوي ، د کار تر خلاصېدو وروسته دې ټول سپاره هغوی چې له ما سره د ملک‌شاسوار کور او باغچې ته ننوزي ، زما د ځغاستو لیکه دې راپسې تعقیب کړي .

ټولو وویل : سمه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا يې کله چې سپيدو د هندوکش د پاسه د اندراب په لاجبری ختيځ باندې د لمر د سلطان راتګ ته د نور سپينه پټاره وغوړوله او د درې په او راتاو کې د آذانونو نارې خورې شوې د صياد بزکشان له خپلو زين کړو آسونو سره ولاړ د انصاف او نياو د پاللو په هدف کسات اخيستلو او وينو تويولو ته چمتو شوي وو .

اسلم د سپرېدو بولۍ ورکړه او له دې سره متصل يې قاسم ته وويل : دملک د کلا په لور يو ګړندۍ ځغاسته وکړه . د کلا د باندې د مابند جارګي سپي ووله او بې ځنډه د پټيو له مينځه د کلا له هغې بلې خوا ځخه د باغچې شا ته ځان ورسوه . تر څو زه او مهردل در رسېږو ، د باغچې په مورچه ډزې کوه او موږ ته پوشش راکړه . موږ به له هماغې خوا نه په کلا بريد وکړو ، د ملک کسان به له موږ سره اخته شي . د کلا له دې لورې به بازګل او امير د دغو نورو ټولو ځوانانو تر ملاتړ لاندې د ملک کادانې ، د خسو زېرمې ، قشخانې او په جارګی کې د ښاروېو غوجلې ته اور واچوي ورپسې به د کلا لويه دروازه ، ژرنده ، د کلا له دروازې سره متصل د غلې ګدام وسوځوي او په پای کې به کلا ته ورننوزي او پر هر څه به اور ولګوي . هر شئ چې مخې ته ورځي سوځې به‌يې او خرابوې به‌يې . کوم نارينه چې مقابلې ته راوزي او لاس درباندې پورته کوي مړه‌يې کړئ خو په ښځو او ماشومانو باندې لاس مه پورته کوئ. که مو وس رسېده جومات ته‌يې وليږدوئ . لوټ او تالان به نه کوئ ، د ناموس ضرر به نه رسوئ ، د وژل شويو سره به بې حرمتي نه کوئ او شخړه هر څومره چې امکان ولري بايد ژر خلاصه شي . آيا چمتو ياستئ ؟

ټولو وويل : هو چمتو يو !

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه‌او کساتونه

ــ قاسمه یاالله !

قاسم تومانچه د گوپیچې په ججورې کې واچوله او پنځه ډزې ډک ټوپک یې په کیڼ لاس سنبال کړ . کرنګ یې پونده کړ او لکه لاټو د ملک د کلا په لورې د جومات تر شا په تاوراتاو کوڅه کې وځغلېده . کله چې د سپیو شور او د قاسم د پنځه ډزې لومړني ټک غځونې وکړې ، اسلم تور غوږې پوند کړ او مهردل ته یې د ځغلېدو اشاره ورکړه . په تنګه لاره کې د وزلوبې د میدان د دیبانو د منځو دربهار د کوڅې او کورونو رغولي ولرزول او د کلیوالو زړونه یې چې خونړیو پېښو ته سترګې په لار وو ، ونځول . د کلي ښځې ، ماشومان او بوډاګان او ټول هغه کسان چې په کورونو کې پاتې وو او د باندې راوتلو نه منع شوي وو دکورونو بامونو ته وختل او د پېښو ځار وشول .

امیر او بازګل د کراسینو له ټیمانو سره د ملک مالبند جارګي ته په داسې حال کې راورسېدل چې ورپسې د کلي د زلمیانو ډله له لاټیو او یومانو سره پسې لیکه شوې وه ، هغوی د دیوالونو په پنا کې لکه سپرغۍ له دغه او هغه خنډ نه اوښتل او په داسې حال کې چې د کلا له بامو او مرچو څخه ډزې پې کېدې ، دوی په موریو ، دروازو او انبارونو کې تېل شیندل او اوریې وراچووه .

اسلم او مهردل په یوه پراخه دایرهکې په ځغاسته د ملک د کلا دور راوواهه بلې خواته وروګرځېدل اوله قاسم سره یوه لورې ته شول . هغوی په ځغاستو کې د باغ د دیوالګی له شا څخه چې د ملک په کور او ټاټوبې د لارې له مقابل لورې څخه راګرځېدلي ؤ ، پر بالاخانو او بامونو ډزې پیل کړې او د ملک د جنګي کسانو پام یې د جارګي له لورې چې د کلا په هغه بله خواکې واقع ؤ ، ځانته راواړاوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملک زوی میرزا په منډه له بامه راکښته شو او خپل پلار ته چې هلته د کور د برنډې لاندې ټوپک په لاس په برزو او لنډه برکې کوټ کې، لکه لړم ژر ژر دې خوا او هغې خوا ته یې قدم واهه، وویل: ابا، اور، اور جارګي، کادانه، د خسو کوټه، قشخانه او د مزدورانو خونه سوځي. خلک د کلا د مخې په کنډرونو رااوښتي دي ... لرنه، سوټی، یومان ... د میرزا شونډې وچې شوې او سترګې یې رډې رډې راوتلې وې. ملک چې هېڅکله یې د اور لګیدو د احتمال په باره کې فکر نه ؤ کړی، سخت وارخطا شو. ځای په ځای ودریده ګوتې او لاسونه یې سره وسرویل، په پښو کې یې لرزه پیدا شوه او لنګوټه یې پر سر باندې لکه د زړې لارۍ کاربیټر په خوځېدو راغله. واقعي خطر یې احساس کړ او تېره چاړه یې په اوبو کې له ورایه ولیده او لکه په زړه لګیدلې زخمي وځګویده: وای، وای ... برباد شوم هله اسفندیار راوبوله ...

هغه په مورچه ناست دی ډزې کوي ... که خپل ځای خوشې کړي د اسلم لچکان به له هغه لورې مخامخ په کور راننوزي.

د ملک رن□ الوتی ؤ، شونډې او د لاسونو ګوتې یې بېواکه رپیدلې، قرار یې نشو ورکولای، غوښتل یې څه ووایې خو تر خولې یې نه شو راایستلای. په پای کې یې زړه نا زړه د میرزا په اوږه لاس کېښود هغه ته وویل: راځئ پور ورته ومنو، اسلم سوله غوښتونکې سړی دی، وبه یې مني.

ــ ابا د دې خبرو وخت تېر دی.

ــ راځئ قرآن ورته شفیع کړو.

ــ دا لا یوه لاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ نو جومات ته ورمنډه کړه قرآنونه راواخله ...

ــ هلته نه‌شم رسېدلای لارې يې بندې کړې دي .

په دې کې ګل‌مير ژرنده ګړی چې د کلا د وره پر سر بالاخانه کې يې مورچه نيولې وه ، چيغې کړې : ملکه ... ملکه د کلا دروازې اور واخيست .

ملک وارخطا راغبرګ شو . ويې ليدل چې دروازې د هغې چوکاټ او سرطاقونو اور اخيستی دی او پر بالاخانه سرې لمبې راچاپېر شوې دي . په ملک باندې دنيا تنګه شوه ، راوګرځېده، منډه يې واخيسته د دروازې مقابل لوري ته يې د خاورې د کوټې تر شا مورچه ونيوه او په سوې دروازه باندې يې د دښمن د احتمالي راننوتو مخه ونيوله .

اسفنديار ، بهرام قولته او عزيز د ملک شاسوار کشر ورور په باغچه کې د پټيو او بيديا په استقامت مورچه نيولی وه او په اسلم ، قاسم او مهردل باندې چې غوښتل يې د روزل شويو آسونو په سپرلو باغچې ته راواړوي او له همدې لارې کلا ته ننوزي ، ډزې کولې . اسلم او ملګرويې د ځان د ساتنې لپاره آشونه ځغلول ، مانوريې کاوه او د اسفنديار پر تيرکشونو يې تعجيزي ډزې کولې او په پای کې اسلم تور غوړې سمند د اسفنديار د موضع په مقابل لورې له باغچې نه په يوه ټوپ راواړاوه او په سغاستويې د اسفنديار د شا له لورې هغې دروازې ته ځان ورساوه چې باغچه يې له کلا او کور سره تړله . د نظر پهلوان ډله له مقابل لورې د کلا په سوې دروازه باندې کلا ته راننوته او د کلا د ساتونکو روحيه يې چې د بام پر سريې مورچې نيولې وې ، ماته کړه .

اسفنديار په راغلي خطر پوه شو . يقين يې راغی چې کار خلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خو نارینه سړی ؤ ، د کمزورتیا او تسلیم روحیې غلبه پې ونکړه . له ځان سره یې فیصله وکړه چې تر وروستۍ سلګۍ به جنګېږي . قاسم او مهردل هم آسونه په ځغاستو او ټوب وهلو پر دیوال راواړول او باغچه د وروستۍ پریکړې او فیصلې میدان شو . د باغچې جنګ ډېر خونړی شو . د بزآشو آسونو په رااوښتو د سکندر او اسلم د ټوپک والو تر مینځ هېڅ خنډ او حایل پاتې نه شو . هغوی مخامخ یو په بل ډزې پیل کړې د اسلم دوی وضعیت چې په سپرلویې جنګ کاوه تر مقابل لوري زیات خطري ؤ . اسلم په اسفندیار باندې غږ کړ : که غواړې ژوندې پاتې شې ټوپک واچوه مخ د باغچې دیوال ته وګرځوه او لاسونه پورته کړه !

ــ زه مور داسې سست نه یم تړلی چې شغالانو ته تسلیم شم .

ــ چې داسې ده نو له لښتو او ځځلو نه راووزه او زما سینه په نخښنه کړه .

هغه راووت پنځه ډزې روسي ټوپک په لاس ، سره پهلوی لونګۍ په سر ، تورې جګې موزې او خړوړین چکمن په غاړه ، ملاستونی او د کارتوسو غاړه کۍ پې د پاسه ، مخ اسلم ته یې وویل : آس ودروه ، فیر وکړه .

ــ زه‌ع ښکاري یم په منډه کې ګیدړ ولم ته وار ړومبی کړه چې بیا د مقابلې وخت نه درپاتې کېږي .

اسفندیار پنځه ډزې خوله اسلم ته سمه کړه خو هغه د آس جولان ګړندې کړ او د اسفندیار ګوزار په هدف و نه لګېده ورپسې اسلم د آس په منډه کې هغه د تندی د پاسه د وروځو تر مینځ پخپل برناو ټوپک وویشت او په چټکتیا د شا له دروازې له باغچې نه د ملـک کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورننووت ، ورپسې قاسم او مهردل د اسلم لار تعقیب کړه او د کلا په مینځ کې د نظر پهلوان له ډلګۍ سره چې په سوې دروازه کلا ته راننووتي وو ، یو ځای شول .

امیر پهلوان د ملک د کور او باغ د کېنو دیوالونو په پناکې د ژرندې دروازې ته ځان ورساوه او په ژرنده او غنمو پاکولو په دالان او دروازوېې اور ولګاوه . د ژرندې د وتې له اورې ځخه یې د ملک د باغچې په صحن او د کلا د بامونو په شمالي څنګ باندې د موش کش ګوزارونه پیل کړ .

بازګل چې په ښې لاس لګیدلې ؤ د ملک د کلا دروازې ته نیږدې د کور اصلي عمارت لومړنۍ خونې ته یې اور واچاوه . ښځې او ماشومان له کوټو نه انګړ ته راتوی شول او لکه د محشر صحرا هر چا ځان ځان ته امن او پنا لټوله او چیغې یې وهلې . د ملک سړي او ګوندی ماران د ده د کور د بام له مورچو څخه چې زیاتره هماغلته ځای په ځای شوي وو ، د تیښتې او ګوشه کېدو لپاره زینو او دیوالونو څخه راښوه دول . میرزا د کور وروستي دهلیز ته چې د مور د هستوګنې خونه یې هلته واقع وه ، ننووت او له هماغه ځایه یې کله کله په غلا سر رایوست او ډزې به یې کولې او بیا به بېرته پټیده . ناڅاپې د اسلم سترګې پې پریوتې ، وروځغلېده ، د دهلیز په خوله کې یې له آس نه ځمکې ته ودانګل او سمدستي په دهلیز ورننووت . کاته یې چې د میرزا مور په خپل زوی باندې پړونی راغوړولی دی . اسلم د ټوپک خوله ور ټیټه کړه خو د میرزا مور چې لاسونه یې په زوی اچولي وو او رېږدېدله په اوښکو ډکو سترګویې له اسلم نه وغوښتل : زما زوی مه وژنه ، زه همدا یو زوی لرم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ زه هم له مور نه یو زوی پاتې یم او هغه په ما ډزې وکړې .

ــ نور به دې نه ولي . هغه ما ته راوبخښنه ، دعا به درته وکړم .

اسلم لاس ځمکې ته ټیټ کړ ، د میرزا اچول شوی ټوپک یې راجګ کړ ، له دهلیز نه راووت او هغه یې له کړکۍ نه هغې خونې ته ورواچاوه چې اوریې اخیستی ؤ .

ملک شاسوار چې زبون یې وهل شوی او سر تر پایه ریږدېده او د تیښتې وخت یې نه و پیدا کړی ، ټوپک په لاس د کلا خالي دور ته ولاړ ؤ . قاسم چې د کلا په انګړ کې ښکته پورته ځغلېده نظر یې په ملک ولوېده ، کرنګ یې ودراوه ، له زین راښکته شو ، دوه درې قدمه یې د هغه په لور وروچت کړل ، ټوپک یې ځنې واخیست ، د هغه لټې یې وواهه . کاته یې چې ججوری یې ډک دی ، بیا یې د ټوپخ دروی بوی کړ ، پوه شو چې نه‌دی چلېدلې ، هغه ته وویل :چې ډزونه دې نه شوی کولای ، ټوپخ تې ولې ډک کړې ؤ ؟

ــ قاسمه زه په تاسې ملامت شوی یم . ښایې کبر به مې کړی وي او دا کبر خدای رازوال کړ . اسلم نارینه سړی دی ، دا زما کور دې نه خرابوي او ما ته دې وخت راکړي چې زه د هغه پوره او مناسب عذر وکړم .

قاسم کټ کټ وخندل او ورپسې یې د غوسې په توګه سترګې سره غونټې کړې وې ویل : ملکه ستا د توبې او د اسلم د عفو وخت تېر شوی دی . د تا رنګو ظالمانو بدمرغي دا ده کوم وخت چې د خپلو بدیو او تیریو پټۍ کول غواړي بیا وخت نه دي ورته پاتې او څه لاس ته نه ورځي .

ملک خپلې سړې او وچې شونډې د څه ویلو لپاره وخوځولې خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ټوپک تږ وواهه او په ډېر هیبت او لوړ آواز یې پې کریغه کړه : مکاره گیدړه نور بس ده . کلمه ووایه .

اسلم چې د ملک د کلا په مینځ کې یې د اور او لوگیو په ناتار کې په تور غوږې سمند باندې مانور کاوه او تعجیزي ډزې یې کولې په قاسم باندې نارې کړې : دا ستا حق نه دی چې لاسونه د ملک په وینه سره کړې ، دا خو زما واجب دی چې کبر راسره شوی او د ناموس زیان رارسېدلی دی . په دې کې د قاسم په لورې را نژدی شو ، لاس یې رااوږد کړ او د ملک شاسوار ټوپک یې له هغه نه واخیست او ملک شاسوار ته یې وویل : ما نه غوښتل چې وینې په وینو پرې مینځم ، خو تا پخپله دې ځای ته راورسوله . تا زما ښځه له ما واخیسته ، تا زما کوچنۍ ځالې ته دې اور واچاوه او کله چې ما عدالت وغوښت او د خپل حق لپاره مې شور او فریاد وکړ تا زما په خوله باندې لاسونه ونېول او زما غاړې ته دې بله چاړه تېره کړه ، زه دې مېړنتوب او هوډ پاللو ته مجبور کړم . هر لورې ته مې لاس واچاوه چې د پیغورونو او کرکې بار په زړه سپک کړم لیکن تا پر ما باندې ټولې لارې چارې وتړلې او زما په زړه کې دې کسات اور تازه وساته .

ملک شاسوار په ډېر ماته خوله وویل : ښایي د خدای به رضا نه وه چې زما او ستا زړونه سره تاوده شي .

ــ د ظالمانو یوه نخښه دا ده چې د خپلو تیریو او کبرونو قصو تل د قضا او قدر په غاړه اچوي .

ــ راځه چې همدا اوس یې دوه په دوه همدلته سره فیصله کړو .

ــ اوس چې اسفندیار غوندې زړه‌ور سپور ووژل شو ، د روغې جوړې ضرورت نور څه پاتې دی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او کسا تونه

ملک د اسفندیار د مرگ په اوریدو ببواکه چیغه له خولې وایسته : اسفندیاره زویه ، په مرگ تللیه زویه ...

اسلم د ملک له چیغې سره سم هماغه د ده ټوپک ورواړاوه او ججورې یې د ملک په ټټر کې خالي کړ او بیایې د هغه په بې ځانه جسد باندې وروغورځاوه او له ځان سره یې وویل : خدایه ستا شکرانه اداء کوم که مې زیاته کړې وي بنده یم ما وبخښه . ورپسې تور غوړې ته پونده ورکړه ، هغه په دوو پښو ودریده او بیایې وړاندې ودانگل او د کلا څخه کوځې ته راووت . سپاره د کلي په تاوراتاو کې په اسلم پسې لیکه شول او لکه د څپلي لیوان د یخ وهلو کروندو په مینځ کې د غرونو په لور وځغلېدل .د شمال له لورې د غرونو په غاړو د ژمي وریځې راماتې شوې وې او هندوکش د ځغلنده وریځو تر یرغمل لاندې خپل ژمنی برم او ابهت بیا موندلی ؤ . اسلم د وروستي ځل لپاره د غرونو له لمنو څخه خپل محبوب کلي ته چې د ملک شاسوار د کلا په لوگیو پټ شوی ؤ ، راوکتل ، نرۍ موسکا یې په بریتو راویره شوه او له ځان سره یې وویل : موږ حق غوښت چا را نه کړ . د عدالت لپاره وجنگېدو خپل هوډ ته ورسېدو . یوازې هغه کسان چې د مصیبت د زغملو لپاره لوی زړونه او وچت عزمونه لري ، حق او هوډ ته رسیدلای شي .

موږ خپلو غرونو ته ځو ، غرونه د دنیا د ښایست او جلال برجونه دي ، که انسان پر هغوی تکیه شي ، هغوی د انسان باور او هوډ نه ضلیع کوي .

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library